

IZRAĐIVAČ:

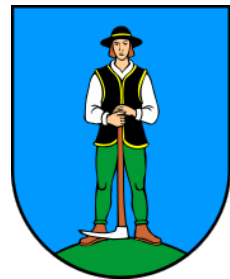
PLANOPOLIS d.o.o.

Ciottina 16, 51000 Rijeka

OIB: 95829573574

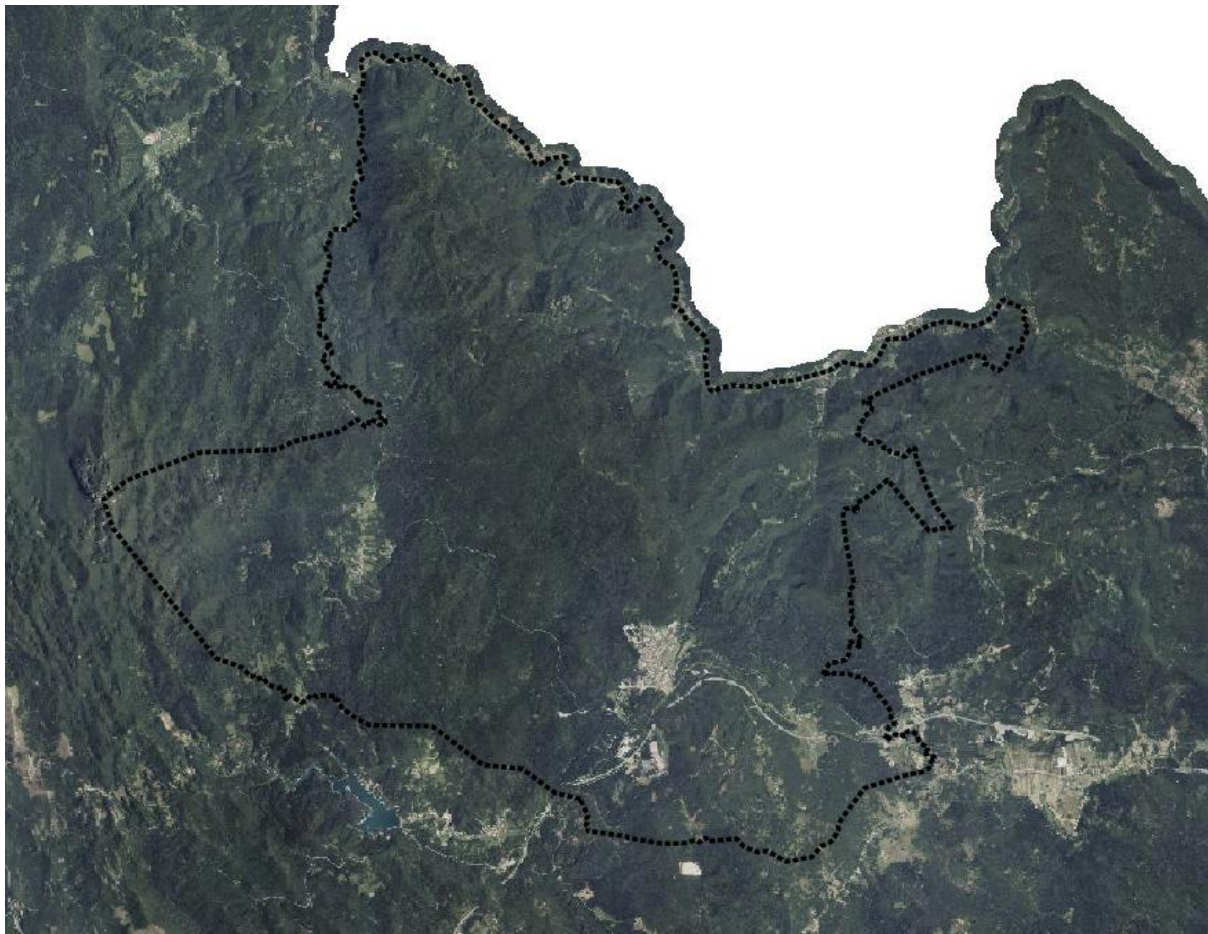
info@planopolis.hr

NOSITELJ IZRADE:

GRAD DELNICE

Upravni odjel za komunalni sustav, imovinu,
promet i zaštitu okoliša

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Delnica

OBRAZLOŽENJE PROSTORNOG PLANA

srpanj 2025.

Naziv plana: Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Delnica

OBRAZLOŽENJE PROSTORNOG PLANA

Grad: Grad Delnice
Gradonačelnik: Igor Pleše, univ. spec. oec.

Nositelj izrade: Upravni odjel za komunalni sustav, imovinu, promet i zaštitu okoliša
Službenica za privremeno obavljanje poslova Pročelnika: Goranka Kajfeš, dipl.ing.

Izrađivač Plana: PLANOPOLIS d.o.o.
Direktor: Vana Rodin Kružić, mag.ing.arch.
Odgovorni voditelj: Sanja Turk, univ.dipl.inž.arh.

Stručni tim u izradi Plana: Sanja Turk, univ.dipl.inž.arh.
Vana Rodin Kružić, mag.ing.arch
Anja Maglica, mag.ing.aedif.
Boris Cimaš, dipl.ing.arh.

Datum i mjesto izrade: Rijeka, srpanj 2026.

Sadržaj:

1. POLAZIŠTA.....	3
1.1. PRAVNA OSNOVA	3
1.2. RAZLOZI DONOŠENJA.....	3
1.3. PROSTORNA POLAZIŠTA (ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA).....	5
1.4. POPIS ZAHTJEVA JAVNOPRAVNIH TIJELA.....	73
1.5. POPIS STRUČNIH PODLOGA KORIŠTENIH U IZRADI NACRTA PRIJEDLOGA PLANA	74
2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA.....	75
CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	75
CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OD ZNAČAJA ZA GRAD DELNICE.....	79
3. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA/OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA	80
3.A OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA PLANA.....	80
3.B. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA.....	82
3.1. ISKAZ POVRŠINA I PROSTORNIH POKAZATELJA	124

Uvodna napomena:

Obrazloženje Prostornog plana Grada Delnica izrađuje se **u okviru ovih izmjena i dopuna kao novo, cjelovito obrazloženje, u skladu s Pravilnikom o prostornim planovima** („Narodne novine“ br. 152/23). Dosadašnje obrazloženje Prostornog plana nije preuzeto, budući da je bilo izrađivano 2002.g. se temeljilo na zastarjelim podacima, uvjetima i planskim postavkama tada važećeg Prostornog plana Primorsko-goranske županije, te ga, s obzirom na protek vremena i promijenjene okolnosti, nije imalo smisla preuzimati u izvornoj ili prilagođenoj formi.

Polazišta za izradu novog obrazloženja i Prostornog plana definirana su na temelju aktualnog stanja u prostoru, pri čemu je kao stručna podloga korišteno Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022. godine, iz kojeg su preuzeti relevantni (prostorni, demografski, gospodarski i dr.) podaci.

1. POLAZIŠTA

Osnovni Prostorni plan uređenja Grada Delnica donesen je 2002. godine, a nakon toga su izvršene još dvije izmjene te jedno usklađenje sa Zakonom.

Polazna osnova za izradu ovih izmjena i dopuna je Prostorni plan Grada Delnica "Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnica", broj 4/16, 4/16-proč.tekst, 11/21, 12/24 i 13/24-proč. Tekst.

1.1. PRAVNA OSNOVA

Postupak izrade i donošenja izmjene i dopune Plana temelji se na odredbama članka 86. do članka 112. Zakona, a u skladu s odredbama Pravilnika o prostornim planovima (Narodne novine broj 152/23), u daljnjem tekstu: Pravilnik, i ostalim važećim propisima iz područja prostornog uređenja.

1.2. RAZLOZI DONOŠENJA

Gradsko vijeće Grada Delnica, na 38. sjednici održanoj 19. ožujka 2025. donijelo Odluku o izradi izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Delnica. Odluka je objavljena u Službenim novinama Grada Delnica broj 1/2025.

Odlukom o izradi Plana navedeni su razlozi za donošenje izmjena i dopuna Plana:

A. Usklađenost sa zakonskim i podzakonskim okvirom

1. Zakonska obveza izrade izmjene i dopune Plana i usklađenje sa Zakonom

Osnovni razlozi za pokretanje postupka izrade i donošenja Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Delnica su usklađenje s novom zakonskom regulativom, u prvom redu s novim Pravilnikom o prostornim planovima (NN 152/23).

2. Usklađenje s planom više razine

Sukladno odredbama članka 61. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), Prostorni plan uređenja Grada Delnica mora biti usklađen s prostornim planom više razine, odnosno s Prostornim planom Primorsko-goranske županije

(Službene novine PGŽ 32/13, 7/17-ispravak, 41/18, 4/19-pročišćeni tekst, 18/22, 40/22- pročišćeni tekst, 35/23 i 12/24-pročišćeni tekst)

B. Određivanje novih prostorno planskih rješenja

Kroz ove izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Delnica ne planiraju se nova prostorno planska rješenja već se zadnji važeći prostorni plan mijenja na način da se postojeća planska rješenja usuglašavaju s Pravilnikom o prostornim planovima.

Osnovni ciljevi i programska polazišta za izradu izmjene i dopune Plana:

Programsko polazište za izradu Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Delnica je usklađivanje s novim Pravilnikom o prostornim planovima koji je stupio na snagu 01. siječnja 2024. godine te s posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju, a kojim je propisana obveza vođenja svih budućih izmjena i dopuna prostornih planova, kao i donošenje novih, kroz elektronički sustav „ePlanovi“ čime se stvaraju prostorni planovi „nove generacije“ te će se olakšati, osuvremeniti, unificirati i digitalizirati procedura izrade prostornih planova općenito.

1.3. PROSTORNA POLAZIŠTA (analiza postojećeg stanja)

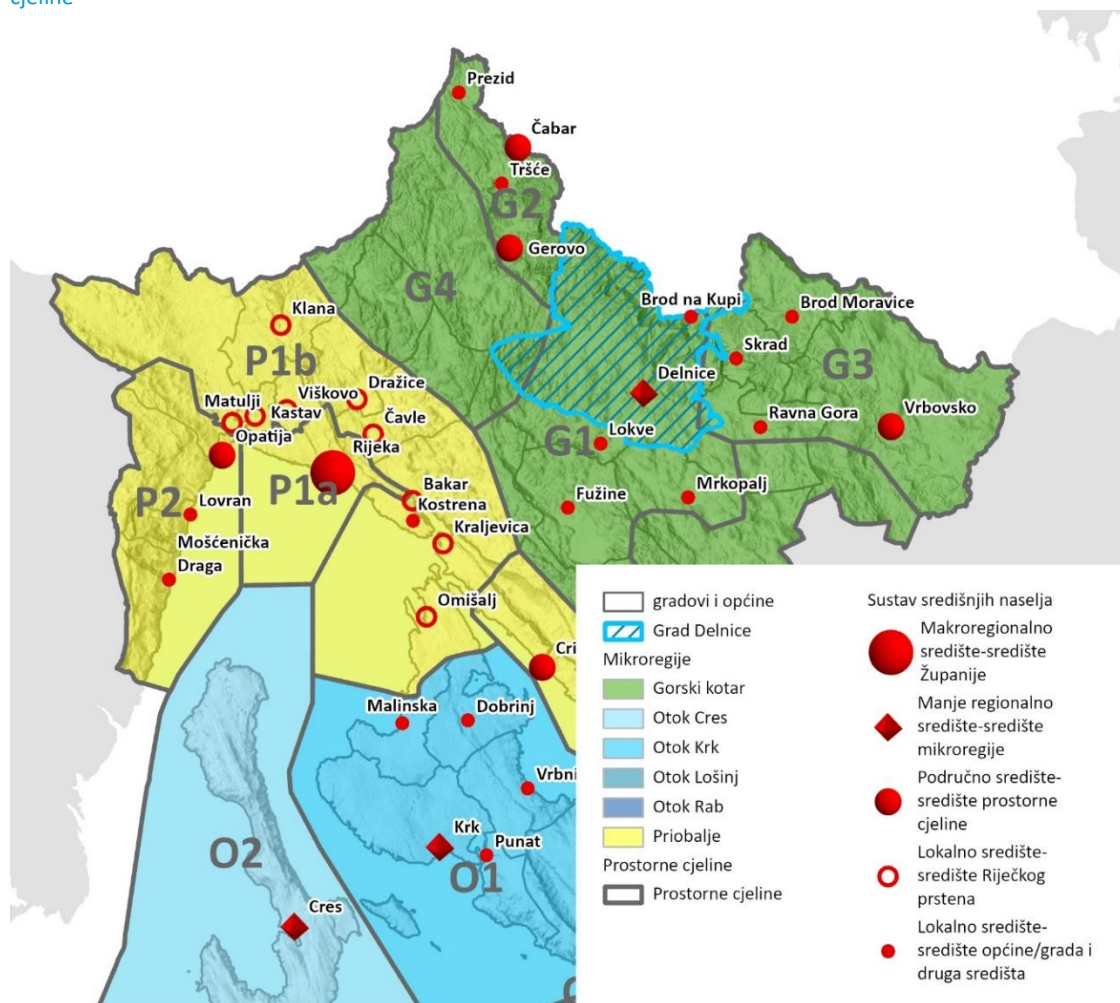
1. Grad Delnice u sustavu naselja prema Prostornom planu Primorsko-goranske županije

U Prostornom planu Primorsko-goranske županije (Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 32/13, 07/17-ispravak, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst, 18/22 i 40/22-pročišćeni tekst) utvrđena su tri osnovna težišta razvitka: Gorski kotar, Priobalje i Otoci te je formirano pet mikroregija.

Sukladno navedenoj podjeli, prostor Grada Delnica pripada mikroregiji Gorski kotar. Gorski kotar je smješten u sjevernom i kontinentalnom dijelu Županije. Prema Prostornom planu Primorsko-goranske županije određeno je da će se gospodarstvo tog područja razvijati uglavnom na prirodnim resursima. To pretpostavlja razvitak šumarstva, drvne industrije, stočarstva, prometa i turizma. Osim toga, prema županijskom planu treba očekivati i razvitak na načelima proizvodne nadopunjenosti, a posebno između, industrije, poljoprivrede i turizma te između Gorskog kotara i drugih težišta razvitka Županije. Za ovo područje kao značajan je prepoznat i razvitak pogranične ekonomije.

Kao bitan preduvjet razvitka ovog kraja prepoznata je izgradnja osnovne infrastrukture, a to znači razvitak cjelovitog sustava prometnica, vodoopskrbe, odvodnje i energetike.

Slika 1: Položaj Grada Delnica u okviru podjele na funkcionalne cjeline Primorsko-goranske županije – mikroregije i prostorne cjeline

Izvor: preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Prema županijskom planu, Gorski kotar se po svojim osobitostima dijeli na sljedeće prostorne cjeline:

- G1 - Delnice - obuhvaća centralni dio Gorskog kotara, od Liča do rijeke Kupe, koji je oivičen pretežito nenastanjenim dijelom šumskog područja Risnjak i Bjelolasica.
- G2 – Čabar - područje uz izvor i tok Kupe i Čabranke. Pogranično područje prema Sloveniji.
- G3 – Vrbovsko - istočni dio Gorskog kotara između Karolinske ceste (Mrkopalj – Ravna Gora – Vrbovsko – Karlovac) i doline Kupe.
- G4 i G5 - Risnjak i Bjelolasica. Neizgrađena prirodna, uglavnom šumska područja.

Grad Delnice se najvećim dijelom svog administrativnog područja nalazi u prostornoj cjelini G1.

Županijskim planom prepoznata su žarišta razvitka tj. šira urbana područja koja svojom snagom utječu na razvitak gravitirajućeg područja. Žarište razvitka je naselje i njegovo okruženje koje se svojim cjelokupnim funkcijama i potencijalima ističe u odnosu na ostala bliža ili daljnja naselja. To su u pravilu urbana područja višeg stupnja centraliteta, u subregionalnoj mreži funkcija javnih sadržaja, sa strukturom zaposlenih višeg ranga (sekundarni, tercijarni), i povoljnim uvjetima za demografski razvitak, nego što je šire područje koje ga okružuje. U prostornoj cjelini Gorski kotar, osnovno žarište razvitka je šire područje naselja Delnice određeno kao *manje regionalno središte – središte mikroregije*.

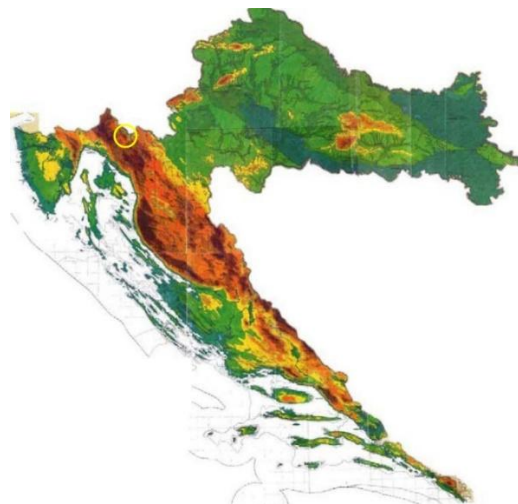
2. Prirodna i zemljopisna obilježja

Prostor Grada prostire se na nadmorskim visinama od tek 215 m (obala rijeke Kupe kod istoimenog sela na krajnjem sjeveroistočnom dijelu općine), sve do vrha Veliki Risnjak (1528 m) na zapadnoj granici područja Grada, pa se tako ova, za takav vertikalni raspon mala prostorna jedinica (230 km²) proteže u visinskom rasponu od čak 1312 m. To ju svrstava u sam vrh nacionalnih JLS prema visinskom rasponu ranga gradova i općina. Još je važnije to što ovako veliki visinski raspon uvjetuje vrlo raznolike uvjete za život i rad čovjeka, ali uvjetuje i iznimno veliku raznolikost staništa i bioloških vrsta. To pretpostavlja postojanje velikog broja različitih tipova gospodarskih resursa, ali i veliku odgovornost za njihovo očuvanje (Jukić i sur. 2019).

Slika 2: Položaj područja Grada Delnice

Položaj područja Grada Delnice (žuta kružnica) prema krajobraznim tipovima; tamno-plavo: Gorski kotar + plavozeleno: Lika = gorska Hrvatska (Bralić 1995).

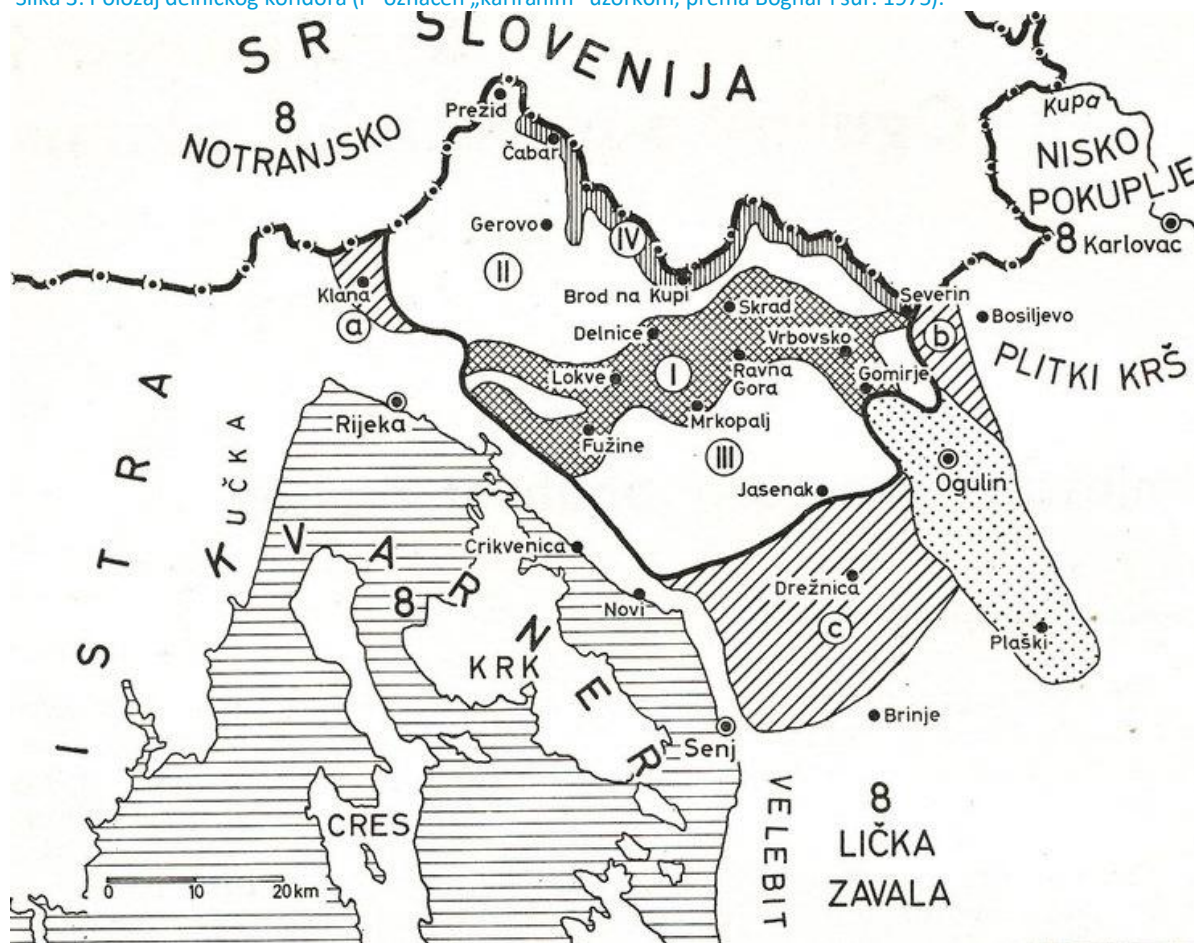
Položaj područja Grada Delnice (žuta kružnica) u odnosu na visinske pojase Hrvatske (narančasto i smeđe – gorski pojase)

Izvor: preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Područje Grada Delnice ima vrlo značajan prometni položaj, kako na regionalnoj (županijskoj), tako i nacionalnoj razini jer se nalazi na istoimenom, tzv. delničkom koridoru, ili „središnjem kraju“ odn. na središnjem području Gorskog kotara (Bognar i sur. 1975, Pavić 1981, Sl. 3), koje se zbog prirodne konfiguracije terena (veliki niz prijevoja) najlakše prometno savladava preko dinarske barijere koja dijeli primorsku od kontinentalne Hrvatske.

Taj je koridor smješten između dva izrazita visočja s isponima preko 1500 m n.v. (risnjačko-snežničko na sjeverozapadu koje Hrvatska dijeli sa susjednom Slovenijom, te velikokapelsko na jugoistoku Gorskog kotara). Ovaj geostrateški značaj javlja se još u prvoj polovici XVIII. st., 1727. g. puštanjem u promet Karolinske ceste, koja i danas ima magistralnu, odnosno regionalnu razinu značaja. Ova cesta zapravo povezuje Karlovac s Bakrom, a u neposrednu blizinu grada dolazi kod ravnogorske Kosice i zaobilazi Delnice. Ipak dolazak tako značajne (i jedine) ceste u širokoj okolici toga doba, ostvario je veliki utjecaj i na Delnice. Nakon nepunih 100 godina korištenja, Karolina je ustupila mjesto glavne prometnice Lujzijani (građena 1803.-1811.), koja je ovoga puta direktno povezala jakom prometnicom Delnice s jedne strane s kopnenom unutrašnjošću, a s druge, riječkim primorjem. Današnja „stara cesta“ Karlovac – Rijeka, Lujzijana, sa svojih 141 km dužine spojila je Karolinu i Rijeku u Napoleonskim vremenima i time postala najkraća ruta između najvećih gradova središnje i primorske Hrvatske, preko najvećeg gorskokotarskog grada Delnice. U području Grada Delnice, iz smjera Kupjaka, ulazi kod Zalesine, a u smjeru Rijeke iz njega izlazi na prijevoju Kamerkin dol između delničkih Lučica i naselja Lokve.

Slika 3: Položaj delničkog koridora (I - označen „kariranim“ uzorkom, prema Bognar i sur. 1975).

Izvor: Bognar i sur. 1975, Izvor: preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Danas daleko najveći prometni značaj ima autocesta Bosiljevo – Rijeka, koja je najprije izgrađena kao polu-autocesta, a 2008. ova je prometnica u potpunosti dovršena u punom profilu autoceste. Ta prometnica danas zadovoljava sve suvremene potrebe transporta ljudi i roba. Na područje Grada ulazi iz smjera Ravne Gore, kao i Lujzijana, kod Zalesine, a u smjeru Rijeke gore spomenutim prijevojem jer teče ± paralelno s Lujzijanom. Ubrojimo li i prugu Zagreb-Karlovac-Rijeka, koja na području grada vijuga između Lujzijane i autoceste Bosiljevo – Rijeka, pa koristi ista područja ulaska na područje grada – što ovaj prometni pravac upravo i čini izrazitim koridorom – delničkim. Sve to dokazuje kako je položaj Grada Delnice od prvorazredne prometno-strateške važnosti i kako je promet stoljećima bio pokretač razvoja i s njime u vezi najviše drvna industrija (usp. Pavić 1981).

Geologija

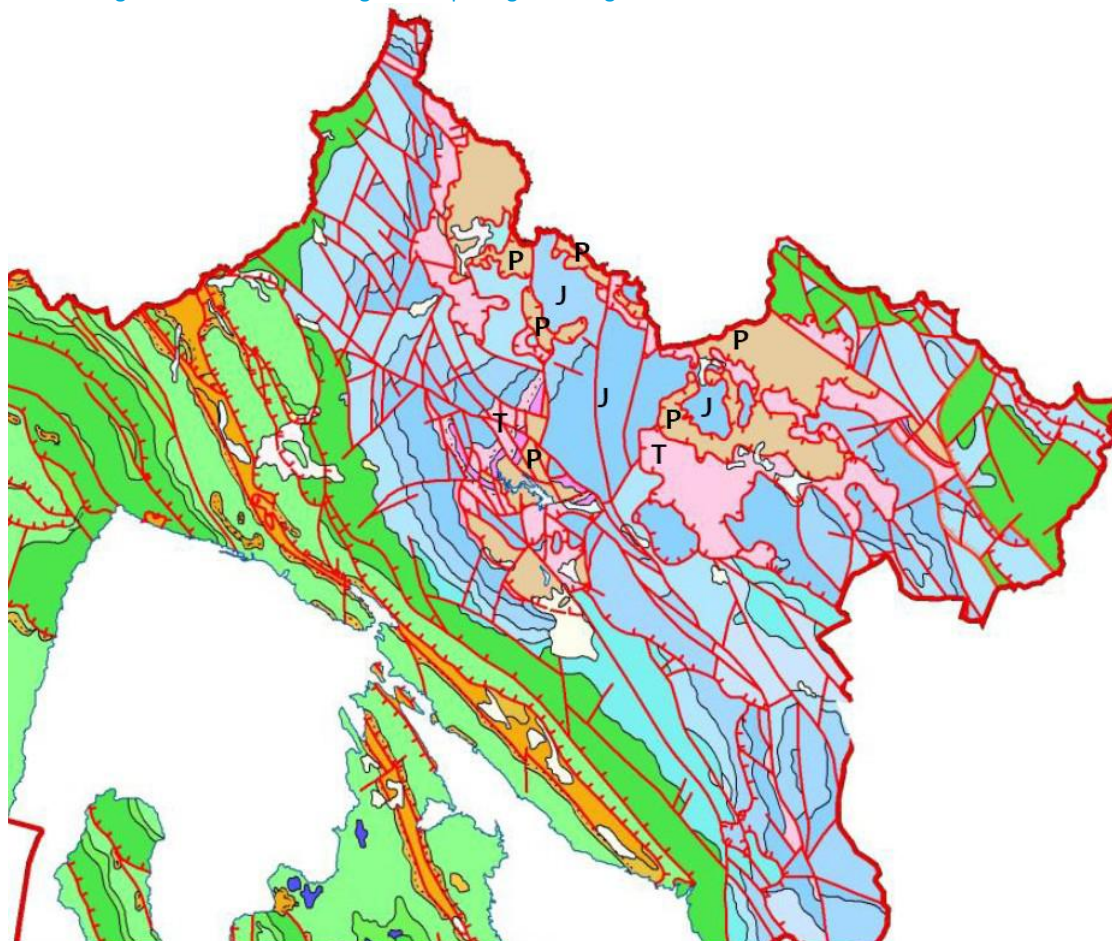
Raznolikost geološke podloge područja Grada Delnica poklapa se u glavnim crtama s reljefnom raznolikošću na malom prostoru. Sjever područja u kojemu dominira duboko usječena dolina gornje Kupe, koja na mnogim mjestima, zajedno s pritocima ima kanjonska obilježja, u velikoj se mjeri poklapa s vododrživom paleozojskom podlogom, čiji je izdanak otočnog karaktera, jer je to područje na svojoj geološkoj površini izolirano od najbližih sličnih takvih „otoka“ (Lokvarsko-crnuški bazen i područje Brloško kraj Fužina) golemim krškim prostranstvom Dinarida. Sustav permskih silikata doline gornje Kupe značajno je prekinut jedino na potezu između šireg izvorskog područja rijeke Kupe (Razloge-izvor Kupe) i njenog zavoja kod Hrvatskog i ušća Čabranke gdje Kupa naglo mijenja svoj smjer pružanja sjever-jug u sjeverozapad-jugoistok. Područje prekida vododržive zone predstavlja desna vapnenačka vodopropusna strana (Strma rebar) i lijeva djelomice vodonepropusna strana kanjona jurske starosti. Ovaj „otok“ kristaliničnih silikatnih stijena (pretežno klastiti) srednjopermske starosti koji je izbio na površinu na područjima doline gornje Kupe i drugi permški, na jugozapadu područja grada, u Crnom Lugu i slivu potoka Križ, u širokom je okruženju mnogo mlađih sedimentnih karbonatnih stijena gornjotrijaske i jurske starosti lijasa (dolomiti i klastiti) i lijas-dogera (vapnenci s rošnjacima, Slika 4.).

Zbog velike razlike u nadmorskoj visini i otvorenosti prema stalnim toplim zračnim strujanjima ova dva geološka otoka, iako sličnog geološkog sastava, međusobno su vrlo različita u pogledu visine i edafske podloge, različite (dodatno i termički uvjetovane) pedogeneze, a time i u razvoju različitih acidofilnih stanišnih tipova. S druge strane, obadva silikatna, otočka geološka bloka drastično se, zbog svoje kisele reakcije pak razlikuju od neutrofilnih karbonatnih površina na kojima se također razvijaju specifična staništa, različita od ovih acidofilnih.

Ovakva heterogena situacija uzrok je i raznolikosti u hidrologiji. Zahvaljujući ovim silikatnim i djelomično gornjotrijaskim pretežno vododrživim dolomitnim cjelinama koji ih okružuju, silikatnim vododrživim otocima, područje Grada obiluje nebrojenim izvorima, posebno krškima vrlo velike izdašnosti, koji se javljaju na kontaktu karbonatnih vodopropusnih blokova sa silikatima (izvori Kupe, Velike i Male Belice, Kupice itd.), zatim gustom mrežom malih vodotokova (u Razlogama, strmicima Kupe kod naselja Turke i sjeveroistočno od Delnica, slivova ponornih potoka Križ, Mrzlice i crnuške Velike vode) i svakako većim vodotocima gorskih obilježja (Kupa, Velika i Mala Belica, Kupica i Curak). Uz trajno prisustvo voda, razvijaju se posebna hidromorfna tla, te veliki broj različitih stanišnih tipova ovisnih o trajnoj vodi i/ili podzemnoj vodi na maloj dubini.

S druge strane vodopropusna karbonatna područja jurske starosti temelj su razvoj specifičnih neutrofilnih (šumskih) staništa, posebnih staništa razvijenima na stjenjacima, te krških podzemnih staništa, koje ovdje često obiluju podzemnom vodom. Ovakva velika raznolikost geološke podloge (Slika 4) u kombinaciji s reljefnim značajkama ima veliku ulogu u razvoju velike biotske (vrstene i stanišne) raznolikosti (usp. Bertović 1999).

Slika 4: Pregledna karta raznolikosti geološke podloge Gorskog kotara

– oznake na karti predstavljaju glavne tipove jedinica geološke građe na području Grada Delnice: J: sedimentne karbonatne (vapnenci i dolomiti), uglavnom vodopropusne stijene jurske starosti; P: kristalinične silikatne vodonepropusne stijene permske starosti; T: sedimentne karbonatne stijene, najčešće dolomiti gornjotrijaske starosti.

Izvor: preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Klimatska obilježja

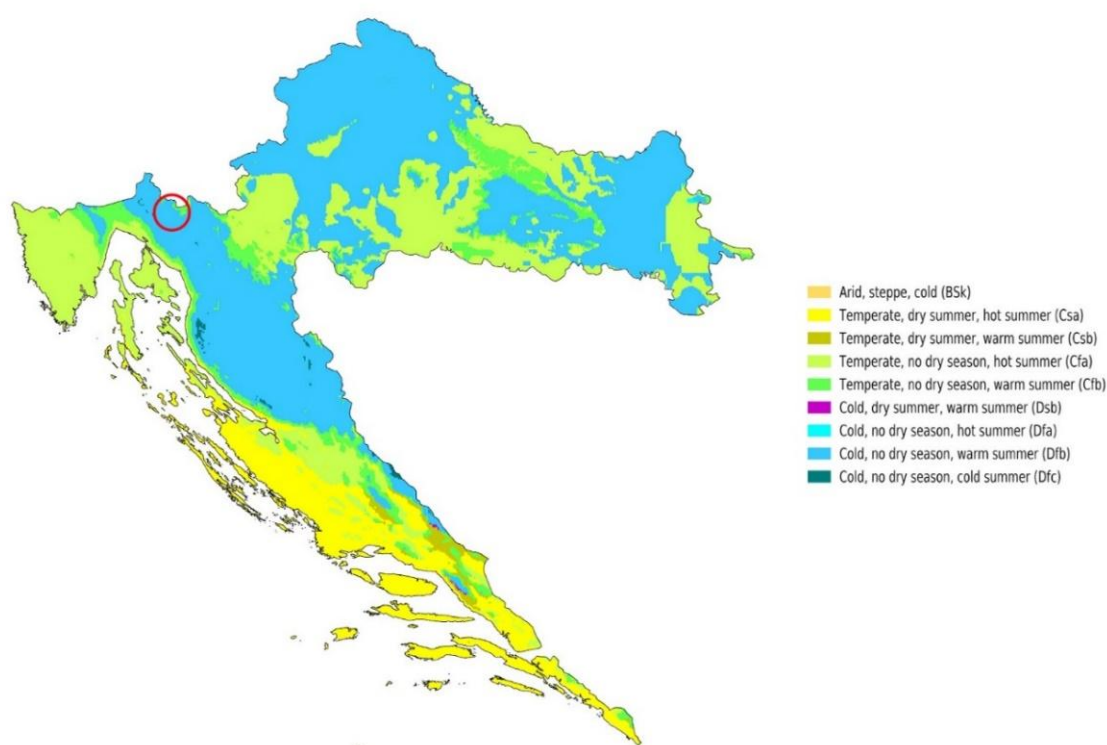
S obzirom na svoj geografski položaj (sjeverozapadni Dinaridi, Gorski kotar) i reljef, klima Grada Delnica je izrazito dinarsko-alpiskog odnosno planinskog karaktera. Na većim nadmorskim visinama dinarskih planina u Gorskom kotaru, Lici i dalmatinskom zaleđu prisutna je planinska klima koja se razlikuje od šireg područja prvenstveno po temperaturnom i snježnom režimu (Zaninović i sur. 2008). Imajući u vidu izraziti krški karakter velikog dijela područja (središnji i južni dijelovi), krške depresije (niz duliba: Lučice, Toriček, Opaljenac i crnoluški Dolci, te veće ponikve) koje predstavljaju izrazita mrazišta (usp. Horvat 1961, Gams 1972, Surina i Vreš 2004), te najviše ispone s velikom visinom u nacionalnom okviru, preko 1500 m (vrh Veliki Risnjak 1528 m) u zapadnom dijelu, te duboku termofilnu dolinu gornje Kupe, postoje vrlo značajne varijacije u lokalnoj klimi. Za šire risnjačko područje značajna klimatska karakteristika je svakako iznimno velika godišnja količina oborina (preko 4000 m), što ga čini najkišovitijim predjelom Hrvatske, ali i jednom od najkišovitijih krajeva Europe.

Prema Köppen-Geigerovoj klasifikaciji klime te novim metodološkim rješenjima i modelima koji operiraju s detaljnim recentnim podacima u kojima je došlo do osjetnih klimatskih promjena, danas imamo znatno bolju sliku o klimi našeg područja u nedavnoj prošlosti, trenutnoj situaciji, te kvalitetnim predikcijskim modelima (Kottek i sur. 2006, Rubel i sur. 2010, Beck i sur. 2018, <https://climaproof.net/westernbalkans>). Ovakva znatno kvalitetnija klimatološka podloga od

prethodnih, odražava stanje blizu realnome u vremenskoj skali od oko stoljeća i četvrt, što čini znatno poboljšanje u razumijevanju distribucije i dinamike stanišnih tipova (značajno ovise o klimatskim prilikama i njihovoj povijesti), te u razumijevanju ugroženosti određenih tipova staništa, kao i dinamici mnogih bioloških vrsta ključnih u održavanju ekološke ravnoteže, na globalnoj i lokalnoj razini (npr. Pošta i sur. 2023). Iako je u značajnom nazadovanju, još uvijek dobar dio kontinentalne Panonske Hrvatske potpada pod svježnu (snježnu ili hladnu) umjerenu klimu, bez sušne sezone sa svježim ljetima, kakva upravo dominira u dinarskoj, gorskoj Hrvatskoj. Dok većina područja Grada Delnice danas potpada pod ovaj klimatski tip (Dfb), termofilna duboka dolina gornje Kupe na krajnjem sjeveru, produžetak je klimatskog tipa „Cfb“ (topla umjerena klima, bez sušnog razdoblja s toplim ljetom), koji se pruža uzvodno kanjonom rijeke Kupe sve do njenih krških izvora. Ovakva situacija čini područje grada izrazito kontrastnim (Sl. 5) i vrlo raznolikim u biološkom pogledu.

Slika 5: Položaj područja Grada Delnice (crvena kružnica) u odnosu na današnju distribuciju Köppen-Geigerove klimatskih tipova u Hrvatskoj (prema: Beck i sur. 2018)

Köppen-Geiger climate classification map for Croatia (1980–2016)

Source: Beck et al.: Present and future Köppen-Geiger climate classification maps at 1-km resolution, *Scientific Data* 5:180214, doi:10.1038/sdata.2018.214 (2018)

Izvor: preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Gorski kotar generalno u najvećoj mjeri pripada u klasu klime Cfsbx", a vršni dijelovi planina (viši od 1200 m n.m.) u klimu Dfsbx". Za ta područja karakterističan je izostanak sušnih razdoblja, dok najviše oborine padne u mjesecu hladnije polovice godine (fs). Zimsko je kišno razdoblje razdvojeno u jesensko-zimski i proljetni maksimum (Zaninović i sur. 2008). Prema istom izvoru, srednja godišnja temperatura iznosi najviše 10-11°C uz rijeku Kupu oko Broda na Kupi, a najniža 1-2°C na vršnom području planine Risnjak. U velikom središnjem dijelu područja grada zimi je razmjerno hladno s prosječnim siječanjanskim temperaturama od -2 do -1°C, međutim najviši dijelovi planine Risnjak imaju u najhladijem dijelu godine prilično niske temperature -5 do -4°C, a najtoplije dno doline Kupe, značajno visoke 0-1°C (iznad ledišta vode). Zbog toga je ovo područje u tom aspektu termički vrlo heterogeno. Prosječne srpanjske temperature zraka na području Grada Delnice su podjednako izrazito kontrastne i kreću se od čak 20-21°C na krajnjem sjeveroistoku u dolini gornje Kupe, pa sve do tek 13-

14°C u vršnim dijelovima risnjačkog masiva na zapadu područja (čak do osam stupnjeva razlike). Slično, srednji broj hladnih dana u godini na krajnjem sjeveroistoku, u dolini gornje Kupe iznosi tek 60-80, dok na najvišim terenima (iznad ~950: risnjački masiv, masiv Tisovac – Drgomalj, Kupjački vrh i Petehovac) on iznosi 140-160 (najviša statistička klasa za RH!). Gotovo kao preslika, srednji broj toplih dana u godini na području grada iznosi na istom najtoplijem području (dolina Kupe) čak 70-80, dok na najvišim, najhladnijim predjelima on iznosi ispod 10 (najniža statistička klasa za RH!), dakle do osam puta kraće razdoblje (!) u odnosu na najtoplije područje. Iz podataka klimatološke podloge, jasno je razvidan važan činitelj velike stanišne i vrstene raznolikosti na području Grada Delnice.

3. Stanovništvo i stanovanje

Prema rezultatima Popisa stanovništva u svim naseljima Grada Delnica 2021. godine živjelo je 5.135 stanovnika što čini 27,1% stanovnika Gorskog kotara odnosno 1,9% ukupnog stanovništva Primorsko-goranske županije. Godine 2011. na području Grada živjelo je 5.952 stanovnika te se u međupopisnom razdoblju 2011. - 2021. godine broj stanovnika smanjio za 13,7%. Gustoća naseljenosti Grada Delnica iznosi 22,3 stanovnika po km², što je malo više od prosječne gustoće naseljenosti Gorskog kotara (14,9 st/km²), ali tri puta manje od prosječne gustoće naseljenosti Primorsko-goranske županije (73,9 st/km²).

Na administrativnom području Grada Delnica nalazi se 55 naselja, od kojih većinu čine mala, patuljasta naselja (Tablica 1). Pedeset naselja broji manje od 50 stanovnika ili nema stalnih stanovnika, a samo je pet naselja u kojima živi više od 50 stanovnika, Dedin (154 st.), Brod na Kupi (156), Crni Lug (209), Lučice (298) i Delnice, najveće i centralno naselje Grada, kao i cijele regije Gorski Kotar, u kojem živi 3.861 stanovnika odnosno tri četvrtine ukupnog broja stanovnika Grada.

Deset je naselja u kojima nema stanovnika, a sukladno podacima iz Popisa stanovništva 2021. godine, broj naselja bez stanovnika se je povećao u odnosu na 2011. godinu. U međupopisnom razdoblju 2011. – 2021. naselja Kalić, Kočićin i Zakrajc Turkovski izgubila su stalne stanovnike. Među najmanjim naseljima tri su naselja samo s jednim stanovnikom (Donji Okrug, Ševalj, Zagolik). Zanimljivost je da u naseljima Ševalj i Zagolik 2011. godine nije živio niti jedan stanovnik te pripadaju malobrojnima naseljima koja su u posljednjem međupopisnom razdoblju zabilježila porast broja stanovnika, makar i minimalan.

Porast stanovništva zabilježen je i u naseljima Bela Vodica, Dedin, Gornja Krašićevica i Gusti Laz. U tri naselja broj stanovnika je stagnirao i nije se promijenio u odnosu na 2011. godinu. Među naseljima s više od 50 stanovnika, osim u naselju Dedin, prisutna je depopulacija. Broj stanovnika središnjeg naselja Delnice smanjio se za 11,8%, Broda na Kupi za 24,6%, Crnog Luga 17,4%, Lučica 10,2%. Broj stanovnika u naselju Dedin porastao je za 65,6%.

Tablica 1: Naselja Grada Delnica prema broju stanovnika 2001., 2011. i 2021. godine

Naselje	Broj stanovnika			Udio u broju stanovnika Grada (%)		Indeks promjene 2021./2011.	Međupopisna promjena 2021./2011.	Stopa prosječne godišnje promjene 2021./2011.
	2001.	2011.	2021.	2011.	2021.			
Bela Vodica	31	24	28	0,40	0,55	116,7	4	1,54
Belo	13	9	6	0,15	0,12	66,7	-3	-4,00
Biljevina	5	4	3	0,07	0,06	75,0	-1	-2,86
Brod na Kupi	248	207	156	3,48	3,04	75,4	-51	-2,81
Crni Lug	291	253	209	4,25	4,07	82,6	-44	-1,90
Čedanj	11	9	3	0,15	0,06	33,3	-6	-10,00
Dedin	73	93	154	1,56	3,00	165,6	61	4,94
Delnice	4.451	4.379	3.861	73,57	75,19	88,2	-518	-1,26

Donja Krašićevica	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Donje Tihovo	8	5	4	0,08	0,08	80,0	-1	-2,22
Donji Ložac	8	6	5	0,10	0,10	83,3	-1	-1,82
Donji Okrug	3	2	1	0,03	0,02	50,0	-1	-6,67
Donji Turni	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Gašparci	17	15	11	0,25	0,21	73,3	-4	-3,08
Golik	18	16	7	0,27	0,14	43,8	-9	-7,83
Gornja Krašićevica	5	2	3	0,03	0,06	150,0	1	4,00
Gornje Tihovo	8	6	4	0,10	0,08	66,7	-2	-4,00
Gornji Ložac	13	10	5	0,17	0,10	50,0	-5	-6,67
Gornji Okrug	4	2	2	0,03	0,04	100,0	0	0,00
Gornji Turni	15	13	9	0,22	0,18	69,2	-4	-3,64
Grbajel	21	17	11	0,29	0,21	64,7	-6	-4,29
Guče Selo	44	27	19	0,45	0,37	70,4	-8	-3,48
Gusti Laz	17	4	6	0,07	0,12	150,0	2	4,00
Hrvatsko	59	49	49	0,82	0,95	100,0	0	0,00
Iševnica	20	9	5	0,15	0,10	55,6	-4	-5,71
Kalić	4	4	0	0,07	0,00	0,0	-4	-20,00
Kočičin	1	1	0	0,02	0,00	0,0	-1	-20,00
Krivac	28	23	18	0,39	0,35	78,3	-5	-2,44
Kupa	11	8	5	0,13	0,10	62,5	-3	-4,62
Kuželj	35	52	28	0,87	0,55	53,8	-24	-6,00
Leska	2	3	3	0,05	0,06	100,0	0	0,00
Lučice	337	332	298	5,58	5,80	89,8	-34	-1,08
Mala Lešnica	2	8	7	0,13	0,14	87,5	-1	-1,33
Malo Selo	79	62	40	1,04	0,78	64,5	-22	-4,31
Marija Trošt	58	46	38	0,77	0,74	82,6	-8	-1,90
Plajzi	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Podgora Turkovska	10	8	3	0,13	0,06	37,5	-5	-9,09
Požar	17	8	4	0,13	0,08	50,0	-4	-6,67
Radočaj Brodski	49	40	5	0,67	0,10	12,5	-35	-15,56
Raskrižje Tihovo	5	7	3	0,12	0,06	42,9	-4	-8,00
Razloge	10	8	5	0,13	0,10	62,5	-3	-4,62
Razloški Okrug	9	5	2	0,08	0,04	40,0	-3	-8,57
Sedalce	21	16	12	0,27	0,23	75,0	-4	-2,86
Srednja Krašićevica	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Suhor	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Ševalj	3	0	1	0,00	0,02	0,0	1	20,00
Turke	44	31	19	0,52	0,37	61,3	-12	-4,80
Velika Lešnica	22	16	4	0,27	0,08	25,0	-12	-12,00
Velika Voda	6	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Zagolik	3	0	1	0,00	0,02	0,0	1	20,00
Zakrajc Turkovski	2	2	0	0,03	0,00	0,0	-2	-20,00
Zalesina	53	41	31	0,69	0,60	75,6	-10	-2,78
Zamost Brodski	39	36	35	0,60	0,68	97,2	-1	-0,28
Zapolje Brodsko	29	34	12	0,57	0,23	35,3	-22	-9,57
Zelin Crnoluški	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0	0,00
Grad Delnice	6.262	5.952	5.135	100,0 0	100,00	86,3	-817	-1,47

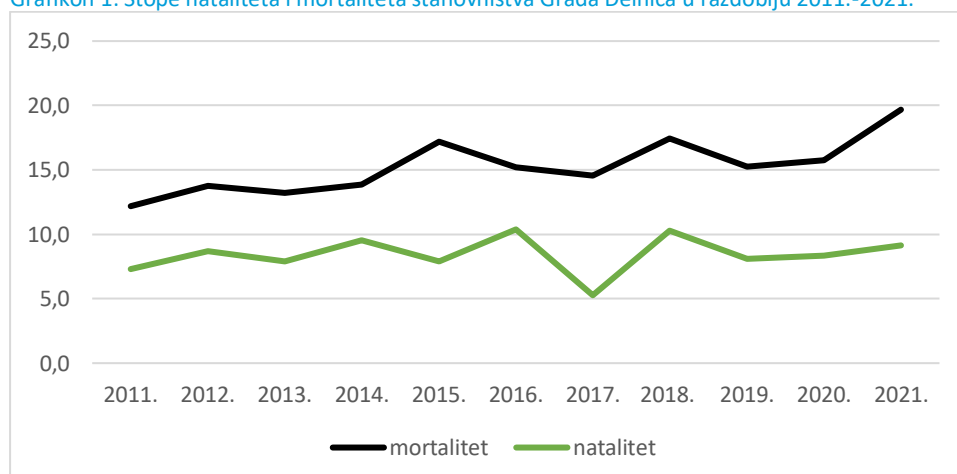
Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb - preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Prirodno i mehaničko kretanje stanovništva

Prirodna depopulacija neprekinuti je demografski proces i najznačajnija odrednica ukupnog kretanja stanovništva u Gradu, što je svojstveno i za područje cijelog Gorskog kotara. U razdoblju od 2011. do 2021. godine broj umrlih veći je od broja rođenih, a usporedbom po godinama, uočava se kako je u svakoj godini zabilježen prirodan pad. Broj rođene djece kroz godine je varirao, stope nataliteta se kreću na približno istim razinama, a najznačajniji pad zabilježen je 2017. godine (Grafikon 1). Do 2014. godine stope mortaliteta su se uglavnom kretale na približno istoj razini, a nakon 2014. godine dolazi do porasta u odnosu na ranije godine.

Vitalni indeks jednostavan je pokazatelj za razmatranje prirodnog kretanja koji pokazuje broj živorođenih na 100 umrlih osoba i dobar je pokazatelj smjera bioreprodukcije. Njegova vrijednost za Grad Delnice u razdoblju 2011. - 2021. iznosi 55,4 (Tablica 2). U 2011. godini vitalni indeks iznosio je 59,7, a u 2021. godini 46,5. Vrijednosti vitalnog indeksa ukazuju kako je na djelu smanjujuća reprodukcija stanovništva odnosno kako se broj stanovnika smanjuje prirodnom promjenom. U razdoblju od 2011. do 2021. godine u samo četiri naselja zabilježena je pozitivna prirodna promjena, gdje je broj rođenih premašio broj umrlih osoba. Pozitivnu prirodnu promjenu zabilježila su naselja Dedin (+53), Gusti Laz (+10), Hrvatsko (+4) i Zapolje Brodsko (+18). U 40 naselja na području Grada u desetogodišnjem razdoblju nije zabilježena niti jedna novorođena osoba.

Grafikon 1: Stope nataliteta i mortaliteta stanovništva Grada Delnica u razdoblju 2011.-2021.

Izvor: Vitalna statistika 2011.-2021., DZS RH, Zagreb, preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022., preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Druga sastavnica kretanja stanovnika je prostorna pokretljivost odnosno migracija stanovništva u prostoru. Podaci iz godišnjih statističkih priopćenja o migraciji na razini naselja ukazuju na negativne migracijske trendove u razdoblju od 2011. do 2021. godine. Iako treba biti svjestan ograničenja ovih podataka jer se temelje na prijavi i odjavi prebivališta sukladno evidenciji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, ipak je moguće sagledati broj doseljenih i odseljenih osoba na godišnjoj razini što može pomoći u sagledavanju migracijskih trendova. Ukupni migracijski saldo Grada Delnica negativan je. Samo sedamnaest naselja imalo je pozitivan migracijski saldo. Najpozitivniji migracijski saldo imalo je naselje Dedin (+26 stanovnika). Dedin je, ujedno, jedino naselje u kojemu su obje sastavnice kretanja stanovništva pozitivne. Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju primjetno je povećanje odseljavanja u inozemstvo, čime je ukupni migracijski saldo dodatno pogoršan.

Tablica 2: Sastavnice kretanja stanovništva u naseljima Grada Delnica u razdoblju 2011. – 2021.

Naselje	Prirodno kretanje stanovništva				Migracija stanovništva		
	Živoroden i	Umrli i	Prirodna promjena	Vitalni indeks	Doseljen i	Odseljen i	Migracijski saldo
Bela Vodica	2	4	-2	50,0	7	4	3
Belo	1	4	-3	25,0	8	5	3
Biljevina	0	2	-2	0,0	1	0	1
Brod na Kupi	6	32	-26	18,8	33	42	-9
Crni Lug	6	54	-48	11,1	64	58	6
Čedanj	0	0	0	0,0	1	2	-1
Dedin	61	8	53	762,5	85	59	26
Delnice	346	609	-263	56,8	972	1.010	-38
Donja Krašićevica	0	0	0	0,0	0	0	0
Donje Tihovo	0	1	-1	0,0	0	1	-1
Donji Ložac	0	3	-3	0,0	3	1	2
Donji Okrug	0	1	-1	0,0	1	0	1
Donji Turni	0	0	0	0,0	0	0	0
Gašparci	0	8	-8	0,0	4	7	-3
Golik	0	6	-6	0,0	1	3	-2
Gornja Krašićevica	0	1	-1	0,0	1	0	1
Gornje Tihovo	0	0	0	0,0	0	1	-1
Gornji Ložac	0	3	-3	0,0	2	5	-3
Gornji Okrug	0	2	-2	0,0	0	0	0
Gornji Turni	0	1	-1	0,0	2	5	-3
Grbajel	0	6	-6	0,0	7	11	-4
Guče Selo	0	3	-3	0,0	14	28	-14
Gusti Laz	13	3	10	433,3	4	23	-19
Hrvatsko	10	6	4	166,7	6	20	-14
Iševnica	0	4	-4	0,0	1	3	-2
Kalić	1	3	-2	33,3	0	0	0
Kočičin	0	1	-1	0,0	2	0	2
Krivac	0	7	-7	0,0	7	2	5
Kupa	0	3	-3	0,0	1	3	-2
Kuželj	0	13	-13	0,0	18	25	-7
Leska	0	0	0	0,0	0	5	-5
Lučice	36	54	-18	66,7	106	99	7
Mala Lešnica	0	0	0	0,0	4	1	3
Malo Selo	4	14	-10	28,6	9	18	-9
Marija Trošt	1	9	-8	11,1	15	13	2
Plajzi	0	0	0	0,0	0	0	0
Podgora Turkovska	0	5	-5	0,0	0	1	-1
Požar	0	2	-2	0,0	0	5	-5
Radočaj Brodski	0	9	-9	0,0	2	1	1
Raskrižje Tihovo	0	2	-2	0,0	0	0	0
Razloge	0	6	-6	0,0	5	4	1
Razloški Okrug	0	2	-2	0,0	1	4	-3
Sedalce	0	5	-5	0,0	0	2	-2
Srednja Krašićevica	0	0	0	0,0	0	0	0
Suhor	0	1	-1	0,0	3	1	2
Ševalj	0	0	0	0,0	1	1	0
Turke	0	6	-6	0,0	8	18	-10
Velika Lešnica	0	10	-10	0,0	3	3	0
Velika Voda	1	1	0	100,0	3	1	2
Zagolik	0	1	-1	0,0	0	4	-4
Zakrajc Turkovski	0	3	-3	0,0	1	2	-1
Zalesina	7	7	0	100,0	7	24	-17

Zamost Brodski	0	6	-6	0,0	8	9	-1
Zapolje Brodsko	24	6	18	400,0	25	84	-59
Zelin Crnoluški	0	0	0	0,0	1	0	1
Grad Delnice	519	937	-418	55,4	1.447	1.618	-171

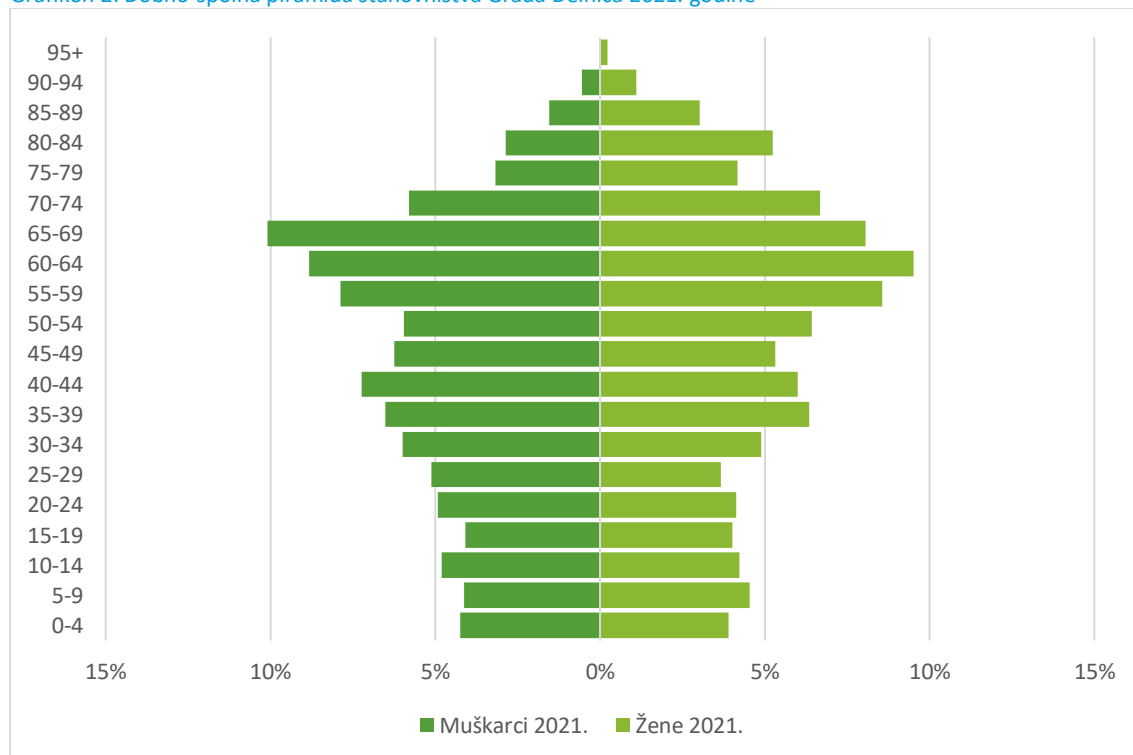
Izvor: Vitalna statistika 2011.-2021., DZS RH, Zagreb; Priopćenja o migracijama, 2011.-2021., DZS RH, Zagreb; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Strukturna obilježja stanovništva

Sastav stanovništva prema dobi važan je pokazatelj demografske budućnosti, uvjetovan prirodnim kretanjem i migracijama. Dobni sastav utječe na obujam dostupne radne snage, broj školske djece i potrebu za odgojnim i obrazovnim institucijama, broj starog stanovništva i potrebu za raznim oblicima zdravstvene i socijalne skrbi.

Izrazito starim stanovništvom smatra se ono stanovništvo u kojemu udjel osoba starih 65 i više godina iznosi više od 12%. Tako je već 2001. godine, s udjelom starog stanovništva od 17,3%, stanovništvo Grada Delnica pripadalo izrazito starom tipu stanovništva. Udio starog stanovništva u narednim popisnim godinama se je nastavio povećavati pa je 2011. godine udio starog stanovništva iznosio 20,1%, a 2021. godine 26,3%. Istodobno, udio mladog stanovništva (dobna skupina 0-14 godina) nastavio se smanjivati s 15,2% u 2001. godini do 12,9% u 2021. godini. Godine 2001. u mladom kontingentu bilo je 946 stanovnika, 2011. godine 740, a 2021. godine 664 stanovnika. Najveći udio u dobnim kontingentima odnosi se na zrelo stanovništvo (dobna skupina 15-64 godina). Udio zrelog stanovništva u 2021. godini iznosio je 60,8%. Grafikon 2 prikazuje dobno-spolnu strukturu stanovništva prema podacima Popisa stanovništva 2021. godine i dodatno ilustrira kako u Gradu Delnicama prevladava staro stanovništvo koje karakterizira niska stopa rodosti uz pojavu prirodne depopulacije.

Grafikon 2: Dobno-spolna piramida stanovništva Grada Delnica 2021. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Pokazatelji sastava prema dobi pokazuju negativna obilježja. Indeks starosti je u 2021. godini iznosio 203,5 što višestruko premašuje kritične vrijednosti i ukazuje na dvostruko veći broj starih u odnosu na mlade stanovnike (Tablica 3). Kritična vrijednost indeksa starosti (kada počinje demografska starost) iznosi 40,0 (40 starih na 100 mladih) (Nejašmić, 2005.). Ranijih godina indeks starosti bio je nešto niži u odnosu na 2021. godinu, ali i dalje daleko iznad kritične vrijednosti.

Tablica 3: Pokazatelji dobne strukture stanovništva Grada Delnice 2001., 2011., i 2021.

Godina	Koeficijent starosti	Indeks starosti	Koeficijent ukupne dobne ovisnosti	Koeficijent dobne ovisnosti mladih	Koeficijent dobne ovisnosti starih
2001.	17,3	113,7	48,0	22,5	25,5
2011.	20,1	161,6	48,2	18,4	29,8
2021.	26,3	203,5	64,6	21,3	43,3

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Prema podacima Popisa stanovništva 2021. na razini naselja, u većini naselja struktura sastava prema dobi je nepovoljna. Prevladavaju naselja s visokim udjelom zrelog i starog stanovništva. U pojedinim naseljima nema mladog stanovništva. Najpovoljniju strukturu imalo je naselje Dedin gdje je udio mladih iznosio 44,8%, a udio starih je bio najmanji od svih drugih naselja i iznosio je 4,6%, dok se preostalih 50,6% odnosi na zrelo stanovništvo. U naseljima Belo i Zapolje Brodsko nije bilo stanovnika u staroj dobnoj skupini.

Struktura kućanstava

Popisom stanovništva određeno je kako se kućanstvom smatra svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju bez obzira na to borave li svi članovi u naselju gdje je kućanstvo nastanjeno ili neki od njih privremeno borave u drugom naselju Republike Hrvatske ili u inozemstvu, radi zaposlenja, školovanja ili su odsutni iz drugih razloga.

Prema rezultatima Popisa stanovništva 2021. u Gradu Delnici ukupno je zabilježeno 2.047 privatnih kućanstava u kojima je živjelo 5.027 osoba (Tablica 4). U ukupnom broju kućanstava najviše je samačkih kućanstava s udjelom od 30,09%. Neznatno manje je dvočlanih kućanstava (30,04%), a zatim slijede kućanstva s tri člana (18,27%) i kućanstva s četiri člana (14,17%). Četiri su kućanstva s jedanaest i više članova u kućanstvu i dva s deset članova u kućanstvu. Najviše osoba živjelo je u dvočlanim kućanstvima (24,47%). U samačkim kućanstvima živjelo je 12,25% osoba.

Tablica 4: Broj privatnih kućanstava prema broju članova u Gradu Delnicama 2001., 2011., 2021. godine

Obiteljska kućanstva po broju članova 2021.												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11+	Ukupno
Grad Delnice	616	615	374	290	89	35	11	7	4	2	4	2.047
Broj osoba	616	1.230	1.122	1.160	445	210	77	56	36	20	55	5.027

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Kućanstva prema veličini, tipu i broju članova, po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Privatna kućanstva prema tipu i broju članova, DZS RH, Zagreb; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, Privatna kućanstva prema broju članova po gradovima/općinama, DZS RH, Zagreb; Izvor: preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

U usporedbi s prethodnim Popisom stanovništva iz 2011. godine uočljiv je pad broja kućanstava što je, naravno, i očekivano s obzirom na pad broja stanovnika Grada. Godine 2011. na području Grada

Delnica bilo je 2.301 kućanstava. U odnosu na 2011. godinu, udio samačkih kućanstava je porastao u 2021. godini za 4%. Posljedično, smanjio se i prosječan broj osoba u kućanstvu, koji je u 2021. godini iznosio 2,46 osoba, a u 2011. godini 2,54 osoba po kućanstvu.

4. Mreža društvenih djelatnosti po naseljima

Društvena infrastruktura nužan je prateći sadržaj stanovanja kojim se osigurava zadovoljavanje vitalnih potreba stanovništva. Osnovnu mrežu društvene infrastrukture Grada Delnica čine ustanove Grada i Republike Hrvatske. U nju su uklopljene i dopunjavaju je ustanove u vlasništvu pravnih i fizičkih osoba. Društvene djelatnosti utječu na razvoj gospodarstva, te unapređuju odnose u zajednici, stoga su od iznimnog značenja za cjelokupni razvoj gradskog područja i njegova okruženja. Budući da je naselje Delnice u sustavu središnjih naselja određeno kao centar mikroregije Gorski kotar i centar prostorne cjeline G1 u njemu se nalazi većina središnjih funkcija.

Sadržaji u funkciji rada državnih i županijskih tijela i organizacija:

Na području Grada djeluju sljedeće javne službe:

- Ispostava Općinskog suda u Rijeci – Zemljišno-knjižni odjel i Prekršajni odjel, (Tina Ujevića 1, Delnice)
- Ispostava Državne geodetske uprave u Rijeci – Odjel za katastar nekretnina Delnice (Tina Ujevića 1, Delnice)
- Ispostava Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, (Trg 138.brigade HV 4, Delnice)
- Policijska postaja Delnice (Školska 25, Delnice)
- Stanica Hrvatske gorske službe spašavanja (Matice Hrvatske 21, 51300 Delnice)
- Turistička zajednica Gorskog kotara
- Hrvatske šume – uprava šuma Delnice (Supilova 32)

Sadržaji i građevine namijenjene radu tijela i organizacija lokalne samouprave i druge javne službe:

- Na području Grada djeluju sljedeća tijela i organizacije lokalne samouprave:
- Gradska uprava Grada Delnica
- Javna vatrogasna postrojba Grada Delnica,
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Delnice (vatrogasni dom),
- Gradsko društvo Crvenog križa,
- Turistički informativni centar Delnice
- Stožer civilne zaštite,
- Goranski sportski centar

Predškolski odgoj i obrazovanje:

Na području Grada Delnice predškolski odgoj je organiziran u matičnom objektu (MO) u Delnicama – Dječji vrtić „Hlojkica“ u 5 odgojno obrazovnih skupina i u jednoj poludnevnoj u područnom objektu (PO) Brod na Kupi.

U Delnicama djeluju 2 obrta za čuvanje djece u kojima je dodatno smješteno 40 djece (izvor: Plan razvoja G. kotara 2021.-2027.- listopad 2021.).

Tablica 5: Broj upisane djece u dječjim vrtićima u razdoblju 2019.-2022.

DJEČJI VRTIĆ	2019.	2020.	2021.	2022.
MO Delnice	113 (od toga 1 jasljička skupina -12 djece)	109 (od toga 1 jasljička skupina -12 djece)	114 (od toga 2 jasljičke skupine -25 djece)	118 (od toga 2 jasljičke skupine -24 djece)

PO Brod na kupi	8 + 5 u predškolskom programu (3 satni program)	9 + 6 u predškolskom programu (3 satni program)	10 + 9 u predškolskom programu (poludnevni program)	11 + 14 u predškolskom programu (poludnevni program)
-----------------	---	---	---	--

Izvor podataka: Grad Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Osnovnoškolsko obrazovanje:

Na području Grada Delnice djeluju sljedeće osnovnoškolske ustanove:

- Matična OŠ „Ivana Gorana Kovačića“ - Delnice, Šetalište Ivana Gorana Kovačića 2
- Područna OŠ - Crni Lug, Ivana Gorana Kovačića 2
- Matična OŠ „Frana Krste Frankopana“ – Brod na Kupi, Kralja Tomislava 12a

Osnovna škola „Ivana Gorana Kovačića“

Nalazi se u naselju Delnice te pokriva veći dio upisnog područja Grada Delnica. U matičnu školu u Delnicama upisuju se učenici od I. do VIII. razreda iz užeg područja Grada Delnica, Zalesine, Dedina, Lučica, Marija Trošt, te učenici koji nastavu pohađaju u područnoj školi Crni Lug od I. do IV. razreda, školovanje od V. - VIII. razreda nastavlja u Osnovnoj školi „Ivana Gorana Kovačića“.

Školsko područje karakterizira relativno velika površina u odnosu na broj stanovnika i veliki broj naselja s različitom gustoćom naseljenosti, što utječe na organizaciju i rad škole i potrebe organizacije prijevoza.

Tablica 6: Broj upisane djece školi, po u razdoblju od 2019. do 2022.g.

OŠ i POŠ	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
MATIČNA OŠ Delnice	321	311	323	326
POŠ Crni Lug	7	3	5	4
MATIČNA OŠ Brod na Kupi	24	25	25	23
UKUPNO:	352	339	353	353

Izvor podataka: Grad Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Prikaz broja upisane djece u razdoblju 2019. do 2022d (Tablica 6) pokazuje da je neznatno porastao broj upisane djece u Matičnu osnovnu školu u Delnicama u školskoj godini 2022./2023. i to za 5 učenika u odnosu na upisnu 2019./2020.-tu godinu, dok je u Područnoj školi Crni Lug u školskoj godini 2022./2023. zabilježen pad broja djece u odnosu na upisnu 2019. godinu i to za 3 učenika.

Osnovna glazbena škola „Ive Tijardovića“

Matična glazbena OŠ nalazi se u naselju Delnice i jedina je ustanova koja provodi program glazbenog obrazovanja na području Gorskog Kotara. U nastavku u tablici dani su podaci po odjeljenjima (lokalitetima) i po promatranim godinama upisa. U školskoj godini 2022./2023. zabilježen je pad ukupnog broja upisane djece u odnosu na upisnu 2019. godinu i to za 8 učenika. Osnovna glazbena škola „Ive Tijardovića“ u Delnicama nema zgrada niti prostorije u svom vlasništvu. U Delnicama, na Školskoj 25 djeluju u prostorijama Srednje škole Delnice, u PO Fužine nalaze se u prostorijama OŠ Fužine, a u PO Vrbovsko nalaze se u OŠ Vrbovsko.

Tablica 7: Podaci o broju polaznika glazbene OŠ i POŠ po upisanim lokalitetima

LOKACIJA	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
MOŠ Delnice	53	58	55	55
PO Fužine	22	15	12	12

PO Vrbovsko	23	19	23	23
UKUPNO:	98	92	90	90

Izvor podataka: Grad Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Srednjoškolsko obrazovanje:

Zgrada Srednje škole Delnice nalazi se u naselju Delnice, u školskoj godini 2019./2020. u prostoru od 2570 m², a slijedeće školske godine 2020./2021. u prostoru od 2778 m². U SŠ Delnice djeluje:

- gimnazija (opća i prirodoslovno-matematička),
- usmjerenje ekonomije, trgovine i poslovne administracije (zanimanje ekonomist),
- usmjerenje strojarstva, brodogradnje i metalurgije (zanimanja: bravar, automehaničar),
- usmjerenje šumarstva, prerade i obrade drva (zanimanje: šumarski tehničar, stolar).

U nastavku su u tablici prikazani podaci o broju polaznika srednje škole Delnice po području rada za odgovarajuća zanimanja, po broju odjeljenja i trajanju pojedinog upisanog programa u razdoblju od 4 promatrane upisne godine.

Tablica 8: Podaci o broju polaznika srednje škole u Delnicama za školske godine od 2019. do 2020.

struka (područje rada)	program (zanimanje)	trajanje (god.)	Ukupan br. Odjela programa	Ukupan br. učenika u programu
2019./2020.				
gimnazija	opća gimnazija	4	4	53
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	4	31
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	4	38
strojarstvo i obrada drva	automehaničar, bravar, stolar	3	3	17
			UKUPNO UČENIKA:	139
2020./2021.				
gimnazija	opća gimnazija	4	5	55
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	3	20
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	4	36
šumarstvo, prerada i obrada drva	stolar	3	1	3
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	bravar	3	3	12
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	automehaničar	3	1	2
			UKUPNO UČENIKA:	128
2021./2022.				
gimnazija	opća gimnazija	4	5	53
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	2	10
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	4	34
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	bravar	3	1,21	8
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	automehaničar	3	1,79	7
			UKUPNO UČENIKA:	112

2022./2023.				
gimnazija	opća gimnazija	4	4	57
gimnazija	prirodoslovno- matematička gimnazija	4	1	4
ekonomija, trgovina i poslovna administracija	ekonomist	4	3	25
šumarstvo, prerada i obrada drva	stolar	4	1	10
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	bravar	3	1,5	10
strojarstvo, brodogradnja i metalurgija	automehaničar	3	1,5	10
			UKUPNO UČENIKA:	116

Izvor podataka: Upravni odjel za odgoj i obrazovanje PGŽ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Primjetan je pad broja upisanih učenika od upisne godine 2019./2020. do 2021/2022, od 27 učenika, dok je u godini 2022/2023 prisutan neznatan porast broja ukupno upisanih učenika u odnosu na prethodnu godinu. Također je u istoj godini osjetan pad broja upisanih u prirodoslovnu gimnaziju, a pojačan interes za prerađivačka zanimanja i to dvostruko veći od prethodnih upisnih godina.

Zdravstvo

Primarna zdravstvena zaštita stanovništva Grada Delnice organizirana je preko Doma zdravlja Primorsko-goranske županije, Ispostava Delnice u ambulantu Delnice. U ambulanti je ordinacija primarne zdravstvene zaštite s patronažom, ordinacija dentalne medicine i ordinacija obiteljske medicine. Ljekarničku djelatnost obavlja privatna ljekarna.

Sekundarna zdravstvena zaštita stanovništva djeluje ju ispostavi Doma zdravlja PGŽ u naselju Delnice a nudi usluge pedijatra, radiologa, ginekologa i laboratorija. Usluge interne i psihijatrijske medicine dostupne su u nepunom radnom vremenu jednom tjedno samo u Ispostavi Delnice, a u novije vrijeme se tamo nalazi i logopedski kabinet koji pokriva cijelo područje Gorskog kotara.

U Delnicama djeluje i Ispostava Nastavnog zavoda za javno zdravstvo i Centar za hitnu medicinsku pomoć, gdje su zaposleni kompletni timovi. Sanitetski prijevoz vrše tri tima, a jedan tim prevozi pacijente na dijalizu u Rijeku.

Socijalna skrb

Ispostava centra za socijalnu skrb iz Rijeke nalazi se u Delnicama i pokriva područje cijelog Gorskog kotara.

Na području Grada Delnice nalazi se Dom za starije i nemoćne Domska vila Vinka, kapaciteta 108 ležajeva. Također, Dom za odrasle osobe Turnić - pruža uslugu organiziranog stanovanja na 3 lokacije na području Grada Delnice.

Na području Grada organizirana je vaninstitucionalna skrb za brigu o starijim i nemoćnim osobama i to preko educiranih geronto-domaćica kroz projekt „Zaželi“, koji se provodi u Delnicama, Skradu, Fužinama, Ravnoj Gori, Čabru i Brod Moravicama.

Civilno društvo također djeluje na polju socijalne skrbi. Humanitarna udruga „Ž.A.R.“ iz Delnice koja na području sedam goranskih lokalnih samouprava (Brod Moravice, Delnice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad) i Grada Bakra provodi program „Pomoć u kući“ (dostava lijekova, manji kućanski poslovi i održavanje osobne higijene).

Kultura

Na području Grada, od sadržaja u kulturi nalaze se:

- Dom kulture:
 - o Dom kulture (Radnički dom)
 - U Domu kulture organiziraju se brojna kulturna događanja i manifestacije. Jednom tjedno prikazuju se kino predstave, a povremeno nastupa i KUD „Kotar – teatar“ (jedino profesionalno kazalište i umjetnička organizacija u regiji Gorski kotar).
- knjižnice i čitaonice:
 - o Gradska knjižnica „Janet Majnarich“ Delnice - Radićeva 3, Delnice
 - Od 1975.g. knjižnica djeluje u prostoru stambene zgrade na adresi Ante Starčevića 10 u Delnicama, a 2019.g. adaptirano je 45 m2 prostora bivše mesnice u kojem je smješten odjel za djecu - sveukupno 175 m2 u kojem je prostoru danas smješten knjižni fond od oko 34 423 sveska.
 - Sredinom 2021. godine knjižnični fond je preseljen u novu knjižnicu, na adresi Radićeva 3 u Delnicama, gdje raspolažu s 457,53 m2 površine (prizemlje i kat), a od toga neto površina za korisnike iznosi 373,03 m2. Knjižnični prostor i oprema u svemu odgovara Standardima za narodne knjižnice (NN 103/21), prema kojima je bilo potrebno osigurati 257 m², sukladno broju stanovnika Grada Delnica (5158), bez površine dvorane za izvođenje programa, izložbe i dr. Tablica 9 prikazuje broj korisnika knjižnice po godinama 2019.-2022.
 - o bibliobus – pokriva naselja Brod na Kupi i Crni Lug
- muzeji, galerije i zbirke:
 - o Prirodoslovni muzej Rijeka (Stalni postav u Kaštelu Zrinskih, Kralja Tomislava 1, Brod na Kupi)
 - o Kuća Rački, Supilova 94, Delnice – spomenik kulture, etnološki objekt
 - o Popovićev mlin“, Delnice
 - o „Interpretacijski centar Crni Lug“

Tablica 9: Korisnici knjižnice po godinama od 2019. do 2022.g.

KATEGORIJE	2019./2020.	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
predškolci	31	33	40	31
učenici OŠ	228	219	238	261
učenici SŠ	63	52	57	64
studenti	28	29	30	33
zaposleni	346	328	332	339
nezaposleni	63	57	53	49
umirovljenici	260	259	249	256
UKUPNO:	1019	977	1002	1033

Izvor podataka: Grad Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Sport (građevine sporta, rekreacija)

Na području Grada nalaze se sljedeće građevine za sport i rekreaciju

- sportski centri i kompleksi:

- Multifunkcionalna dvorana za sport i turizam, A. Starčevića 5a, Delnice:
 - Natkrivena i poluotvorena multifunkcionalna dvorana višenamjenski je objekt za sport i turizam koji na ukupnoj površini od 3.485 m² korisnog prostora, sadrži prostor sportskog terena od ukupno 1.810 četvornih metara, prostore za smještaj opreme, svlačionice za sportaše i posjetitelje, prostor za najam sportske opreme, prostor za upravljanje opremom objekta te prostor caffe bara s pripadajućim sanitarnim prostorijama. U sklopu dvorane postavljene su i dvije stijene za penjanje. Multifunkcionalna dvorana ima dvojaku funkciju: u zimskim mjesecima postaje klizačka arena, a ostatak godine prekrivena je montažnom sportskom podlogom za održavanje raznih dvoransko sportskih događanja. Osim sportske namjene, dvorana se koristi i za održavanje kulturno-turističkih priredbi, promocija, sajмова, koncerta i sličnog.
 - Klizalište u zimskim mjesecima - dimenzija 30 m x 60 m
 - Sportsko igralište u ljetnim mjesecima - na betonskoj podlozi postavljen je montažni sportski pod dimenzija 43 x 22 m
 - Stijena za penjanje - visoka je 8,7 metara; uz nju nalazi se i manja dječja visine 3 metra.
- sportske dvorane
 - Dom sportova, Šet. I.G.Kovačića 6, Delnice – Dom sportova u Delnicama sastoji se od sportske dvorane, bazena i pomoćnog nogometnog igrališta. Sportska dvorana je dimenzija 44 m x 24 m, s tribinama kapaciteta 900 sjedećih mjesta, 6 svačionica, 2 sanitarna čvora. Dom sportova se koristi i za potrebe tjelesno-zdravstvene kulture OŠ „Ivana Gorana Kovačića Delnice“, te za klubove i udruge Grada Delnica, osim za sportske aktivnosti koristi se i za kulturno - zabavna događanja, koncerte, sajmove, a u svrhu rekreacije koriste je građani, razni športski savezi u sklopu sportskih kampova, te tvrtke u sklopu team building programa.
- zatvoreni bazen
 - u sklopu Doma sportova - bazen dimenzija 12 m x 25 m, dubine do 1,4 m, s četiri plivačke trake; Pored velikog bazena nalazi se i mali bazen za djecu dimenzija 5 m x 3 m dubine 25-30 cm.
- polivalentna igrališta i rekreacija
 - Nogometni stadion, A. Starčevića 3, - Travnato nogometno igralište dimenzija 106 m x 64 m s reflektorima za noćno igranje i tribinama koje mogu primiti oko dvije tisuće gledatelja; zimi se uređuje kao staza za skijaško trčanje
 - Košarkaško igralište, A. Starčevića 5a, Delnice - s površinom od 450 m², asfaltiranom podlogom, gledalištem za 150 posjetitelja i reflektorima za noćno igranje, omogućuje rekreativno igranje košarke.
 - Kuglana, A. Starčevića 3, Delnice - četverostazna automatizirana kuglana, s tribinama kapaciteta 52 sjedećih mjesta, dvije svlačionice te dva sanitarna čvora.
 - Teniski tereni, Lujzinska cesta 42, Delnice - dva teniska terena sa zemljanom podlogom, otvorenog tipa, dimenzija ednog teniskog terena je 23,80 x 11,00 m,
 - Pomoćno nogometno igralište, Šet. I.G.Kovačića 6 (u sklopu Doma sportova), Delnice - dimenzija 106 x 64 m i pješčanom podlogom
- skijanje i sanjkanje
 - skijaške skakaonice - na sjeveroistočnoj padini Japlenškog vrha (nisu u funkciji)
 - skijalište Petehovac
 - sanjkalište Rusovi dolci –radovi na izvedbi sanjkališta su dovršeni početkom 2023.g. te je sanjkalište pušteno u rad. Opremljeno je pokretnom trakom.
-

Interventne službe

U nastavku je popis službi i građevina interventnih službi:

- građevine:
 - o Zavod za hitnu medicinu PGŽ, Ispostava Delnice, Šet. I.G.Kovačića 1, Delnice
 - o Policijska postaja Delnice, Školska 25, Delnice
 - o HGSS, Stanica Delnice, Matice Hrvatske 21, Delnice
- vatrogasne službe:
 - o JVP Delnice, Supilova 78, Delnice
 - o DVD Delnice, Supilova 78, Delnice
 - o Vatrogasna zajednica Grada Delnica, Supilova 78, Delnice
 - o DVD Brod na Kupi, Kralja Tomislava 11a, Brod na Kupi
 - o DVD Crni Lug, Selska 26, Crni Lug
-

Vjerske građevine i sakralni objekti

Na području Grada evidentirani su slijedeći sakralni objekti:

- Brod na Kupi - podarhiđakonatska i župna crkva Sv. M.Magdalene
- Crni Lug - crkva Sv.Petra i Pavla
- Dedin - kapela Sv.Anta Padovanskog
- Delnice - župna crkva Sv.Ivana Krstitelja
- Gornje Tihovo - kapelica Majke Božje Bistričke
- Kuželj - župna crkva Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja i kapela sv.Ivana Nepomuka na mostu
- Donj Ložac - kapelica Majke Božje Kraljice
- Mala Lešnica - crkva kapela Majke Božje
- Marija Trošt - crkva Majke Božje
- Razloge - crkva Bezgrešnog Začeca
- Turki - župna crkva Sv.Križa
- Zakrajc Brodski - kapela Sv.Roka
- Velika Lešnica - crkva Marije Božje od Presvete Krunice
- Zakrajc Turkovski - kapela Sv.Roka kapela Presvetog Srca Isusovog
- Zamost Brodski - kapela Uskrsnuća Kristovog na groblju
- Lučice - Crkva sv. Josipa
- Delnice - Kalvarija i crkva
- Čedanj - područna crkva, kapela Presvetog trojstva
- Kočićin- kapela Majke Božje od Pomoći
- Gašparci – kapela Majke Božje Lurdske
- Zagolik - kapela sv. Lovre
- Hrvatsko – filijalna crkva sv. Florijana

5. Gospodarstvo

Razvojni položaj Grada Delnica

Indeks razvijenosti za razdoblje 2014. – 2016. za Primorsko-goransku županiju iznosi 105,28, što je iznad hrvatskog prosjeka. Na temelju te vrijednosti, Primorsko-goranska županija svrstava se u četvrtu kategoriju u kojoj se nalaze najrazvijenije hrvatske županije.

Grad Delnice sa indeksom 104,355 spada u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

Vrijednosti pokazatelja za jedinice lokalne samouprave Gorskog kotara slijede prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 10:

Tablica 11: Indeks razvijenosti JLS Gorski Kotar, vrijednost osnovnih pokazatelja 2018. (za JLS razdoblje 2014.-2016.)

JLS	Skupina	Indeks razvijenosti JLS	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)
Brod Moravice	4	98,029	30.059,01	2.134,32	0,2299	84,67	228,3	0,1857
Čabar	5	100,179	30.202,47	2.000,53	0,1585	85,90	179,2	0,1625
Delnice	6	104,355	33.228,01	2.771,10	0,1483	92,19	154,2	0,2134
Fužine	6	104,463	38.957,15	5.851,80	0,1205	88,35	225,7	0,1539
Lokve	5	101,000	30.509,15	3.203,25	0,1289	87,31	205,6	0,1498
Mrkopalj	4	98,910	33.059,99	3.062,99	0,1198	78,89	240,2	0,1356
Ravna Gora	5	100,894	33.964,00	2.629,73	0,1023	86,42	208,1	0,1271
Skrad	4	98,798	37.335,97	3.066,03	0,1361	79,45	293,3	0,1748
Vrbovsko	4	98,606	32.123,46	2.133,33	0,2068	82,24	190,2	0,1442

Izvor: www.mrrfeu.hr; Obrada autora.; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Prema indeksu razvijenosti Gorski kotar s prosječnom vrijednosti indeksa razvijenosti od 100,58 spada u natprosječno razvijena područja Republike Hrvatske, a ispod prosjeka Primorsko-goranske županije.

Tržište rada

Tržište rada može se definirati kao mjesto gdje se susreće ponuda i potražnja ljudskog rada. Osnovni pojmovi koji su vezani uz tržište rada uključuju radno sposobno stanovništvo (predstavlja potencijalnu radnu snagu), a drugi stanovništvo koje nije sposobno za rad (osobe mlađe od 15 godina). Radno sposobno stanovništvo se dijeli na radnu snagu (nezaposlene i zaposlene) i one ekonomski neaktivne (izvan radne snage).

Tržište rada je jedno jako dinamično područje ekonomije koje se mijenja svakodnevno (svaki dan netko ostaje bez posla, netko se zapošljava, netko odlazi u mirovinu pa postaje neaktivan), a koje prati sva makroekonomska zbivanja, kako u državi tako i u svijetu.

Zaposlenost

Povećanje zaposlenosti trenutačno je jedan od najvažnijih prioriteta svake gospodarske politike, kako na državnoj razini, tako i na županijskoj te lokalnoj razini.

Zaposleni su sve osobe koje su zasnovale radni odnos s poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme neovisno o duljini radnog vremena i vlasništvu pravne osobe. U zaposlene su uključeni pripravnici (vježbenici), osobe na porodnom dopustu i bolovanju te osobe koje su iz bilo kojeg razloga odsutne s posla do prekida radnog odnosa.

U nastavku se analiziraju dostupni podaci o zaposlenosti koje objavljuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) te *Državni zavod za statistiku* (DZS).¹

Prema podacima *Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje*, na području Grada Delnice u 2022. godini bilo je zaposleno 2.227 osoba, odnosno 2.200 zaposlenih u 2021. godini. U nastavku slijedi kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja u razdoblju od 2019. do 2022.g..

Tablica 12: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja, Delnice; 2019-2022.

	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Poljoprivrednici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunar. org. i u inozemstvu	Osigurani - produženo osiguranje	Ukupno
2019.	1.811	119	2	31	168	0	12	2.143
2020.	1.864	122	4	28	174	0	11	2.203
2021.	1.870	120	5	27	168	0	10	2.200
2022.	1.895	118	7	20	175	0	12	2.227
Ø godišnja stopa rasta/pada 2019/2022.	1,52%	-0,28%	51,83%	-13,59%	1,37%	-	0,00%	1,29%
2022. (2019.=100)	104,64	99,16	350,00	64,52	104,17	-	100,00	103,92

Izvor: HZMO; <https://www.mirovinsko.hr/hr/statistika/2062>; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Kretanje broja zaposlenih pokazuje pozitivan trend, a što je vidljivo gore prikazane tablice. Broj zaposlenih u analiziranom razdoblju rastao je prosječnom godišnjom stopom od 1,29 posto.

Ukoliko se analiziraju zaposleni prema vrsti zaposlenja, tada se izvodi zaključak da je najveći broj zaposlenih u 2022. godini evidentiran kod pravnih osoba (85,1 posto), potom radnici kod fizičkih osoba (7,9 posto) te obrtnici (5,3 posto). Usporedba 2022. godine s 2019. godinom ukazuje uglavnom na rast osiguranika odnosno zaposlenih, uz iznimku samostalnih profesionalnih djelatnosti te obrtnika gdje se broj smanjio.

¹ Različiti su izvori kretanja na tržištu rada; različite terminologije, definicije zaposlenosti i na koncu različite metodologije prikupljanja podataka.

Pored podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u nastavku se prikazuju podaci o zaposlenosti Državnog zavoda za statistiku, a radi cjelovitije slike gospodarskog razvoja i zaposlenosti u Delnicama.²

Prema podacima DZS-a na prostoru Grada Delnica je na dan 31. ožujka 2022. godine u pravnim osobama bilo zaposleno 1.771 osoba, što u odnosu na 2019. godinu kada je zaposlenih bilo 1.685 predstavlja povećanje od 5,1 posto.

Tablica 13: Zaposleni u pravnim osobama; Delnice; 2019-2022.; stanje na dan 31. ožujka³

	UKUPNO	ŽENE	MUŠKARCI
2019.	1.685	634	1.051
2020.	1.871	663	1.208
2021.	1.778	668	1.110
2022.	1.771	689	1.082
2022. (2019.=100)	105,1%	108,7%	102,9%

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr; Statistika u nizu; Obrada autora preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama u 2022. godini, 38,9 posto je bilo žena, dok je muškaraca bilo 61,1 posto.

Pregled zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u 2007. u razdoblju 2019. do 2022. godine slijedi u nastavku.

Tablica 14: Zaposleni u pravnim osobama prema NKD-u 2007. stanje 31. ožujka, Delnice⁴

		2019.	2020.	2021.	2022.	Ø godišnja stopa rasta/pada 2019/2022.	2022. (2019.=100)
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	157	174	168	166	1,88%	105,73
C	Prerađivačka industrija	244	313	261	308	8,07%	126,23
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2	3	3	3	14,47%	150,00
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	49	48	50	50	0,68%	102,04
F	Građevinarstvo	222	307	289	221	-0,15%	99,55
G	Trgovina na veliko i na malo; popravlak motornih vozila i motocikla	147	121	121	120	-6,54%	81,63

² Osiguranici koje HZMO broji u svojim statističkim evidencijama uz osiguranike kod pravnih osoba i hrvatske vojske uključuju i osiguranike s otvorenom prijavom u osiguranje poput volontera, nezaposlenih osoba s pravom na mirovinsko, osobe na stručnom osposobljavanju, osobe s produženim osiguranjem i drugo.

³ U podatke nije uključena procjena broja zaposlenih u pravnim osobama koje imaju manje od deset zaposlenih, a za koje nisu primljeni izvještaji.

⁴ U djelatnostima B Rudarstvo i vađenje; L Poslovanje nekretninama; T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe te U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela u razdoblju 2019-2022. godine nije bilo zaposlenih osoba u pravnim osobama.

H	Prijevoz i skladištenje	123	107	96	128	1,34%	104,07
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	53	49	58	54	0,63%	101,89
J	Informacije i komunikacije	9	11	12	14	15,87%	155,56
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13	28	26	28	29,14%	215,38
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	26	27	28	25	-1,30%	96,15
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	38	60	43	55	13,12%	144,74
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	272	301	292	267	-0,62%	98,16
P	Obrazovanje	169	150	159	167	-0,40%	98,82
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	82	101	105	107	9,28%	130,49
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	54	50	54	44	-6,60%	81,48
S	Ostale uslužne djelatnosti	25	21	13	14	-17,57%	56,00
	UKUPNO	1.685	1.871	1.778	1.771	1,67%	105,10

Izvor: Državni zavod za statistiku; <https://dzs.gov.hr/>; Obrada autora.; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama (1.771 zaposleni) prema NKD-u 2007. u 2022. godini najveći dio je bio zaposlen u djelatnosti prerađivačke industrije (17,39 posto) te javne uprave i obrane; obvezno socijalno osiguranje (15,08 posto) i djelatnosti građevinarstva (12,48 posto).

Dinamički gledano, u većini djelatnosti 2022. godine zabilježen je rast zaposlenosti u odnosu na 2019., pri čemu s rastom od 115,38 posto predvode financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, nakon koje slijede djelatnost informacije i komunikacije (55,56 posto) te djelatnost prerađivačke industrije (26,23 posto). Nasuprot tome, manji broj zaposlenih osoba u 2022. godini u odnosu na 2019. godinu zabilježen je u trgovini na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla (18,37 postotni pad) te ostalim uslužnim djelatnostima (pad od 44 posto).

Nezaposlenost

Nezaposlene osobe jesu osobe u dobi od 15 do 65 godina, sposobne ili djelomično sposobne za rad, koje nisu u radnom odnosu, aktivno traže posao i raspoložive su za rad.

U 2022. godini na *Hrvatskome zavodu za zapošljavanje* bilo je evidentirano 597 nezaposlenih osoba na području Gorskog kotara, što je za 34 osobe manje nego prije 4 godine, odnosno za 90 osoba manje nego 2021. godine. Ukupan broj nezaposlenih osoba u Gorskom kotaru obuhvaća gotovo 9 posto nezaposlenih u Primorsko-goranskoj županiji.

U 2022. godini na području grada Delnice evidentirano je 168 nezaposlenih osoba. Stopa nezaposlenosti⁵ je u 2022. godini u gradu Delnice iznosila 7,01 posto, što je iznad vrijednosti ovog pokazatelja na razini PGŽ-a (5,47 posto).

U nastavku slijedi pregled nezaposlenih osoba u Delnicama, Gorskom kotaru te Primorsko-goranskoj županiji u razdoblju od 2019. do 2022. godine.

⁵ Prema vlastitom izračunu temeljenom na podacima HZZ o nezaposlenosti 2022. godina te podacima HZMO, stanje na dan 31. ožujak 2022.

Tablica 15: Nezaposlenost; Delnice, Gorski kotar u cjelini i Primorsko-goranska županija; 2019. - 2022.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2022. (2019.=100)	Ø godišnja stopa rasta/pada 2019/2022.
Delnice	191	228	206	168	87,98	-4,18%
Gorski Kotar	631	723	687	597	94,61	-1,83%
Primorsko-goranska županija	6.704	8.618	8.418	6.651	99,21	-0,26%

Izvor: HZZ, on line statistika, <https://statistika.hzz.hr/>; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Kroz promatrano razdoblje 2019.-2022. godinu broj nezaposlenih osoba na području Delnica je nakon međugodišnjeg povećanja u pandemijskoj 2020. godini padao, da bi u 2022. godini iznosio 168 nezaposlenih.

Gledano po spolu, 56,5 posto nezaposlenih osoba čine žene, dok 43,45 posto nezaposlenih osoba čine muškarci. Uzme li se u obzir razina obrazovanja, veći udio nezaposlenih muškaraca zabilježen je jedino u kategoriji nezaposlenih bez završene škole, 53,8 posto.

Tablica 16: Nezaposleni prema spolu i razini obrazovanja, Grad Delnice, 2022. godina

	Muškarci	Žene	Ukupno
Bez škole i nezavršena osnovna škola	21	18	39
Završena osnovna škola	20	26	46
Srednja škola	27	41	68
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	3	5	8
Fakultet, akademija	2	5	7
Ukupno	73	95	168

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, on line statistika: statistika.hzz.hr, 2023., obrada autora. ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Prema razini obrazovanja u 2022. godini najviše je nezaposlenih završilo srednju školu (40,5 posto). Završenu osnovnu školu ima 27,4 posto nezaposlenih. Bez škole i nezavršene osnovne škole bilo je 23,2 posto nezaposlenih. Udio nezaposlenih osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom u 2022. godini bio je 4,8 posto, dok je nezaposlenih s završenim fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom 4,2 posto.

Analiza poduzetničke aktivnosti na području Grada Delnica

Ovaj dio analize stanja temelji se na podacima o financijskim rezultatima poduzetnika preuzetim od FINA-e. Podaci su preuzeti i analizirani na razini JLS i ukupno na razini Primorsko-goranske županije.

U 2022. godini na području Delnica poslovalo je ukupno 159 poduzetnika⁶, koji su prihodovali 101.793.556 eura te zapošljavali 892 zaposlenih. Dobit razdoblja 2022. godine iznosila je 12.363.103 eura. Od 159 poduzetnika koji djeluju na području grada Delnica 86,2 je mikro poduzetnika, 11,9 posto malih poduzetnika te 1,9 posto srednjih poduzetnika. Što se tiče uvoza i izvoza, u 2022. godini 26 je poduzetnika uvoznika, dok je 21 poduzetnika izvoznika. Gledano po stanovniku, u Delnicama je 2022.

⁶ Broj poduzetnika se odnosi na broj subjekata koji su predali GFI (godišnji financijski izvještaj) za zadnju statističku godinu.

godine bilo 3,09 poduzetnika na 100 stanovnika što je ispod županijskog prosjeka od 4,6 poduzetnika na 100 stanovnika.

Ostvareni udjeli poduzetnika grada Delnica u ukupnim pokazateljima PGŽ (ukupni prihodi, ukupni rashodi) kreću se na razini od oko 1,33 posto (1,26 posto). Grad Delnice ima 1,276 posto udjela u ukupnom broju tvrtki u Primorsko-goranskoj županiji u 2022. godini.

U nastavku se u tabličnom prikazu prikazuje analiza obilježja svih poduzetnika i njihovog doprinosa poduzetništvu na razini Županije.

Tablica 17: Pregled odabranih pokazatelja financijskih rezultata poduzetnika Grada Delnica, razdoblje 2019.-2022.

Pokazatelj	2019.	2020.	2021.	2022.	2022/2019. (%)
Broj poduzeća	147	145	151	159	108,16%
Broj zaposlenih	849	858	836	892	105,06%
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	702,75	747,28	822,15	834,64	118,77%
Broj dobिताša	91	87	97	104	114,29%
Broj gubitaša	56	58	54	55	98,21%
Broj izvoznika	16	17	18	21	131,25%
Broj uvoznika	24	25	23	26	108,33%
Ukupni prihodi	64.495.204 €	66.868.851 €	77.147.376 €	101.793.556 €	157,83%
Ukupna dobit prije oporezivanja	2.718.231 €	2.561.876 €	4.628.601 €	C €	454,82%
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	23.206,48	24.719,97	29.164,33	38.911,72	167,68%
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,12	1,19	1,54	1,86	165,18%
Koeficijent zaduženosti	0,39	0,36	0,31	0,29	75,90%
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,53	0,51	0,54	0,60	112,69%
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	102,66	100,93	105,49	113,32	10,66 p.b.
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	0,99	0,22	2,43	6,50	5,51 pb

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Razdoblje od 2019. do 2022. godine obilježeno je pozitivnim kretanjima analiziranih pokazatelja poduzetničkog sektora na području Grada Delnica. Broj registriranih poduzetnika rastao je u prosjeku 2,65 posto godišnje (s 147 na 159 poduzeća), a broj zaposlenih 1,66 posto godišnje (s 849 zaposlenih osoba na 892 zaposlene osobe).

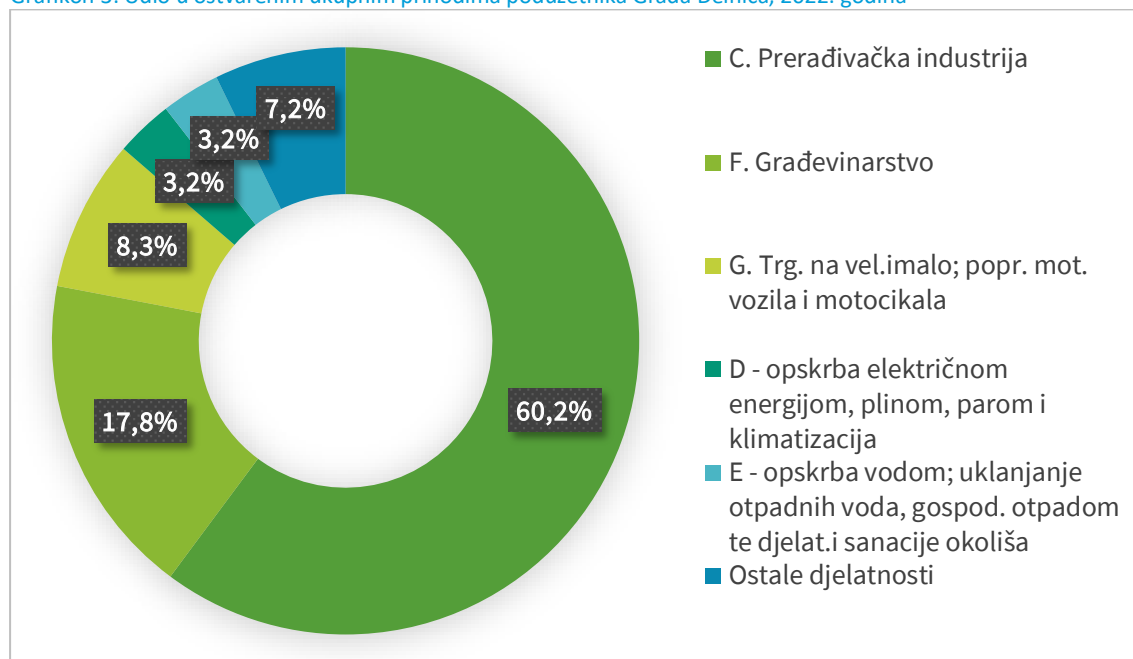
Ključne gospodarske djelatnosti

Analiza prihoda 2022. godine pokazala je da su nositelji gospodarstva u gradu Delnice poduzetnici prerađivačke industrije (60,2 posto), građevinarstva (17,8 posto) te trgovine na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (8,3 posto).

Gore nabrojane tri djelatnosti na području Grada Delnica zajedno ostvaruju 86,4 posto ukupnog prihoda te zapošljavaju 71,5 posto ukupnog broja zaposlenih. Na njih treba obratiti posebnu pozornost u daljnjem razvoju Grada.

Udjeli djelatnosti u ostvarenim ukupnim prihodima prikazani su na grafikonu u nastavku.

Grafikon 3: Udio u ostvarenim ukupnim prihodima poduzetnika Grada Delnice, 2022. godina

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

C - Prerađivačka industrija

Dominantna djelatnost po kriteriju ukupnog prihoda u gradu Delnice je djelatnost prerađivačke industrije, s ostvarenih 61.252.000,80 eura ukupnih prihoda i bruto dobiti od 9.459.688,90 eura u 2022. godini. U nastavku slijedi pregled po odabranim pokazateljima ostvarenima u djelatnosti prerađivačke industrije u 2022. godini.

Tablica 18: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti prerađivačke industrije, 2019; 2022. godina

Pokazatelj	2019.	2022.
Broj poduzetnika	30	32
Broj zaposlenih	307	377
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	782,24	1.009,02
Broj dobitaša	20	26
Broj gubitaša	10	6
Broj izvoznika	9	10
Broj uvoznika	6	9
Ukupni prihodi	32.524.565,00 €	61.252.000,80 €
Ukupna dobit prije oporezivanja	1.558.755,99 €	9.459.688,90 €
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	27.904,55	53.469,49
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,02	2,37
Koeficijent zaduženosti	0,68	0,53
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,79	1,08
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	102,70	118,21
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	1,43	15,90

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

U sektoru prerađivačke industrije 2022. godine su bila aktivna 32 poduzeća koja su zapošljavala 377 radnika (42,3 posto od ukupno zaposlenih u Delnicama). U odnosu na 2019. godinu broj poduzeća i broj zaposlenih je povećan, ukupni prihodi su gotovo udvostručeni (rast od 88,33 posto), bruto dobit

se povećala za 506,87 posto. Produktivnost na razini djelatnosti prerađivačke industrije povećala se za 91,62 posto.

Tvrtke koje su pridonijele ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2022. godini su: RST-Pellet d. o. o. (33 zaposlenih), Palfinger proizvodna tehnologija Hrvatska d. o. o. (130 zaposlenih) i ENERGY PELLETS d. o. o. (31 zaposleni). Navedene tvrtke zapošljavale su 51,5 posto ukupno zaposlenih te su ostvarile 71,2 posto ukupnih prihoda u djelatnosti prerađivačke industrije.

F - Građevinarstvo

Djelatnošću građevinarstva u 2022. godini bavilo se 29 poduzetnika, a koji su zapošljavali 160 zaposlenih (18 posto od ukupno zaposlenih u Delnicama). Prihodi poduzetnika povećali su se za 47,89 posto, rasli su s godišnjom stopom od 13,39 posto, dok je ukupna dobit prije oporezivanja više nego udvostručena (131,89 posto više nego početne, 2019. godine).

U nastavku slijedi pregled po odabranim pokazateljima ostvarenim u djelatnosti građevinarstva u 2022. godini.

Tablica 19: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti građevinarstva, 2019; 2022. godina

Pokazatelj	2019.	2022.
Broj poduzetnika	24	29
Broj zaposlenih	160	160
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	785,00	827,36
Broj dobitaša	14	19
Broj gubitaša	10	10
Broj izvoznika	1	5
Broj uvoznika	3	3
Ukupni prihodi	12.271.333,20 €	18.148.269,96 €
Ukupna dobit prije oporezivanja	338.785,19 €	785.601,04 €
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	25.990,05	35.778,16
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,34	1,34
Koeficijent zaduženosti	0,70	0,62
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,11	1,51
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	102,12	104,12
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	1,72	4,84

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Produktivnost poduzetnika povećala se za 37,66 posto.

U odnosu na cjelokupan poduzetnički sektor, ova djelatnost ostvaruje ispodprosječnu produktivnost, zaduženost, likvidnost i ekonomičnost. Ovu djelatnost obilježava iznadprosječna vrijednost koeficijenta obrtaja ukupne imovine (1,51 naspram 0,60 na razini cjelokupnog poduzetničkog sektora). S druge strane, osobe zaposlene u ovoj djelatnosti ostvaruju nešto nižu prosječnu neto plaću u odnosu na prosjek zaposlenih kod svih poduzetnika na području Delnica (razlika 0,88 posto).

Tvrtke koje su pridonijele ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2022. godini su sljedeće: ISKOPI I TRANSPORTI BELOBRAJDIĆ d. o. o. (33 zaposlenih) i GORAN d. o. o. (68 zaposlenih). Navedene tvrtke zapošljavale su 63,1 posto ukupno zaposlenih u djelatnosti građevinarstva te su ostvarile 77,8 posto ukupnih prihoda građevinarske djelatnosti.

G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala

U nastavku slijedi pregled po odabranim pokazateljima ostvarenima u djelatnosti trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala u početnoj i završnoj godini Izvješća, 2019. i 2022. godini.

U sektoru trgovine na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala bilo je u 2022. godini aktivno 27 poduzeća koja su zapošljavala 101 radnika (11,3 posto od ukupno zaposlenih u Delnicama) te koja su ostvarila ukupne prihode u visini od 8.499.378,72 eura te bruto dobit od 453.841,93 eura. U odnosu na 2019. godinu broj poduzeća se smanjio (s 30 na 27 poduzeća), kao i broj zaposlenih (sa 116 na 101 radnika). U promatranom razdoblju ukupni prihodi su smanjili (pad od 18,4 posto), dok se bruto dobit povećala za 11,0 posto.

Tablica 20: Odabrani pokazatelji ostvareni u djelatnosti trgovine na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala, 2022. godina

Pokazatelj	2019.	2022.
Broj poduzetnika	30	27
Broj zaposlenih	116	101
Prosječna neto plaća po zaposlenom (u EUR)	619,06	633,90
Broj dobिताša	20	18
Broj gubिताša	10	9
Broj izvoznika	3	3
Broj uvoznika	7	7
Ukupni prihodi	10.412.578,41 €	8.499.378,72 €
Ukupna dobit prije oporezivanja	395.751,01 €	453.841,93 €
Novostvorena vrijednost po zaposlenom - pokazatelj produktivnosti	17.155,10	19.047,16
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,05	1,48
Koeficijent zaduženosti	0,47	0,61
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,33	2,11
Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	103,54	104,54
Rentabilnost ukupne imovine - neto (ROA), u %	6,31	7,81

Izvor: Podaci FINE, info.biz.; Obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Usporede li se rezultati poduzetnika trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s rezultatima poduzetnika na razini svih djelatnosti, vidljivo je da ovaj sektor ima više nego dvostruko nižu produktivnost rada (19.047,16 eura naspram 38.911,72 eura), ispodprosječnu likvidnost (na razini 79,6 posto prosjeka poduzetničkog sektora) te dvostruko veću zaduženost (0,61 naspram 0,29).

Istovremeno, prosječna neto plaća po zaposlenom u djelatnosti trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala je 2022. godine iznosila 633,90 eura, što je za 24,1 posto ispod prosjeka svih poduzetnika na području grada Delnica.

Tvrtke koje su pridonijele ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2022. godini su sljedeće: INGRO d. o. o. (39 zaposlenih), LJEKARNA JASNA JAKUPAK I JADRANKA POJER-IVANČIĆ (6 zaposlenih) te GORANČICA, d. o. o. (10 zaposlenih). Navedene tvrtke zapošljavale su 54,5 posto ukupno zaposlenih u djelatnosti trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala te su ostvarile 64,8 posto ukupnih prihoda djelatnosti.

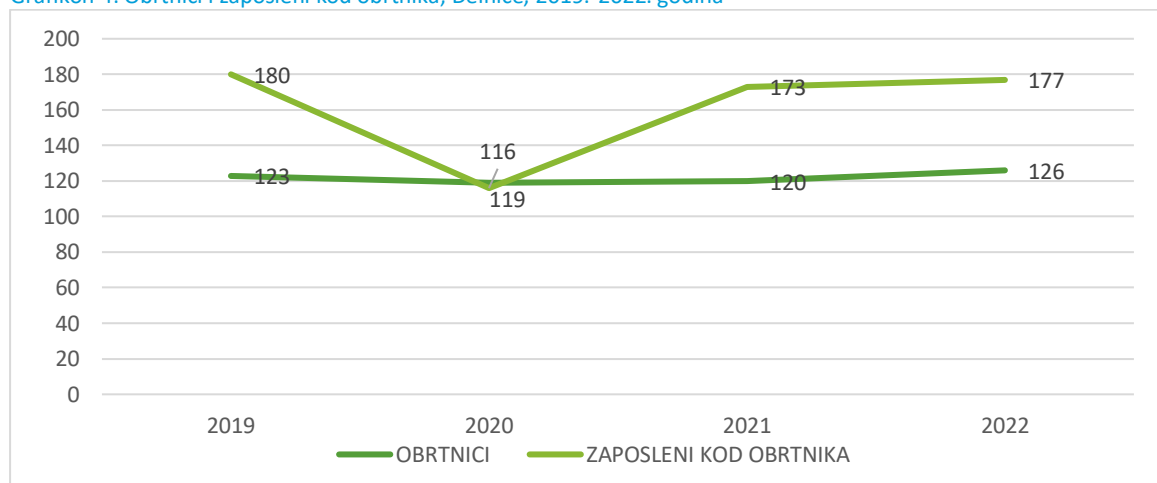
Obrtništvo

Obrtnici na području Grad Delnica članovi su Obrtničke komore Primorsko-goranske županije, koja djeluje kao pokretač aktivnosti od interesa za obrtništvo na području svog djelovanja.

S obzirom na to da se financijski pokazatelji poslovanja obrtnika sustavno ne prikupljaju, u nastavku se prikazuju samo podaci vezani uz statistiku broja aktivnih obrta.

Sukladno raspoloživim podacima dobivenim od strane Obrtničke komore Primorsko-goranske županije u 2022. godini u Delnicama je bilo aktivno 126 obrta, koji su zapošljavali 177 zaposlenih.

Grafikon 4: Obrtnici i zaposleni kod obrtnika; Delnice, 2019.-2022. godina

Izvor: Obrtnička komora Primorsko-goranske županije; obrada autora.; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Turizam

Iako turizam u ukupnih prihodima poduzetnika Delnica predstavlja svega 1,30 posto prihoda, uzimajući u obzir činjenicu da je turizam kao djelatnost veliki potrošač prostora, koji izaziva sve više konfliktnih situacija u prostoru, to se u nastavku analizira turistička aktivnost u Gradu Delnice.

Osnovni podaci o smještajnim kapacitetima

Smještajni kapaciteti prikazuju kao broj soba i broj kreveta (stalnih i pomoćnih). Stalni kreveti jesu kreveti koje su redovito raspoloživi gostima.

Smještajni kapaciteti u Gorskom kotaru posljednjih godina bilježe porast, najviše zahvaljujući rastu privatnog smještaja. S druge strane kapaciteti u hotelima i sličnom smještaju stagniraju. Nekomercijalni smještaj⁷ izuzetno je važna komponenta ukupnog smještajnog kapaciteta prijavljenog u sustav *eVisitor*⁸. Naime, u nekomercijalnom smještaju nalazi se značajan udio smještajnih kapaciteta Gorskog kotara dok je struktura objekata nekomercijalnog smještaja u skladu s demografskim trendom iseljavanja mladog stanovništva.

⁷ U nekomercijalnom smještaju ostvaruje se turistički promet u kućama i stanovima za odmor koji se ne iznajmljuju komercijalno gostima niti se u njima obavlja ugostiteljska djelatnost te ih sezonski ili povremeno koriste i u njima noće vlasnici tih objekata, članovi njihovih obitelji, ostala rodbina i prijatelji, a koje je vlasnik obavezan prijaviti i odjaviti turističkoj zajednici općine ili grada.

⁸ *eVisitor* je informacijski sustav za prijavu i odjavu turista.

Smještajni kapaciteti Gorskog kotara u najvećoj su mjeri kategorizirani s 3 zvjezdice, a čemu najviše doprinose kapaciteti u privatnom smještaju⁹.

Prema podacima *eVisitora* u 2022. godini na području Gorskog kotara bilo je ukupno 895 objekata. Navedeni broj objekata iznosi tek 1,6 posto od ukupno registriranih objekata na području Primorsko-goranske županije. U registriranim objektima nalaze se 1.279 smještajnih jedinica, odnosno 5.000 kreveta te 614 dodatnih kreveta.

Delnice sudjeluju u turističkom prometu Gorskog Kotara sa udjelom od 22,3 posto u broju objekata, 24,3 posto u noćenjima te 24,5 posto u dolascima turista.

Turistički smještajni kapaciteti destinacije sastavni su dio turističke ponude, u nastavku slijedi prikaz smještajnih kapaciteta po vrsti objekta, broju objekata, broju smještajnih jedinica te broju kreveta i dodatnih kreveta u 2022. godini u Delnicama.

Broj objekata za smještaj turista u Delnicama rastao je u razdoblju 2019. – 2022. g. po stopi od 11,32 posto godišnje, odnosno narastao je sa 145 objekata u 2019. godini na 200 objekata u 2022. godini.

Tablica 21: Smještajni kapaciteti; Delnice, 2022. godina

JLS	Objekt Vrsta objekta	Broj objekata	Broj smještajnih jedinica	Broj kreveta	Broj dodatnih kreveta
Delnice	Nekomercijalni smještaj	90	90	387	12
	Hotel	4	40	84	7
	Objekti u domaćinstvu	101	133	420	109
	Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	5	40	174	0
	Ukupno Delnice	200	303	1.065	128
	Ukupno GK	895	1.279	5.000	614

Izvor: eVisitor; Obrada autora. ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Smještajni kapaciteti u Delnicama nalaze se u nekomercijalnom smještaju, objektima u domaćinstvu te u ostalim ugostiteljskim objektima / druge vrste – skupine kampovi, kao i u hotelima, kojih je u Delnicama ukupno 4 (hotel Risnjak, hotel Mance, pansion Lovački, pansion NP Risnjak). Dominiraju objekti u domaćinstvu (50,5 posto), slijedi nekomercijalni smještaj s udjelom od 45,0 posto te hoteli (2 posto) i ostali ugostiteljski objekti za smještaj (2,5 posto).

Osnovna obilježja turističkog prometa u Gradu Delnice

Analiza turističkog prometa na području Gorskog kotara pokazala je da je u 2022. godini u prethodno navedenih 895 objekata ostvareno 46.220 dolazaka, odnosno 129.455 noćenja. U Grad Delnice u 2022. godini došlo je 11.325 turista, koji su ostvarili 31.443 noćenja.

U nastavku slijede podaci o turističkom prometu, broju dolazaka i noćenja u 2022. godini za Grad Delnice, Gorski kotar ukupno te turistički promet u Primorsko-goranskoj županiji.

⁹ Master plan turističkog razvoja Gorskog kotara, 2020., str. 18.

Tablica 22: Dolasci i noćenja, Delnice, 2019.-2022. godina

Godina	Broj dolazaka			Broj noćenja		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
2019.	12.215	6.006	6.209	30.343	15.556	14.787
2020.	7.019	5.233	1.786	19.632	13.946	5.686
2021.	11.076	7.930	3.146	28.688	19.288	9.400
2022.	11.325	7.195	4.130	31.443	18.864	12.579
2022./2019.	92,7%	119,8%	66,5%	103,6%	121,3%	85,1%

Izvor: eVisitor; Obrada autora. ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

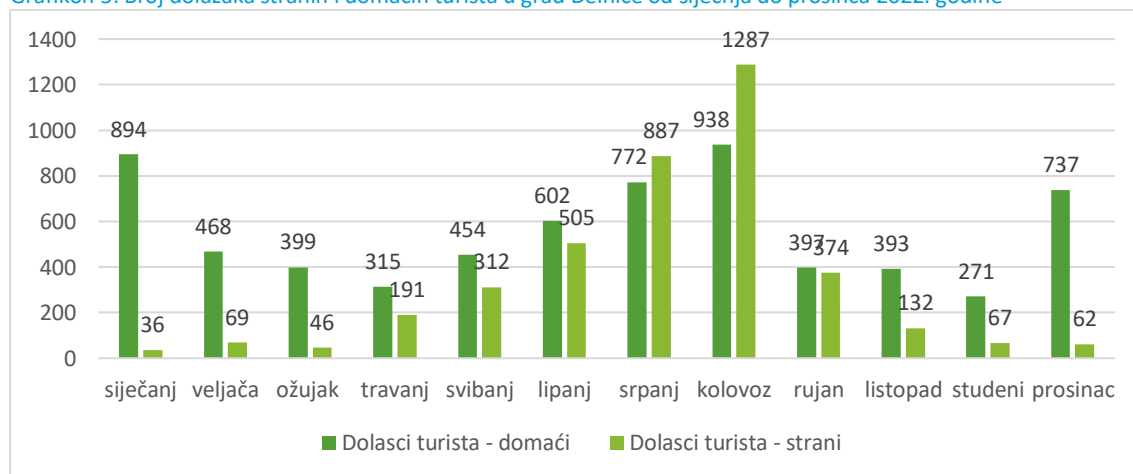
Iz navedene tablice može se zaključiti se da je u 2022. godini u Delnicama dominantan broj noćenja i dolazaka domaćih turista u odnosu na strane turiste. Postotak noćenja stranih turista u ukupnom broju noćenja turista u 2022. godini iznosio je 40,0 posto.

Broj noćenja turista po dolasku pokazuje koliko dugo se turisti zadržavaju u destinaciji. Broj noćenja turista po dolasku u 2022. godini u Delnicama iznosila je 2,78 (Gorski kotar – 2,80; Primorsko-goranska županija 5,97). Broj noćenja stranih turista po dolasku stranog turista u 2022. godini u Delnicama je 3,04. Broj noćenja domaćih turista po dolasku domaćeg turista u 2022. godini u Delnicama je 2,62.

U ukupnom prometu Primorsko-goranske županije u 2022. godini, Gorski kotar ima udio dolazaka od 1,52 posto te noćenja 0,71 posto, što ukazuje na nedovoljan značaj i neprepoznatljivost destinacije u regionalnim turističkim tokovima.

U nastavku slijedi analiza dolazaka stranih i domaćih turista u Grad Delnice kroz mjesece 2022. godine.

Grafikon 5: Broj dolazaka stranih i domaćih turista u grad Delnice od siječnja do prosinca 2022. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; <https://dzs.gov.hr/>; Obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Grafikon prikazuje broj dolazaka stranih turista i broj dolazaka domaćih turista po mjesecima 2022. godine. Gledano ukupno i strane i domaće turiste, najveći se broj dolazaka turista ostvaruje u kolovozu (1.287), te zatim u siječnju (894). Izuzev mjeseca kolovoza u kojem 57,8 posto te srpnja u kojem 53,5 posto turističkih dolazaka čine strani turisti, u ostalim mjesecima najveći dio turističkih dolazaka ostvaruju domaći turisti. Pritom je, pored srpnja najveći broj dolazaka domaćih turista zabilježen u siječnju, 894 od ukupno 930 turističkih dolazaka (96,1 posto), iza kojeg slijedi prosinac s 737 dolazaka domaćih turista (92,2 posto ukupnog broja). Navedeno ukazuje na potencijal grada Delnica za turizam tijekom cijele godine.

2020. godine ukinuta je Turistička zajednica Grada Delnica, osnovana je jedinstvena Turistička zajednica Gorskog kotara. Postoji Turistički informativni centar Delnica kojemu je cilj promoviranje destinacija na području Grada i informiranje gostiju o aktualnim turističkim događanjima.

Ključni strateški dokument razvoja turizma u Gorskom kotaru na koji se vežu svi daljnji dokumenti vezani uz turistički razvoj područja je *Master plan turističkog razvoja Gorskog kotara* koji je donesen 2020. godine. *Master plan turističkog razvoja Gorskoga kotara* naslanja se na regionalnu strategiju razvoja turizma Kvarnera te ističe tri ključna dugoročna cilja turističkoga rasta Gorskoga kotara i to: (1) stvaranje prepoznatljivosti i podizanje vidljivosti Gorskog kotara kao turističke destinacije; (2) rast turističkog prometa i (3) unapređenje turističkog lanca vrijednosti. Vizija turizma Gorskoga kotara je: „*Gorski kotar je novootkrivena destinacija cjelogodišnjeg aktivnog odmora, izletničkog i sportskog turizma čija se atraktivnost temelji na autentičnosti i očuvanoj prirodi.*“

Na području Gorskog kotara se na godišnjoj razini, u organizaciji, suorganizaciji ili sufinanciranju turističkih zajednica održava velik broj događanja raznih vrsta (*sportska, rekreativna, kulturna, gastronomska, vjerska, tradicionalna, zabavna i dr.*) Turističke manifestacije održavaju se kroz godinu u Delnicama.

Prirodne ljepote krajolika, kulturno-povijesno naslijeđe i etnološka baština ogroman su i nedovoljno korišten potencijal cijelog goranskog područja koji tek treba ugraditi u osmišljenu turističku ponudu – *seoski, ruralni ili agro-turizam* u autentičnim ambijentima i drugi oblici turističke ponude koji uključuju, pored smještaja, korištenje zdrave hrane proizvedene na samom području, upoznavanje prirodnih ljepota krajolika i kulturne baštine kraja, imaju realne i vrlo izgledne razvojne mogućnosti.

Delnice svakako spadaju u skupinu destinacija u kojima dominiraju prirodne atrakcije. Velika područja šumskih krajolika na slikovitom zemljištu s brojnim krškim oblicima i bogatim izvornim biljnim i životinjskim svijetom, otvaraju mnoge mogućnosti za razvoj turizma destinacije. Delnice obiluju mnoštvom preduvjeta za razvoj turizma poput prostorne, klimatske, kulturno-povijesne raznolikosti, ekološki očuvanog područja, turističke i sportske tradicije, zdrave klime, kulturno-povijesnih spomenika i drugih preduvjeta. Na području Grada Delnice moguće je razvijati turističke sadržaje i pružati jedinstvene turističke doživljaje tijekom cijele godine, posebice kada je riječ o aktivnom odmoru u prirodi (koji uključuje i sportski turizam), gastronomskoj ponudi i kvalitetnom autentičnom smještaju.¹⁰

¹⁰ Strategija razvoja turizma Grada Delnice 2021.-2025., str. ,

6. Prostorna struktura korištenja, namjena površina i izgrađenost

Napomena: Podaci o (postojećem) korištenju i namjeni površina se prvenstveno obrađuju kroz korištenje i namjenu određene važećim PPUG Delnice ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnica", broj 4/16, 4/16-proč.tekst,11/21, 12/24 i 13/24-proč. tekst) u kartografskim prikazima br. 4. Građevinska područja za sva građevinska područja i 1. Korištenje i namjena površina za sve ostale namjene površina izvan građevinskih područja.

Građevinska područja naselja

U nastavku je dan ukupni iskaz površina građevinskih područja naselja prema važećem Prostornom planu uređenja Grada Delnica ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnica", broj 4/16, 4/16-proč.tekst,11/21, 12/24 i 13/24-proč. Tekst).

Tablica 23: Iskaz površina građevinskih područja naselja prema ovim važećem Planu

NASELJE	OZNAKA	IZGRAĐENO (ha)	NEIZGRAĐENO NEUREĐENO (ha)	NEIZGRAĐENO (ha)	UKUPNO (ha)
Bela Vodica	N44	10,7	0	15,1	25,8
Belo	N20	3,5	0	1,4	4,9
Brod na Kupi	N3	18,4	7,7	11,6	37,7
Crni Lug	UKUPNO N42	20,5	0	12	32,5
	N42-1	19,8	0	10,7	30,5
	N42-2	0,7	0	0,6	1,3
	N42-3	0	0	0,8	0,8
Čedanjanj	UKUPNO N21	2	0	0,5	2,5
	N21-1	1,5	0	0,4	1,9
	N21-2	0,5	0	0,1	0,6
Dedin	UKUPNO N4	9,8	0	4	13,8
	N4-1	5,8	0	1,9	7,7
	N4-2	0,4	0	1,6	2
	N4-3	2,0	0	0	2,0
	N4-4	0,5	0	0	0,5
	N4-5	1,1	-	0,5	1,66
Delnice	UKUPNO N1	160	18,5	21,11	199,61
	N1-1	148,1	18,5	18,11	184,7
	N1-2	11,9	0	3	14,9
Donje Tihovo	N11	0,9	0	0	0,9
Donji Ložac	N15	1,1	0	0	1,1
Donji Turni	N9	0,8	0	0	0,8
Gašparci	N32	2,7	0	0,5	3,2
Golik	UKUPNO N19	5,7	0	1	6,7
	N19-1	5,4	0	0,6	6
	N19-2	0,3	0	0,4	0,7
Gornje Tihovo	N10	2,5	0	0,1	2,6
Gornji Ložac	N38	0,6	0	0,2	0,8
Gornji Turni	N6	2,2	0	0,4	2,6
Grbajel	N26	2,8	0	1	3,8
Guče Selo	N25	4,6	0	0,8	5,4
Gusti Laz	N24	1,4	0	0,6	2
Hrvatsko	N40	4,8	0	1,1	5,9
Iševnica	N16	2,8	0	2,2	5
Kalić	N35	0,7	0	0	0,7
Kočičin	N30	0,7	0	0,9	1,6
Krivac	UKUPNO N17	4,6	0	2,4	7
	N17-1	3	0	2,4	5,4
	N17-2	0,8	0	0	0,8

	N17-3	0,8	0	0	0,8
Kupa	N22	2,2	0	1,1	3,2
Kuželj	UKUPNO N28	6,1	0	2	8,1
	N28-1	5,6	0	2	7,6
	N28-2	0,5	0	0	0,5
Lučice	UKUPNO N2	19,9	0	11	30,9
	N2-1	15,6	0	9,6	25,2
	N2-2	1,7	0	1,4	3,1
	N2-3	2,6	0	0	2,6
Mala Lešnica	UKUPNO N13	2,1	0	1,2	3,4
	N13-1	1,2	0	1,2	2,4
	N13-2	0,9	0	0	0,9
Malo Selo	N41	7,2	0	3,8	11
Marija Trošt	N7	5,1	0	3,1	8,2
Podgora Turkovska	N37	1,9	0	0	1,9
Požar	UKUPNO N36	2,2	0	0	2,2
	N36-1	1,1	0	0	1,1
	N36-2	1,1	0	0	1,1
Radočaj Brodski	N12	3,4	0	1,9	5,3
Raskrižje Tihovo	N8	1,9	0	1,7	3,6
Sedalce	N33	2,1	0	1,2	3,3
Suhor	N29	0,5	0	0	0,5
Ševalj	N27	2,2	0	1,4	3,6
Turke	N34	6	0	2,4	8,4
Vela Voda	N45	1,5	0	0,3	1,8
Velika Lešnica	N14	3,1	0	0	3,1
Zagolik	N31	2,1	0	1	3,1
Zakrajc Turkovski	UKUPNO N39	1,4	0	0,7	2,1
	N39-1	0,8	0	0,7	1,5
	N39-2	0,6	0	0	0,6
Zalesina	UKUPNO N5	8	0	3,9	11,9
	N5-1	5	0	2	7
	N5-2	3	0	0,9	3,9
	N5-3	0	0	1	1
Zamost Brodski	UKUPNO N18	5,1	0	2,6	7,7
	N18-1	3,2	0	1,5	4,7
	N18-2	1,9	0	1,1	3
Zapolje Brodsko	N23	3	0	2,7	5,7
UKUPNO GRAD DELNICE		351,1	26,2	118,91	496,2

Građevinska područja izvan naselja

U nastavku je dan ukupni iskaz površina građevinskih područja izvan naselja prema važećem Prostornom planu uređenja Grada Delnica ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnica", broj 4/16, 4/16-proč.tekst, 11/21, 12/24 i 13/24-proč. Tekst).

Tablica 24: Iskaz površina građevinskih područja za namjene izdvojene iz naselja prema važećem Planu

GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZDVOJENIH NAMJENA IZVAN NASELJA	OZNAKA NAMJENE	IZGRAĐENO (ha)	NEIZGRAĐENO (ha)	NEIZGRAĐENO – NEUREĐENO (ha)	UKUPNO (ha)
GOSPODARSKA NAMJENA					
PROIZVODNA:					

I1-3 Lučice	I1-3	21,02	4,84	-	25,85
I1-4 bivše vojno skladište V-3	I1-4	15,2	-	-	15,2
I1-8 - Kendar	I1-8	7,42	2,28	-	9,7
I2-5 - Pilana	I2-5	2,27	-	-	2,27
I2-6 Dedin	I2-6	2,32	3,65	-	5,97
I2-7 Javornik	I2-7	2,95	-	-	2,95
UKUPNO PROIZVODNA		51,18	10,77	-	61,95
POSLOVNA:					
K1-1 Pod Rebar	K1-1	3,49	1,85	-	5,33
K2-2 Kolodvor	K2-2	1,92	0,62	2,0	4,54
K2-2-IS – prometni terminal *	K2-2-IS	-	-	3,71	3,71
K-3 bivše vojno skladište V-3	K-3	9,2	-	-	9,2
UKUPNO POSLOVNA		14,61	2,47	2,0	19,07*
UKUPNO PROIZVODNA + POSLOVNA		65,79	13,24	2,0	81,02
UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA:					
T1-4 Ploškovo	T1-4	-	2,34	-	2,34
T2-2 Velike Polane	T2-2	7,22	9,39	-	16,61
T2-3 Male Polane	T2-3	17,2	14,0	-	31,2
T3-1 Vela Voda	T3-1	-	1,82	-	1,82
UKUPNO UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA		24,42	27,55	-	51,97
GROBLJA					
Groblje Hrvatsko	G-1	0,18	-	-	0,18
Groblje Kuželj	G-2	0,20	-	-	0,20
Groblje Marija Trošt	G-3	0,14	-	-	0,14
Groblje Crni Lug	G-4	0,57	-	-	0,57
Groblje Zamost Brodski	G-5	0,71	-	-	0,71
Groblje Turke	G-6	0,39	-	-	0,39
Groblje Delnice	G-7	2,20	0,3	-	2,5
Groblje Zakolik	G-8	0,05	-	-	0,05
UKUPNO GROBLJA		4,44	0,3	-	4,74
UKUPNO GP IZVAN NASELJA		94,65	40,79	2,0	137,73

* sukladno čl.63. PP PGŽ površina se ne uračunava u maksimalne površine određene za poslovne zone prema županijskom planu

7. Infrastrukturni sustavi

Prometni sustavi i veze

Cestovnu mrežu na području Grada Delnica čine javne i nerazvrstane ceste.

Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 41/22) na području Grada razvrstane su ceste prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 25: Razvrstane ceste Grada Delnica

KATEGORIJA	OZNAKA	NAZIV	DULJINA (km)
autocesta	A6	Bosiljevo (čvorište Bosiljevo 2 (A1)) – Delnice – Rijeka (čvorište Orehovica, A7)	10,00
državna cesta	DC3	Goričan (GP Goričan granica RH/Mađarska) – A4 – Hodošan (A4) – Čakovec – Varaždin – Breznički Hum – Popovec (A1) – Karlovac (D1) – Rijeka (D8)	13,015
državna cesta	DC32	Prezid (GP Prezid (granica RH/Slovenija)) – Delnice (DC3)	15,060
državna cesta	DC203	Brod na Kupi (GP Brod na Kupi (granica RH/Slovenija)) – Delnice (DC3)	11,380
županijska cesta	ŽC5031	Čabar (DC305) – Zamost – Hrvatsko	1,285
županijska cesta	ŽC5032	Crni Lug (DC32) – Krasica (DC3)	6,421
županijska cesta	ŽC5033	Gornji Ložac – Kuželj – Brod na Kupi – Brod Moravice – Donja Dobra (DC3)	22,418
županijska cesta	ŽC5184	Lučice (DC3)	0,916
lokalna cesta	LC58022	Krivac (DC203) – Radočaj Brodski	2,879
lokalna cesta	LC58031	Zalesina (DC3) – Stari Laz (ŽC5069)	1,973
lokalna cesta	LC58102	Iševnica (LC58022) – Žakrjac Brodski – Skrad (DC3)	1,505
lokalna cesta	LC58112	Bela Vodica (N.P. Risnjak) – Crni Lug (ŽC5032)	1,563
lokalna cesta	LC58113	Delnice (DC203) – Dedin	5,045
lokalna cesta	LC58116	Delnice (DC3 – DC3)	1,102

Izvor: Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste PGŽ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Ukupna duljina razvrstanih cesta na području Grada Delnica iznosi 95,07 km.

Nerazvrstane ceste

Na mrežu javnih cesta nadovezuje se mreža nerazvrstanih cesta kojima upravlja Grad Delnice. Ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 74,71 km od kojih je 53,86 km asfaltirano i 20,85 km makadam ili neuređeno. Njih čine naseljske ulice, šumski i protupožarni putevi te prilazi zgradama. Mrežu nerazvrstanih cesta, osim u centralnom naselju grada Delnice, karakteriziraju loši tehnički elementi (bez nogostupa, premala širina) te često smanjena uslužnost prometa.

Gustoća cestovne mreže

Gustoća cestovne mreže Grada Delnica iznosi 41,19 km na 100 km² površine. To je manje od prosjeka RH i PGŽ koji iznosi 47 km na 100 km², odnosno 43,22 km na 100 km².

Stupanj motorizacije

Prema podacima MUP-a, na području Grada Delnica, na dan 31.12.2022. godine bilo je registrirano 3 117 vozilo. Stupanj motorizacije iznosio je 607 vozila na 1 000 stanovnika što je manje od prosjeka RH koji iznosi 616 vozila na 1000 stanovnika¹¹.

¹¹ „Registrirana cestovna vozila u 2022“, „Konačni rezultati popisa 2021.“

Sigurnost prometa

Tijekom promatranog perioda na području Grada Delnica nije utvrđena učestalost događanja prometnih nesreća na nekoj određenoj lokaciji, odnosno nije detektirana mikrolokacija koja bi se mogla navesti kao posebno opasno mjesto.

Tablica 26: Broj prometnih nesreća u razdoblju 2019.-2022. – izuzev autoceste A6

GODINA	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj prometnih nesreća	69	51	74	72

Izvor: MUP; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Promet u mirovanju

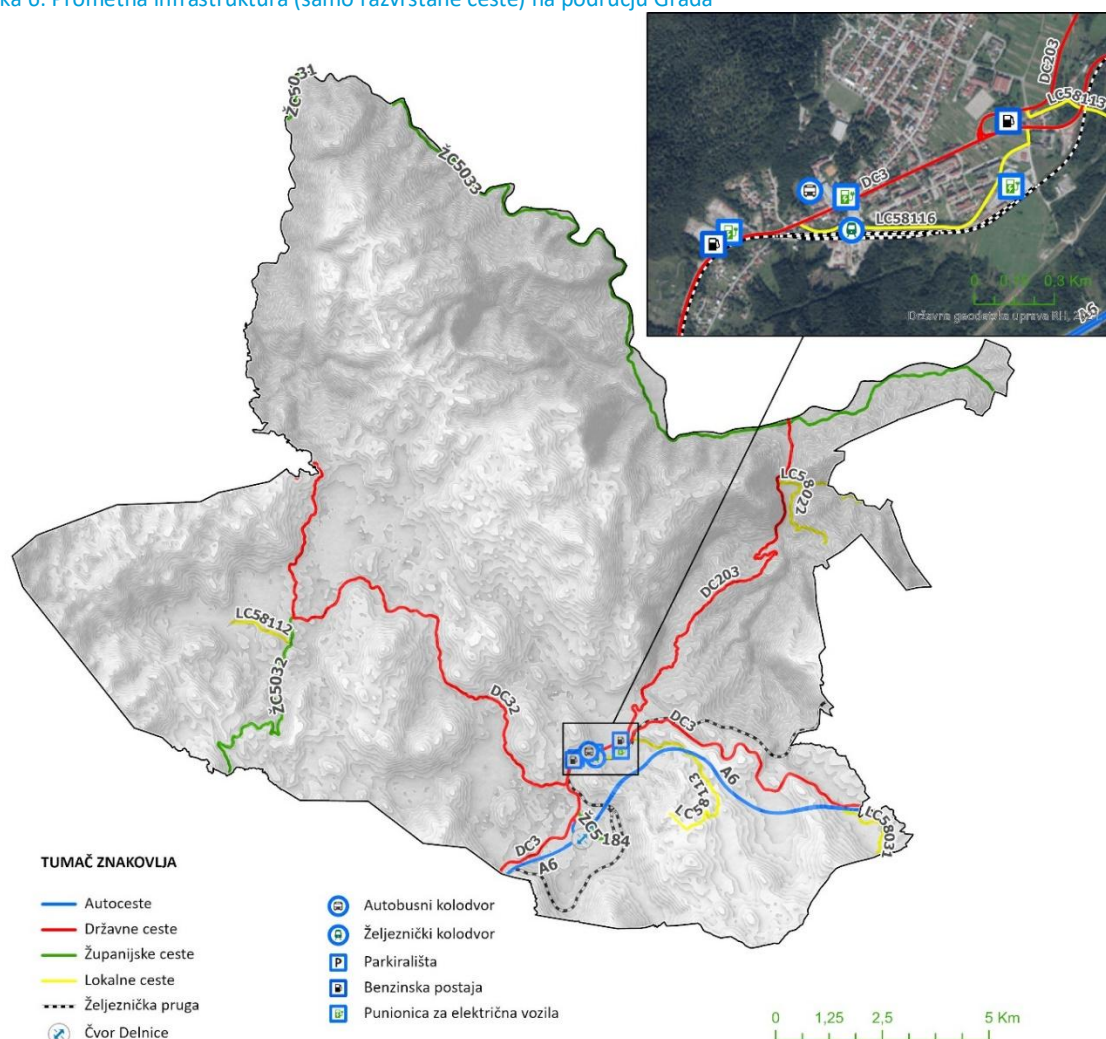
Na području Grada Delnica nalaze se 24 javna parkinga ukupnog kapaciteta 1037 parkirnih mjesta. Od kojih se 22 nalazi u centru Grada Delnica a 2 u naselju Brod na Kupi. U ostalim naseljima parking je riješen na razini pojedinačnih objekata. Kapacitetom dva najveća parkinga nalaze se u centru Grada Delnica u Supilovoj ulici i Ulici S.S Kranjčevića. Nedostaci parkirališnih mjesta uočeni su u užem centru Grada Delnica ispred javnih ustanova te u ulicama s velikim brojem višestambenih zgrada (Ul. S.S Kranjčevića, Ul. A. Šenoe, Ul. A.G. Matoša i Ul. Tina Ujevića), također u širem centru Grada Delnica gdje nisu uređene javne parkirne površine. Neka od obilježenih parkirnih mjesta nisu u skladu sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22) tj. Pravilniku o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama (NN 92/2019).

Tablica 27: Javna parkirališta

NAZIV PARKIRALIŠTA (ULICA)	PM ZA INVALIDE	UKUPNO PM
Amerikanska ulica, Delnice	0	25
Trg 138. Brigade HV, Delnice	0	78
Školska ulica, Delnice	0	36
Ulica A. Starčevića, Delnice	1	83
Supilova ulica, Delnice	8	243
Lujzijana ulica, Delnice	5	28
Ulica S.S. Kranjčevića, Delnice	1	134
Ulica A.G. Matoša, Delnice	2	46
Ulica A. Šenoe, Delnice	2	35
Ulica Tina Ujevića, Delnice	1	17
Ulica Doli, Delnice	0	14
Ulica B.J Jelačića, Delnice	0	12
Radnički dom, Delnice	0	16
Ul. Stjepana Radića, Delnice	0	37
Ulica Matice Hrvatske, Delnice	0	42
Sajmišna ulica, Delnice	0	30
Frankopanska ulica, Delnice	0	53
Klizište – kuglana, Delnice	0	8
Prolaz hrvatskih Šuma, Delnice	0	9
Ograja ulica, Delnice	0	24
Prolaz braće Šnajdar, Delnice	0	8
Ulica I.G. Kovačića, Delnice	3	41
Kod kaštela Zrinski, Brod na Kupi	0	8
Parkiralište Brod na kupi	0	10

Izvor: Grad Delnice ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Slika 6: Prometna infrastruktura (samo razvrstane ceste) na području Grada

Izvor: GIS baza JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Elektronička komunikacijska (telekomunikacijska) infrastruktura

Razina pokrivenosti prostora u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži je nezadovoljavajuća. 2022. godine na području Grada Delnica nalazi se 21 bazna postaja na 14 lokacija (Tablica 7.). Na prostoru područja Grada Delnica je 6 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova¹².

Tablica 28: Popis baznih postaja i antenskih prihvata za razdoblje od 2019. do 2022. godine

STANJE NA DAN	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
Broj baznih postaja	19	19	20	21
Broj lokacija *	13	13	13	14
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora **	1	1	1	1
Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora	2	2	2	2
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	10	10	10	11
Broj unutarnjih antenskih sustava u zatvorenom prostoru	0	0	0	0

¹² Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN131/12, 92/15 i 10/21)

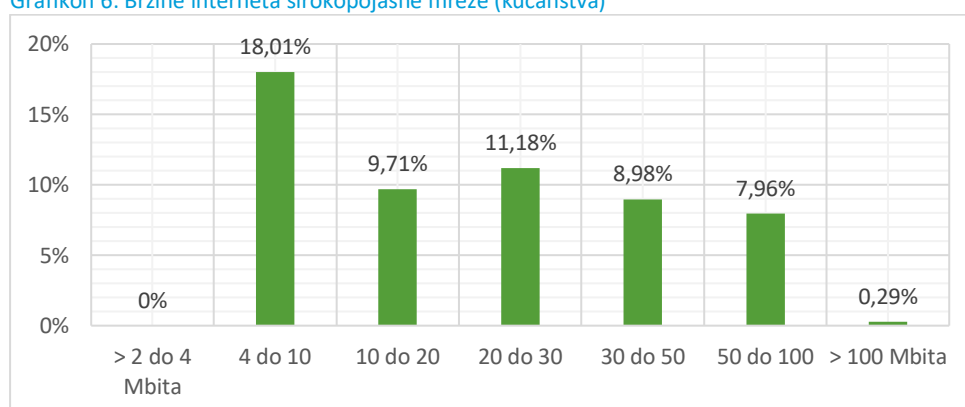
*Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzet u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatora mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu

**Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (A1 Hrvatska, Hrvatski Telekom i Telemach Hrvatska)

Izvor: HAKOM; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

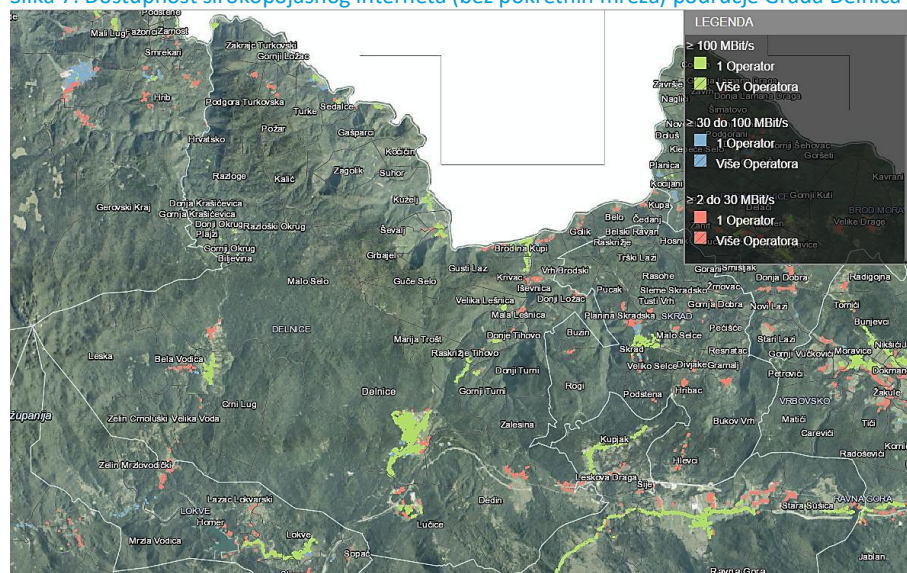
Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu na području Grada Delnica iznosi 56,12% što je manje od prosjeka RH koji iznosi 62,55%. Od ukupnog broja kućanstava, svega 17,23% je spojeno na široko pojasni Internet brzine veće od 30 Mbita/s što je manje od prosjeka RH koji iznosi 38,65%¹³ (Grafikon 6). Za postizanje zadovoljavajućih brzina širokopojasnog interneta potrebno je bakrenu infrastrukturu u potpunosti zamijeniti optičkom infrastrukturom. Prema podacima HAKOM GIS preglednika pokrivenost naseljenih područja brzim širokopojasnim mobilnim internetom većim od 30 Mbita je 65%-tna.

Grafikon 6: Brzine interneta širokopojasne mreže (kućanstva)

Izvor: HAKOM GIS preglednik na dan 06.07.2023. ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Slika 7: Dostupnost širokopojasnog interneta (bez pokretnih mreža) područje Grada Delnica

Izvor: HAKOM GIS preglednik na dan 06.07.2023.

¹³ HAKOM interaktivni GIS preglednik

Energetska infrastruktura

Prijenosna električna mreža

Prijenosnu električnu mrežu Grada Delnica čine dalekovodi naponske snage od 110 kV (Tablica 29). Ukupna duljina dalekovodne mreže iznosi 11,4 km.

Tablica 29: Prijenosna električna mreža na području Grada Delnica

DALEKOVOD	SNAGA	DULJINA U GRADU DELNICE (km)	IZGRAĐEN
TS/EVP Delnice – TS Moravice	110 kV	4,2	1951. god
EVP Vrata – TS/EVP Delnice	110 kV	7,2	1987. god

Izvor: HOPS d.o.o. ; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Opskrba električnom energijom

Distribucijsku mrežu Grada Delnica čine vodovi od 35 kV, 20 kV i 0,4 kV. Ukupna duljina svih distribucijskih vodova iznosi 331,10 km od kojih 111,80 km otpada na nadzemne vodove a 219,30 na podzemne vodove (Tablica 30.).

Tablica 30: Distributivna električna mreža

NAPONSKA RAZINA VODA	NADZEMNI VODOVI (km)	PODZEMNI VODOVI (km)	NADZEMNI VODOVI (%)	PODZEMNI VODOVI (%)	UKUPNO (km)
35 kV	31,7	21,4	59,7%	40,3%	53,1
20 kV	12,9	114,6	10,1%	89,9%	127,5
0,4 kV	67,2	83,3	44,7%	55,3%	150,5
UKUPNO	111,8	219,3	33,8%	66,2%	331,1

Izvor: HEP – ODS d.o.o. – Elektroprimorje Rijeka; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Kupci električne mreže na području Grada Delnica dio su konzuma TS 35/20 kV Delnice. Točan broj kupaca na području Grada Delnica pokazuje Tablica 31.

Tablica 31: Broj kupaca i potrošnja električne energije na području Grada Delnica

GODINA	BROJ KUPACA	POTROŠNA U kWh
2019.	2 760	25 860 808
2020.	2 779	29 048 514
2021.	2 646	21 060 067
2022.	2 669	17 186 281

Izvor: HEP ODS d.o.o., Elektroprimorje Rijeka

Na području Grada Delnica nalazi se jedna transformatorska stanica 110/35 kV, jedna transformatorska stanica 35/20 kV i 78 transformatorskih stanica 20/0,4 kV. Na predmetnom području predviđena je izgradnja 6 novih transformatorskih stanica 20/0,4 kV.

Opskrba i transport plina

Područjem Grada Delnica prolazi magistralni plinovod Pula – Karlovac DN 500/75 (promjer 500mm/tlak 75 bar) ukupne duljine na području Grada Delnica 11,35 km¹⁴. Na trasi plinovoda nalazi se u nadzemni objekt MRS Delnice (mjerno redukcijska stanica).

Transport nafte

Uz trasu magistralnog plinovoda prolazi i trasa Jadranskog naftovoda Sisak – Omišalj u ukupnoj duljini od 11,45 km kroz područje Grada Delnica. Na trasi naftovoda smještena je i blok-stanica Zalesina.

¹⁴ Plinovodom upravlja tvrtka Plinacro d.o.o.

Naftovod povezuje terminal Omišalj s kontinentalnim rafinerijama nafte. U postojećem koridoru naftovoda planira se izgradnja produktovoda i cijevi za povećanje kapaciteta.

Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda

Vodoopskrba

Duljina vodoopskrbne mreže područja Grada Delnica na kraju 2022. godine iznosila je 51,96 km od kojih 20,10 km otpada na transportne (magistralne) cjevovode a 31,86 km na opskrbne cjevovode. U odnosu na 2019. godinu izgrađeno je novih 3,3 km vodoopskrbnih cjevovoda. U sklopu realizacije *Darovnice Švicarske Vlade* izvedena je sanacija tlačnog i opskrbnog cjevovoda za smjer opskrbe Brod na Kupi – Gusti Laz – Golik te sanacija i izmjena tlačnog cjevovoda Iševnica – Delnice uz izmjenu cjevovoda i kućnih priključaka u naseljima Velika Lešnica, Tihovo, Marija Trošt i Turni. Također izvedene su i rekonstrukcije svih vodosprema. Kroz 2023. godinu kreće realizacija kompletnog NUS-a (nadzorno-upravljačkog sustava) za lakše detektiranje poremećaja u vodoopskrbnom sustavu i brže otklanjanje puknuća/lomova na magistralnim cjevovodima i razvodnoj mreži.

Postotak priključenosti na vodoopskrbnu mrežu je 95%. Na području Grada Delnica za vodoopskrbu se koristi voda iz izvora Kupice, Kuželj i Gločevac.

Uz vodovodnu linijsku mrežu na području Grada Delnica nalazi se 12 objekata: 7 vodosprema – VS Japlenški vrh kapaciteta 1000 m³, VS Petehovac kapaciteta 1000 m³, VS Marija Trošt kapaciteta 60 m³, VS Tihovo kapaciteta 20 m³, VS Velika Lešnica kapaciteta 50 m³, VS Krivac kapaciteta 80 m³, VS Kuželj kapaciteta 50 m³ te pet crpnih stanica: CS Iševnica (44 l/s, 250 KW), CS Petehovac (8 l/s, 22 KW), CS Hidropak Petehovac (5 l/s, 2,2 KW), CS Hidropak Polane (1,4 l/s, 2,2 KW) i CS Kuželj (1,4 l/s, 2,2 KW).

Broj priključaka vodoopskrbe se od 2019. godine sa 2661 povećao na 2679 u 2022. godini što je povećanje od 0,68% (Tablica 32.).

Tablica 32: Broj priključka vodoopskrbe na području Grada Delnica

GODINA	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj priključaka	2661	2664	2670	2679

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Ukupna količina isporučene vode za stanovništvo, turizam i pravne osobe je povećana s 238.030 m³ u 2019. godini na 256.459 m³ u 2022. godini, što je povećanje od 11,52%. Povećanje isporučene vode možemo pripisati isporučenoj vodi za turizam gdje se potrošnja vode povećala sa 4952 m³ u 2021. godini na 7810 m³ u 2022. godini točnije za 57,71%.

Tablica 33: Potrošnja vode na području Grada Delnica u razdoblju od 2019. do 2022.

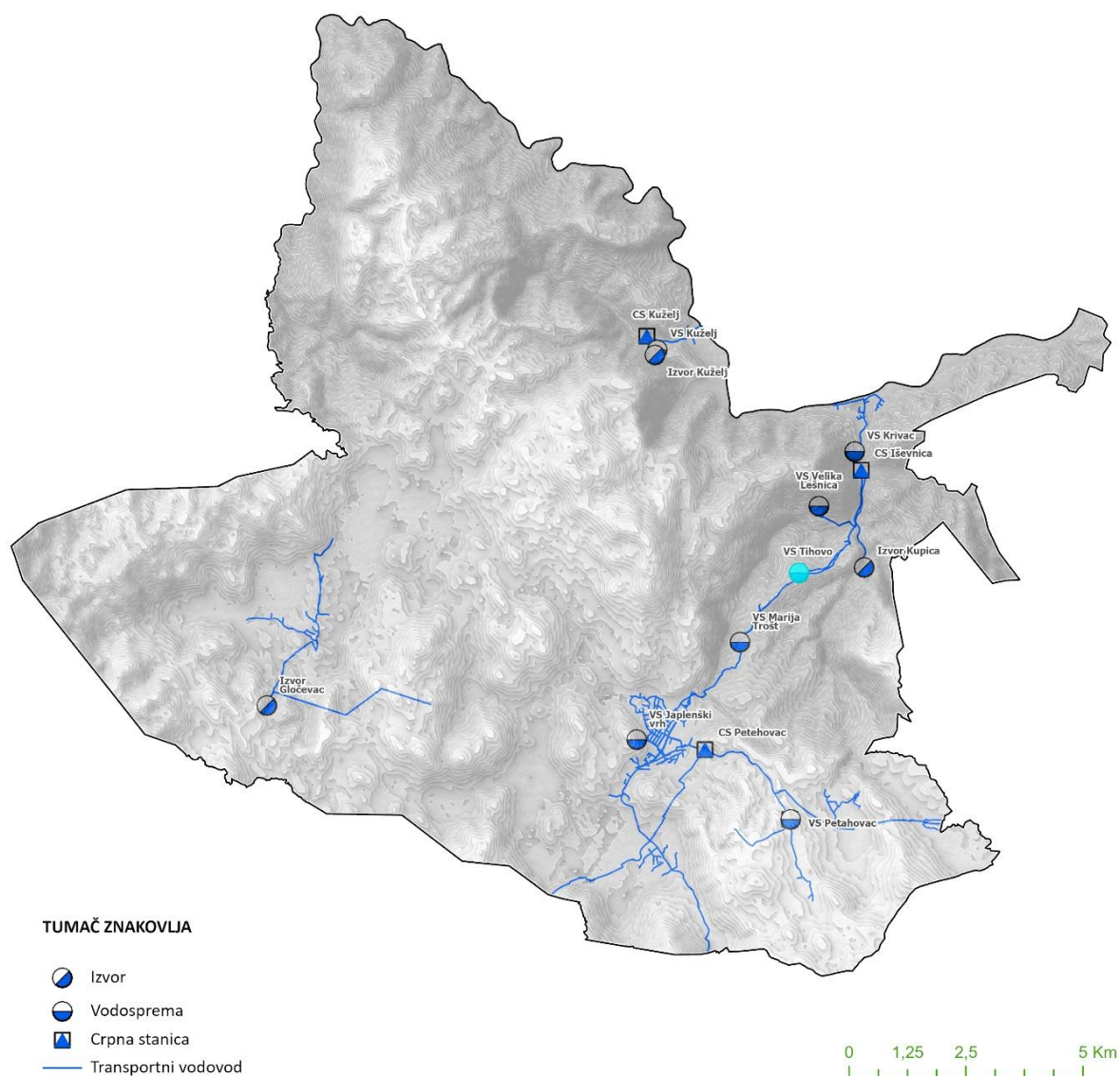
GODINA	BROJ POTROŠAČA	POSTOTAK PRIKLJUČENOSTI NA VODOOPSKRBNU MREŽU	IZVORIŠTE	ZAHVAĆENE VODE m ³	ISPORUČENE VODE				DULJINA MREŽE (m)	
					STANOVNIŠTVO m ³	TURIZAM m ³	PRAVNE OSOBE m ³	GUBICI U SUSTAVU %	MANGISTRALNI CJEVOVODI	OSTALO
2019.	5551	93%	Kupica, Kuželj i Gločevac	395771	176262	-	61768	39,86	20100	28560
2020.	5551	93%	Kupica, Kuželj i Gločevac	393679	188542	-	58511	37,25	20100	28560
2021.	5551	93%	Kupica, Kuželj i Gločevac	406709	188147	4952	66181	36,25	20100	31860
2022.	4949*	95%	Kupica, Kuželj i Gločevac	401814	182297	7810	66352	36,18	20100	31860

Izvor: Komunalac- vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Nedostaci vodoopskrbne mreže na području Grada Delnica je problem vodoopskrbe u naselju Dedin gdje se učestalo pojavljuje problem neovlaštenog uklanjanja vodomjera i nekontroliranog stalnog ispuštanja vode od strane korisnika naselja te dolazi do čestih poremećaja u vodoopskrbi u višim dijelovima naselja. Također postoji problem od nedostupnosti pristupa pojedinim mjerno-regulacijskim kontrolnim oknima uslijed zatrpavanja istih većim količinama materijala.

U 2019. godinu izgrađen je mjesni vodovod u naselju Kočićin, u 2020. godini izvedeni su radovi na razvoju vodoopskrbne mreže u romskim naseljima. U periodu od 2019. do 2021. godine *Darovnicom Švicarske Vlade* u I. fazi izvedeni su radovi na vodovodu u Kupskoj dolini, u II. fazi izvedeni su radovi na vodovodu u naselju Sović Laz, a u III. fazi izvedeni su radovi na vodovodu i sanitarna je odvodnja u dijelu naselja Delnice i naselja Lučice.

Slika 8: Vodoopskrbna mreža na području Grada Delnice

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Sustav prikupljanja otpadnih voda

Na području Grada Delnica izgrađeno je 32,3 km kolektorske mreže¹⁵. Postotak priključenosti na sustav javne odvodnje iznosi 76%. Broj priključaka odvodnje se od 2019. godine sa 934 povećao na 963 u 2022. godini što je povećanje od 3,11% (Tablica 34.).

Tablica 34: Broj priključaka odvodnje na području Grada Delnica

GODINA	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj priključaka	934	948	955	968

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Također u predmetnom razdoblju Izvještaja povećao se broj potrošača za 1,53% sa 3800 u 2019. godini na 3858 i kapacitet uređaja za 28,57% od 350 m³ u 2019. godini na 450 m³ u 2022. godini. Povećanja možemo pripisati povećanju duljine magistralnog cjevovoda s 18 km u 2019. godini na 28,31 km u 2022. godini (Tablica 35).

Tablica 35: Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda na području Grada Delnica

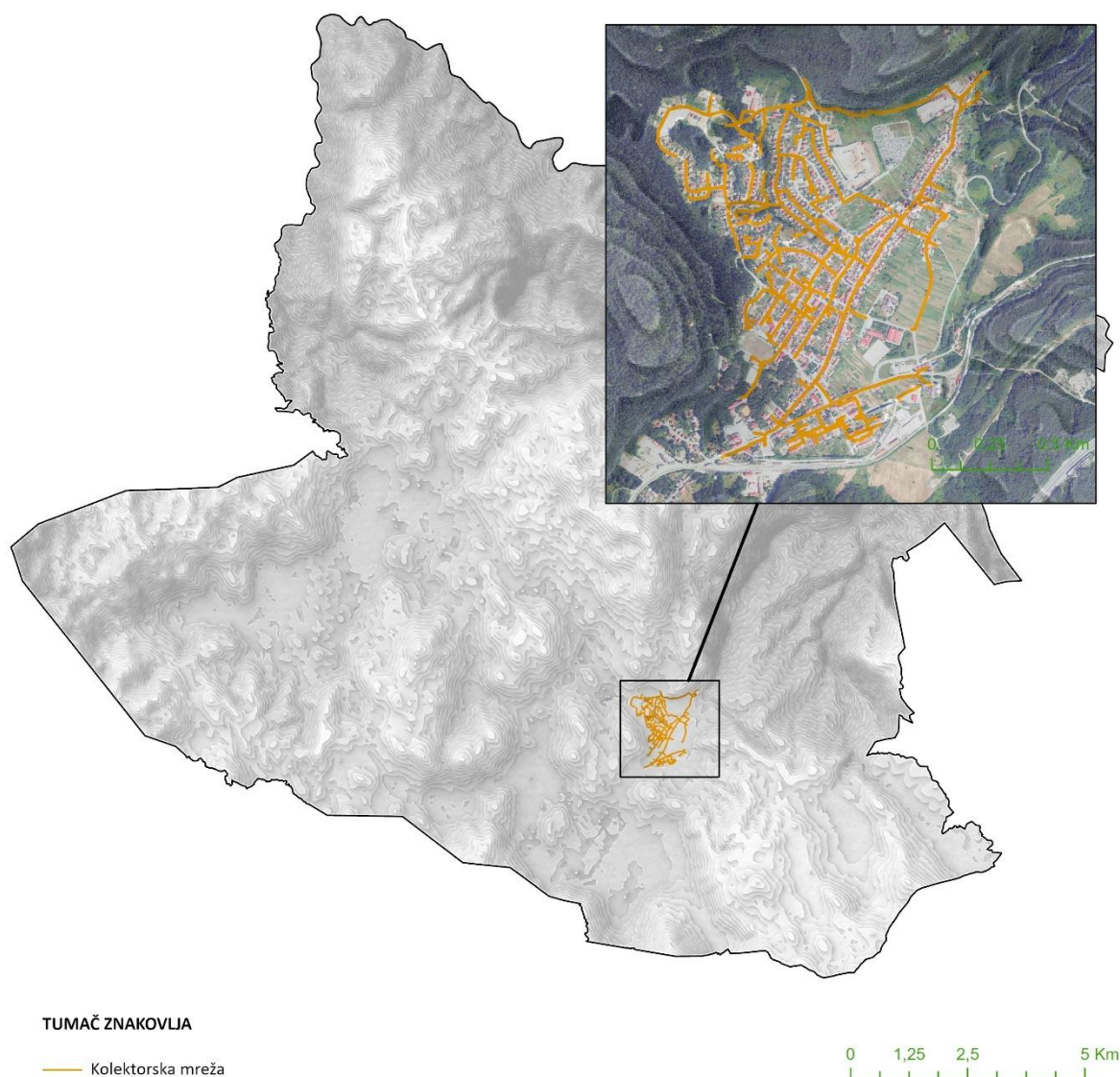
GODINA	BROJ POTROŠAČA	POSTOTAK PRIKLJUČENOSTI (%)	NAZIV UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA	KAPACITET UREĐAJA m ³ /DAN	DULJINA MREŽE (m)	
					MAGISTRALNI CJEVOVODI	OSTALI
2019.	3800	75	UPOV DELNICE	350	18000	4000
2020.	3835	75	UPOV DELNICE	380	18000	4000
2021.	3842	75	UPOV DELNICE	420	28310	4000
2022.	3858	76	UPOV DELNICE	450	28310	4000

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Sustav oborinske odvodnje na području Grada Delnica riješen je lokalno, raspršenim sustavom, putem upojnih bunara i oborinskih kolektora s upojnim građevinama. Oborinska odvodnja većinom je izgrađena u funkciji odvodnje županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta. U promatranom razdoblju Izvještaja izvedene su rekonstrukcije i izgradnje oborinske odvodnje uz rekonstrukciju i sanaciju nerazvrstanih cesta na području Grada Delnica. U 2020. godini rekonstruiran je dio Školske ulice u naselju Crni Lug te je obnovljena postojeća i izgrađena nova oborinska odvodnja, također izgrađena je oborinska odvodnja na Lujzijanskoj cesti prema benzinskoj postaji „Ina“ u centralnom naselju Grada Delnice, a kroz 2021. i 2022. godinu izgrađena je oborinska odvodnja u naselju Lučice.

Također u promatranom razdoblju ugrađivala se oprema te se uspostavljao i modernizirao NUS (nadzorno – upravljački sustav) na objektima odvodnje (UPOV i CS) na područjima svih JLS-a koji nisu bili obuhvaćeni realizacijom 1. tranše *Darovnice Švicarske Vlade*.

Slika 9: Odvodnja na području Grada Delnice

Izvor: Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d.o.o. Delnice; izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Ostala komunalna infrastruktura

Postaje za opskrbu prijevoznih sredstva gorivom

Na području Grada Delnica nalaze se dvije benzinske postaje – „PM Delnice“ u vlasništvu „Petrola“ smještena na jugoistočnom ulazu u Grad Delnice na DC3 te benzinska postaja „Delnice“ u vlasništvu INA – industrija nafte d.d. koja se nalazi između DC3 i DC203 u centru Grada Delnica.

Punionice za električna vozila nalaze se na tri mjesta u centru Grada Delnica te sve punionice omogućuju istodobno punjenje dva automobila. Jedna punionica se nalazi na već spomenutoj benzinskoj postaji u vlasništvu „Petrola“ na jugoistočnom ulazu u Grad Delnice, HEP-ova ELEN punionica nalazi se ispred Hotela Risnjak i trgovačkog centra „Lidl“ uz DC3 (**Error! Reference source not found.**) te se treća punionica „Hrvatski Telekom Charging Station“ nalazi kod trgovačkog centra „Konzum“.

Javna rasvjeta

Održavanje javne rasvjete na području Grada Delnica provodi Elektroinstalacije Šporčić d.o.o. Ukupni broj svjetiljki na području Grada Delnica je 1 146 a udio prema vrsti rasvjetnih tijela je 100% LED tehnologija. Osim dva naselja (bez stanovništva) sva ostala naselja imaju javnu rasvjetu. Godišnja potrošnja električne energije sustava javne rasvjete je 175 200 kWh u 2022. godini.

Pošta

U centru Grada Delnica (51300) i naseljima Brod na Kupi (51301) te Crni Lug (51317) nalaze se poštanski uredi koji su dio sustava Hrvatske pošte. Također u centru Grada Delnica ispred trgovačkog centra „Lidl“ nalazi se paketomat koji se koristi za primanje i slanje paketa 24 sata dnevno 7 dana u tjednu (**Error! Reference source not found..**).

Groblja

Na području Grada Delnica nalazi se 8 mjesnih groblja: Delnice, Crni Lug, Brod na Kupi, Kuželj, Turke, Hrvatsko, Razloge i Marija Trošt¹⁶.

Groblje Delnice smješteno je na površini od 25 736 m² podijeljeno je na 21 polje sa ukupno 1 650 grobnih mjesta. Postoji projektna dokumentacija za proširenje groblja Delnice ali nije do kraja realizirana. Grobna mjesta izrađuju se prema potrebi te se planira postava nadzornih kamera na groblju.

Groblje Crni Lug smješteno je na površini od 5 540 m² podijeljenih na 3 polja sa ukupno 283 grobna mjesta. Grobna mjesta se izgrađuju prema potrebi te se planira sanacija napuknutog zida oko groblja.

Groblje Brod na Kupi smješteno je na površini od 7 002 m² podijeljeno na 4 polja sa ukupno 415 grobnih mjesta. Izrađen je idejni projekt za proširenje groblja te je dio realiziran, a dio se planira realizirati, također planira se postava nadzornih kamera na groblju.

Groblje Kuželj smješteno je na jednom polju površine od 1 590 m² sa 163 grobna mjesta te nije planirano proširenje groblja.

Groblje Turke smješteno je na 1 723 m² podijeljenih na dva polja sa ukupno 212 grobna mjesta. Nije planirano proširenje groblja ali je potrebna sanacija dotrajalih staza koje se uslijed jake kiše urušavaju.

Groblje Hrvatsko smješteno je na jednom polju površine 878 m² sa 28 grobnih mjesta te nema potrebe za proširivanjem groblja.

Groblje Razloge smješteno je na jednom polju površine 971 m² sa 88 grobnih mjesta. Na groblju je potrebno postaviti ogradu te sanirati zid ispod groblja koji se urušava.

Groblje Marija Trošt smješteno je na jednom polju površine 1 428 m² sa 111 grobnih mjesta.

Za groblja Crni Lug, Brod na Kupi, Kuželj i Turke postoje geodetske podloge i situacije napravljene 2010. godine. Na većini groblja stanje je zadovoljavajuće. Ukupan kapacitet groblja na području Grada Delnica iznosi 2 950 grobnih mjesta.

¹⁶ Risnjak-Delnice d.o.o. upravlja grobljima na području Grada Delnica (Delnice, Crni Lug, Brod na Kupi, Kuželj, Turke, Hrvatsko, Razloge)

Groblje Zagolik - površina groblja je 511m². U planu nisu nikakva ulaganja.

Gospodarenje otpadom

Uslugu prijevoza miješanog komunalnog otpada na području Grada Delnica vrši se jednom tjedno ponedjeljkom (za određene ulice u centralnom naselju Grada Delnica), utorkom (za određene ulice u centralnom naselju Grada Delnica i naselje Zalesina) ili petkom (za naselja: Lučice, Brod na Kupi, Marija Trošt, Raskrižje Tihovo, Gornje i Donje Tihovo, Gornji Turni, Krivac, Zamost Brodski, Grbajel, Guče Selo, Kuželj, Ulica Javornik, Gašparci, Turki, Ložac, Hrvatsko, Belo, Čedanj, Golik, Gusti Laz, Iševnica, Crni Lug, Malo Selo i Bela Vodica)¹⁷. Glomazni otpad se do 2021. godine odvozio dva puta godišnje s adrese korisnika, a od 2021. godine glomazni otpad odvozi se na „poziv korisnika“ te se u prosjeku odvozi tri puta tjedno s područja Grada Delnica. Na 15 lokacija unutar područja Grada Delnica postavljeni su tzv. eko otoci, nadzemni spremnici koji služe za odvojeno prikupljanje papira, stakla i plastike.

Uvidom u podatke o sakupljenom otpadu vidljivo je da je u razdoblju od 2019. do 2022. g. smanjena količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada za 27% (s 3987 m³ na 2900 m³). Udio miješanog komunalnog otpada u ukupnom otpadu na kraju promatranog razdoblja smanjio se na 80%. Količina prikupljenog glomaznog otpada u predmetnom razdoblju se povećala s 137 m³ u 2019. godini na 218 m³ u 2022. godini (Tablica 36)

Tablica 36: Količine prikupljenog otpada u predmetnom razdoblju

GODINA	BROJ KORISNIKA		KOLIČINA OTPADA PREMA VRSTI (m ³)					UDIO OTPADA PREMA VRSTI				
	STANOVNIŠTVO	GOSPODARSTVO	MJEŠANI. KOM OTPAD	PAPIR	PLASTIKA	STAKLO	GLOMAZNI OTPAD	MJEŠANI. KOM OTPAD	PAPIR	PLASTIKA	STAKLO	GLOMAZNI OTPAD
2019.	2441	218	3987,00	124,80	50,40	12,75	137,00	92	3	1	0,3	3
2020.	2436	213	3135,00	136,00	87,60	12,00	152,00	88	4	2	0,3	5
2021.	2452	215	3045,00	156,00	72,00	9,00	194,00	87	4	2	0,2	6
2022.	2459	215	2900,00	379,20	96,00	12,00	218,00	80	11	2	0,3	6

Izvor: Komunalac d.o.o. Delnice; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Povezanu uslugu odvojenog sakupljanja komunalnog otpada putem Reciklažnog dvorišta Delnice pruža također Komunalac d.o.o. Delnice.

Lokalitet Sović Laz

Na području Grada Delnice nalazi se odlagalište komunalnog otpada "Sović Laz", u prirodnoj depresiji-vrtači u koju se odlaže otpad od 1966. godine. Lokacija odlagališta smještena je 1.600 m jugozapadno od grada Delnice uz prometnicu prema Crnom Lugu. U razdoblju 2019.-2022. investirala su se sredstva u djelomičnu sanaciju odlagališta radi poboljšanja okolišnog stanja (kako bi odlagalište bilo što manji izvor neugodnih mirisa i dima od eventualnog gorenja otpada). Oko odlagališta je izgrađena nova zaštitna ograda. Za projekt sanacije i zatvaranja odlagališta "Sović Laz" izrađen je GRAĐEVINSKI PROJEKT ODLAGALIŠTA te Glavni - izvedbeni projekt SANACIJA ODLAGALIŠTA KOMUNALNOG OTPADA "SOVIĆ LAZ" DELNICE (HIDROPLAN d.o.o., 2010. godine). Tijekom 2020. godine ishođena je građevinska dozvola za projekt sanacije odlagališta Sović Laz. Krajem 2011. godine FZOEU je raspisao

¹⁷ Uslugu organizirano sakupljanja i zbrinjavanja otpada sa područja Grada Delnica obavlja Komunalac d.o.o. Delnice

natječaj za izgradnju kazete za odlaganje otpada koji sadrži azbest u čvrsto vezanom stanju. Kazeta za odlaganje azbesta u čvrsto vezanom stanju završena je početkom 2012. godine.

Odlagalište otpada Sović Laz zatvoreno je u prosincu 2022. godine, te će se po prvom Javnom pozivu za sanaciju odlagališta, Grad Delnice kandidirati za sanaciju odlagališta.

Od sadržaja na lokalitetu Sović Laz s krajem 2020. godine izgrađeno je sljedeće:

- Ulazno-izlazna zona s pretovarnom stanicom
- Ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest u čvrsto vezanom stanju
- Reciklažno dvorište
- Plato za skupljanje glomaznog/građevnog otpada

Tijekom 2022. godine dovršena je prilazna cesta do pretovarne stanice i svih preostalih sadržaja na lokalitetu Sović Laz.

Reciklažno dvorište Delnice

Reciklažno dvorište Delnice nalazi se na adresi Sović Laz bb Delnice pušteno je u rad 2019. godine (**Error! Reference source not found..**). Cilj RD Delnice je obuhvatiti sve korake u gospodarenju otpadom od izbjegavanja stvaranja otpada, pripreme otpada za ponovnu uporabu do recikliranja i uporabe. Prema Zakonu o Gospodarenju otpadom (NN 84/2021-1554) Grad Delnice ima preko 5000 stanovnika te je obveza osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje korisnog i problematičnog otpada.

U sklopu reciklažnog dvorišta može se besplatno zbrinjavati unaprijed razvrstane vrste otpada: ambalaža od papira i kartona, papir i karton, ambalaža od metala, metale, staklena ambalaža, staklo, ambalaža od plastike, plastika, odjeća, tekstil, drvo koje sadrži opasne tvari, ambalaža koja sadrži opasne tvari, metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (azbest), prazni spremnici pod tlakom, problematičan otpad – ulje, masti, boje, ljepila, smole i dr., jestiva ulja i masti, boje, tiskarske boje, deterdženti, lijekovi, problematičan otpad, neopasni otpad, električna i elektronska oprema te miješani glomazni otpad.

8. Zaštita prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesne baštine

Prirodne vrijednosti

Cijelo područje Grada Delnice, kao i čitava regija Gorski kotar nalazi se u alpskoj biogeografskoj regiji Hrvatske. Područje Grada tako zahvaća u čak četiri klimazonalna vegetacijska pojasa koji su uglavnom uvjetovani reljefom i klimom. Geološka i pedološka raznolikost, te utjecaj vodnih masa, nagibi i ekspozicije raščlanjuju stanišne tipove na još znatno veći broj različitih vrsta staništa. Ukupno gledano, četiri bioklimatska pojasa na području Grada, pravilno su poredani u obliku visinske zoniranosti, smjenjujući jedan drugoga polazeći od doline Kupe na istoku, sa završetkom transeкта na vrhu Veliki Risnjak na zapadu.

U nastavku je dan kraći pregled prepoznatih prirodnih vrijednosti i značajnih dijelova prostora na području Grada. Širi, detaljniji opis i pregled prirodnih vrijednosti dan je kao **PRILOG1** ovog izvješća. Preporuča se koristiti navedeni prilog pri izradi prostorno-planske dokumentacije na području Grada.

Staništa i vegetacija

Veliki raspon prirodno-potencijalne vegetacije, te posljedično iznimno velika raznolikost staništa i biljnih vrsta, posebno onih rijetkih i ugroženih, razlog je proglašenja IPA područja „Gorski kotar i dolina rijeke Kupe“, koji praktički obuhvaća cjelokupno područje Grada Delnice (Nikolić i sur. 2010).

Prirodno-potencijalna vegetacija na čitavom području je šumskoga tipa, osim na najvišim grebenima planine Risnjak, na nižim golim stjenjacima, te trajnim većim vodnim licima, gdje se zbog iznimno hladne klime ili okomite stjenovite podloge odn. trajne vode ne može razviti šumska vegetacija.

Krško podzemlje dodaje još posebnu dimenziju stanišnih tipova koji se nalaze u središnjem dijelu JLS pod karbonatnim naslagama. U pogledu glavnih tipova (klimazonalne) vegetacije, najtopliju dolinu gornje Kupe zaprema submontani pojas s bukvom (*Fagus sylvatica*, Sl. **Error! Reference source not found.**, br. 1) koja je gotovo svuda edifikatorska vrsta. Najveći dio područja Grada, središnji i južni, između doline Kupe i masiva planine Risnjak zaprema altimontani pojas (**Error! Reference source not found.**, br. 2) u kojoj su najčešće edifikatorske vrste jela (*Abies alba*) i bukva.

Na najhladnijem, zapadnom dijelu područja – masivu planine Risnjak s najvišim isponima, dobro su razvijena oba tipa subalpskog pojasa; niži (**Error! Reference source not found.**, br. 3) ponovno s bukvom kao edifikatorom, te viši (**Error! Reference source not found.**, br. 4) s borom krivuljem kao edifikatorom (*Pinus mugo*). Iako se može vidjeti kako gotovo na cijelom prostoru grada dominira ili ko-dominira bukva u funkciji makro-klime (usp. Antonić i sur. 2000), svaki se od navedenih pojaseva međusobno jasno razlikuje prema svojem florinom sastavu.

U pogledu zaštite prirode, naznačajniji su tipovi šuma, i to bez obzira na njihov florni sastav - prašume. Upravo na području Grada još uvijek možemo naći niz lokaliteta sa šumskim staništem prašumskoga tipa, od kojih neki već uživaju zakonsku zaštitu.

Lokalitete sa staništima spontanog sastava vrsta, kojega čovjek ne mijenja i gdje ne favorizira pojedine vrste, ali na kojima kontinuirano utječe na način da trajno održava određeni tip staništa različit od stanja prirodne dinamičke ravnoteže, označavamo **poluprirodnim staništima**. U takva staništa ubrajamo **potrajno gospodarene šume prirodnoga sastava**¹⁸ te antropogene neintenzivno gospodarene travnjake ili **tradicijски gospodarene travnjake**. Na takvim staništima čovjek nije favorizirao pojedine vrste ili formirao monokulture, kao na poljoprivrednim kulturama (povrtnjaci, polja žita, voćnjaci i sl.).

¹⁸ (usp. Vukelić i sur. 2008)

Sve ostale stanišne tipove, na kojima čovjek favorizira samo jednu ili više bioloških vrsta, možemo označiti **potpuno antropogenim staništima**. Na takvim staništima čovjek često čak mijenja prirodne ekološke činitelje ili stvara posve umjetne.

Prirodna i poluprirodna šumska staništa zapremaju daleko najveće površine na području JLS. Prirodna šumska i nešumska staništa prevladavaju u nekim od zaštićenih područja, poput masiva Risnjaka (NP Risnjak), ali i na najnepristupačnijim terenima (npr. stjenjački prsteni oko dolina Belica).

Veliko je **bogatstvo prirodnih i poluprirodnih šumskih stanišnih tipova (spontanog sastava)**, koje tka ukupno gledano iznimno velik broj različitih bioloških vrsta.

Od prirodne nešumske vegetacije **veliki značaj imaju planinski i pretplaninski (neantropogeni!) travnjaci na vapnencima, te acidofilni travnjaci tvrdače**. Drugi tip iznimno važnih stanišnih tipova čini stjenjačka vegetacija, kao što je hazmofitska vegetacija na karbonatnim stijenama (npr. *Potentilletalia caulescentis*).

Vodena staništa, a posebno **tekućice**, s jedne strane predstavljaju najosjetljivije tipove staništa¹⁹, a s druge su **važni biokoridori** jer imaju važnu ulogu u povezivanju određenih krajobraznih cjelina i dijela njihovog živog svijeta²⁰.

Očuvana poluprirodna nešumska staništa jednako su tako vrijedna jer predstavljaju specifičnu uvjetnu ravnotežu interakcije čovjeka i prirode. Takve su razmjerno male površine travnjaka okružene velikim šumskim kompleksima (npr. na području Crnog Luga ili Petehovca). Bez određenih i balansiranih ljudskih aktivnosti, veliki udio ukupne biološke raznolikosti određenog područja se gubi. Travnjaci ovog područja nažalost danas zarastaju zbog napuštanja tradicionalnog načina stočarenja i u velikoj su mjeri u sukcesiji. Među najvrjednije travnjake svakako spadaju oni iz reda *Brometalia erecti*, jer ih nastavju rijetke i ugrožene vrste kaćuna i mnoge životinje.

I neki sukcesijski stadiji (grmljaci) razvoja vegetacije koji se nalaze između travnjačkog staništa i spontanog klimaks-staništa, šume, vrlo su vrijedni.

Od nešumskih staništa koja su razvijena u uvjetima stalnog prisustva vode, najvažniji i najugroženiji su cretovi. Danas na području Grada Delnice postoje još samo **vrlo izolirani fragmenti vrlo malih površina**. **Preostatke acidofilnih cretova** možemo još pronaći na nekoliko malih površina kod Kupjaka odn. Zalesine na istočnoj granici područja, a bazofilnih cretova kod Guće Sela.

I staništa krškog područja JLS specifična su i vrijedna, posebno zbog stalne vlage i vode.

Sva staništa na području Grada Delnice s prirodnim vrijednostima iz klase prirodnih i poluprirodnih staništa mogu se, prema NKS klasifikaciji podijeliti na grupu (A) slatkovodnih (površinske kopnene vode) i o slatkoj vodi ovisnih - močvarnih staništa, (B) grupu staništa slabo obraslih površina, u našem slučaju – stjenjaci, (C) nešumska staništa - travnjake, cretove i visoke zeleni, (D) grmljake (tzv. šikare, šibljaci i živice), (E) šume, te (H) podzemna staništa, u našem slučaju krško podzemlje.

Prema NKS klasifikaciji (Nacionalna klasifikacija staništa RH - V. verzija) kako ih kartira resorno Ministarstvo (biportal.hr), na području Grada dolazi sumarno čak **36 stanišnih tipova treće razine klasifikacije većih ili velikih prirodnih vrijednosti**, ne računajući tipove podzemnih staništa (krško podzemlje).

¹⁹ usp. Matonićkin i Pavletić 1972

²⁰ usp. Zeller i sur. 2020

Napominjemo kako na online servisu (bioportal.hr) nisu kartirani stanišni tipovi vrlo malih površina (usp. poglavlje 6.6.1.). No u realnom prostoru, upravo u sustavu zaštite prirode veliki je udio problematike vezan za lokalitete sa stanišnim tipovima vrlo malih površina. Upravo su mnoge takve prirodine istovremeno i vrlo osjetljive, mnoge i ugrožene baš zbog malih površina na kojima se one općenito javljaju (primjerice površine pod cretovima općenito u Hrvatskoj, krški izvori, bare i sl.).

To su dakle „točkasti“ lokaliteti sa staništima koja lako mogu biti uništena ili nepovratno degradirana već i zahvatima vrlo malog prostornog utjecaja (primjerice obaranje stabla, izgradnja jedne manje građevine, prometnice, nasipavanje, odlaganje otpada, kaptiranje, lokalno kanaliziranje vodotokova ili gradnja malih retencija itd.). Tako je nestao dio bazofilnog creta kod Guče Sela u kanjonu Male Belice. Osim antropogenih štetnih utjecaja koji lako i brzo mogu zbrisati čitava vrijedna staništa koja su vrlo malih površina, ona mogu u mnogim slučajevima brzo nestati i procesima prirodne sukcesije (primjerice acidofilni cretovi) pa zahtijevaju posebne oblike aktivne zaštite.

Tablica 37: Popis površinskih stanišnih tipova većih prirodnih vrijednosti (prema NKS / NATURA klasifikaciji)

Popis površinskih stanišnih tipova većih prirodnih vrijednosti (prema NKS / NATURA klasifikaciji)
A.1.2. Povremene stajačice (NATURA -); mala pokrovnost (~1%)
A.2.2. Povremeni vodotoci (NATURA -); vrlo mala pokrovnost (<1%)
A.2.3. Stalni vodotoci
A.3.4. Karbonatna vrela (NATURA 7220); vrlo mala pokrovnost (<1%)
A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / Razred PHRAGMITO-MAGNOCARICETEA Klika in Klika et Novák 1941 (NATURA -); vrlo mala pokrovnost (<1%)
B.1.3. Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene / Red POTENTILLETALIA CAULESCENTIS Br.-Bl. 1926 (NATURA 8210): B.1.3.3. <i>Micromerion croaticae</i> (prema NKS V. ver.)
B.1.4. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (prema bioportal.hr)
C.1.1. Bazofilni (niski) cretovi (NATURA 7230); vrlo mala pokrovnost (<1%)
C.1.2. Acidofilni (prijelazni i nadignuti) cretovi (NATURA 7140, 7150); vrlo mala pokrovnost (<1%)
C.2.2. Vlažne livade Srednje Europe (NATURA 6410)
C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe (NATURA 6520)
C.3.3. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima (NATURA 6210); mala pokrovnost (~1-2%)
C.3.4. Europske suhe vrištine i travnjaci trave tvrdače (NATURA 4030, 6230)
C.4.1. Planinske rudine (NATURA 6170): C.4.1.1.1. <i>Seslerio juncifoliae-Caricetum firmae</i> (prema NKS V. ver.), C.4.1.1.6. <i>Scabioso silenifoliae-Dryadetum octopetalae</i> (prema: Surina 2005), C.4.1.1.7. <i>Scabioso silenifoliae-Caricetum mucronatae</i> (prema: Surina i Wraber 2005), C.4.1.2.1. <i>Festucetum bosniacae</i> , C.4.1.3.1. <i>Hyperico alpini-Caricetum ferruginosae</i> (prema NKS V. ver.)
C.5.1. Šumski rubovi / <i>Origanetalia vulgaris</i> (prema NKS V. ver.)
C.5.3. Pretplaninska i planinska vegetacija visokih zeleni (NATURA -); mala pokrovnost (~1%): C.5.3.1.1. <i>Doronico austriacae-Adenostyletum alliariae</i>, C.5.3.1.2. <i>Carduo-Aconitetum</i> (sve prema: NKS V. ver.)
C.5.4. Nizinske zajednice visokih zeleni (NATURA 6430)
D.1.2. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva (prema bioportal.hr)
D.2.1. Pretplaninska klekovina (NATURA 4070); mala pokrovnost (~1%): D.2.1.1.1. <i>Lonicero borbasianae-Pinetum mugi</i> (prema NKS V. ver.)
D.2.5. Sastojine borovice <i>Juniperus communis</i> na kiseloj ili bazičnoj podlozi (NATURA 5130)
E.1.1. Poplave šume vrba (NATURA 91E0)
E.1.3. Šume bijele johe (NATURA 91E0): E.1.3.2. <i>Alnetum glutinoso-incanae</i>
E.2.1. Poplavne šume crne johe i poljskog jasena (NATURA 91E0): E.2.1.2. <i>Carici remotae-Fraxinetum excelsioris</i> (prema NKS V. verzija)
E.4.2. Srednjoeuropske acidofilne bukove šume (NATURA 9110): E.4.2.2. <i>Blechno-Fagetum</i>

E.4.3. Mezofilne bukove šume predalpskog prostora (NATURA 91K0)
E.4.4. Šume bukve i plemenitih listača uvala i klanaca (NATURA 9180): E.4.4.2. <i>Lunario redivivae-Aceretum pseudoplatani</i>
E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume (NATURA 91K0); vrlo velika pokrovnost (oko 20%): E.4.5.1. <i>Lamio orvalae-Fagetum</i>
E.4.6. Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume: E.4.6.1. <i>Ostryo-Fagetum</i> , E.4.6.2. <i>Erico-Fagetum</i> (sve prema Vukelić i sur. 2008 i nepubl. podacima autora)
E.5.2. Dinarske bukovo-jelove šume (NATURA 91K0); izuetno velika pokrovnost (oko 50%): E.5.2.1. <i>Omphalodo-Fagetum</i>
E.6.1. Pretplaninske bukove šume (NATURA 91K0): E.6.1.1. <i>Ranunculo platanifoliae-Fagetum</i> , E.6.1.2. <i>Polysticho lonchitis-Fagetum</i>
E.7.1. Kalcifilne jelove šume: E.7.1.1. <i>Calamagrostio-Abietetum</i> (prema Vukelić i sur. 2008 i nepubl. podacima autora)
E.7.2. Acidofilne jelove šume (NATURA 9410); značajna pokrovnost (oko 5-10%): E.7.2.1. <i>Blechno-Abietetum</i>
E.7.3. Smrekove šume (NATURA 9410); mala pokrovnost (~1-2%): E.7.3.1. <i>Aremonio-Piceetum</i> , E.7.3.2. <i>Listero-Piceetum abietis</i> (prema Vukelić i sur. 2008), E.7.3.3. <i>Lonicero caeruleae-Piceetum</i> (prema NKS V. ver.)
E.7.4. Šume običnog i crnog bora na dolomitima (NATURA 9530): E.7.4.2. <i>Erico herbaceae-Ostryetum</i> (prema Vukelić i sur. 2008)
I.2.1. Mozaici kultiviranih površina
J.1.1. Aktivna seoska područja

Izvor podataka – obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Svi prirodni i poluprirodni tipovi slatkovodnih staništa (NKS – grupa A. i C.1.), općenito su ugroženi uz trend smanjenja preostalih površina praktički svuda u srednjoj i južnoj Europi i o svima treba voditi posebnu brigu. Isto vrijedi i za poluprirodna travnjačka staništa (NKS grupa C.2. i C.3.) koji velikom brzinom, nestaju s jedne strane zbog eutrofikacije i intenziviranja poljoprivrede ili s druge strane zbog sukcesijskih procesa do kojih je došlo uslijed prestanka tradicionalnih načina stočarenja.

Rijetki i ugroženi tipovi šumskih staništa, koji zahtijevaju veliku brigu i obranu od uništenja²¹, degradacije ili fragmentacije su: E.1.3.2. *Alnetum glutioso-incanae*, koja je rasprostranjena samo u dolini gornje Kupe (većina površine nalazi se na području Grada), odnosno potpuno izuzimanje iz eksploatacije drvne mase (što se već u velikoj mjeri provodi): E.4.6.1. *Ostryo-Fagetum*, E.4.6.2. *Erico-Fagetum*, E.6.1.1. *Ranunculo platanifoliae-Fagetum*, E.6.1.2. *Polysticho lonchitis-Fagetum*, E.7.1.1. *Calamagrostio-Abietetum*, E.7.3.2. *Listero-Piceetum abietis* i E.7.4.2. *Erico herbaceae-Ostryetum*.

Zajednica E.4.2.2. *Blechno-Fagetum* rasprostranjena je na vrlo malim površinama, no česta je na strminama s funkcijom zaštitnih šuma, dok drugdje zahtijeva oprezne oblike eksploatacije drvne mase.

Zajednica E.4.4.2. *Lunario redivivae-Aceretum pseudoplatani*, zaprema na području Grada (a i drugdje u RH!) vrlo male i rascjepkane površine. Potrebno je provoditi sve mjere zaštite pri opreznoj eksploataciji drvne mase.

Flora

Najznačajniji florni elementi ovog područja u prvom redu uključuju biljne vrste karakteristične za visoke planine (elementi alpske flore), što u prvom redu u ovom kontekstu podrazumijeva masiv Risnjaka. Među

²¹ Prema Vukelić i sur. (2008)

subalpinskim biljnim vrstama ovdje nalazimo **vrlo veliki udio relikata**, disjunktne populacije i **određeni broj endema**.

Endemske vrste hrvatske flore na ovom području pretežno su raspoređene u stanišnim tipovima stjenjaka i točila risnjačkog masiva ili strmaca doline gornje Kupe, primjerice na tirensko-jadranskim stjenjacima, a dijelom i u sastavu altimontanih i subalpinskih šuma²²

Stanišni tipovi i lokaliteti na području Grada koji trebaju imati prioritet u zaštiti prirode su

- vršni grebeni s planinskim rudinama i stjenjacima,
- stjenjaci ispod vertikalne granice šuma,
- svi tipovi prirodnih i poluprirodnih slatkovodnih staništa (cretovi, vrela, zamočvarena područja, preostali prirodni tokovi tekućica itd.),
- neintenzivno gospodareni travnjaci i
- strmci kanjona.

Ne smije se smetnuti s uma kako su i šumska staništa ovog područja, uključujući i najrasprostranjenije tipove šumske vegetacije (npr. *Omphalodo-Fagetum*), ali i one rijetke (npr. *Calamagrosti-Abietetum*) bogati reliktnim vrstama koje su stalne komponente sastava tih sastojina (npr. *Haquetia epipactis*, *Omphalodes verna* i niz drugih,²³), što puno govori o flornom bogatstvu naših dinarskih šuma.

Od svih ekoloških grupa vaskularnih biljnih vrsta, **vrste vezane za (1) neintenzivno gospodarene travnjake** (prvenstveno lokaliteti Leska i okolica Crnog Luga, koji su prema zabilježenim značajnim biljnim vrstama daleko najznačajniji) i **(2) prirodna i poluprirodna slatkovodna staništa** možemo smatrati prema trendovima smanjivanja površina pod prikladnim staništima – **daleko najugroženijima**. Lokalne populacije ostalih vrsta vezanih za druge najvrjednije stanišne tipove imaju daleko stabilnije prilike i izuzev klimatskih promjena - manji broj manje kritičnih ugroza.

Fauna

Prema postojećim podacima, kod kraljevnjaka, na čitavom području Gorskog kotara zabilježeno je 14 vrsta vodozemaca, 11 vrsta gmazova, 111 vrsta ptica (od čega je 84 gnjezdarica) i 54 vrste sisavaca (od čega samo na risnjačkom masivu 46 vrsta)²⁴. U smislu prostornog planiranja od najveće je važnosti činjenica da na području Grada Delnice, kao i u svim drugim JLS Gorskoga kotara s velikim gorskim šumskim kompleksima **trajno obitavaju sve vrste velikih zvijeri Europe**: smeđi medvjed, vuk i ris. Osim navedenih velikih zvijeri, svi veliki sisavci zahtijevaju vrlo prostrane površine dobro očuvanih staništa i minimalno uznemiravanje, pa su sve ove vrste vrlo osjetljive na fragmentaciju (šumskih) staništa i uznemiravanje.

Prema postojećim (i važećim) Crvenim knjigama koje obrađuju faunu²⁵ (napominjemo kako nisu sve životinjske skupine ovime pokrivena!), na području Grada Delnice žive sljedeće strogo zaštićene životinjske vrste: (1) **sisavci**: ris (*Lynx lynx*, RE – u RH reintroduciran!), divokoza (*Rupicapra rupicapra*, RE – u RH reintroducirana!), sivi dugoušan (*Plecotus austriacus*, EN), dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*, EN), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*, EN), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*, VU), velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*, VU), širokouhi mračnjak (*Barbastella barbastellus*, DD), gorski dugoušan (*Plecotus macrobullaris*, DD), vidra (*Lutra lutra*, DD); (2) **ptice**: suri orao (*Aquila chrysaetos*, CR), zmijar (*Circaetus gallicus*, EN), tetrijeb gluhan (*Tetrao urogallus*, EN), sivi sokol (*Falco*

²² (cf. Topić i Vukelić 2009, Nikolić i sur. 2015).

²³ Šišić i Randić 2010

²⁴ vidi: Strateški razvojni program Grada Delnica 2015-2020

²⁵ Tvrtković 2006a i b, Franković 2008, Ozimec i sur. 2009, Tutiš i sur. 2013, Šišić i sur. 2015 - napominjemo kako nisu sve životinjske skupine ovime pokrivena!

peregrinus, VU), mala prutka (*Actitis hypoleucos*, VU), mali ćuk (*Glaucidium passerinum*, VU); (3) **gmazovi**: ribarica (*Natrix tessellata*, DD); (4) **vodozemci** – za sada nema strogo zaštićenih vrsta; (5) **dnevni leptiri**: kupski okaš (*Erebia oeme megaspodia*, CR), goranski okaš (*E. stirius gorana*, EN), grundov šumski bijelac (*Leptidea morsei major*, VU), gorski plavac (*Pheangaris alcon rebeli*, VU); kupusov bijelac (*Pieris brassicae*, DD), niklerova riđa (*Melitaea aureila*, DD), asmanova riđa (*M. britomartis*, DD), vodeni planinski okaš (*Erebia pronoe*, DD); (6) **vretenca**: istočni vilenjak (*Orthretrum remburii*, DD).

Fauna podzemlja se, unatoč već ostvarenim brojnim naporima još uvijek nedovoljno istražena. S obzirom na općenito vrlo veliku osjetljivost špiljskih staništa²⁶, te općenito visoku bioraznolikost špiljske faune u dinarskom kršu i brojnost endemičnih vrsta svi speleološki objekti trebali bi se preventivno zaštititi do finalizacije istraživanja faune, a za one u kojima je već utvrđena vrijedna fauna, nužno je dostatno i odgovarajuće zaštititi speleološke objekte od onečišćavanja, devastacije, uništenja staništa, iznošenja biološkog materijala izvan okvira registriranog i odobrenog znanstvenog istraživanja. Kod speleoloških objekata koji nisu otvoreni za posjetitelje, potrebno je onemogućiti ulaske, osim za potrebe znanstvenih istraživanja.

Mikrobiota (gljive)

Gljive su ekološki izuzetno značajna skupina organizama te imaju raznoliku i ključnu ulogu u kopnenim ekosustavima. Saprotrofne gljive zajedno s bakterijama razgrađuju mrtve organske tvari, te tako osiguravaju kruženje tvari u biosferi, a time i održanje života na Zemlji. Dok životinjske ostatke u prvom redu razgrađuju bakterije, u razgradnji biljnih ostataka (celuloze, hemiceluloze, pektina i lignina) dominantne su gljive. Razgradnja lignina je gotovo isključivo zadaća gljiva i stoga je njihova uloga u kopnenim ekosustavima ključna i nezamjenjiva. Bez gljiva bi došlo do gotovo potpunog prekida kruženja hranjivih tvari i energije u hranidbenom lancu / mrežama te do zagušenja životnog prostora taloženjem nerazgrađenih organskih tvari. Time bi se život na Zemlji najvjerojatnije sveo samo na neke najjednostavnije organizme kao što su prokarioti i „vratio“ se više od pola milijarde godina unazad²⁷.

Zbog dugotrajnog i raznolikog štetnog djelovanja na živi svijet, mnoge su gljivlje vrste postale ugrožene. Najčešći uzrok ugroza su nestajanje, degradacija i fragmentacija staništa, klimatske promjene i sukcesija, onečišćenje, a kod jestivih i ljekovitih vrsta – prekomjerno branje²⁸

Prema analizi područja važnih za gljive²⁹, na području Grada Delnice izdvajaju se sljedeća područja:

- Travnjaci oko Crnog Luga
- Područje Leska (dio NP Risnjak)

Prema komplementarnim kriterijima za vrednovanje IFA područja³⁰, a na temelju dosadašnjeg poznavanja prostora, na području Grada Delnice, potrebno je označiti sljedeća područja:

- 1 - Cjelokupno područje NP Risnjak IFA područjem (uključujući i područje Leska), podrazumijevajući i područja Parka izvan granica JLS Delnice.
- 2 – Vodotok Male Belice s okolnom šumom od izvora do bazofilnog creta kod Guče Sela; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat vrijednog područja poklapa s područjem predloženim za zaštitu u PPUG za područje Male Belice. Područje Velike Belice trebalo bi se u tom smislu tek detaljnije prostorno proučiti.)

²⁶ Elliot 2000, Gottstein Matočec i sur. 2002

²⁷ Donoghue i Antcliffe 2010, Matočec i Kušan 2021.

²⁸ (Tkalčec i sur. 2008).

²⁹ (IFA, Tkalčec i sur. 2005)

³⁰ (Jukić i sur. 2019)

- 3 – Vodotok Kupice od izvora do zadnjeg zavoja pred Malom Lešnicom, uključujući i poplavnu šumu johe, te šumskih staništa (više tipova) na stranama strmaka kanjona; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat vrijednog područja poklapa s područjem predloženim za zaštitu u PPUG)
- 4 – šumu u dnu dulibe Toriček jugoistočno od Razloga – manji dio snažno okršenog pridnenog područja plitke dulibe Toriček, obraslu zreloom do starom sastojinom *Omphalodo-Fagetum* imponantne visine, maksimalnog dendrodiverziteta takvog tipa šume već sadrži određenu količinu krupnih drvnih ostataka, trebalo bi preventivno zaštititi i u njoj provesti pilot istraživanje gljiva, edafske i saproksilne faune.
- 5 – Prašumu Debela lipa – Velika rebar; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat područja poklapa se s područjem predloženim u PPUG Delnice).
- 6 – Vršno područje masiva Petehovac, posebno na potezu Markačove drage – Štimčev vrh – Jagodina stijena; (preliminarno procjenjujemo da se obuhvat područja u potpunosti nalazi unutar trenutnog područja predloženog za zaštitu u PPUG).

Velika raznolikost staništa preduvjet je i visoke bioraznolikosti gljiva, koju je moguće upoznati i sagledati samo opetovanim mikološkim terenskim istraživanjima u svim fenološkim aspektima mikobiote (fruktifikacijskim sezonama) kroz duži niz godina³¹.

Ovdje ćemo se zadržati na pojedinim vrstama koje su strogo zaštićene³², a ranijm su istraživanjima utvrđene za prostor Grada, što smatramo vrlo dobrim pokazateljem stanja gljiva u ovoj JLS. Ukupno je poznato 34 vrsta od ukupno 314 strogo zaštićenih u Republici Hrvatskoj, što čini visokih 11%.

Najveći broj strogo zaštićenih vrsta u Hrvatskoj utvrđenih u ovoj JLS, terikolnih ili fimikolnih (16 spp.) ovisi o neintenzivno gospodarenim travnjacima, od kojih se neke mogu javiti i na pijescima ili cretovima (također izrazito ugroženi tipovi staništa!). Gotovo je jednak broj (12 spp.) vezan uz prašumska staništa i krupne drvene ostatke koji nedostaju u gospodarenim šumama. Gotovo su sve vrste više-manje vezane za krupne drvene ostatke jele (*Abies alba*) ili borovke (*Pinaceae*), odn. smreku (*Picea abies*) u prašumskim staništima s jelom ili jelom i smrekom.

Malo vrsta su saprotrofi tla (stare staze, prirodne obale vodotoka) ili sitnih biljnih ostataka.

Ovo vrlo jasno ukazuje da neintenzivno gospodarene travnjake i prašume (s jelom i / ili smrekom), uz špiljska staništa, stare šumske staze i prirodne zone vodotokova treba svrstati među stanišne tipove kojima je nužno posvetiti najveću brigu o njihovom očuvanju, ali i o načinima poboljšavanja trenutnog stanja ili trendova.

Pored toga na području Grada mogu se očekivati i druge strogo zaštićene gljivlje vrste, karakteristične za brojne tipove staništa kakva nalazimo na tom području i u tom smislu je potrebno načiniti posebnu studiju za potrebe zaštite prirode i održivog gospodarenja.

³¹ Matočec i sur. 2019

³² Tkalčec i sur. 2008

Zaštićena područja prirodne baštine i područja preložena za zaštitu

Na području Grada Delnice trenutno se nalaze (dijelom ili u cijelosti) zaštićena područja i lokaliteti prikazani u tablici u nastavku:

Tablica 38: Zaštićena područja na području Grada Delnice (dijelom ili u cijelosti unutar obuhvata Grada)

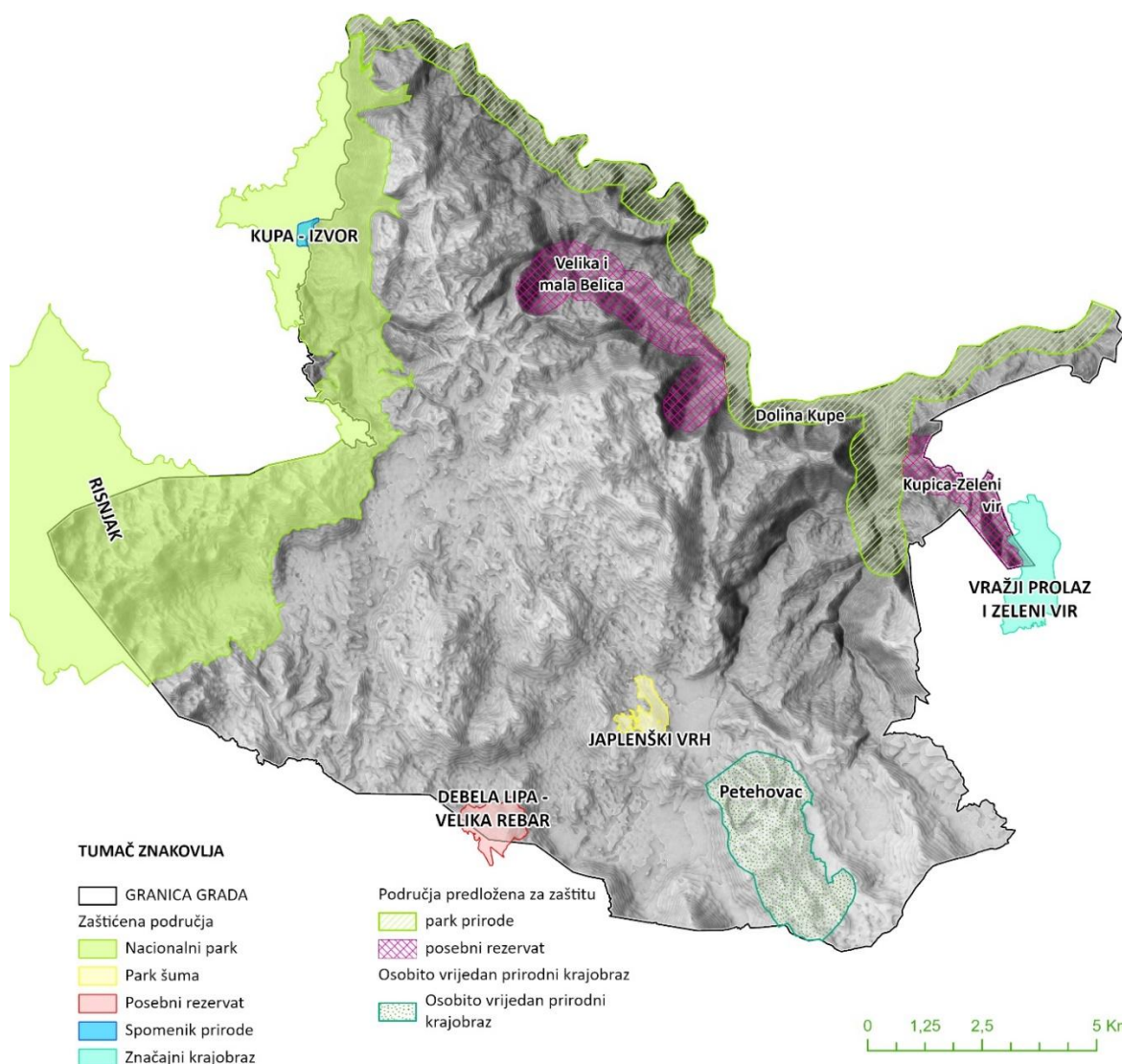
KATEGORIJA	NAZIV
ZAŠTIĆENA PODRUČJA:	
Nacionalni park	RISNJAK
Posebni rezervat (šumske vegetacije)	DEBELA LIPA - VELIKA REBAR
Spomenik prirode (hidrološki)	KUPA - IZVOR
Park šuma	JAPLENŠKI VRH
Značajni krajobraz	VRAŽJI PROLAZ I ZELENi VIR
PODRUČJA PREDLOŽENA ZA ZAŠTITU	
Park prirode	DOLINA KUPE (prema PPUG i PPŽ)
Posebni rezervat (botaničko-zoološki)	VELIKA I MALA BELICA (prema PPUG i PPŽ)
Posebni rezervat (geomorfološko-ihitiološki)	KUPICA-ZELENi VIR (prema PPUG i PPŽ)
Osobito vrijedan prirodni krajobraz	PETEHOVAC (prema PPUG i PPŽ)
Spomenik prirode	JAGODINA STIJENA IZNAD DELNICA (prema PPŽ, unutar obuhvata Petehovca)

Izvor: bioportal.hr, PPUG, PPŽ obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Potrebno je napomenuti da je prema PP PGŽ u kategoriji spomenik prirode predložena zaštita Jagodine stijene iznad Delnica, a koja se nalazi unutar obuhvata u PPUG određenog područja vrijednog prirodnog krajobraza Petehovac.

Slika u nastavku prikazuje zaštićena područja i područja predložena za zaštitu prema PPUG.

Slika 10: Prirodne vrijednosti – zaštićena područja i područja predložena za zaštitu prema PPUG

izrada: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Ekološka mreža NATURA 2000

Ekološka mreža NATURA 2000 je poseban europski sustav zaštite prirode i bioraznolikosti - europska ekološka mreža koju čine područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za EU, a omogućuje očuvanje ili, ukoliko je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

Proglašavanjem ekološke mreže na području RH, dio pravnog poretka RH postaju dvije europske direktive: Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30.11.2009. o očuvanju divljih ptica i Direktiva 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta. Sukladno navedenim Direktivama, ekološka mreža NATURA 2000 sačinjena je od područja značajnih za očuvanje ptica (POP) te područja značajnih za očuvanje biljnih i životinjskih vrsta te stanišnih tipova (POVS).

Područja očuvanja značajna za ptice (POP)

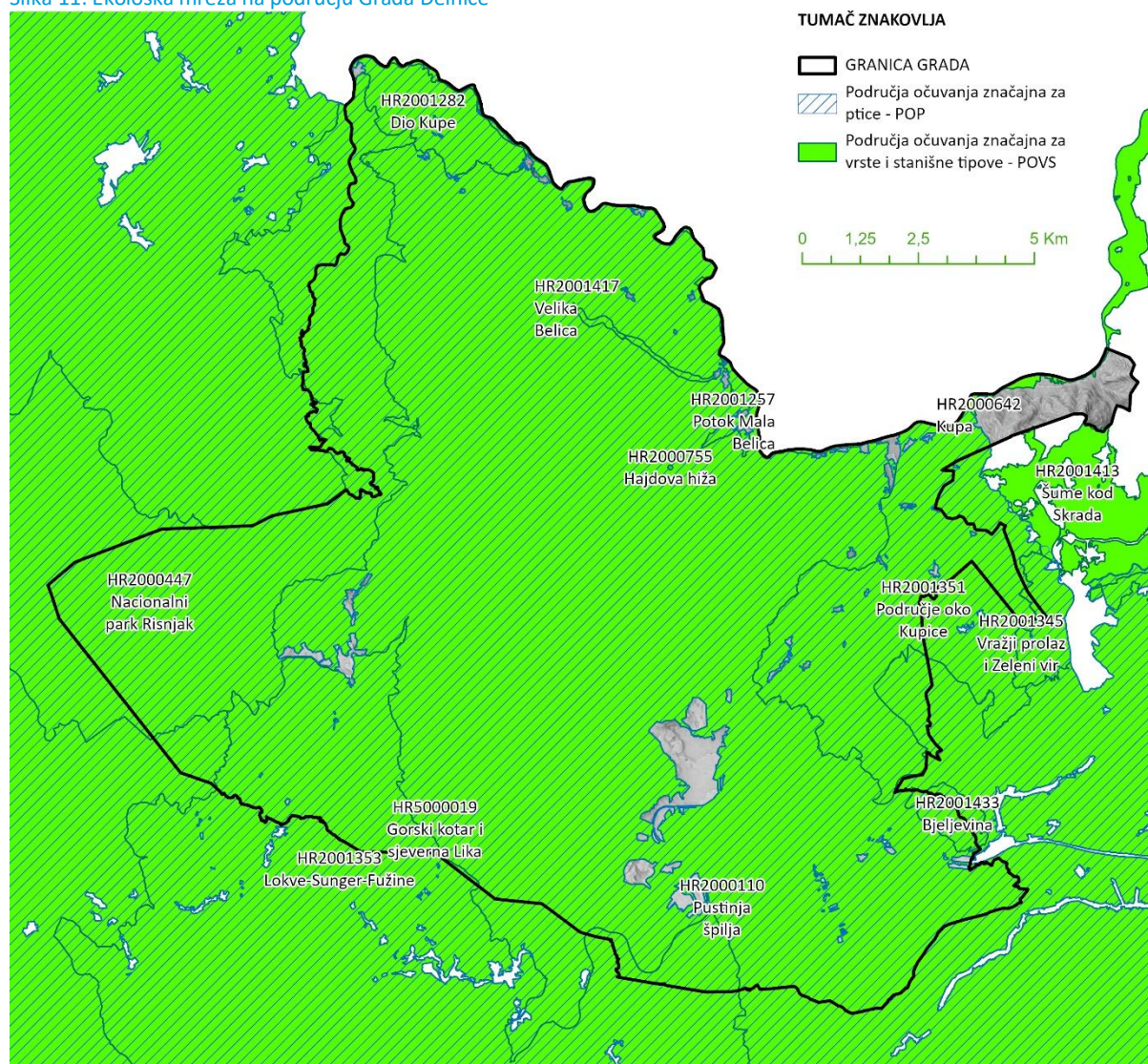
Cjelokupna površina Grada Delnica, osim krajnjeg istočnog dijela područja Grada uz rijeku Kupu, smještena je u većem POP području "Gorski kotar i sjeverna Lika" (HR1000019). Ovo veliko POP

područje zauzima 223.789,85 ha, i proteže se od granice sa Slovenijom na sjeveru (ujedno i sjeverni dio Grada), u smjeru SI-JI do POP područja “Velebit” i “NP Plitvička jezera”.

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)

Na cijelom teritoriju Grada Delnice nalazi se 10 poligonalnih POVS područja: Gorski kotar i sjeverna Lika (HR5000019), Nacionalni park Risnjak (HR2000447), Kupa (HR2000642), Dio Kupe (HR2001282), Velika Belica (HR2001417), Potok Mala Belica (HR2001257), Područje oko Kupice (HR2001351), Vražji prolaz i Zeleni vir (HR2001345), Bjeljevina (HR2001433) i Lokve-Sunger-Fužine (HR2001353). Osim navedenih, na području Grada nalaze se i dva „točkasta“ POVS lokaliteta: Pustinja špilja (HR2000110) i Hajdova hiža (HR2000755). POVS Gorski kotar i sjeverna Lika veliko je područje ekološke mreže i poklapa se s POP područjem istog naziva.

Slika 11: Ekološka mreža na području Grada Delnice

izrada: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Drugi lokaliteti i zone važne za očuvanje

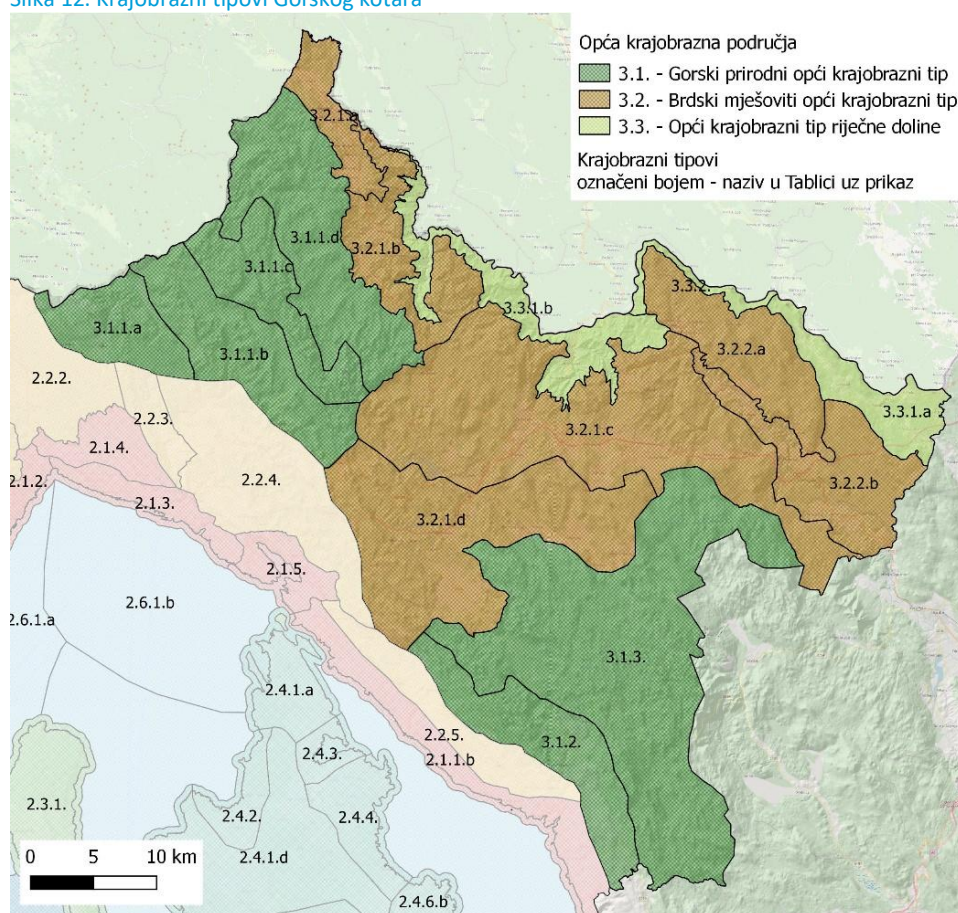
Kao ranije definirano IFA područje (Tkalčec i sur. 2005), a potvrđeno komplementarnim kriterijima (Jukić i sur. 2019), a koje nema predviđenu posebnu zaštitu, posebno se ističu travnjaci oko Crnog Luga (vidi poglavlje „Gljive“).

Šuma u dnu doline Toriček (vidi poglavlje „Gljive“) jugoistočno od Razloga, između Biljevine i područja Opaljenac, vrlo blizu granice NP Risnjak - nalazi se u dnu doline Toriček jugoistočno od Razloga. Manji dio snažno okršenog pridenog područja plitke doline Toriček, obrasao sa zreloom do starom sastojinom Omphalodo-Fagetum impozantne visine, maksimalnog dendrodiverziteta takvog tipa šume već sadrži određenu količinu krupnih drvnih ostataka. Preventivno bi se trebao zaštititi i u njoj provesti pilot istraživanje gljiva, edafske i saproksilne faune.

Krajobrazne vrijednosti

Prema krajobraznoj osnovi Primorsko-goranske županije na području Gorskog kotara prepoznata su opća krajobrazna područja i krajobrazni tipovi. Detaljnijom karakterizacijom (na lokalnoj razini) se unutar općih krajobraznih tipova mogu izdvojiti manje homogene cjeline koje se razlikuju po svojim specifičnim obilježjima, prvenstveno krajobraznim uzorcima. Tako izdvojena područja predstavljaju krajobrazne tipove i krajobrazna područja.

Slika 12. Krajobrazni tipovi Gorskog kotara

Izvor: Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g.

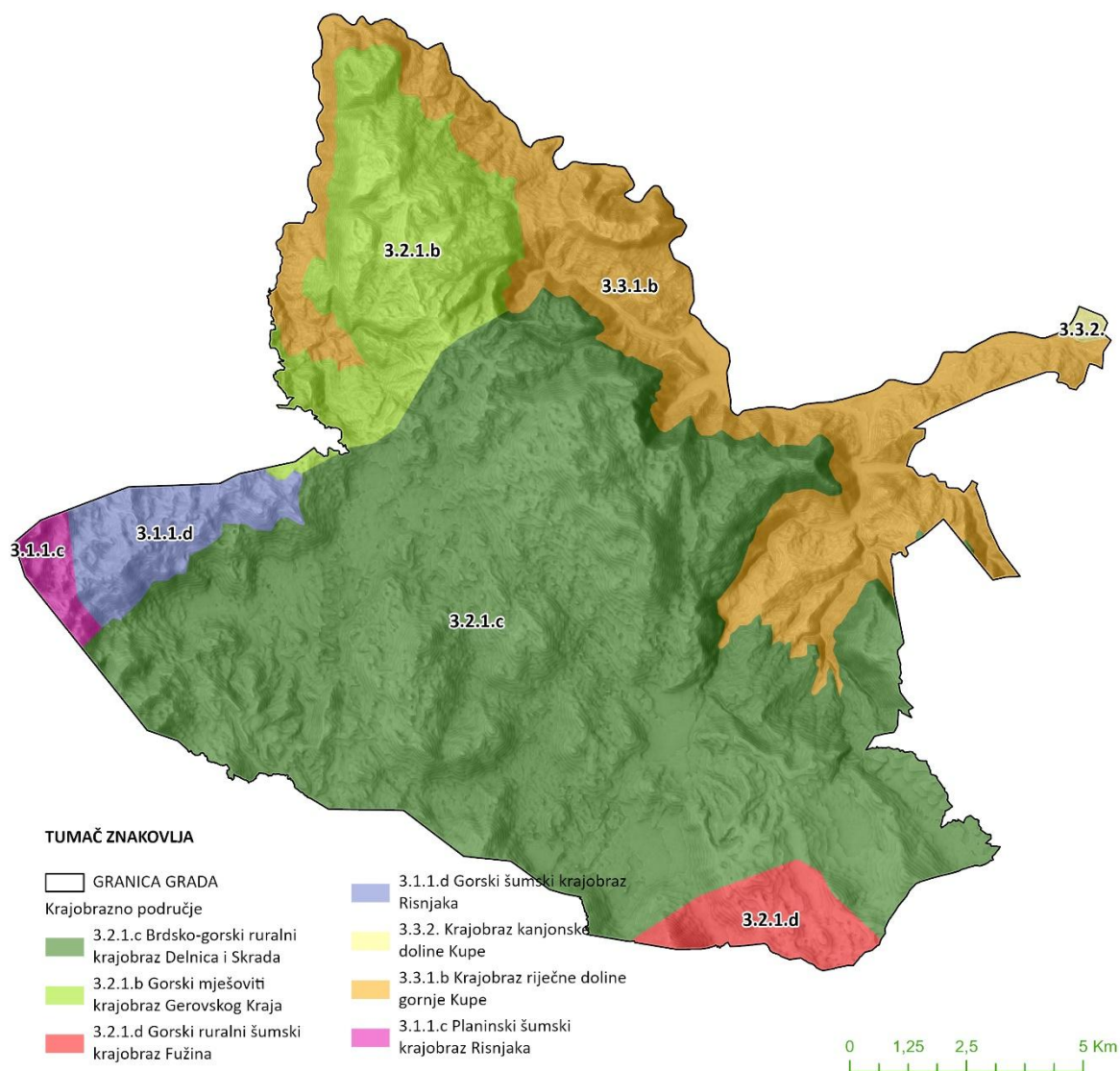
U tablici u nastavku prikazani su krajobrazni tipovi i krajobrazna područja koja su prepoznata u Gorskom kotaru, a krajobrazna područja koja se protežu područjem Grada Delnice naznačena su podebljanim tekstom. **Error! Reference source not found.** daje pregled krajobraznih područja na prostoru Grada Delnice prema Krajobraznoj osnovi PGŽ.

Tablica 39. Krajobrazni tipovi na području Gorskog kotara

OZNAKA	KRAJOBRAZNI TIP	KRAJOBRAZNO PODRUČJE
3.1.1.	Gorsko-planinski prirodni krajobraz	a) Gorski ruralni krajobraz Klane b) Gorsko-planinski prirodni krajobraz Obruča c) Planinski šumski krajobraz Risnjaka d) Gorski šumski krajobraz Risnjaka
3.1.2.	Gorsko-brdski prirodni krajobraz	Gorsko-brdski prirodni krajobraz Breze
3.1.3.	Gorski prirodni krajobraz	Gorski-planinski šumski krajobraz Bitoraja i Bjelolasice
3.2.1.	Gorski mješoviti krajobraz	a) Gorski ruralni krajobraz Čabra b) Gorski mješoviti krajobraz gerovskog kraja c) Brdsko-gorski ruralni krajobraz Delnica i Skrada d) Gorski ruralni šumski krajobraz Fužina
3.2.2.	Brdski mješoviti krajobraz	a) Brdski ruralno-šumski krajobraz Litorića b) Brežuljkasto-brdski ruralni krajobraz Vrbovskog
3.3.1.	Dolinski krajobraz	a) Krajobraz riječne doline Kupe Lukovdola i Severina b) Krajobraz riječne doline gornje Kupe
3.3.2.	Kanjonski krajobraz	Krajobraz kanjonske doline Kupe

Izvor: Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g.

Slika 13: Krajobrazna područja na području Grada Delnice prema Krajobraznoj osnovi PGŽ

Izvor: Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g., obrada autora; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

Prostorni identitet

2022. g. je JU Zavod za prostorno uređenje započeo izradu Studije Prostorni identiteti ruralnih naselja Gorskog kotara. Studijom je razrađena metodologija vrednovanja prostornog identiteta, transformacija prostora te su dane opće smjernice za očuvanje slike naselja i mogući daljnji razvoj naselja kao i opće smjernice za oblikovanje građevina i uređenje građevnih čestica.

Općim smjernicama za očuvanje slike naselja i mogući daljnji razvoj naselja određene su:

- Smjernice za određivanje građevinskih područja naselja
- Smjernice za smještaj građevina u naselju i određivanje građevnih čestica
- Smjernice za određivanje tipa i veličine građevina
- Smjernice za planiranje namjena unutar naselja

Općim smjernicama smjernice za oblikovanje građevina i uređenje građevnih čestica određene su:

- Smjernice za određivanje proporcija i dimenzija građevina
- Smjernice za određivanje vrste krova i pokrova
- Smjernice za određivanje proporcija i oblika otvora
- Smjernice za definiranje materijala i boja
- Smjernice za uređenje građevne čestice

Kako bi se ostvarili ciljevi očuvanja prostornog identiteta Gorskog kotara te se zaista usmjerilo građenje u skladu sa smjernicama studije, potrebno je da sve jedinice lokalne samouprave, na odgovarajući način, primijene i ugrade dane smjernice u odredbe svojih prostornih planova. Navedeno se odnosi i na Grad Delnice.

Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

U tablici u nastavku dan je pregled registriranih kulturnih dobara na području Grada Delnice. Zaštićena je jedna kulturno povijesna cjelina, tri nepokretna pojedinačna kulturna dobra (od toga jedno lokalnog značenja) te četiri kulturna dobra vrste memorijalna baština. Također, kao nematerijalno kulturno dobro zaštićeno je i Pokladni običaj crnoluški pesnici.

Tablica 40: Zaštićena kulturna dobra na području Grada Delnice

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
1	Z-115	Kaštel "Zrinski"	Brod na Kupi	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Z-150	Kuća Rački	Delnice	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Z-7448	Pokladni običaj crnoluški pesnici	Crni Lug; Malo Selo	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
4	RRI-0414-1977.	Rodna kuća narodnog heroja Ivana Lenca	Delnice	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Z-6885	Ruralna cjelina Velika Lešnica	Velika Lešnica	Kulturnopovijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
6	RRI-0269-1971.	Zgrada	Zalesina	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	RRI-0270-1971.	Zgrada	Zalesina	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Z-7839	Židovska groblja		Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>

Osim navedenog na području Grada nalaze se i sljedeća **spomen obilježja NOB-e i spomenici**:

- Spomen obilježja:
- Brod na Kupi -12 lokacija
- Crni Lug -10 lokacija
- Delnice - 25 lokacija
- Spomenici:
- Brod na Kupi: (na groblju, ispred zgrade nove škole)
- Crni Lug (centar)
- Delnice (na trgu, iza groblja, u parku)
- u Dražicama-Grabanj
- Spomen kosturnice
- Turke
- Crni Lug
- Delnice

Evidentirani su sljedeći **sakralni objekti**:

- Brod na Kupi - podarhiđakonatska i župna crkva Sv. M.Magdalene
- Crni Lug - crkva Sv.Petra i Pavla
- Dedin - kapela Sv.Anta Padovanskog
- Delnice - župna crkva Sv.Ivana Krstitelja
- Gornje Tihovo - kapelica Majke Božje Bistričke
- Kuželj - župna crkva-Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja kapela sv.Ivana Nepomuka na mostu
- Donj Ložac - kapelica Majke Božje Kraljice
- Mala Lešnica - crkva kapela Majke Božje
- Marija Trošt - crkva Majke Božje
- Razloge - crkva Bezgrešnog Začeca
- Turki - župna crkva Sv.Križa
- Zakrajc Brodski - kapela Sv.Roka
- Velika Lešnica - crkva Marije Božje od Presvete Krunice
- Zakrajc Turkovski - kapela Sv.Roka kapela Presvetog Srca Isusovog
- Zamost Brodski - kapela Uskrsnuća Kristovog na groblju
- Lučice - Crkva sv. Josipa
- Delnice - Kalvarija i crkva
- Čedanaj - područna crkva, kapela Presvetog trojstva
- Kočićin- kapela Majke Božje od Pomoći
- Gašparci - kapela Majke Božje Lurdske
- Zagolik - kapela sv. Lovre
- Hrvatsko - filijalna crkva sv. Florijana

Napuštene (brownfield) lokacije

U 2022.g. JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije izradio je studiju BROWNFIELD U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI i Katalog napuštenih (brownfield) lokacija.

Temeljem kriterija utvrđenih tom studijom, odabrane su lokacije koje su detaljno analizirane te se u formi kataloga, sukladno utvrđenom modelu prikaza podataka, za svaku utvrđenu lokaciju utvrđuju osnovne informacije. Na području Grada Delnice evidentirane su sljedeće lokacije:

1. Bivša osnovna škola u naselju Turki, Delnice
2. Kino dvorana u Delnicama, Delnice
3. Stara šumarska škola u Delnicama, Delnice
4. Stara ambulanta u Delnicama, Delnice
- 5.

Bivša osnovna škola u naselju Turki, Delnice

Građevina bivše škole nalazi se unutar građevinskog područja naselja Turke. Građevina je udaljena 15 km od naselja Brod na Kupi, 25 km od centralnog naselja Delnice i 20 km od centralnog naselja Čabar. U neposrednoj blizini graničnog prijevoza sa Slovenijom. Zbog blizine rijeke Kupe, građevina ima veliki potencijal za stavljanje u funkciju.

Slika 14: Bivša osnovna škola u naselju Turki, Delnice

Izvor;; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Kino dvorana u Delnicama, Delnice

Napuštena zgrada kino dvorane nalazi se u Delnicama. Zgrada kina je sagrađena 1957.godine te su se u njoj odvijale kino projekcije do cca 1997. godine kada je pala gledanost filmova. Zgrada kina se nalazi u centru Delnica te je udaljena 1 km od autobusnog i željezničkog kolodvora i 15 km od ulaska u NP Risnjak.

Slika 15: Kino dvorana u Delnicama, Delnice

Izvor;; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Stara Šumarska škola u Delnicama, Delnice

Zgrada stare šumarske škole u Delnicama nalazi se u središtu naselja, na jednoj od glavnih ulica Delnica, u blizini crkve, ureda Grada i osnovne škole. Građevina je dvoetažna (prizemlje i kat) s kosim krovom koji je potrebno zamijeniti. Udaljena je 1 km od autobusnog i željezničkog kolodvora i 15 km od ulaska u NP Risnjak. Prizemlje građevine se privremeno koristi, ali joj je potrebna potpuna rekonstrukcija. Zgrada je priključena na infrastrukturu.

Slika 16: Stara Šumarska škola u Delnicama, Delnice

Izvor;; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

Stara ambulanta u Delnicama, Delnice

Građevina stare ambulante nalazi se unutar građevinskog područja centralnog naselja Delnice. Građevina je izgrađena sredinom prošlog stoljeća na rubu naselja te je dobro prometno povezana sa ostatkom Delnica. Udaljena je 2,5 km od autobusnog i željezničkog kolodvora te 16 km od ulaska u NP Risnjak. Lokacija je atraktivna budući da se nalazi na rubu šume i povišenom položaju. Sukladno uvjetima urbanističkog plana uređenja građevina se može rekonstruirati kao hotel. Građevina ima 3 etaže (prizemlje i 2 kata) te dio korisnog potkrovlja. Građevina je u ruševnom stanju te su oštećeni i pojedini strukturalni elementi i postoji opasnost od urušavanja stražnjeg dijela građevine.

Slika 17: Stara ambulanta u Delnicama, Delnice

Izvor;; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019. do 2022.

9. Zaštita okoliša

Poljoprivredne, šumske i ostale površine zemljišta izvan građevinskih područja

Na području Grada Delnice nema osobito vrijednih tala P1 kategorije, a niti vrijednih obradivih tala P2 kategorije. Naime oštri uvjeti klime i ekstremna kiselost najbolja tla ovog kraja svrstavaju tek u P3 kategoriju ili kategoriju ostalih obradivih tala. To su najvrjednija tla na području Grada. Obično su rasprostranjena uz naselja. Najbolja tla toga kraja nalaze se u dolini rijeke Kupe. To su dobra povrtlarska i ratarska tla, pa bi ih trebalo u tom smislu i koristiti. Ograničena su klimom i eventualnim utjecajem prekomjernog vlaženja. Ukupna površina zemljišta u kategoriji P3 – ostala tla je 865,8 ha.

Šumske površine pod gospodarskim šumama pokrivaju 56% površine i ukupnog prostora Grada. Prostornim planom je određena namjena šuma: gospodarska, zaštitna, te šume posebne namjene. Kod šuma posebne namjene razlikuju se šume u zaštićenim dijelovima prirode, šume nastavno-pokusne namjene i šume unutar obuhvata NP Risnjak.

Mineralne sirovine

Prema podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (<https://jisms.gospodarstvo.gov.hr/#/maps>) na području Grada evidentirano je samo neaktivno eksploatacijsko polje Ciganska dražica, površine 8,3 ha, za eksploataciju tehničko-građevnog kamena. Prostornim planom je na predmetnoj lokaciji planirano područje za gradnju građevina za iskorištavanje mineralnih sirovina na lokaciji E3- kamenolom kraj naselja Delnice.

Potrebno je naglasiti da je izmjenama Zakona o rudarstvu, koje su stupile na snagu 29. srpnja 2023. godine određeno da Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku o sanaciji neaktivnih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina bez eksploatacije mineralnih sirovina ili uz eksploataciju mineralnih sirovina iz članka 102. stavka 4. koji je izmijenjen člankom 14. ovoga Zakona.“

Zaštita voda

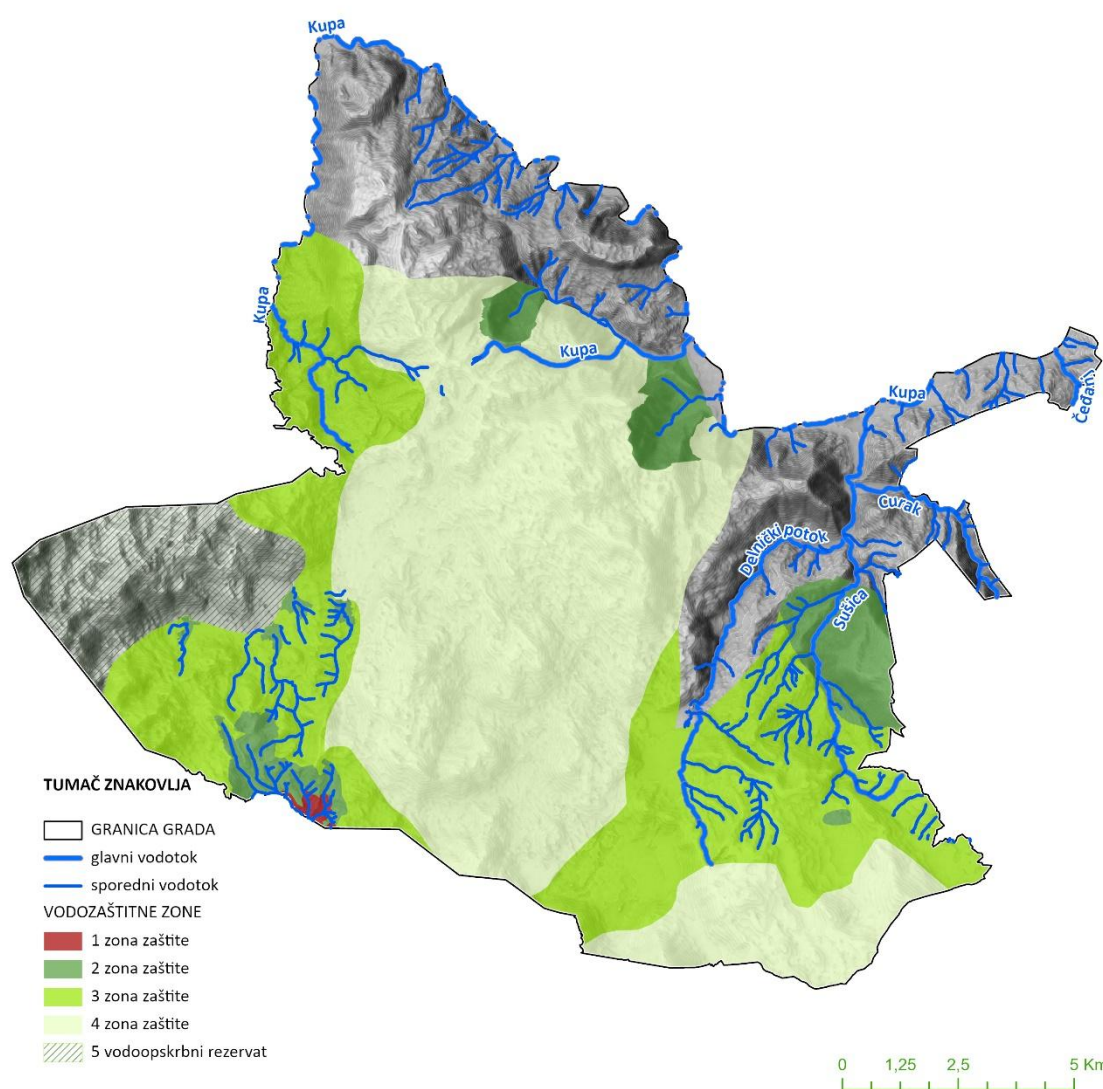
Na području Grada Delnice „Odlukom o zaštiti izvorišta na području Gorskog kotara“ (SN PGŽ 08/14) su utvrđene zone sanitarne zaštite i mjere zaštite izvorišta i akumulacija na području Gorskog kotara koja se koriste ili se planiraju koristiti za javnu vodoopskrbu.

Zone zaštite utvrđuju se radi zaštite izvorišta od onečišćenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na kakvoću i zdravstvenu ispravnost vode za piće ili na izdašnost izvorišta.

Na području Grada Delnice utvrđene su sljedeće zone:

- zona ograničenja - IV. zona
- zona ograničenja i nadzora - III. zona
- zona strogog ograničenja i nadzora - II. zona
- vodoopskrbni rezervat.

Slika 18: Vodozaštitne zone, izvorišta i vodotoci na području Grada Delnice

Izvor: izrada JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije Izvor;; preuzeto iz Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnice za razdoblje od 2019. do 2022.

10. Osjetljivost prostora

Sukladno čl.372. i čl. 373. Prostornog plana Primorsko-goranske županije („Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 32/13, 07/17-ispravak, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst, 18/22, 40/22-pročišćeni tekst i 35/23) izrađena je karta osjetljivosti.

Analizirane su sljedeće sastavnice prostora:

- izvorišta vode za piće
- vode - jezera, akumulacije i vodotoci
- poplavna područja
- šume - razine vrijednosti šuma
- poljoprivredno tlo – razine kakvoće tla
- geotehnička prikladnost za građenje - razine stabilnosti
- zaštita prirode - zaštićena područja i područja predložena za zaštitu
- zaštita prirode - nacionalna ekološka mreža

Podaci za izradu karte osjetljivosti dobiveni su iz važećeg PPUG Delnice, prema podacima Hrvatskih voda, web stranice www.bioportal.hr/gis.

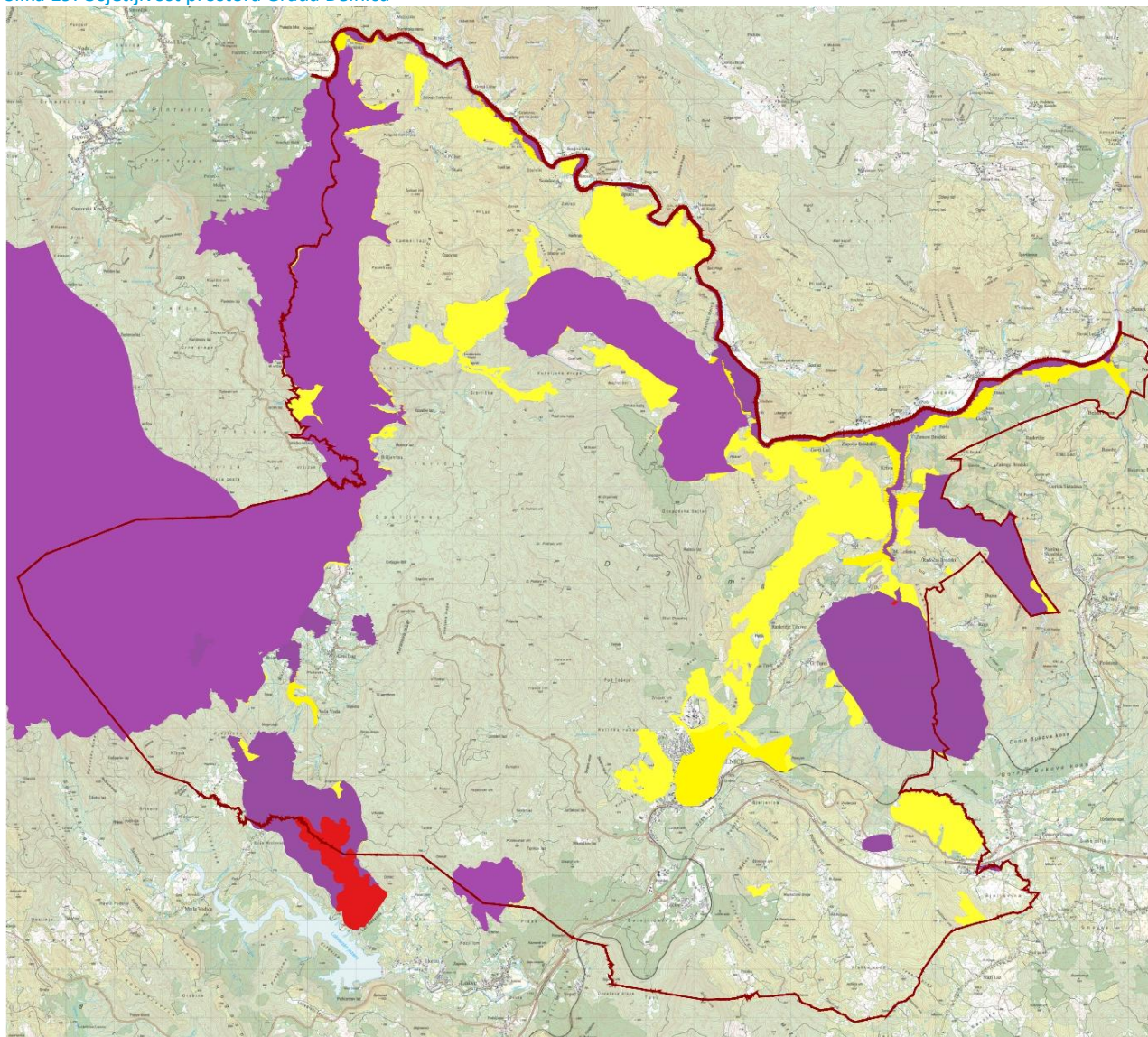
Osjetljivost prostora je osnova za utvrđivanje namjene i korištenje prostora.

Na području Grada Delnica utvrđene su I, II., III. i IV. kategorija zaštite s ograničenjima kako slijedi:

- I. **kategorija** - zabranjeno je građenje
- II. **kategorija** - zabranjeno je širenje postojećih i formiranje novih građevnih područja. Dopuštena je gradnja izvan građevnog područja građevina (u funkciji primarne djelatnosti).
- III. **kategorija** - zabranjeno je formiranje novih građevnih područja. Dopuštena je gradnja izvan građevnog područja.
- IV. **kategorija** - dopuštena je sva vrsta gradnje, širenje i formiranje novih građevnih područja i gradnja izvan građevnog područja.

Na slici u nastavku prikazane su utvrđene zone osjetljivosti (od I. do III.) s ograničenjima.

Slika 19: Osjetljivost prostora Grada Delnica

OSJETLJIVOST PROSTORA - tumač

- I. KATEGORIJA OSJETLJIVOSTI - zabranjeno je građenje
- II. KATEGORIJA OSJETLJIVOSTI - zabranjeno je širenje postojećih i formiranje novih građevnih područja. Dopusštena je gradnja izvan građevnog područja građevina u funkciji primarne djelatnosti
- III. KATEGORIJA OSJETLJIVOSTI - zabranjeno je formiranje novih građevnih područja. Dopusštena je gradnja izvan građevnog područja.

1.4. POPIS ZAHTJEVA JAVNOPRAVNIH TIJELA

Poziv na dostavu zahtjeva za izradu Plana upućen je sljedećim javnopravnim tijelima:

1. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Uprava za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja, HR-10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14.
2. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Rijeci, HR-51000 Rijeka, Užarska 26.
3. Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka, Služba inspekcijskih poslova Rijeka, HR-51000 Rijeka, Fiorela la Guardia 13.
4. x Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode, HR-10000 Zagreb, Radnička cesta 80.
5. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, HR10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 78.
6. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Sektor za vojnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Služba za vojno graditeljstvo i energetska učinkovitost, HR-10000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV 1.
7. Hrvatske vode, VGO za slivove sjevernoga Jadrana, HR-51000 Rijeka, Đure Šporera 3.
8. Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Delnice, HR-51300 Delnice, Supilova 32. Dinamika s fazama izrade izmjene i dopune Plana
9. Hrvatske autoceste d.o.o., HR-10000 Zagreb, Širolina ulica 4.
10. Hrvatske ceste d.o.o., HR-10000 Zagreb, Vončinina 3.
11. Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije, HR-51000 Rijeka, Nikole Tesle 9/X.
12. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, HR-10110 Zagreb, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9.
13. HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektroprimorje Rijeka, HR-51000 Rijeka, Viktora Cara Emina 2.
14. HEP-Proizvodnja d.o.o., HR-10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 37.
15. Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Prijenosno područje Rijeka, HR-51211 Matulji, Marinčićeva ulica 3.
16. PLINACRO d.o.o., HR-10000 Zagreb, Savska cesta 88a.
17. JANAF d.d., HR-10000 Zagreb, Miramarska cesta 24.
18. Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, HR-51000 Rijeka, Riva 10/III.
19. Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. – podružnica Delnice d.o.o., HR-51300 Delnice, Supilova 173
20. Javna ustanova Nacionalni park Risnjak, HR-51317 Crni Lug, Bijela Vodica 48.
21. HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o., HR-10000 Zagreb, Mihanovićeva ulica 12.

O izradi izmjena i dopuna plana obaviještene su i sljedeće jedinice lokalne samouprave:

1. Općina Skrad, HR-51311 Skrad, Josipa Blaževića Blaža 8.
2. Općina Ravna Gora, HR-51314 Ravna Gora, Ivana Gorana Kovačića 177.
3. Općina Lokve, HR-51316 Lokve, Šet. Golubinjak 6.
4. Grad Čabar, HR-51306 Čabar, Narodnog oslobođenja 2.
5. Općina Brod Moravice, HR-51312 Brod Moravice, Stjepana Radića 1.
6. Općina Mrkopalj, HR-51315 Mrkopalj, Stari kraj 3.

Ukoliko javnopravno tijelo ne dostavi zahtjeve u roku iz prethodne alineje, smatra se da zahtjeva nema.

U postupku izrade Plana zaprimljena su očitovanja sljedećih javnopravnih tijela:

1. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Uprava za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja, HR-10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14.
2. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Rijeci, HR-51000 Rijeka, Užarska 26.
3. Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka, Služba inspekcijskih poslova Rijeka, HR-51000 Rijeka, Fiorela la Guardia 13.
4. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, HR10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 78.
5. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Sektor za vojnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Služba za vojno graditeljstvo i energetske učinkovitost, HR-10000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV 1.
6. Hrvatske vode, VGO za slivove sjevernoga Jadrana, HR-51000 Rijeka, Đure Šporera 3.
7. Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Delnice, HR-51300 Delnice, Supilova 32. Dinamika s fazama izrade izmjene i dopune Plana
8. Hrvatske autoceste d.o.o., HR-10000 Zagreb, Širolina ulica 4.
9. Hrvatske ceste d.o.o., HR-10000 Zagreb, Vončinina 3.
10. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, HR-10110 Zagreb, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9.
11. HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektroprimorje Rijeka, HR-51000 Rijeka, Viktora Cara Emina 2.
12. PLINACRO d.o.o., HR-10000 Zagreb, Savska cesta 88a.
13. JANAF d.d., HR-10000 Zagreb, Miramarska cesta 24.
14. Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. – podružnica Delnice d.o.o., HR-51300 Delnice, Supilova 173
15. HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o., HR-10000 Zagreb, Mihanovićeva ulica 12.

1.5. POPIS STRUČNIH PODLOGA KORIŠTENIH U IZRADI NACRTA PRIJEDLOGA PLANA

Za potrebe izrade Plana korištene su sljedeće stručne podloge:

- Izvješće o stanju u prostoru Grada Delnica za razdoblje od 2019.do 2022. godine (Službene novine Grada Delnica br. 08/2023)
- PP PGŽ, „Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 32/13, 07/17-ispravak, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst, 18/22, 40/22-pročišćeni tekst i 35/23
- Plan razvoja Gorskog kotara za razdoblje 2022.-2027.
- Master plan turističkog razvoja Gorskog kotara, 2020.
- Lokalna razvojna strategija LAG-a Gorski kotar 2014. –2020.
- Strateški razvojni program Grada Delnica za razdoblje 2015. do 2020. godine
- Krajobrazna osnova Primorsko-goranske županije, 2018.g.
- Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Delnice, 2021.
- druga raspoloživa dokumentacija o prostoru koju iz područja svog djelokruga osiguravaju javnopravna tijela

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

Ciljevi prostornog uređenja Grada Delnice utvrđeni su Prostornim planom iz 2002. godine te su bili izrađeni u odnosu na tada važeći Prostorni plan Općine Delnice i tadašnji Prostorni plan Primorsko-goranske županije. Od donošenja „osnovnog“ plana 2002.godine, PPUG Delnice je više puta mijenjan i dopunjavao, pri čemu ciljevi prostornog uređenja nisu bili ažurirani, niti je za izmjene izrađivano cjelovito obrazloženje plana.

S obzirom na protek vremena i značajne promjene u prostornim, društvenim, gospodarskim i planskim okolnostima, više nije opravdano ciljeve prostornog uređenja definirati u odnosu na nekadašnji prostorni plan općine niti na stari županijski plan.

Ovim izmjenama i dopunama Prostornog plana izvršeno je pročišćavanje ciljeva prostornog uređenja u osnovnom tekstu obrazloženja plana, njihovo pojednostavljenje te usklađivanje s postojećim stanjem u prostoru, Izvješćem o stanju u prostoru za Grad Delnice te važećim Prostornim planom Primorsko-goranske županije.

CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Radi održivog korištenja prostora prema županijskom prostornom planu dane su sljedeće sljedeće obveze koje treba provesti putem prostornog plana uređenja grada (čl. 5.):

- postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju
- poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja
- poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja
- izmijeniti strukturu smještajnih kapaciteta u korist hotelskog smještaja
- postići minimalnu razinu uređenja građevinskog područja koja obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju
- osigurati prostor za komunalne građevine i površine određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo)
- za središnje naselje grada osigurati minimalno 10 m² parkovnih površina po stanovniku
- vratiti izgubljeni urbanitet u štićenim povijesnim jezgrama definiranjem smjernica i kriterija za gradnju i uređenje
- osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila na obodima urbanih središta
- osigurati površine za izgradnju putničkih terminala
- osigurati minimalno jedan poštanski ured u središnjem naselju grada
- osigurati 100% pokrivenost telekomunikacijskim signalom
- usporedno graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda te rješavati oborinsku odvodnju
- prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela
- osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima
- poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta
- osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije.

Mreža građevina društvenih djelatnosti

Mrežom škola je određena minimalna potreba za 19 osnovnoškolskih razrednih odjeljenja u minimalno dvije osnovne škole te potreba za 8 razrednih odjeljenja srednjih škola u jednoj školi (čl.37).

Mrežom zdravstvenih ustanova je određena potreba planiranja jedne građevine primarne i jedne građevine sekundarne zdravstvene zaštite te jedne ispostave zavoda za javno zdravstvo ili hitnu medicinu (čl. 39.).

Mrežom ustanova socijalne skrbi je određena potreba planiranja 1 centra socijalne skrbi, 1 doma za odrasle osobe i jedne građevine ostalih domova (čl. 42.).

Mrežom sportskih građevina je određena potreba planiranja sportske dvorane, zatvorenog bazena, otvorenih sadržaja za sportove na otvorenim vodama, terena za nogomet, košarku, rukomet i atletiku, otvorene sadržaje za skijanje, skijaško trčanje, skakaonice te sportsko-rekreacijskog centra ili zone (čl. 46.).

Mrežom sadržaja kulture je za naselje Delnice određena minimalna potreba planiranja: otvorenog pučkog učilišta, zatim muzeja ili galerija te knjižnice i čitaonice (čl. 49.).

Gospodarske djelatnosti

Na području Grada Delnice proizvodne zone kao izdvojena građevinska područja smiju zauzimati najviše 62 ha, a poslovne zone kao izdvojena građevinska područja najviše 25 ha (čl. 64.).

Na području Grada, PPPGŽ određuje sljedeća građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene (čl. 66.):

1. Male Polane (Petehovac), T1 (hoteli) i/ili T2 (turističko naselje), maks. 31 ha, maks. 3500 ležaja,
2. Velika Voda (Crni Lug), T1 (hoteli) i/ili T3 (kamp), maks. 2 ha, maks. 240 ležaja
3. Velike Polane (Petehovac), T1 (hoteli) i/ili T2 (turističko naselje), maks. 17 ha, maks. 1900 ležaja,
4. Zona „V1“ (Delnice), T1 (hoteli), maks. 3ha, maks. 300 ležaja,

Veličina gore navedenih građevinskih područja se u PPUG-u moraju planirati s najmanje 50% PPPGŽ-om planirane površine i kapaciteta (čl. 68.).

Uvjeti korištenja izgrađenih i neizgrađenih dijelova građevinskih područja

Sva građevinska područja u Primorsko-goranskoj županiji moraju imati I. kategoriju uređenosti gdje se pod minimalno uređeno građevinsko područje smatra ono koje obuhvaća pripremu i pristupni put, vodoopskrbu, odvodnju otpadnih voda i električnu energiju.

Uvjeti utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

Sustav željezničke infrastrukture planira se u skladu s županijskim planom, dijele se na; željezničke pruge od značenja za međunarodni promet, željezničke pruge od značenja za regionalni promet i željezničke pruge od značenja za lokalni promet.

PPUG-om je potrebno definirati mrežu županijskih i lokalnih cesta i osigurati odgovarajuće kapacitete javnih parkirališna i garaža za osobna vozila, na obodima centralnih naselja (166.).

Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba Grada Delnice je planirana kao dio podsustava vodoopskrbe „Lokve“ (čl. 181.).

Realizacija izgradnje zajedničkoga regionalnog vodovoda Gorskog kotara obuhvaća vodozahvat na akumulaciji Križ te se procjenjuje mogućnost osiguranja i do 2.000 l/s. U prijelaznom razdoblju do izgradnje akumulacije Križ županijskim planom definirana je potreba započinjanja radova na izgradnji privremenog vodozahvata iz akumulacije Lokvarka.

Transportni pravac regionalnog vodovoda Gorskog kotara prolazi područjem jedinica lokalne samouprave Fužine, Lokve, Delnice, Ravna Gora, Skrad i Vrbovsko.

Koridori glavnih cjevovoda za povezivanje podsustava te spajanje zahvata voda s mjestima njezine potrošnje su:

1. povezivanje u podsustavu: akumulacija Križ smjer prema Fužinama, Delnicama, Mrkoplju, Ravnoj Gori, Skradu, Čabru, Brod Moravicama, Vrbovskom (regionalni cjevovod);
2. spoj na cjevovod Plase – Melnice;
3. međusobno povezivanje podsustava: spoj prema sustavu Rijeka trasom autoceste / starom cestom Rijeka – Zagreb;
4. povezivanje na među županijskoj razini: spoj prema sustavu Karlovac.

PPUG-om je potrebno odrediti područja odvodnje putem kanalizacijskog sustava. Nove sustave graditi kao razdjelne. Za postojeće mješovite kanalizacijske sustave sustavno raditi na povećanju stupnja razdijeljenosti sanitarno-potrošnih od oborinskih voda. (čl. 191. i 192.)

Individualno zbrinjavanje otpadnih voda planira se na područjima koja nemaju sustav javne kanalizacije i za koja nije planiran ovaj sustav jer iziskuju velika ulaganja u komunalnu infrastrukturu koja nisu ekonomski opravdana.

Za područje Gorski kotar planiraju se 4 centralna uređaja za pročišćavanje otpadnih voda: Čabar, Delnice, Vrbovsko i Fužine.

Uređenje vodotoka i drugih voda

Radi omogućavanja razvoja infrastrukturnog sustava uređenja voda za sve vodotoke treba utvrditi inundacijsko područje, te javno vodno dobro i vodno dobro. Do utvrđivanja inundacijskog područja, širina koridora vodotoka obuhvaća prirodno i uređeno korito vodotoka, s obostranim pojasom širine 10 m, mjereno od gornjeg ruba korita, vanjske nožice nasipa ili vanjskog ruba građevine uređenja toka.

Plan daljnjeg uređenja vodotoka na području visokoga goranskog krša uključuje:

1. izgradnju višenamjenske akumulacije Križ prvenstvene namjene za vodoopskrbu te zaštite od plavljenja nizvodnog područja (naselja Homer i Lokve) 100 godišnjeg povratnog razdoblja,
2. povećanje propusne moći Križ potoka na utoku u vodotok Lokvarku na 100 godišnje povratno razdoblje,
3. uređenje bujičnih tokova u slivu akumulacija, a postojeće građevine na bujicama sanirati ili rekonstruirati. Prioritetno je izgraditi retencijske prostore na utoku bujica u akumulaciju.

Daljnju zaštitu od poplavnih voda rijeke Kupe građevinskim zahvatima svesti na najmanju moguću mjeru, što uključuje zaštitu naselja Kuželj i Čedanji te ceste Brod na Kupi – Zamost.

Manje vodotoke kroz naselja treba uređivati prikladno lokalnim potrebama, uvažavajući krajobrazne i arhitektonske zahtjeve, te potrebe komunalnih infrastrukturnih sustava.

Elektroenergetika

PPUG-om obvezno predvidjeti prostore za trafostanice (čl. 210.). U gusto naseljenim naseljima potiče se gradnja visokonaponske 110 kV, srednjenaponske i niskonaponske elektroenergetske mreže kao podzemne (kabelske), a samo iznimno je dopušteno razvijati kao nadzemnu, ako za to postoje opravdani razlozi (čl. 214.). Dopušta se rekonstrukcija postojećih dalekovoda naponskog nivoa 35 kV, 110 kV, 220 kV, po njihovim postojećim trasama (čl. 215.).

PPUG-om je moguće odrediti lokacije za smještaj punionica ukapljenim/stlačenim prirodnim plinom za vozila (čl. 225.).

Potrebno je PPUG-om analizirati potencijale te omogućiti korištenje obnovljivih izvora energije i provedbu mjera energetske učinkovitosti (čl. 230.).

Općine i gradovi mogu prostornim planovima uređenja planirati nove male hidroelektrane. (čl.235.).

Plinski sustav

Planirani su plinovodi nadnacionalnog i nacionalnog značenja velikih kapaciteta, na području Grada Delnice:

1. međunarodni magistralni plinovod (do DN 500 radnog tlaka do 100 bara) eksploatacijska polja na Sjevernom Jadranu – Pula – Viškovo – Zlobin – Delnice – Vrbovsko – Karlovac,
2. međunarodni magistralni plinovod (do DN 1000 radnog tlaka do 100 bara) LNG terminal- Zlobin – Rupa (granice s R. Slovenijom)/Karlovac – Zagreb-...,
3. kao i svi priključni plinovodi do velikih proizvodnih, energetske ili drugih postrojenja.

Na trasama plinovoda planirane su mjerno-redukcijske stanice (MRS), na području Grada Delnice - MRS Delnice.

Distribucijski sustav plinovoda do predajnih mjerno redukcijskih stanica i redukcijskih stanica na regionalnoj i lokalnoj razini utvrđuje se stručnim podlogama na temelju studije tehno-ekonomskih opravdanosti plinifikacije.

Prostornim planovima uređenja općine ili grada utvrđuje se mogućnost smještaja te određuju lokacije za smještaj punionica ukapljenim prirodnim plinom/stlačenim prirodnim plinom za vozila.

Sustav naftovoda

Pod sustavom naftovoda podrazumijeva se sustav Jadranskog naftovoda (JANAF), koji predstavlja cjevovodni sustav za transport nafte prema rafinerijama u regiji.

Cjevovodni sustav za transport nafte i naftnih derivata čine:

1. magistralni naftovod za međunarodni transport Omišalj – Sisak, sa podmorskom dionicom otok Krk – kopno,
2. produktovod Omišalj-Sisak-Slavonski Brod-Vinkovci- granica R. Srbije

Postojeći naftovod će se dograditi do projektiranih kapaciteta od 34 milijuna tona nafte godišnje, uz omogućavanje reverzibilnog transporta nafte.

Magistralni naftovodni sustavi bit će modernizirani pretvaranjem u reverzibilne sustave s 1 ili 2 cijevi, zamjenom pumpa ili drugim optimalnim tehnološkim rješenjima.

Produktovodi za transport naftnih derivata mogu se planirati za reverzibilni transport, a smještaju se uz postojeće naftovode.

Očuvanje krajobraznih vrijednosti

PPPGŽ predlaže mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti, za područje Gorskog kotara određeno je da je potrebno prostornim planovima planirati obnovu degradiranih dijelova krajobraza i stvaranje i integriranje novih koridora i čvorova u jedinstvenu ekološku mrežu od prirodnih predjela do gradskih tkiva, koristeći pritom bogatu tipologiju gradskog zelenila od parkova i drvoreda do reguliranih vodotoka i voćnjaka u poljima, i sl.

Očuvanje prirodnih vrijednosti

PPPGŽ za zaštitu predlaže sljedeća područja prirodne baštine na kopnu (čl. 260.):

Posebni rezervat:

1. Velika i Mala Belica
2. Kupica – Zeleni Vir

Park prirode:

3. Kupa (Dolina Kupe i Čabranke)

Spomenik prirode:

4. Jagodina stijena iznad Delnica

CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OD ZNAČAJA ZA GRAD DELNICE

Osnovni ciljevi prostornog uređenja Grada Delnica usmjereni su na stvaranje kvalitetnog, sigurnog i poticajnog prostora za život, rad i boravak stanovnika, uz očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti Gorskog kotara te racionalno i održivo korištenje prostora.

Ciljevi prostornog razvoja su:

- omogućiti **ugodne i kvalitetne uvjete života stanovništva**, kroz uređenje građevinskih područja, planiranje javnih i društvenih sadržaja te poboljšanje komunalne i prometne infrastrukture;
- doprinijeti **zaustavljanju negativnih demografskih trendova i smanjenju depopulacije**, stvaranjem prostornih preduvjeta za zapošljavanje, razvoj poduzetništva, zadržavanje mladog stanovništva i privlačenje novih stanovnika;
- planirati, razvijati i upravljati gospodarskim - poslovnim i proizvodnim zonama, uključujući i omogućavanje prenamjene i korištenja bivših vojnih lokacija koje više nemaju vojnu namjenu u gospodarske zone, radi poticanja gospodarskog razvoja i otvaranja novih radnih mjesta;
- omogućiti **razvoj društvenih djelatnosti i smještaj javnih sadržaja** (obrazovanje, zdravstvo, kultura, sport, socijalna skrb) u skladu s mrežom i standardima utvrđenima Prostornim planom Primorsko-goranske županije;
- provoditi **racionalno i učinkovito korištenje prostora**, uz sprječavanje nekontrolirane izgradnje, očuvanje vrijednih prostora i usmjeravanje razvoja na postojeća građevinska područja;
- **očuvati prirodne, krajobrazne, šumske i ekološke vrijednosti**, biološku raznolikost te kulturno-povijesnu baštinu, uz usklađivanje s mjerama zaštite prirode i okoliša;
- osigurati razvoj mreže infrastrukturnih sustava (prometnih, energetske, vodnogospodarskih, komunikacijskih) u skladu s državnim i županijskim mrežama, planovima i posebnim uvjetima,
- poticati **održivi razvoj**, energetske učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije te prilagodbu prostornog razvoja klimatskim promjenama;
- unaprijediti **prometnu dostupnost i povezanost** unutar grada i prema okolnim naseljima

3. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA/OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA

3.A OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA PLANA

TRANSFORMACIJA I PRILAGODBA STRUKTURI NAMJENE KOJA JE DEFINIRANA PRAVILNIKOM O PROSTORNIM PLANOVIMA

Stupanjem na snagu Izmjena i dopuna Zakona o prostornom uređenju (NN 67/23) određeno je da se od 1.1.2024. svi prostorni planovi izrađuju unutar ISPU sustava - platforme e-Planovi i e-Planovi editor. Slijedom navedenog je potrebno važeću prostorno-plansku dokumentaciju transformirati/prilagoditi i unijeti u ISPU sustav. Transformacija se provodi u skladu s Pravilnikom o prostornim planovima (NN 152/23) koji je predefiniран odnosno ugrađen u sustav 'ePlanovi - editor'.

- Grafički dio prostornog plana izrađuje se prema strukturi i sadržaju propisanim Pravilnikom o prostornim planovima te se povezuje s pripadajućim odredbama za provedbu koristeći odgovarajuće alate ugrađene u navedeni modul.
- Odredbe za provedbu također se izrađuju na način da se ugrađuju u već predodređeni sadržaj.
- Obrazloženje prostornog plana izrađuje se u elektroničkom obliku prema sadržaju propisanom Pravilnikom i učitava se u modul ePlanovi kao zaseban dokument.

Transformacija namjene površina predstavlja proces koji uključuje planersku ekspertizu s pregledom Odredbi za provedbu. Budući da nove namjene imaju unaprijed definiran sadržaj (vrsta građevina koje se mogu smještati na njih), pregledom sadržaja postojeće namjene potrebno je utvrditi koja nova namjena odgovara postojećoj. Osim toga, Pravilnik razlikuje pojedine namjene državnog, županijskog i lokalnog značaja, što je također potrebno prepoznati i odrediti iz odredbi plana šireg obuhvata (PPŽ) i posebnog propisa (Uredba).

Slijedom svega navedenog **izvršena je stručna transformacija prilagodba planskih rješenja strukturi namjene koja je definirana Pravilnikom o prostornim planovima.**

Prilikom izvršenja stručne transformacije postojećih planskih rješenja izvršene su sljedeće korekcije i dopune Plana:

- Razrađeni su uvjeti, pravila provedbe za streljište „Stari Drgomalj“ i vojarnu „Stožerni brigadir Ante Šaškor“
- Razrađeni su uvjeti građenja za groblja, prema važećem PPUG nisu bili definirani uvjeti provedbe.
- Određeni su uvjeti gradnje i rekonstrukcije za kolodvore Zalesina i Delnice
- U građevinskim područjima naselja nije omogućena gradnja građevina ugostiteljsko-turističke namjene, osim na mjestima na kojima je ta namjena utvrđena na kartografskom prikazu 1.1. Namjena prostora.
- Utvrđen je obuhvat površina za rekreacijska područja skijalište Petehovac, centar za zimske sportove Drgomalj, kupališna zona uz Delnički potok i rekreacijsko područje Vela Voda. Važećim PPUG rekreacijska područja bila su određena samo simbolom, međutim prema važećem Pravilniku potrebno je utvrditi površinu, nije moguće odrediti samo simbolom.
- Trase postojećeg sustava vodoopskrbe, odvodnje, elektroopskrbe i energetskog sustava te pozicije građevina korigirane su prema dostavljenim detaljnijim podacima nadležnih javnih tijela.
- Trase postojećih nerazvrstanih cesta korigirane su prema stanju vidljivom na dostupnom DOF snimku.
- Korigirana je granica građevinskog područja naselja Bela Vodica – dio je građevinskog područja bio određen unutar granica Nacionalnog parka Risnjak. Međutim, za područje NP Risnjak

izrađen je i na snazi Prostorni plan područja posebnih obilježja koji određuje namjenu i uvjete građenja na području Nacionalnog parka. S tim u vezi je izvršena korekcija granice građevinskog područja te se namjena, infrastrukturni sustavi, zaštita prostora te pravila provedbe određuju sukladno Prostornom planu Nacionalnog parka Risnjak.

Slika 20: Područje korekcije granice GP naselja, lijevo – važeći PPUG i naznaka područja korekcije, desno- granice GP naselja prema ovoj izmjeni Plana

- Ovim izmjenama Plana na kartografskom prikazu 2.3. Energetski sustav prikazana je površina u okviru je moguć smještaj vjetroelektrane Poljička kosa. Površina je morala biti prikazana na kartografskom prikazu s obzirom da u skladu s Pravilnikom više nije moguće odrediti lokaciju simbolom kako je to učinjeno u Prostornom planu Primorsko-goranske županije. Površina za smještaj vjetroelektrane određena je na površina poljička temelju elaborata: ANALIZA PROSTORNIH MOGUĆNOSTI ZA KORIŠTENJE ENERGIJE VJETRA U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJ. Zagreb, studeni 2009 koji je bio stručna podloga za izradu Prostornog plana PGŽ kojim je utvrđeno planiranje predmetne vjetroelektrane. Sukladno odredbama PP PGŽ iz površine su izuzeti dijelovi na udaljenosti manjoj od 500 m od GP naselja, ugostiteljsko-turističke namjene i sportsko-rekreacijske namjene te površine udaljene manje od 150 m od prometnica i druge infrastrukture. S obzirom da sukladno Pravilniku na površinama Š1 nije moguća gradnja infrastrukturnih građevina i te površine su oduzete od površine za vjetroelektranu.

DEFINIRANJE PRAVILA PROVEDBE

Osim što se važeći plan transformira/prilagođava u namjeni novom Pravilniku o prostornim planovima, potrebno je za svako pravilo provedbe definirati Pravila provedbe kojih je 15 kako slijedi:

1. oblik i veličina građevne čestice i/ili obuhvat zahvata u prostoru
2. namjena pojedinih građevina na građevnoj čestici ili unutar obuhvata zahvata u prostoru
3. smještaj jedne ili više građevina na građevnoj čestici i/ili unutar obuhvata zahvata u prostoru
4. izgrađenost građevne čestice
5. iskoristivost građevne čestice
6. građevinska (bruto) površina građevina
7. visina i broj etaža građevine
8. veličina građevine koja nije zgrada
9. uvjeti za oblikovanje građevine

10. uvjeti za uređenje građevne čestice, odnosno obuhvata zahvata u prostoru
11. uvjeti za nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti
12. način i uvjeti priključenja građevne čestice, odnosno građevine na prometnu površinu i drugu infrastrukturu
13. uvjeti za rekonstrukciju ili uklanjanje postojeće građevine
14. pravila provedbe za pomoćne građevine
15. pravila provedbe za prateće građevine druge namjene

Budući da važećim planom nisu bile definirane sve točke pravila provedbe, ovim su se izmjenama i dopunama dopunile odredbe na način da su se uskladile s planom višeg reda ili su se stručno dopunili uvjeti.

3.B. OBRAZLOŽENJE PLANSKIH RJEŠENJA

Osnovni Prostorni plan uređenja Grada Delnice donesen je 2002. godine, a nakon toga su izvršene još dvije izmjene te jedno usklađenje sa Zakonom ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 24/02, 11/13 i "Službene novine grada Delnice", broj 4/16, 4/16-proč.tekst, 11/21, 12/24 i 13/24-proč. tekst). Tijekom navedenih izmjena i dopuna Prostornog plana, obrazloženje plana nije se izrađivalo niti ažuriralo u cijelosti, iako su se planska rješenja mijenjala i prilagođavala novim zakonskim, planskim i prostornim okolnostima.

Budući da se ovim izmjenama i dopunama Prostorni plan izrađuje u ISPU sustavu te se, sukladno važećem Pravilniku o prostornim planovima, mijenjaju i usklađuju namjene površina, ovim se postupkom cjelovito revidira obrazloženje planskih rješenja, koje se mijenja i dopunjuje u odnosu na sve dosadašnje izmjene plana te u skladu s rješenjima kako su definirana u ovim izmjenama, u skladu s važećim Pravilnikom.

Osnovna namjena površina

Osnovnom namjenom prostora određuju se i osiguravaju površine za daljnji razvoj naselja, za gospodarske djelatnosti i infrastrukturne sustave, usuglašavajući potrebe raznih korisnika, uz nastojanje da se očuvaju prirodna i kulturno-povijesna obilježja područja i što manje naruši prirodna ravnoteža.

Plan sadrži podjelu prostora prema sljedećim namjenama:

- Stambena namjena (S3)
- Stambena namjena (S4)
- Stambena namjena - poljoprivredna domaćinstva (S5)
- Javna i društvena namjena (D)
- Javna i društvena namjena - osnovnoškolska i srednjoškolska (D5)
- Javna i društvena namjena - vjerska (D8)
- Poslovna namjena - uslužna (K1)
- Proizvodna namjena (I1)
- Gospodarenje otpadom područnog (regionalnog) značaja (GO)
- Ugostiteljsko-turistička namjena (u građevinskom području naselja) (T1)
- Ugostiteljsko-turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) - s gradnjom smještajnih građevina (T2)

- Sportsko-rekreacijska namjena (izvan građevinskog područja) - sportsko-rekreacijska igrališta na otvorenom (R4)
- Sportsko-rekreacijska namjena - centar za zimske sportove (R6)
- Groblje (Gr)
- Površina infrastrukture - cestovni promet državnog značaja (IS1)
- Površina infrastrukture - željeznički promet državnog značaja (IS2)
- Površina infrastrukture - željeznički promet (IS2)
- Površina infrastrukture - energetska sustav područnog (regionalnog) značaja (IS7)
- Parkirališna površina (Pp)
- Eksploatacija mineralnih sirovina (E)
- Ostalo zemljište namijenjeno poljoprivredi
- Zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja
- Ostalo zemljište namijenjeno šumi
- Ostalo zemljište
- Površina unutarnjih voda - površina pod vodom (V1)
- Površina unutarnjih voda - površina povremeno pod vodom (V2)
- Slatkovodna akvakultura (H2)
- Posebna namjena državnog značaja (PN)
- Površina određena prostornim planom područja posebnih obilježja (PPPO)
- Površina određena urbanističkim planom uređenja (UPU)

Sadržaj namjene je definiran Pravilnikom o prostornim planovima, te u sadržaj namjene se ne može vršiti intervencije, sadržaj je prikazan u odredbama prostornog plana.

Provedba prostornog plana

Cijelo područje obuhvata plana mora biti pokriveno pravilom provedbe ili pokriveno smjernicama za izradu prostornih planova užih područja.

Pravila provedbe

Ovim izmjenama i dopunama definiralo 30 pravila provedbe na čijim se površinama gradi neposrednom provedbom ovog plana, a to su:

1. PP-NASELJE
2. PP-VIŠESTAMBENA-DELNICE
3. PP-NASELJE-DEDIN-POLANE
4. PP-D-RISNJAK
5. PP-D-PLOŠKOVO
6. PP-T-BROD NA KUPI
7. PP-HOTEL U NASELJU
8. PP-GROBLJE
9. PP-PILANA UZ MALO SELO
10. PP-K-BIVŠE VOJNO SKLADIŠTE_poslovna zona
11. PP-PROIZVODNA-JAVORNIK I DEDIN
12. PP-VELIKA LEŠNICA
13. PP-I-BIVŠE VOJNO SKLADIŠTE
14. PP-KOLODVOR-ZALESINA
15. PP-KOLODVOR-DELNICE
16. PP-KAMENOLOM
17. PP-R-PETEHOVAC
18. PP-R-DRGOMALJ
19. PP-R-DELNIČKI POTOK

20. PP-R-VELA VODA
21. PP-COKP
22. PP-ZA KAMIONE-1
23. PP-ZA KAMIONE 2
24. PP-VOJARNA
25. PP-STRELIŠTE
26. PP-SOVIĆ LAZ
27. PP-UZGAJALIŠTE MALA LEŠNICA
28. PP-REKONSTRUKCIJA LOVAČKE KUĆE
29. PP- IGP do 500m od GP
30. PP-IGP >500m od GP

U pravilima provedbe su definirani svi uvjeti gradnje na nekom području. Sadržaj pravila provedbe je definiran u odredbama prostornog plana.

Budući da važećim planom nisu bile definirane sve točke pravila provedbe, ovim su se izmjenama i dopunama dopunile odredbe na način da su se uskladile s planom višeg reda ili su se na temelju pravila struke dopunili uvjeti.

Smjernice za izradu prostornih planova užih područja

Na područjima gdje nisu definirana pravila provedbe propisuje se izrada urbanističkih planova uređenja. Ovim Prostornim planom navode se prostorni planovi užih područja na snazi te se utvrđuje obveza izrade prostornih planova užih područja – urbanističkih planova uređenja.

Unutar obuhvata Prostornog plana na snazi su sljedeći prostorni planovi užih područja:

- Urbanistički plan uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-2 Velike Polane (Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 33/08 i 15/14)
- Urbanistički plan uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-3 Male Polane (Službene novine Primorsko-goranske županije 33/08, 15/14)
- Urbanistički plan uređenja naselja Delnice, područja poslovne namjene K-1-1 i K-2-2 (Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 07/05 i 23/11 i "Službene novine Grada Delnica" broj 2/16, 3/17, 3/17-PT, 3/23 i 6/23-PT)
- Urbanistički plan uređenja proizvodne zone I1-3 Lučice ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 23/07 i 15/14 i "Službene novine Grada Delnica", broj 2/23 i 6/23-proč. tekst)
- Urbanistički plan uređenja proizvodne zone I1-8 Kendar, UPU 13 (Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 7/14 i Službene novine Grada Delnica, broj 03/20)
- Urbanistički plan uređenja djela građevinskog područja ugostiteljsko-turističke i sportsko rekreacijske namjene T3-1 Vela voda – UPU 7 ("Službene novine Grada Delnica", broj 05/19)

Iznimno, do donošenja izmjena i dopuna ili izrade urbanističkog plana temeljem ovog Plana, određuje se sljedeće:

- Unutar obuhvata UPU 1 – UPU naselja Delnice, područja poslovne namjene K-1 i K-2, do donošenja izmjena i dopuna temeljem ovog Plana, ne vrijede uvjeti za gradnju na području građevinskog područja K2-2-IS koje je određeno ovim Planom.
- Na području pravila provedbe PP-VIŠESTAMBENA-DELNICE određenog ovim Planom, vrijede uvjeti određeni u pravilu provedbe PP-VIŠESTAMBENA-DELNICE.
- Izvan granice obuhvata UPU naselja Delnice i poslovnih zona određenog ovim Planom, ne vrijede uvjeti određeni u UPU 1 – UPU naselja Delnice, područja poslovne namjene K-1 i K-2,

("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 07/05 i 23/11 i "Službene novine Grada Delnice" broj 2/16, 3/17, 3/17-PT, 3/23 i 6/23-pročišćeni tekst).

- Izvan granice obuhvata UPU Male Polane određenog ovim Planom, ne vrijede uvjeti određeni Urbanističkim planom plana uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-3 Male Polane („Službene novine Primorsko-goranske županije“ 33/08, 15/14).

Izrađeni prostorni planovi užih područja iz prethodnog stavka ostaju na snazi i provedba zahvata u prostoru unutar obuhvata pojedinog prostornog plana užeg područja provodi se u skladu s tim prostornim planovima. Predmetni planovi mogu se mijenjati i dopunjavati u skladu sa smjernicama za izradu urbanističkih planova uređenja te u skladu s prostornim planom više razine i posebnim propisima.

Ovim s planom utvrđena je obveza izrade i donošenja UPU neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Brod na Kupi te neizgrađenog neuređenog dijela Proizvodne zone Dedin.

Do donošenja urbanističkih planova na području njihovih obuhvatova nije dozvoljena gradnja zgrada ni uređenje površina. Sadržaj smjernica je definiran u odredbama prostornog plana.

Za slučaj stavljanja van snage važećih urbanističkih planova, ili izrade njihovih izmjena i dopuna, ili izrade novih urbanističkih planova uređenja sukladno ovome Planu, određeni su sljedeći urbanistički planovi uređenja te su određene smjernice za njihovu izradu:

- UPU Velike Polane
- UPU Male Polane
- UPU naselja Delnice i poslovnih zona
- UPU naselja Delnice i poslovnih zona-dio na području izdvojenog dijela naselja (Delnice-ID-N1-3)
- UPU Lučice
- UPU Kendar
- UPU Vela Voda

Ovim planom se utvrđuje obaveza izrade sljedećih planova užeg područja:

- UPU neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Brod na Kupi
- UPU Proizvodna zona Dedin
- UPU Proizvodna zona Javornik
- UPU građevinskih područja proizvodne i poslovne namjene na prostoru bivšeg vojnog skladišta V-3
- UPU Velika Lešnica
- UPU građevinskog područja ugostiteljsko turističke namjene i dijela naselja Delnice - Ploškovo

Planom su određene smjernice za izradu navedenih urbanističkih planova uređenja

Prostorni plan područja posebnih obilježja

Unutar obuhvata ovog Plana, na snazi je Prostorni plan područja posebnih obilježja za područje Nacionalnog parka Risnjak.

Na području Prostornog plana Nacionalnog parka Risnjak osnovno korištenje i namjena prostora, građevinska područja, pravila provedbe, infrastrukturni sustavi i sve posebne mjere određene su tim prostornim planom.

Građevinska područja naselja

Građevinska područja naselja su površine na kojima se planira stambena gradnja, te sve građevine i sadržaji koje prate organizaciju života u naselju, odnosno čija je namjena spojiva sa stanovanjem. To su građevine društvene namjene (za upravu, školske i predškolske ustanove, kulturne, zabavne i vjerske institucije), gospodarske namjene (zanatska, poslovna, ugostiteljsko-turistička), sportsko-rekreacijske namjene, javne zelene površine, površine infrastrukture i ostale površine.

Granice građevinskih područja razgraničuju površine izgrađenih dijelova naselja i površine predviđene za njegov razvoj (neizgrađeni uređeni i neizgrađeni neuređeni dijelovi građevinskih područja naselja) od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede, šumarstva i drugih djelatnosti koje se, s obzirom na namjenu, mogu obavljati izvan građevinskih područja. Izgrađenim područjem smatra se uređeno građevinsko zemljište na kojem su izgrađene zgrade, infrastrukturne građevine i površine te privedene namjeni ostale površine (javne zelene površine i sl.). U slobodni prostor izgrađenog dijela građevinskog područja naselja prioriteto treba smjestiti građevine ili površine društvenih djelatnosti i infrastrukture.

Prilikom određivanja građevinskih područja naselja uvaženi su svi kriteriji, smjernice i mjere u pogledu racionalnog gospodarenja i zaštite prostora. Izgradnja u naseljima odvijat će se unutar granica građevinskih područja koje su određene uzevši u obzir prvenstveno postojeću izgrađenost, potrebu racionalnog korištenja prostora i mogućnost opremanja komunalnom i ostalom infrastrukturom i smjernice Prostornog plana Primorsko-goranske županije kojima je određena gustoća naseljenosti na području Grada Delnice.

Prostornim planom utvrđena su sljedeća građevinska područja naselja (osnovna građevinska područja naselja):

- Bela Vodica-N44
- Belo-N20
- Brod na Kupi-N3
- Crni Lug-N42-1
- Čedanji-N21-1
- Dedin-N4-1
- Delnice-N1-1
- Donje Tihovo-N11
- Donji Ložac-N15
- Donji Turni-N9
- Gašparci-N32
- Golik-N19-1
- Gornje Tihovo-N10
- Gornji Ložac-N38
- Gornji Turni-N6
- Grbajel-N26
- Guče Selo-N25
- Gusti Laz-N24
- Hrvatsko-N40
- Iševnica-N16
- Kalić-N35
- Kočićin-N30
- Krivac-N17-1
- Kupa-N22

- Kuželj-N28-1
- Lučice-N2-1
- Mala Lešnica-N13-1
- Malo Selo-N41
- Marija Trošt-N7
- Podgora Turkovska-N37
- Požar-N36-1
- Radočaj Brodski-N12
- Raskrižje Tihovo-N8
- Sedalce-N33
- Suhor-N29
- Ševalj-N27
- Turke-N34
- Vela Voda-N45
- Velika Lešnica-N14
- Zagolik-N31
- Zakrajc Turkovski-N39-1
- Zalesina-N5-1
- Zamost Brodski-N18-1
- Zapolje Brodsko-N23

Izdvojeni dio građevinskog područja naselja

Prostornim planom utvrđeni su sljedeći izdvojeni dijelovi građevinskih područja naselja:

- Crni Lug-ID-N42-2
- Crni Lug-ID-N42-3
- Čedanji-ID-N21-2
- Dedin-ID-N4-2
- Dedin-ID-N4-3
- Dedin-ID-N4-4
- Dedin-Polane-ID-N4-5
- Delnice-ID-N1-2
- Delnice-ID-N1-3
- Golik-ID-N19-2
- Krivac-ID-N17-2
- Krivac-ID-N17-3
- Kuželj-ID-N28-2
- Lučice-ID-N-2-2
- Lučice-ID-N2-2 UPU
- Lučice-ID-N2-3
- Mala Lešnica-ID-N13-2
- Požar-ID-N36-2
- Zakrajc Turkovski-ID-N39-2
- Zalesina-ID-N5-2
- Zalesina-ID-N5-3
- Zamost Brodski-ID-N18-2

Sustav naselja na području Grada Delnica čine:

- Naselje Delnice - naselje sa centralnim i pratećim funkcijama, središnje naselje – centar mikroregije
- Naselja Brod na Kupi i Crni Lug - manja lokalna središta, koja potiču razvoj gravitacijskih područja
- ostala naselja

Središnje naselje - centar mikroregije je naselje koje osim stambenih sadržaja ima centralne i prateće funkcije sukladne rangu ili značenju naselja: prosvjeta, zdravstvo, kultura, sport, uprava, manje poslovne zone uz uvjet da ne zagađuju okoliš, trgovine, servisi i dr.

Manja lokalna središta imaju, ili se u njima planiraju, osim stambenih i pratećih funkcija i neke javne funkcije (kultura, zdravstvo, predškolski odgoj, socijalna skrb i sl.)

U ostalim naseljima postoje ili se planiraju stambene i prateće funkcije, ali se mogu graditi i neke javne funkcije.

Vrste građevina koje se mogu graditi u građevinskim područjima naselja (namjene S5)

U građevinskim područjima naselja mogu se graditi stambene, stambeno-poslovne, poslovne građevine, građevine javne i društvene, sportsko-rekreacijske namjene, poljoprivredne građevine (sa i bez izvora zagađenja), javne površine i ostale građevine i površine.

Građevine stambene namjene su građevine namijenjene isključivo stanovanju.

Građevine stambeno-poslovne namjene su građevine koje osim stambenih prostora sadrže poslovne (zanatske, uslužne (uključivo zdravstvene, društvene, rekreacijske i sl.), trgovačke, proizvodne, ugostiteljske i slične) djelatnosti koje bukom, vibracijama i ostalim vidovima zagađenja ne djeluju štetno na okolinu. Površina poslovnog prostora ne smije prelaziti 50% ukupne površine prostora.

Prema broju stambenih jedinica, građevine stambene i stambeno-poslovne namjene mogu biti:

- obiteljska kuća s najviše dvije stambene jedinice ili
- višestambena građevina s više od dvije stambene jedinice.

Građevine stambene i stambeno poslovne namjene mogu se graditi kao samostojeće, dvojne ili kao dio niza.

Građevine poslovne namjene su građevine namijenjene poslovnoj djelatnosti, zanatskim, uslužnim, trgovačkim, proizvodnim, ugostiteljskim i sličnim djelatnostima, kojima se ne narušavaju uvjeti života i stanovanja unutar građevinskog područja.

Građevine poslovne namjene za ugostiteljsku djelatnost mogu biti građevine za sve vrste ugostiteljskih sadržaja (caffe, snack bar, restoran, pizzeria, kantina i sl.). U sklopu građevina poslovne namjene za ugostiteljsku djelatnost mogu se smještati i sadržaji javne i društvene namjene koji mogu zauzimati najviše 40 % bruto razvijene površine građevine. U sklopu osnovne građevine može se smjestiti jedan stan kao pomoćni prostor. Površina stambenog dijela može iznositi najviše 40 % bruto razvijene površine građevine.

Građevine javne i društvene namjene obuhvaćaju građevine za smještaj javnih funkcija iz područja školstva, zdravstva, kulture, predškolskog odgoja, socijalne djelatnosti i ostalih djelatnosti. Građevina javne i društvene namjene mogu biti starački dom, vrtići, jaslice, škole i druge obrazovne ustanove, igraonice, knjižnice, višenamjenske dvorane, muzeji, galerije, društveni dom, zdravstvene stanice, ambulante, višenamjenske dvorane, policijske i vatrogasne stanice, uredi upravnih i javnih službi jedinica lokalne samouprave i uprave, vjerski sadržaji (crkve), prostori za udruge građana, igraonice i druge slične građevine u funkciji društvenih djelatnosti.

Građevine sportsko-rekreacijske namjene obuhvaćaju zatvorene i otvorene objekte namijenjene sportskim aktivnostima, rekreaciji i boravku na otvorenom, kao što su sportske dvorane, igrališta, stadioni, bazeni, fitness i rekreacijski centri, te prateće sadržaje poput svlačionica, sanitarnih prostora, manjih ugostiteljskih objekata i pomoćnih tehničkih prostora.

Poljoprivredne građevine bez izvora zagađenja su šupe, spremišta ljetine, građevina za spremanje alata, sjenici i ljetne kuhinje, staklenici, plastenici i sl.

Poljoprivredne građevine s izvorima zagađenja su obori, staje, svinjci, kunićnjaci, peradarnici, uzgoj krznaša, pčelinjaci, male klaonice, gnojista i sl.

Ostale građevine su kiosci, reklamni panoi i nadstrešnice. Kiosci su tipski elementi, a služe za prodaju novina, duhana, galanterije, voća i povrća, kao i za druge manje ugostiteljske ili obrtničke usluge. Nadstrešnicama se smatraju zakloni i čekaonice na stajalištima javnog prijevoza i drugdje.

Uz građevinu osnovne namjene na građevinskoj čestici dozvoljen je **smještaj jedne ili više pomoćnih građevina**.

U pravilima provedbe definirani su svi uvjeti za gradnju navedenih građevina od točke 1.-15. sukladno Pravilniku.

Dio naselja Dedin (Polane)

Na području Polana je utvrđen izdvojeni dio građevinskog područja naselja Dedin. Za izdvojeni dio naselja Dedin (namjena S4) propisani su zasebni uvjeti za gradnju stambenih građevina koji se primjenjuju samo u ovom građevinskom području naselja. Uvjeti su određeni na način da u čim većoj mogućoj mjeri odgovaraju uvjetima koji su i do sada bili određeni u urbanističkom planu uređenja koji je bio izrađen za područje T2-3 Male Polane (Urbanistički plana uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-3 Male Polane (Službene novine Primorsko-goranske županije 33/08, 15/14)). Na taj način želi se osigurati da se cijelo područje oblikovno i sadržajno razvija na ujednačen način. Razlika u odnosu na uvjete iz urbanističkog plana je to što se određuju uvjeti za gradnju stambenih građevina (unutar kojih je moguće pružati usluge smještaja u domaćinstvu) te je određeno da je moguće unutar stambene građevine graditi do najviše dvije stambene jedinice.

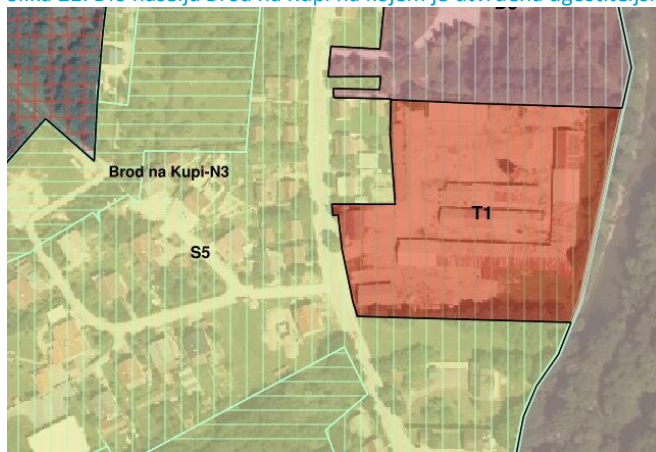
Dio naselja Brod na Kupi – ugostiteljsko-turističke namjene

U naselju Brod na Kupi, u cilju revitalizacije i prenamjene područja nekadašnjeg pogona DIP-a, određena je lokacija na kojoj je planirana gradnja građevine ugostiteljsko-turističke namjene složenog tipa (kamp+hotel). Propisani su uvjeti za neposredno provođenje. Osnovna namjena planirane građevine je ugostiteljsko-turistička građevina za pružanje smještaja i prehrane. Građevina predstavlja funkcionalnu cjelinu sastavljenu od više samostalnih uporabnih cjelina koje imaju zajedničke sadržaje u funkciji osnovne ugostiteljsko-turističke namjene. Složenu građevinu ugostiteljsko-turističke namjene čine:

- kamp/auto-kamp kategorije 4* kapaciteta do najviše 195 ležajeva,
- hotel sa smještajnim jedinicama (max. 25 soba, vrste objekta: hotel, pansion) te pomoćnim prostorijama – recepcija, restoran, prostori konferencijskog tipa,
- pomoćne građevine s rekreacijskim (bazen, wellnes, teretana i sl.) i drugim zajedničkim sadržajima (sanitarni čvorovi, restoran, konferencijski prostori, recepcija i sl.)
- ostali pomoćni sadržaji potrebni za funkcioniranje cjeline; interne prometnice, parkirališne površine, uređene zelene površine, pješačke površine i drugi prateći sadržaji u funkciji složene ugostiteljsko -turističke građevine

Dijelovi koji čine složenu građevinu mogu imati zajedničke: vanjske komunikacije, parkirališta, prijemni hol s recepcijom, ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje jela, pića i napitaka, sadržaje za šport i rekreaciju te ostale sadržaje u funkciji turističke potrošnje.

Slika 21: Dio naselja Brod na Kupi na kojem je utvrđena ugostiteljsko-turistička namjena

Izdvojena građevinska područja izvan naselja

Građevinska područja izvan naselja predviđena za izdvojene namjene, predstavljaju površine za specifične funkcije koje veličinom i strukturom nisu spojive sa naseljem te se planiraju odvojeno prema pojedinim namjenama. Površine izdvojenih namjena koriste se i u njima se gradi prema posebnim kriterijima. U izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za izdvojene namjene ne može se planirati novo stanovanje.

Prostornim planom određena su izdvojena građevinska područja izvan naselja za sljedeće izdvojene namjene:

- poslovnu (K)

- Delnice poslovna zona (K1-1)
- Delnice poslovna zona (K2-2)
- K2-2-IS (dio poslovne zone za cestovno-prometni-carinski terminal)
- bivše vojno skladište (K-3)

- proizvodnu

- Lučice (I1-3)
- Javornik (I2-7)
- bivše vojno skladište (I1-4)
- Kendar (I1-8)
- Pilana uz Malo Selo (I2-5)
- proizvodna zona uz naselje Dedin (I2-6)

- ugostiteljsko-turističku (T)

- Ploškovo (T1-4)
- Velike Polane (T2-2)
- Male Polane (T2-3)
- Vela Voda (T3-1)

- groblja:

- G-1 Groblje Hrvatsko
- G-2 Groblje Kuželj
- G-3 Groblje Marija Trošt
- G-4 Groblje Crni Lug
- G-5 Groblje Zamost Brodski
- G-6 Groblje Turke
- G-7 Groblje Delnice

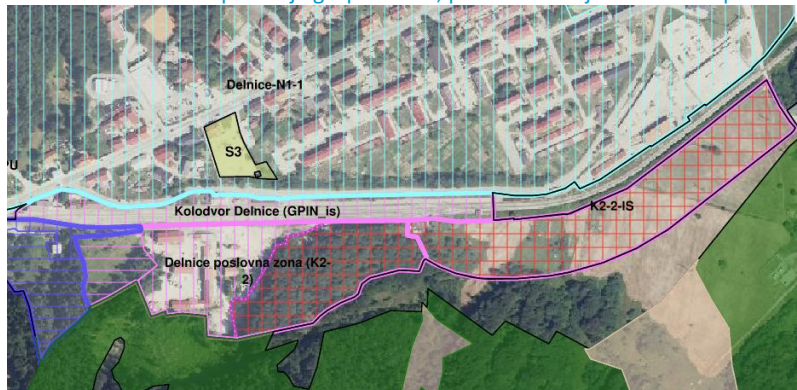
- G-8 Groblje Zagolik

U izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja gospodarske, poslovne namjene u naselju Delnice naziva **Delnice poslovna zona (K1-1)** i **Delnice poslovna zona (K2-2)** i **dio poslovne zone K2-2-IS (dio poslovne zone za cestovno-prometni-carinski terminal)** se gradnja i uređenje provodi temeljem prostornog plana užeg područja na snazi, naziva: *Urbanistički plan uređenja naselja Delnice, područja poslovne namjene K-1-1 i K-2-2 (Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 07/05 i 23/11 i "Službene novine Grada Delnica" broj 2/16, 3/17, 3/17-PT, 3/23 i 6/23-PT).*

U slučaju stavljanja toga prostornog plana van snage ili njegove izmjene, za predmetno građevinsko područje potrebno je donijeti urbanistički plan uređenja sukladno smjernicama koje su propisane ovim Prostornim planom. Na području građevinskog područja izvan naselja oznake K2-2-IS mogu se planirati građevine i površine u funkciji prometno-carinskog terminala (npr. uredski prostori, otvorena i zatvorena skladišta, upravne zgrade, kontejnerski terminali, parkirališne površine, inspeksijske stanice, prateći ugostiteljski sadržaji i druge građevine u funkciji prometno-carinskog terminala). Granične vrijednosti građevnih čestica i uvjeti gradnje te vrste građevina po tipu utvrditi će se urbanističkim planom uređenja.

Na području građevinskih područja izvan naselja oznake K-1-1 i K-2-2 planirati gradnju građevina poslovne uslužne, trgovačke, zanatske ili komunalno - servisne namjene s pratećim sadržajima koji upotpunjuju osnovnu namjenu. Na području zone je moguće planirati manje proizvodne pogone bez štetnih utjecaja na okoliš. Granične vrijednosti građevnih čestica i uvjeti gradnje te vrste građevina po tipu utvrditi će se urbanističkim planom uređenja.

Slika 22: Građevinsko područje gospodarske, poslovne namjene - Delnice poslovna zona (K2-2) i dio poslovne zone K2-2-IS

Slika 23: Građevinsko područje gospodarske, poslovne namjene (K1-1) i dio poslovne zone K2-2-IS

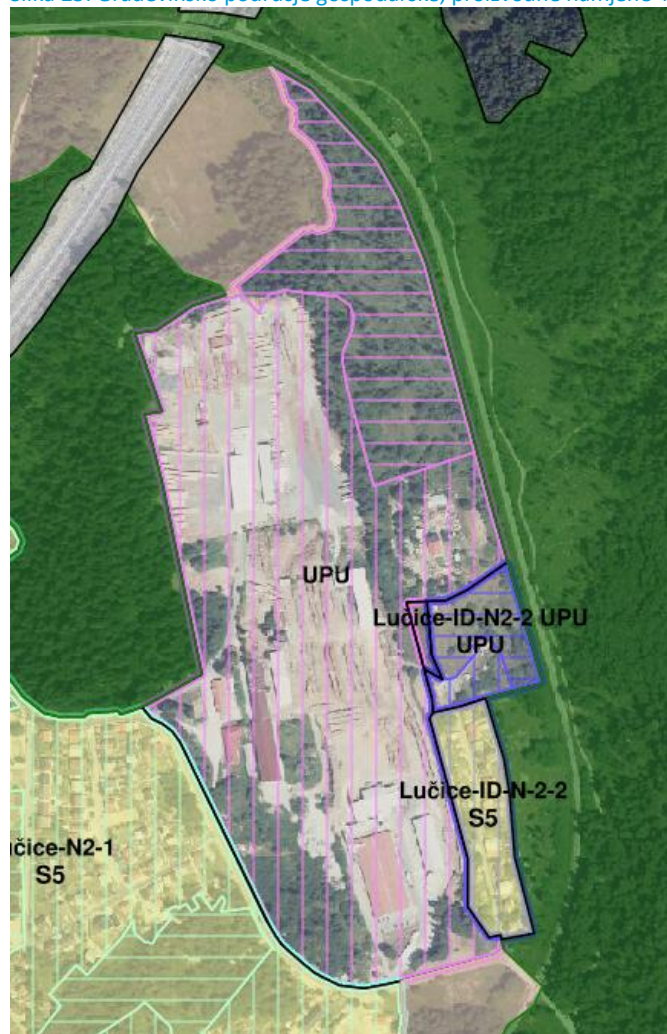
Za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske, poslovne namjene naziva **bivše vojno skladište (K-3)** propisana je obaveza izrade urbanističkog plana uređenja, a do izrade tog Plana moguća je samo prenamjena i rekonstrukcija građevina u postojećim gabaritima.

Slika 24: Građevinsko područje gospodarske, poslovne namjene bivše vojno skladište (K-3) i građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene bivše vojno skladište (I1-4)

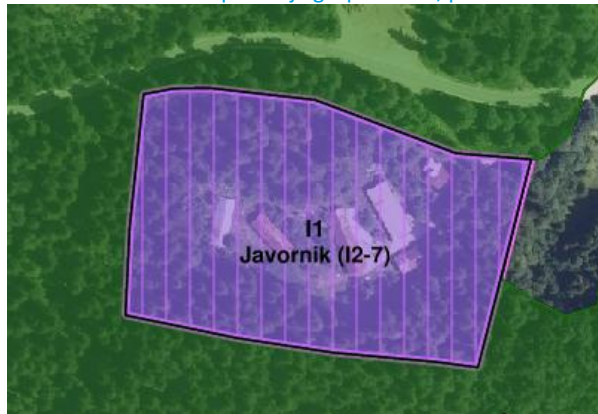
U izdvojenom građevinskom području izvan naselja gospodarske, proizvodne namjene naziva **Lučice (I1-3)** se gradnja i uređenje provodi temeljem prostornog plana užeg područja na snazi, naziva: *Urbanistički plan uređenja proizvodne zone I1-3 Lučice ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 23/07 i 15/14 i "Službene novine Grada Delnice", broj 2/23 i 6/23-proč. tekst)*. U slučaju stavljanja toga prostornog plana van snage ili njegove izmjene, za predmetno građevinsko područje potrebno je donijeti urbanistički plan uređenja sukladno smjernicama koje su propisane ovim Prostornim planom. Definirano je da je pretežita namjena proizvodna namjena (u građevinskom području izvan naselja), zona namijenjena djelatnostima proizvodne namjene, smještaju skladišno-servisnih građevina, moguć je smještaj pratećih sadržaja, odnosno površina poslovne namjene, kao npr. poslovni prostori, trgovački sadržaji i sl. Unutar obuhvata urbanističkog plana uređenja moguće je planirati prometne površine (kolne, pješačke i biciklističke površine, parkirališta) te druge infrastrukturne građevine u skladu s uvjetima točke 2. Infrastrukturni sustavi. Granične vrijednosti građevnih čestica i uvjeti gradnje te vrste građevina po tipu utvrditi će se urbanističkim planom uređenja. U građevinskom području izvan naselja (pretežite proizvodne namjene) mogu se uz građevine osnovne namjene graditi i ostale građevine kao što su: nadstrešnice i trjemovi, prostori za manipulaciju, parkirališta, potporni zidovi, komunalne građevine i uređaji, prometne građevine i uređaji, površine i građevine za sport i rekreaciju, druge građevine prema zahtjevima tehnološkog procesa. U pravilima provedbe definirani su svi uvjeti od točke 1.-15. sukladno Pravilniku.

Slika 25: Građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene naziva Lučice (I1-3)

U izdvojenim građevinskim područjima području izvan naselja gospodarske, proizvodne namjene naziva **Javornik (I2-7)** i dijelu proizvodne zone uz naselje **Dedin (I2-6)** određena je obaveza izrade urbanističkog plana uređenja, a do izrade tog Plana moguća je samo prenamjena i rekonstrukcija građevina u postojećim gabaritima.

Slika 26: Građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene Javornik (I2-7)

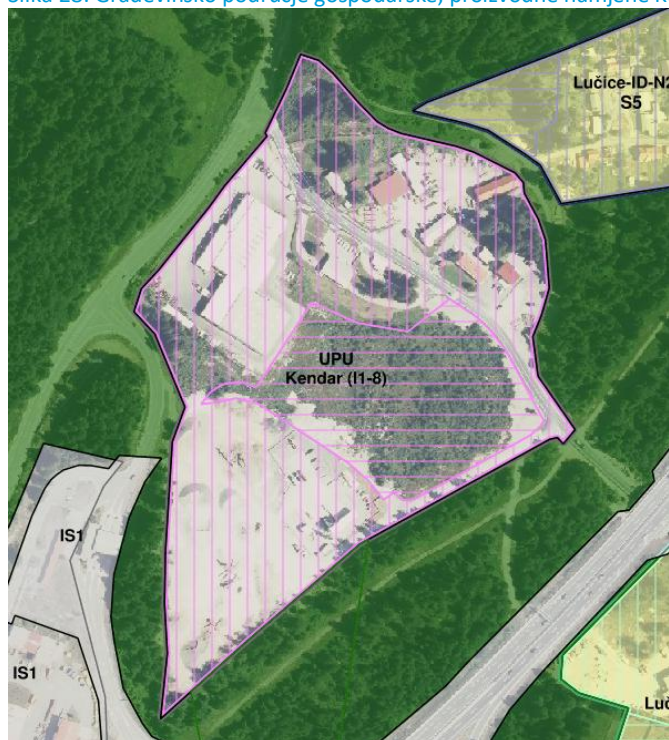

Slika 27: Građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene - proizvodna zona uz naselje Dedin (I2-6)

U izdvojenom građevinskom području izvan naselja gospodarske, proizvodne namjene naziva **Kendar (I1-8)** se gradnja i uređenje provodi temeljem prostornog plana užeg područja na snazi, naziva: *Urbanistički plan uređenja proizvodne zone I1-8 Kendar, UPU 13 (Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 7/14 i Službene novine Grada Delnica, broj 03/20)*. U slučaju stavljanja toga prostornog plana van snage ili njegove izmjene, za predmetno građevinsko područje potrebno je donijeti urbanistički plan uređenja sukladno smjernicama koje su propisane ovim Prostornim planom. Definirano je da je pretežita namjena proizvodna namjena (u građevinskom području izvan naselja), zona namijenjena djelatnostima proizvodne namjene, smještaju skladišno-servisnih građevina, moguć je smještaj pratećih sadržaja, odnosno površina poslovne namjene, kao kao što su servisi, poslovni prostori, trgovački sadržaji, stanice za tehnički pregled, benzinske postaje i sl. Unutar obuhvata urbanističkog plana uređenja moguće je planirati prometne površine (kolne, pješačke i biciklističke površine, parkirališta) te druge infrastrukturne građevine u skladu s uvjetima točke 2. Infrastrukturni sustavi. Granične vrijednosti građevnih čestica i uvjeti gradnje te vrste građevina po tipu utvrditi će se urbanističkim planom uređenja. U građevinskom području proizvodne namjene mogu se uz građevine osnovne namjene graditi i ostale građevine kao što su: nadstrešnice i trjemovi, prostori za manipulaciju, parkirališta, potporni zidovi, komunalne građevine i uređaji, prometne građevine i uređaji, površine i građevine za sport i rekreaciju, druge građevine prema zahtjevima tehnološkog procesa.

Slika 28: Građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene Kendar (I1-8)

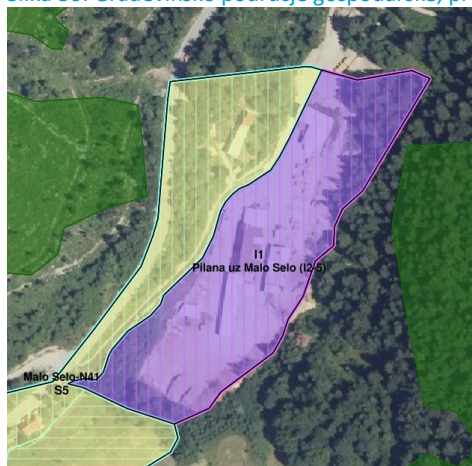
Za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske, proizvodne namjene naziva **bivše vojno skladište (I1-4)** izrade urbanističkog plana uređenja, a do izrade tog Plana moguća je samo prenamjena i rekonstrukcija građevina u postojećim gabaritima.

Slika 29: Građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene -bivše vojno skladište (I1-4) i Građevinsko područje gospodarske, poslovne namjene bivše vojno skladište (K-3)

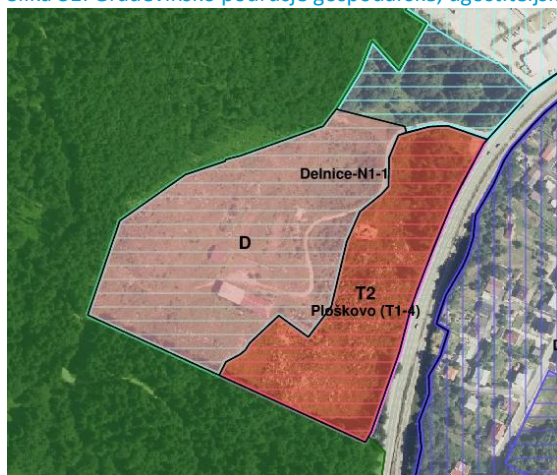
Za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske, proizvodne namjene naziva **Pilana uz Malo Selo (I2-5)** propisana su pravila provedbe te je omogućena gradnja neposrednom provedbom Plana. Radi se o izgrađenom građevinskom području. Dozvoljena je gradnja građevina proizvodne namjene sa skladišnim i servisnim površinama i građevinama. Dozvoljena je gradnja pomoćnih građevina i površina - manipulativne površine, parkirališne površine, upravne zgrade, komunalno-tehnička infrastruktura, skladišni prostori, interne prometnice i sl. Unutar područja je dozvoljena i gradnja prometnih površina (kolne, pješačke i biciklističke površine, parkirališta) te drugih manjih infrastrukturnih građevina u skladu s uvjetima točke 2. Infrastrukturni sustavi.

Slika 30: Građevinsko područje gospodarske, proizvodne namjene -Pilana uz Malo Selo (I2-5)

Za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene naziva **Ploškovo (T1-4) izrade urbanističkog plana uređenja**.

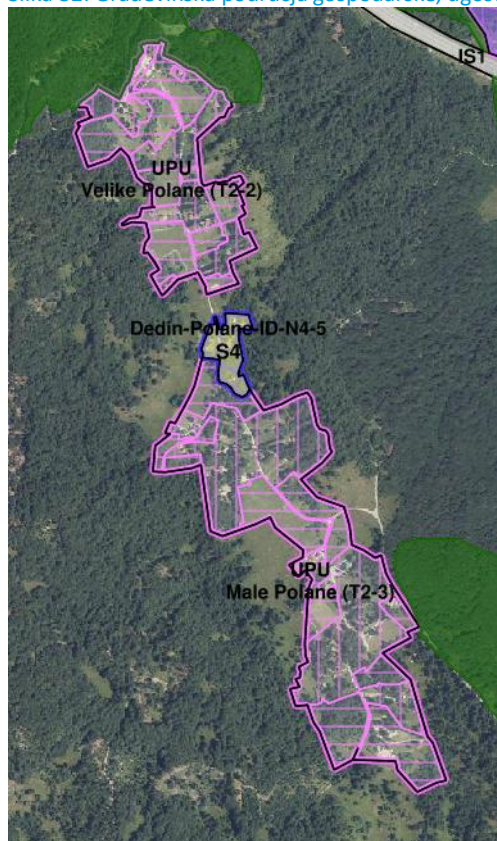
Slika 31: Građevinsko područje gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene Ploškovo (T1-4)

U izdvojenom građevinskom području izvan naselja gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene naziva **Velike Polane (T2-2)** se gradnja i uređenje provodi temeljem prostornog plana užeg područja na snazi, naziva: *T2-2 Velike Polane (Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 33/08 i 15/14)*. U slučaju stavljanja toga prostornog plana van snage ili njegove izmjene, za predmetno građevinsko područje potrebno je donijeti urbanistički plan uređenja sukladno smjernicama koje su propisane ovim Prostornim planom. Određeno je da je pretežita namjena područja je ugostiteljsko-turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) s mogućnošću gradnje smještajnih građevina Unutar obuhvata urbanističkog plana uređenja moguće je planirati prometne površine (kolne, pješačke i biciklističke površine, parkirališta) te druge infrastrukturne građevine u skladu s uvjetima točke 2. Infrastrukturni sustavi. Maksimalni smještajni kapacitet građevinskog područja je 1900 ležajeva. Potrebno je sačuvati "rahlu" izgradnju, odnosno mali kig i kis i velike građevne čestice. Površina građevne čestice je min. 1500 m².

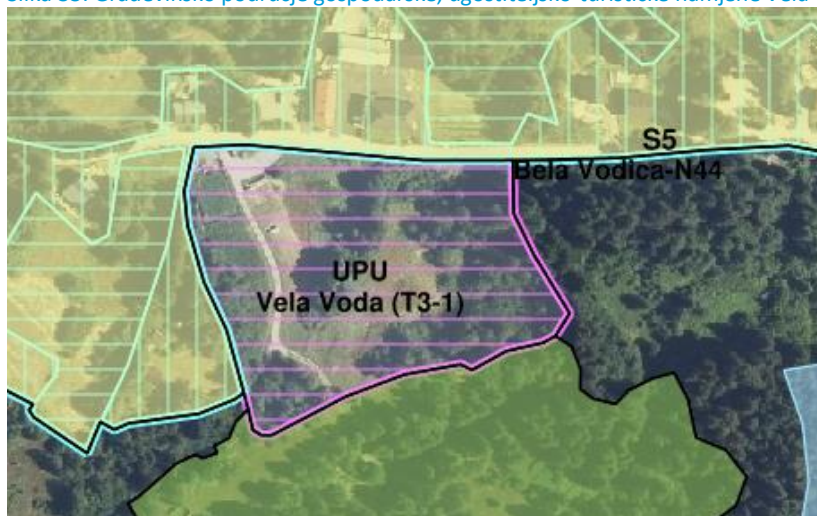
U izdvojenom građevinskom području izvan naselja gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene naziva **Male Polane (T2-3)** se gradnja i uređenje provodi temeljem prostornog plana užeg područja na snazi, naziva: *Urbanistički plan uređenja građevinskog područja turističko-ugostiteljske namjene T2-3 Male Polane ("Službene novine Primorsko-goranske županije" 33/08, 15/14)*. U slučaju stavljanja toga prostornog plana van snage ili njegove izmjene, za predmetno građevinsko područje potrebno je donijeti urbanistički plan uređenja sukladno smjernicama koje su propisane ovim Prostornim planom. Određeno je da je pretežita namjena područja je ugostiteljsko-turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) s mogućnošću gradnje smještajnih građevina Unutar obuhvata urbanističkog plana uređenja moguće je planirati prometne površine (kolne, pješačke i biciklističke površine, parkirališta) te druge infrastrukturne građevine u skladu s uvjetima točke 2. Infrastrukturni sustavi. Maksimalni smještajni kapacitet građevinskog područja je 3500 ležajeva. Potrebno je sačuvati "rahlu" izgradnju, odnosno mali kig i kis i velike građevne čestice. Površina građevne čestice je min. 1500 m².

Slika 32: Građevinska područja gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene Velike Polane (T2-2) i Male Polane (T2-3)

U izdvojenom građevinskom području izvan naselja gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene naziva **Vela Voda (T3-1)** se gradnja i uređenje provodi temeljem prostornog plana užeg područja na snazi, naziva: *Urbanistički plan uređenja djela građevinskog područja ugostiteljsko-turističke i sportsko rekreacijske namjene T3-1 Vela voda – UPU 7 ("Službene novine Grada Delnice", broj 05/19)*. U slučaju stavljanja toga prostornog plana van snage ili njegove izmjene, za predmetno građevinsko područje potrebno je donijeti urbanistički plan uređenja sukladno smjernicama koje su propisane ovim Prostornim planom. Određeno je da je pretežita namjena područja je ugostiteljsko-turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) u vrsti kamp. Najveći dopušteni kapacitet kampa je 240 ležajeva. Unutar područja kampa moraju se osigurati ugostiteljski, turistički i servisni (upravni i sanitarni prostori) sadržaji čvrste gradnje, čija maksimalna izgrađenost iznosi - $k_{ig\ max.} = 0,10$. Maksimalna površina pojedine građevine – 500 m².

Slika 33: Građevinsko područje gospodarske, ugostiteljsko-turističke namjene Vela Voda (T3-1)

Građevinska područja groblja određena su u naseljima, Hrvatsko, Kuželj, Marija Trošt, Groblje Crni Lug, Zamost Brodski, Turke, Delnice i Zagolik. Groblje predstavlja jedinstvenu prostornu i funkcionalnu cjelinu. Groblje je prostor na kojem se nalaze površine za ukop, krematorij, mrtvačnica, prometne površine i zelenilo. Groblje može imati vjerske građevine i dio za posebne vrste ukopa, te može sadržavati i građevine/površine za prateće usluge za posjetitelje groblja, usluge prodaje i proizvodnje cvijeća, vijenaca, svijeća, nadgrobni obilježja, vrtlariju, memorijalni dio, pomoćne građevine te građevine za zaposlene, servis i održavanje.

Površine za građenje izvan građevinskih područja

Mogućnosti gradnje izvan građevinskog određene su u skladu s uvjetima Zakona, ali i kriterijima u skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije.

Građenje na površinama izvan građevinskog područja može se vršiti na područjima na kojima je namjena određena ovim Planom ili na površinama osnovne poljoprivredne, šumske i ostale namjene, na način da se ne utvrđuje građevinska čestica.

Planom se planira gradnja izvan građevinskog područja za sljedeće namjene:

- Gospodarenje otpadom područnog (regionalnog) značaja (GO)
- Sportsko-rekreacijska namjena (izvan građevinskog područja) - sportsko-rekreacijska igrališta na otvorenom (R4)
- Sportsko-rekreacijska namjena - centar za zimske sportove (R6)
- Eksploatacija mineralnih sirovina (E)
- Posebna namjena državnog značaja (PN)
- Slatkovodna akvakultura (H2)
- Parkirališna površina (Pp)
- Kolodvor Delnice i Kolodvor Zalesina

Na lokaciji Sović Laz utvrđena je namjena **Gospodarenje otpadom područnog (regionalnog) značaja (GO)**. Na području lokacije za gospodarenje otpadom regionalnog značaja planirana je gradnja **sljedećih građevina**: pretovarna stanica i lokacija za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest, u sustavu gospodarenja otpadom za Primorsko-goransku županiju, reciklažno dvorište za potrebe Grada Delnice, prostor za odlagalište građevinskog otpada i slično (kazeta za građevinski otpad koji sadrži azbest), te prostor za bio otpad s kompostanom. Uz građevine mogu se graditi prometne, parkirališne i manipulativne površine kao i druge građevine u funkciji osnovne namjene u nivou terena (vaga, zelene površine, ulazne rampe i sl.). Uvjeti za građenje i pravila provedbe definirani su u točkama 1.-15. u pravilu provedbe PP-SOVIĆ LAZ.

Slika 34: Lokacija Sović Laz

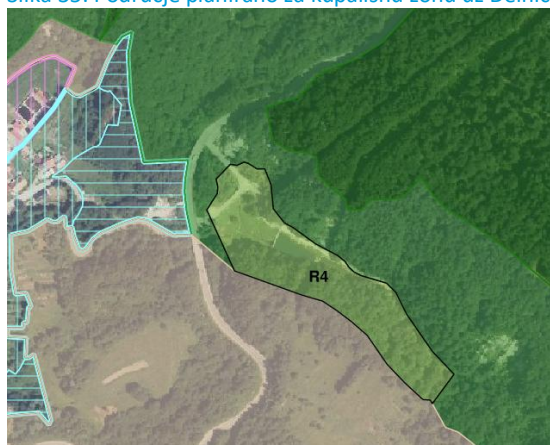

Planirana su sljedeća područja Sportsko-rekreacijske namjene (izvan građevinskog područja) - sportsko-rekreacijska igrališta na otvorenom (R4):

- kupališna zona uz Delnički potok
- sportsko-rekreacijsko područje Vela Voda

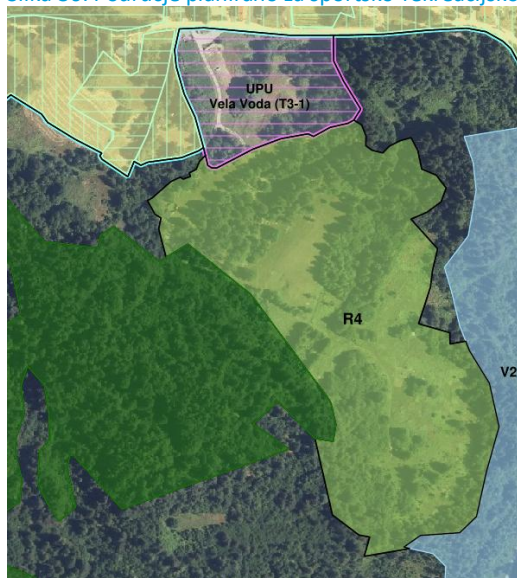
Na području kupališne zone uz Delnički potok osnovna namjena je rekreacijska. Navedeno uključuje gradnju kupališnog kompleksa, otvorenih sportsko-rekreacijskih građevina i ostalih sličnih sadržaja ili sl.. Pomoćne namjene koje se mogu smještati su ugostiteljski sadržaji, sanitarni i slično. Usluga smještaja nije dopuštena. Građevine otvorenih sportskih terena ne ulaze u dane koeficijente izgrađenosti. Najveća ukupna građevinska bruto površina svih pomoćnih zgrada iznosi 1% površine građevne čestice sportsko-rekreacijske namjene, ali ne više od 200 m². Ovim je izmjenama Plana utvrđena površina za smještaj sportsko-rekreacijskih sadržaja kako je prikazano na slici u nastavku. Uvjeti građenja određeni su u pravilu provedbe PP-R-DELNIČKI POTOK.

Slika 35: Područje planirano za kupališnu zonu uz Delnički potok

Na području sportsko-rekreacijskog područja Vela Voda planirana je gradnja otvorenih sportsko-rekreacijskih građevina i ostalih sličnih sadržaja (tereni na otvorenom, biciklističko vježbalište, trim staze, igrališta na otvorenom, pješačke staze i sl.). U pomoćne građevine se mogu smještati sanitarije, svlačionice te različiti uslužni sadržaji za provedbu različitih sportskih i rekreacijskih programa, iznajmljivanje i servisiranje opreme, pružanje ugostiteljskih i ostalih usluga i sličnih sadržaja u funkciji osnovne namjene. Usluga smještaja nije dopuštena. Ovim je izmjenama Plana utvrđena površina za smještaj sportsko-rekreacijskih sadržaja kako je prikazano na slici u nastavku. Uvjeti građenja određeni su u pravilu provedbe PP-R-VELA VODA.

Slika 36: Područje planirano za sportsko-rekreacijsko područje Vela Voda

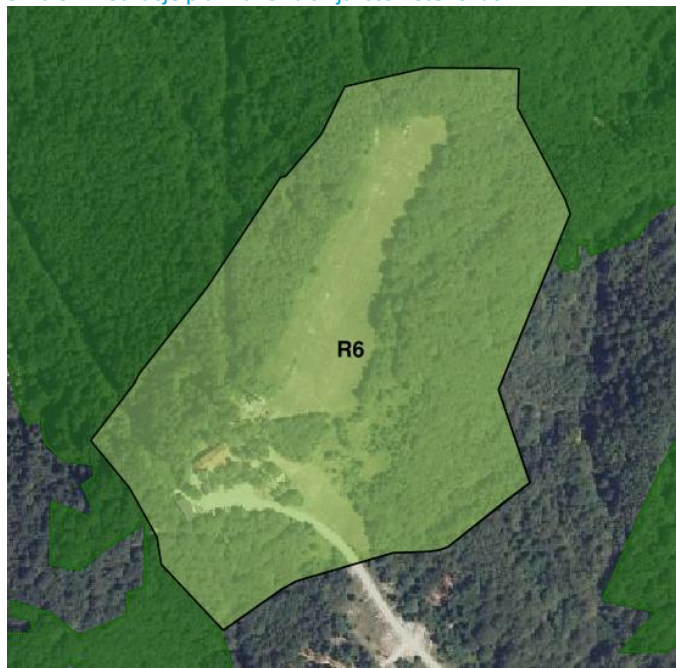

Planirana su sljedeća područja Sportsko-rekreacijske namjene - centar za zimske sportove (R6)

- skijalište Petehovac
- Drgomalj

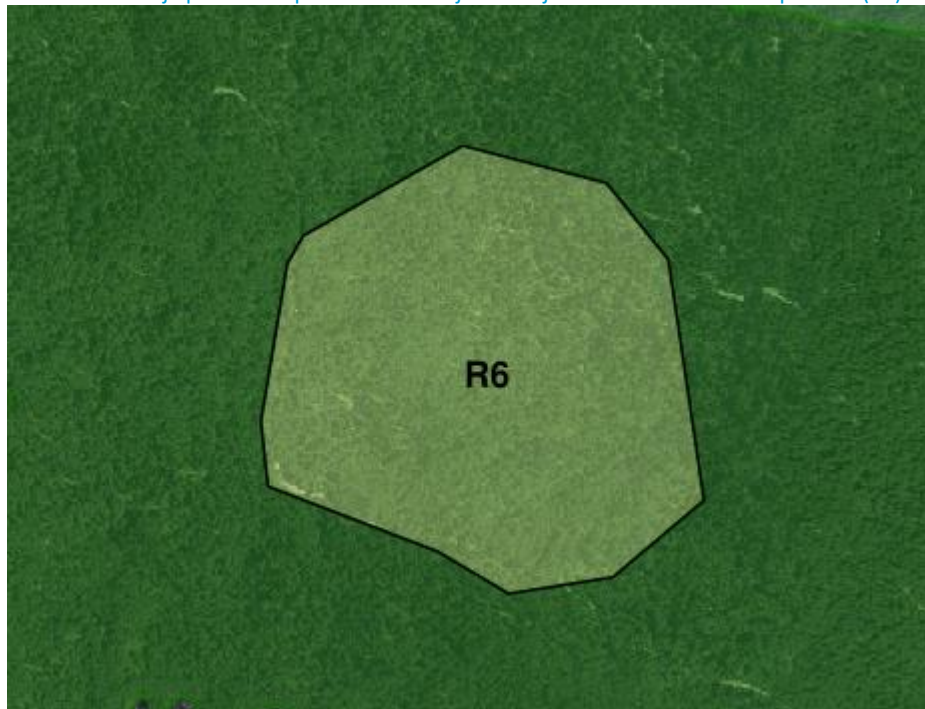
Na području skijališta Petehovac planirana osnovna namjena je sportsko-rekreativna. Navedeno podrazumijeva sportove i rekreaciju na snijegu, zatvorena igrališta, otvorena igrališta, i druge površine za sport i rekreaciju u prirodi. Za navedenu osnovnu namjenu u okviru građevine planiraju se i pomoćne namjene u funkciji osnovnih namjena kao dopunjujući sadržaji. Pomoćne namjene su: smještajni objekt/planinarski dom, ugostiteljski sadržaji, žičara, parkirališne površine, ostale pomoćne namjene. Građevina se sastoji iz više dijelova koji formiraju jednu funkcionalnu cjelinu. Mogu se graditi: skijaške staze, sanjkalisti i sl., sportska igrališta, rekreativne površine u prirodi te pomoćne građevine (smještajni objekt/planinarski dom, ugostiteljski sadržaji, parkirališne površine, žičara, ostale pomoćne namjene). Postojeća smještajna građevina/planinarski dom može se zadržati i rekonstruirati u postojećim gabaritima. Najveći dozvoljeni kapacitet građevine je 100 ležajeva. Ovim je izmjenama Plana utvrđena površina za smještaj sportsko-rekreacijskih sadržaja kako je prikazano na slici u nastavku. Uvjeti građenja određeni su u pravilu provedbe PP-R-PETEHOVAC.

Slika 37: Područje planirano za skijalište Petehovac

Na području Drgomalj planirana osnovna namjena je sportsko-rekreativna. Navedeno podrazumijeva sportove i rekreaciju na snijegu, zatvorena igrališta, otvorena igrališta, i druge površine za sport i rekreaciju u prirodi. Za navedenu osnovnu namjenu u okviru građevine planiraju se i pomoćne namjene u funkciji osnovnih namjena kao dopunjujući sadržaji. Pomoćne namjene su: ugostiteljski sadržaji, žičara, parkirališne površine, ostale pomoćne namjene. Usluga smještaja nije dopuštena. Građevina se sastoji iz više dijelova koji formiraju jednu funkcionalnu cjelinu. Mogu se graditi: skijaške staze, sportska igrališta, rekreativne površine u prirodi te pomoćne građevine (ugostiteljski sadržaji, parkirališne površine, ostale pomoćne namjene). Ovim je izmjenama Plana utvrđena površina za smještaj sportsko-rekreacijskih sadržaja kako je prikazano na slici u nastavku. Uvjeti građenja određeni su u pravilu provedbe PP-R-DRGOMALJ.

Slika 38: Područje planirano Sportsko-rekreacijsku namjenu - centar za zimske sportove (R6) Drgomalj

Za područje kamenoloma „Ciganska Dražica“ utvrđena je namjena ***Eksplatacija mineralnih sirovina (E)***. Namjena građevine je eksploatacija mineralnih sirovina. Osnovna građevina (kamenolom) može imati pomoćnu građevinu. Unutar eksploatacijskog polja dozvoljena je gradnja građevina u funkciji obrade mineralnih sirovina, osim postrojenja za proizvodnju na osnovi baznih kemijskih procesa i ostalih postrojenja za proizvodnju prioriteto opasnih, opasnih i drugih onečišćujućih tvari za vode ili vodni okoliš, sukladno odgovarajućoj Odluci o zaštiti izvorišta vode. Uvjeti u određeni u pravilu provedbe PP-KAMENOLOM.

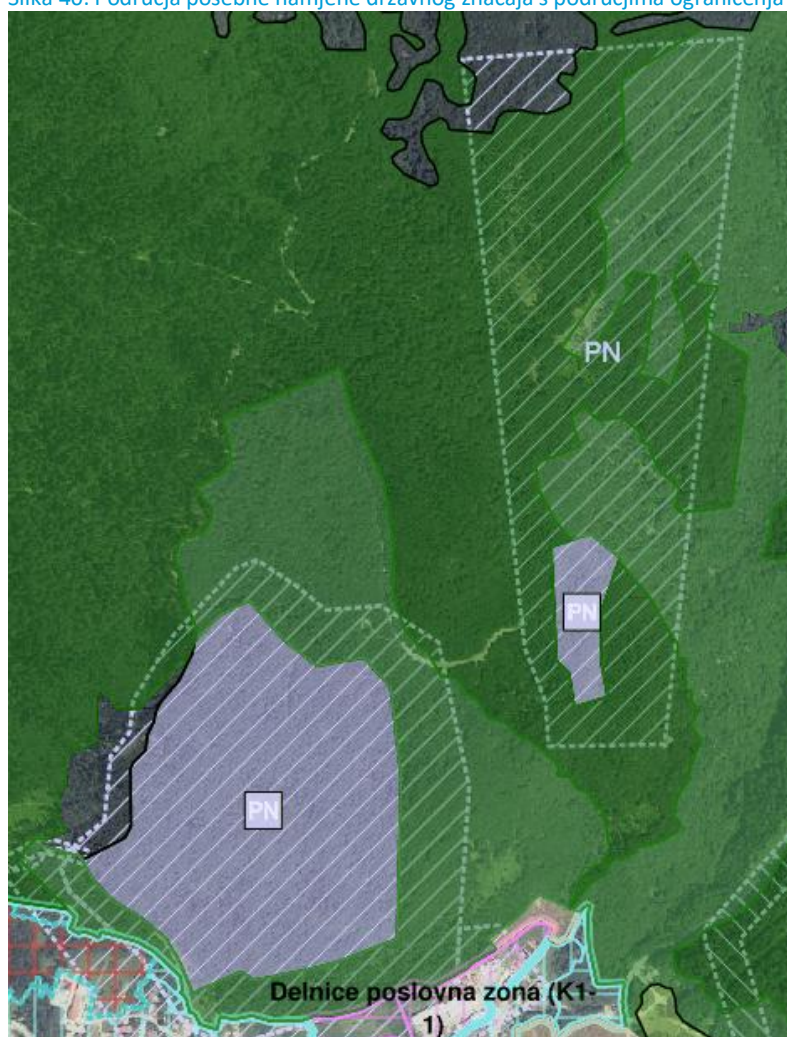
Slika 39: Područje Eksploatacija mineralnih sirovina (E).

Planom su određene dvije **lokacije posebne namjene državnog značaja (PN)**. Utvrđena je lokacija za streljište „Stari Drgomalj“ te za vojarnu „Stožerni brigadir Ante Šaškorić“. Planom su određeni uvjeti građenja te zaštitne zone područja sukladno posebnom propisu. Površine su namijenjene za obrambene i vojne potrebe (smještaj, obuka, zapovjedništvo, logistika, održavanje, skladištenje, tehnička podrška i dr.). Na području vojarne je dozvoljena je izgradnja svih vrsta građevina i uređaja potrebnih za funkcioniranje vojarne, uključujući: smještajne objekte, zapovjedno-administrativne zgrade, nastavne objekte, skladišta, radionice, garaže, infrastrukturne i zaštitne građevine i druge potrebne građevine u skladu s namjenom i posebnim propisom. Površina streljišta je namijenjena isključivo za potrebe obuke i vježbi gađanja. Dozvoljena je izgradnja građevina i instalacija u funkciji rada streljišta, kao što su: nadzorne i upravljačke prostorije, zakloni, skloništa, spremišta opreme, sanitarni objekti, te građevine vezane uz sigurnost i kontrolu korištenja.

Uvjeti građenja određeni su u pravilima provedbe PP-VOJARNA i PP-STRELIŠTE.

Slika 40: Područja posebne namjene državnog značaja s područjima ograničenja i zaštite

Na području naselja Mala Lešnica nalazi se postojeće područje namjene **slatkovodna akvakultura (H2)**. Ovim je planom utvrđena površina uzgajališta u grafičkom dijelu te je određena kao slatkovodna akvakultura (H2) – uzgoj vodenih organizama u kopnenim vodama. Svi uvjeti određeni su u pravilu provedbe PP-UZGAJALIŠTE MALA LEŠNICA te usklađeni s Prostornim planom POrimorsko-goranske županije.

Slika 41: Područje slatkovodne akvakulture (H2) – uzgajalište Mala Lešnica i granica građevinskog područja naselja

Na području Plana **planirane su dvije površine namjene Parkirališna površina (Pp)** namijenjene za parkiranje i zadržavanje kamiona. Lokacija 1 (PP-ZA KAMIONE 1) ima najveći dozvoljeni kapacitet za smještaj 40 kamiona, a lokacija 2 (PP-ZA KAMIONE 2) ima najveći dozvoljeni kapacitet za smještaj 20 kamiona. Na lokacijama je dozvoljena izgradnja pomoćne građevine (kao montažna građevina-kiosk) za kontrolu ulaza i izlaza, s pripadajućim sanitarnim i informativnim sadržajima, isključivo u funkciji parkirališta. Ostali uvjeti građenja određeni su u pravilima provedbe (PP-ZA KAMIONE-1) i (PP-ZA KAMIONE 2).

Slika 42: Parkirališna površina (Pp) (lokacija 1, lijevo i lokacija 2 desno)

Na površinama osnovne poljoprivredne, šumske i ostale namjene može se graditi na način da se ne utvrđuje građevinska čestica. **Detaljne mogućnosti i uvjeti građenja izvan građevinskog područja određene su u pravilima provedbe:**

- PP-IGP >500m od GP
- PP- IGP do 500m od GP

Na područjima izvan građevinskog područja na udaljenostima od GP naselja manjim od 500 m može se graditi i uređivati:

- a) rekreacijske površine na otvorenom mogu se uređivati (i po potrebi graditi) na svim namjenama unutar ovoga pravila provedbe, a u skladu s ostalim uvjetima mjera zaštite propisanim ovim Planom te u skladu s posebnim uvjetima nadležnih tijela/upravitelja. Pod rekreacijskim površinama na otvorenom podrazumijevaju se površine koje se uređuju u svrhu odvijanja rekreacijskih djelatnosti koje su funkcionalno vezane za specifična prirodna područja. Rekreacijske površine na otvorenom koje se uređuju izvan građevinskih područja su; razne vrste rekreacijskih površina u funkciji pasivne i aktivne rekreacije kao npr. pješačke, biciklističke, jahaće, trim i slične staze, igrališta za rekreaciju odraslih i djece različitih uzrasta, površine za izletišta, ostale slične površine namijenjene rekreaciji i zabavi.
- b.) Ostale građevine i površine koje se mogu graditi unutar ovog pravila provedbe su jednostavne građevine utvrđene posebnim propisom koje se grade na javnoj površini u skladu s Odlukom Gradskog vijeća Grada Delnica, a mogu biti: spomeničko ili sakralno obilježje te privremene površine za javna okupljanja na otvorenom i sl.
- c.) Za građevine prometne, energetske ili vodnogospodarske infrastrukture koje se grade unutar ovog pravila. pravila provedbe su definirana u točki 2. Infrastrukturni sustavi ovog Plana.

Na područjima izvan građevinskog područja na udaljenostima od GP naselja većim od 500 m može se graditi i uređivati:

- a) Građevine prometne, energetske ili vodnogospodarske infrastrukture koje se grade unutar ovog pravila provedbe se utvrđuje građevna čestica sukladno uvjetima definiranim u točki 2. Infrastrukturni sustavi. Pravila provedbe za infrastrukturne građevine su definirana u točki 2. Infrastrukturni sustavi ovog Plana.
- b) Gospodarske građevine za obavljanje poljoprivredne djelatnosti ovisno o površini poljoprivrednog zemljišta. Zemljište propisane minimalne površine, na kojoj se smiju graditi građevine poljoprivredne namjene, ne može biti manje od 1000 m², odnosno od trećine pripadajućih poljoprivrednih površina u čijoj je funkciji gradnja. U zemljište poljoprivredne površine pribraju se sve katastarske čestice izvan građevnog područja koje čine funkcionalnu poljoprivrednu cjelinu. Čestice se mogu međusobno dodirivati i/ili biti povezane cestom, kolno-pješačkim ili drugim putom, u krugu do 2000 m od gospodarskih građevina. Gradnja gospodarskih građevina za obavljanje poljoprivredne djelatnosti moguća je samo na površinama namjene "ostalo zemljište namijenjeno poljoprivredi".
- c). plastenike i staklenike kao laganih montažno- demontažnih objekata dopuštena je na svim kategorijama poljoprivrednog zemljišta za obavljanje poljoprivredne ratarske djelatnosti. Staklenici i plastenici se mogu podizati na zemljištu većem od 2.000 m².
- d) Rekreacijske površine na otvorenom mogu se uređivati (i po potrebi graditi) na svim namjenama unutar ovoga pravila provedbe, a u skladu s ostalim uvjetima mjera zaštite propisanim ovim Planom te u skladu s posebnim uvjetima nadležnih tijela/upravitelja. Pod rekreacijskim površinama na otvorenom podrazumijevaju se površine koje se uređuju u svrhu odvijanja rekreacijskih djelatnosti koje su funkcionalno vezane za specifična prirodna područja. Rekreacijske površine na otvorenom koje se uređuju izvan građevinskih područja su; razne vrste rekreacijskih površina u funkciji pasivne i aktivne rekreacije kao npr. pješačke, biciklističke, jahaće, trim i slične staze, igrališta za rekreaciju odraslih i djece različitih uzrasta, površine za izletišta, ostale slične površine namijenjene rekreaciji i zabavi.

e) Na površinama lovišta (unutar namjene zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja te namjene ostalo zemljište namijenjeno šumi) dopuštena je izgradnja gatera (uzgajališta divljači), postava hranilišta, pojilišta, lovačkih čeka i građevina u funkciji održavanja i uređenja lovišta.

Izvan građevinskog područja planirana je i rekonstrukcija postojeće lovačke kuće u naselju Turke te su određeni uvjeti u pravilu provedbe PP-REKONSTRUKCIJA LOVAČKE KUĆE.

Ovim Planom omogućena je i rekonstrukcija postojećih građevina koje su izgrađene na česticama izvan građevinskog područja prije 15.02.1968. ili su na drugi način stekle legalitet, prema uvjetima za rekonstrukciju definiranim odredbama ovog Plana u pravilu provedbe PP-NASELJE, za istu tipologiju građevine. Na katastarskim česticama k.č. 2791/2, 2791/6, 2791/1 i 2955,2952 k.o. Crni Lug dozvoljena je rekonstrukcija građevina prema uvjetima za rekonstrukciju definiranim odredbama ovog Plana, za istu tipologiju građevine u građevinskom području naselja.

Ostale površine izvan građevinskih područja

Poljoprivredne površine osnovne namjene

Ovim su planom određene poljoprivredne površine u kategoriji *Ostalo zemljište namijenjeno poljoprivredi*. Na površinama ostalog zemljišta namijenjenog poljoprivredi dozvoljena je poljoprivredna proizvodnja i uređenje i gradnja:

- infrastrukture,
- spomeničkih ili sakralnih obilježja (kapelice, poklonci, spomenici, spomen-područja).
- građevina u funkciji poljoprivredne proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda: farmi i građevina za uzgoj životinja, građevina u funkciji ratarske proizvodnje, vinogradarstva, maslinarstva, uzgoja i prerade biljaka (voća, povrća, cvijeća, ljekovitog bilja i dr.), algi i gljiva, građevina za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma u sklopu poljoprivrednih gospodarstava, građevina za vlastite gospodarske potrebe (spremište za alat, strojeve, poljoprivrednu opremu, spremište poljoprivrednih proizvoda), ostalih zahvata u prostoru u funkciji poljoprivredne proizvodnje,
- ostalih građevina koja se mogu graditi izvan građevinskog područja sukladno zakonu kojim se uređuje prostorno uređenje.

Mogućnosti gradnje izvan građevinskog područja, pa uključivo na površinama ostalog zemljišta namijenjenog poljoprivredi određene su u skladu s uvjetima Zakona, ali i kriterijima u skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije.

Šumske površine osnovne namjene

Šumske površine su prema namjeni ovim planom razvrstane na zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja te ostalo zemljište namijenjeno šumi.

S državnim šumama na području Općine Jelenje gospodare Hrvatske šume, Šumarije Rijeka i Klana. Privatnim šumama gospodare vlasnici, a za potrebe savjetodavnih usluga u privatnim šumama formirana je Hrvatsko poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba. Odabir stabala za sječu, tzv. doznaku obavljaju djelatnici Hrvatskih šuma.

Površine **zemljišta namijenjenog šumi i šumsko zemljište državnog značaja** razvrstane su na gospodarske šume i šume posebne namjene.

Gospodarske šume služe za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda te, osim gospodarske vrijednosti, imaju i općekorisnu funkciju. Korištenje šuma i šumskih zemljišta na ovim prostorima ima dugu tradiciju, no uglavnom je uvijek dominiralo korištenje kroz proizvodnju drvne mase, dok su ostale sporedne funkcije šuma bile malo korištene.

Šume posebne namjene su šume koje predstavljaju posebnu rijetkost ili ljepotu, a predloženo je zaštititi ih ili se štite temeljem *Zakona o zaštiti prirode*. Sa šumom u značajnom krajobrazu može se gospodariti na način da se pejzažno ne izmijeni izgled krajolika. Šume posebnog rezervata šumske vegetacije su šume koje su iskonskog postanka ili su neznatno izmijenjene. U njima nema gospodarskog korištenja, zabranjeno je branje i uništavanje bilja, uznemiravanje i hvatanje životinja, melioracijski zahvati i sl.

Ostalo zemljište namijenjeno šumi čine zaštitne šume prvenstveno služe kao zaštita od erozije, zaštita vodenih tokova, zaštita od erozivnih procesa te zaštita gospodarskih građevina i druge imovine. Te šume su često na strmim terenima (tako da ih je teško obnavljati), a njihovom sječom izazvala bi se devastacija terena erozijom.

Ostalo zemljište

Ostalo zemljište čini, uz vodne površine, sav preostali prostor Grada Delnice koji se može koristiti na način predviđen za poljoprivredne ili šumske površine.

Vodne površine

Na području Grada Delnice nalazi se mali dio planirane građevine za vodoopskrbu - akumulacije Križ potok. Planom su određene i površine regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina postojećih i planiranih akumulacija na području Crnog Luga (Bazen br.1, 2., i 3., Crni Lug, Tomac).

Infrastrukturni sustavi

Infrastrukturna građevina je građevina prometnog, energetske ili vodoopskrbnog sustava koja se gradi u skladu s uvjetima gradnje utvrđenim u poglavlju Razvoj infrastrukturnih sustava (u kojem su navedeni i uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnih i infrastrukturnih sustava) te u skladu s relevantnim posebnim propisima i posebnim uvjetima tijela nadležnog za upravljanje infrastrukturnom građevinom.

Građevine prometne, energetske i vodnogospodarske infrastrukture koje se grade izvan građevinskih područja prikazane su linijski kao postojeće trase ili osi infrastrukturnih koridora, a osim prikazanih se izvan građevinskih područja mogu graditi i druge infrastrukturne građevine sukladno odredbama ovog Prostornog plana. Iznimno se za linijsku infrastrukturnu građevinu energetske ili vodnogospodarske sustava ne mora utvrditi građevna čestica kada se ona smješta samostalno, izvan građevne čestice ceste, nego se može utvrditi obuhvat zahvata u prostoru.

Cestovni promet

Planiranu cestovnu mrežu na području Grada Delnica čine linijske infrastrukturne građevine (ceste te biciklističke staze i pješačke komunikacije) i plošne infrastrukturne građevine (parkirališta, garaže, kamionska parkirališta, Centar za održavanje i kontrolu prometa te drugi prateći sadržaji i građevine u funkciji prometa, Cestovni granični prijelaz državnog značaja, Željezničko-prometno-tehnološki terminal).

Prostornim planom utvrđena je osnovna cestovna mreža Grada Delnica kao integralni dio Primorsko-goranske županije prikazana na kartografskom prikazu 2.1. Prometni sustav.

Ceste se dijele na ceste državnog, područnog (regionalnog) i lokalnog značaja:

- ceste državnog značaja (autocesta i ostale državne ceste)
- ceste područnog (regionalnog) značaja su sve županijske i lokalne ceste unutar obuhvata Plana
- ceste lokalnog značaja su sve ostale nerazvrstane ceste na području obuhvata Plana.

U grafičkom djelu plana na kartografskom prikazu 2.1. Prometni sustav prikazane su trase postojećih ili trase (osi) infrastrukturnih koridora planiranih cesta označene oznakama A (autocesta), Ž (ceste područnog (regionalnog) značaja), L (ceste lokalnog značaja).

Planom su određene sljedeće ceste državnog značaja:

- autocesta: Goričan-Zagreb-Rijeka - s pripadajućim čvorištima (Delnice) (A)
- ostale državne ceste (D):
 - DC 1 : Rijeka-Gornje Jelenje-Zdihovo-Karlovac-Zagreb-GP Goričan
 - DC 2: Delnice – Brod na Kupa – granica sa Slovenijom
 - DC 3: Prezid-Parg-Gerovo-Crni Lug-Delnice
 - DC 4: Delnice-Čvor Lučice-Mrkopalj
 - DC 5: Parg-Čabar-Hrvatsko-Turke-Gašparci-Brod na Kupa-Brod Moravice

Planom su određene sljedeće ceste područnog (regionalnog značaja) (Ž):

- županijske ceste:
 - ŽC 1: Crni Lug-Mrzla Vodica-Gornje Jelenje
 - ŽC 2: od državne ceste (Rijeka-Gornje Jelenje-Zdihovo-Karlovac-Zagreb-GP Goričan) do Petehovca i zona ugostiteljsko-turističke namjene Vele i Male Polane
 - ŽC 3: Skrad-Zeleni Vir
 - ŽC 4: od državne ceste (Prezid-Parg-Gerovo-Crni Lug-Delnice) do Sović Laza
- lokalne ceste:
 - LC 1: Krivac-Radočaj Brodski
 - LC 2: Iševnica-Zakraj Brodski-Skrad
 - LC 3: Crni Lug – Bela Vodica (NP Risnjak)
 - LC 4: Zalesina-Stari Laz
 - LC 5: od DC 2 do Velike Lešnice (etno zona)

Ceste lokalnog značaja - nerazvrstane ceste - Planom su na kartografskom prikazu 2.1. Prometni sustav prikazane važnije ceste lokalnog značaja - nerazvrstane ceste na području Grada Delnica. Osim nerazvrstanih cesta prikazanih na kartografskom prikazu 2.1. mogu se na području Grada Delnica graditi i druge nerazvrstane ceste prema uvjetima utvrđenim u Odredbama.

Željeznički promet

Na području Grada Delnica nalaze se sljedeće građevine željezničke infrastrukture:

- željeznička pruga za međunarodni promet Rijeka-Karlovac-Zagreb i dalje (željeznička pruga za međunarodni promet M202 Zagreb Glavni kolodvor - Karlovac - Rijeka)
- kolodvori Delnice i Zalesina
- tri (3) željezničko-cestovna prijelaza (kod DIPO-a, Vučnik, Lučice)
- željeznički tuneli: Kupjak (dio), Zalesina, Sušica, Žingerlet
- željeznički most Lučice iznad autoceste A6
- planirani željezničko-prometno-tehnologijski terminal planiran u građevinskom području gospodarske namjene uz naselje Delnice
- industrijski kolosijek Lučice

Planirana je modernizacija i rekonstrukcija postojeće željezničke pruge koja će se realizirati etapno po dionicama s ciljem unapređenja željezničkog prometa i povećanja prijevoznih kapaciteta. Ukupna širina koridora za rekonstrukciju postojeće željezničke pruge iznosi 150 m.

Rekonstrukcija postojeće željezničke pruge podrazumijeva:

- rekonstrukciju trase na pojedinim dionicama - (odstupanje od trasa dijela postojećih pruga – moguće formiranje novih trasa),
- moguću nadogradnju drugog kolosijeka uz dijelove postojeće pruge,
- rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih kolodvora, stajališta, tunela, vijadukata i mostova,
- rekonstrukciju dijelova građevinskog, elektroenergetskog te prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog infrastrukturnog podsustava i slično, a sve u cilju osiguranja potrebnih prometnih i tehničko-tehnoloških uvjeta.

Na području Grada Delnica (i dijelom na području Općine Skrad) planiran je smještaj žičare - gondole (turističke) na relaciji naselja Skrad i zone ugostiteljsko-turističke namjene Zeleni Vir (Općina Skrad). Točna lokacija i način uređenja površina odrediti će se daljnom razradom projektne dokumentacije a na temelju provedenog postupka procjene utjecaja na okoliš, propisanog važećom Uredbom. Širina planiranog koridora za žičaru – gondolu iznosi 25 m.

Zračni promet

Prostornim je planom planirana gradnja helidroma, kao građevine područnog (regionalnog) značaja, na lokaciji u naselju Delnice. Uvjeti gradnje i točna lokacija helidroma odrediti će se u urbanističkom planu uređenja naselja Delnice.

Elektronička komunikacijska mreža

Sustav elektroničke komunikacijske infrastrukture Grada Delnica prikazan je na kartografskom prikazu 2.2. Komunikacijski sustav. Duž planiranih magistralnih prometnica treba predvidjeti izgradnju DTK za magistralne telekomunikacijske vodove. Uz autocestu Zagreb – Rijeka, uz već položene cijevi za telekomunikacijske kabele položiti će se nova trasa magistralnih i međunarodnih telekomunikacijskih vodova.

Obavezna je izgradnja DTK kod gradnje novih županijskih, državnih i lokalnih cesta uz uvjete nadležne institucije.

Distribucijska kabelska kanalizacija s kabelskim zdencima izvodi se u svim građevinskim područjima pri građenju i rekonstrukciji građevina. Koncentracija instalacija u građevini se treba izvesti u kabelskom ormaru, a od ormara do kraja građevne čestice treba položiti cijevi prema zahtjevu nadležnih institucija.

Elektronička komunikacijska struktura (EKI) i povezna oprema prema načinu postavljanja dijeli se na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na postojećim građevinama (antenski prihvat) i elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na samostojećim stupovima.

Na kartografskom prikazu su prikazana područja planiranih zona elektroničke komunikacijske infrastrukture za smještaj samostojećih antenskih stupova u radijusu od 500 do 2000 m.

Energetski sustav – nafta i plin

Postojeći i planirani sustav plinske mreže na području Grada Delnice prikazan je na kartografskom prikazu 2.3. Energetski sustav.

Plinski sustav na području Grada Delnica čine sljedeći pripadajući objekti i instalacije:

- Magistralni plinovod Pula - Karlovac DN 500/75
- Magistralni plinovod Zlobin-Bosiljevo DN 800/100
- Mjerno-redukcijska stanica (MRS) Delnice
- planirana lokalna distributivna plinska mreža
- planirana redukcijska stanica Crni lug

Planirani sustav naftovoda i produktovoda prikazan je na kartografskom prikazu 2.3. Energetski sustav.

Sustav naftovoda i produktovoda na području Grada Delnica čine sljedeći pripadajući objekti i instalacije:

- postojeći Jadranski naftovod Omišalj-Sisak
- planirana rekonstrukcija postojećeg naftovoda
- planirani naftovod nećeg kapaciteta
- planirani višenamjenski međunarodni produktovod za naftne derivate

U sklopu izgradnje produktovoda planira se i izgradnja pretakališta / prihvratnih stanica čija će se točna lokacija definirati kroz projektnu dokumentaciju.

Planom su određeni zaštitni pojasevi postojećih i planiranih plinovoda, naftovoda i produktovoda.

Energetski sustav – Elektroenergetika

Elektroenergetski sustav Grada Delnica prikazan je na kartografskom prikazu 2.3. Energetski sustav

Neposrednom provedbom, unutar obuhvata ovog Plana, dozvoljava se izgradnja srednjenaponske i niskonaponske mreže. Planirani 20 kV vodovi će se unutar građevinskih područja izvoditi podzemnim kabelskim vodovima, a postojeći nadzemni će se pri rekonstrukciji prometnice ili izvođenju druge infrastrukture kroz trup prometnice položiti u trup ceste.

U građevinskim područjima poslovne namjene postojeće dalekovode je potrebno kablirati, što će se definirati urbanističkim planovima uređenja.

Zaštitni prostori postojećih i planiranih kabela i dalekovoda i njihove širine utvrđeni su posebnim propisom o mrežnim pravilima prijenosnog sustava i distributivnog sustava. Gradnja u utvrđenim zaštitnim prostorima provodi se u skladu s posebnim uvjetima nadležnog operatora prijenosne mreže.

Na području Grada Delnica predviđena je izgradnja trafostanice 110/25 kV EVP Delnice, van građevinskog područja naselja Delnice.

Planira se dovršenje elektroenergetskog razgraničenja Hrvatske i Slovenije u trupu planirane ceste Hrvatsko-Zamost. Planira se izgradnja 20 kV veze Malo Selo-Krašićevica. Planira se prelaganje dijela 20 kV veze radi izgradnje ceste Gašparci-Hrvatsko. Ukoliko dođe do povećane potrošnje elektroenergije na dijelu mreže gdje je ona već izvedena, neophodno će biti dograditi postojeću 20 kV i/ili 35 kV mrežu. Treba izgraditi novu mrežu na područjima koja nisu elektrificirana.

Na području Grada Delnica planirana je kao zahvat u prostoru od županijskog interesa **vjetroelektrana Poljička Kosa**. Planirana vjetroelektrana Poljička kosa provodi se temeljem odredbi Prostornog plana Primorsko-goranske županije.

Ovim izmjenama Plana na kartografskom prikazu 2.3. Energetski sustav prikazana je površina u okviru je moguć smještaj vjetroelektrane Poljička kosa. Površina je morala biti prikazana na kartografskom prikazu s obzirom da u skladu s Pravilnikom više nije moguće odrediti lokaciju simbolom kako je to učinjeno u Prostornom planu Primorsko-goranske županije.

Površina za smještaj vjetroelektrane određena je na površina poljička temelju elaborata: *ANALIZA PROSTORNIH MOGUĆNOSTI ZA KORIŠTENJE ENERGIJE VJETRA U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJ*. Zagreb, studeni 2009 koji je bio stručna podloga za izradu Prostornog plana PGŽ kojim je utvrđeno planiranje predmetne vjetroelektrane. Sukladno odredbama PP PGŽ iz površine su izuzeti dijelovi na udaljenosti manjoj od 500 m od GP naselja, ugostiteljsko-turističke namjene i sportsko-rekreacijske namjene te površine udaljene manje od 150 m od prometnica i druge infrastrukture. S obzirom da sukladno Pravilniku na površinama Š1 nije moguća gradnja infrastrukturnih građevina i te površine su oduzete od površine za vjetroelektanu.

Vodnogospodarski sustav - Vodoopskrba i drugo korištenje voda

Vodoopskrbni sustav Grada Delnica dio je regionalnog sustava vodoopskrbe Županije povezan na njega preko podsustava "Lokve" – regionalni vodoopskrbni sustav Gorski Kotar. Planirani sustav vodoopskrbe prikazan je na kartografskom prikazu 2.4. Vodnogospodarski sustav.

Opskrba vodom predviđena je na postojeću vodovodnu mrežu. Širenjem naselja paralelno se izgrađuje i planirani sustav vodoopskrbe. Planira se proširenje vodovodne mreže na neizgrađena građevinska područja.

Građevine za vodoopskrbu su: akumulacija Križ potok, vodozahvat na Kupici te uređaji za pripremu i tlačenje vode, vodospreme, cjevovodi i instalacije za kontrolu i upravljanje sustavom. Postojeće vodospreme: su Skakaonica (1000 m³) i Petehovac (1000 m³).

Prikaz postojećih i dijela planiranih vodova vodoopskrbnog i odvodnog sustava usklađen je s podacima koji su zaprimljeni od nadležnog javnopravnog tijela.

Vodnogospodarski sustav - Otpadne i oborinske vode

Planirani sustav odvodnje prikazan je na kartografskom prikazu 2.4. Vodnogospodarski sustav.

Kod izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih ulica mora se izvršiti gradnja ili rekonstrukcija postojeće fekalne kanalizacije. Gradnja se vrši u pravilu u javnoj površini ili cesti (ulici), a ako to nije zbog konfiguracije terena moguće ili ako tehnički uvjeti zahtijevaju može se vršiti i izvan tih površina. Ukoliko se gradi izvan javnih površina i cesta potrebno je voditi računa da se omogući nesmetano korištenje zemljišta u osnovnoj namjeni (privatne građevinske parcele, poljoprivredno zemljište, šumsko zemljište I sl.)

Odvodnja otpadnih voda naselja Delnice, Brod na Kupi, Krivac, Lučice i Crni Lug predviđena je priključivanjem na kanalizacijsku mrežu sa uređajem za pročišćavanje, a do njihove izgradnje vrši se izgradnja nepropusnih sabirnih jama.

U naselju Brod na Kupi planirana je izgradnja kanalizacijskog kolektora prema postojećem glavnom projektu (SUSTAV JAVNE ODVODNJE U NASELJU BROD NA KUPI – GLAVNI PROJEKT, Mapa 1., Br. Projekta 4/08, OPATIJA PROJEKT-HIDRO), a paralelno bi se izvodila i parcijalna sanacija vodovodnog cjevovoda i kućnih priključaka.

Za naselje Crni Lug mora se izraditi projektna dokumentacija za sustav javne odvodnje i izgraditi kolektore s priključcima.

Odvodnja otpadnih voda, ostalih naselja i izgradnje van građevinskih područja, predviđena je izgradnjom septičkih jama (nepropusnih ili trostepenih sa upojem) ili na drugi način sukladno posebnim sanitarno-tehničkim uvjetima

Za naselja Brod na Kupi i Krivac gradi se odvodni sustav prema jednom središnjem uređaju.

Postojeći biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda nalazi se u naselju Delnice (5000 ES)

Postojeći uređaj (BIO DISK) u Crnom Lugu rekonstruirati i osposobiti za rad.

U ranije navedena dva naselja treba projektirati razdjelni sustav odvodnje otpadnih voda i težiti isključenju ranije spojene oborinske vode.

Potrebna je izrada odgovarajuću stručnu podlogu sustava odvodnje otpadnih voda Brod na Kupi i Krivac (planirati izgradnju uređaja i kolektora).

Do izgradnje sustava odvodnje u Brodu na Kupi i Krivcu svi septički taložnici moraju se izvoditi nepropusni ili se otpadna voda mora dovesti putem manjih lokalnih uređaja na kategoriju vodotoka u koji se upušta.

Uređenje vodotoka i voda

Sustav uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda dio je cjelovitog sustava uređenja vodotoka i obrane od poplava na vodama područja malog sliva "Gorski kotar". Koridor sustava linijski obuhvaća sve vodotoke na području Grada Delnica.

Radi preciznijeg utvrđivanja koridora sustava uređenja vodotoka i zaštite od bujičnih voda, planira se za sve vodotoke utvrditi inundacijsko područje te javno vodno dobro i vodno dobro. Uvjeti za utvrđivanje inundacijskih područja i uređenje vodotoka u određeni u podlavlju 3.2.2. Ovog Plana.

Do utvrđivanja vodnog dobra i javnog vodnog dobra, kao orijentacijski podaci uzimaju se podaci prikazani u kartografskom prikazu 3.2. Posebna ograničenja ovog Plana na kojemu su prikazana Inundacijska područja / Područje posebnog ograničenja. Tijelo nadležno za sustav uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda može na temelju točnijih podataka iz svog djelokruga utvrditi drugačiji obuhvat inundacijskog područja ili vodnog dobra.

Regulacijske i zaštitne vodne građevine

Na području Grada Delnica planirane su sljedeće regulacijske i zaštitne vodne građevine prikazane na kartografskom prikazu 2.4. Vodnogospodarski sustav:

- akumulacije na području Crnog Luga: Bazen br. 1, 2., i 3., Crni Lug, Tomac

Posebne mjere – posebne vrijednosti

Zaštićeni dijelovi prirode - Zaštićena područja temeljem Zakona o zaštiti prirode i područja predložena za zaštitu

Na području Grada Delnica nalaze se sljedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode te koja su prikazana na kartografskom prikazu 3.1. Posebne vrijednosti:

- Nacionalni park Risnjak
- Posebni rezervat šumske vegetacije Debela lipa – Velika Rabar
- Spomenik prirode – hidrološki Kupa izvor
- Značajni krajobraz Vražiji prolaz i Zeleni vir
- Park šuma Japlenški vrh

Zaštita i očuvanje temeljnih vrijednosti područja nacionalnog parka Risnjak provodi se u skladu sa prostornim planom područja posebnih obilježja i plana upravljanja.

Na području i u neposrednoj okolini posebnog rezervata šumske vegetacije nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti šumske fitocenoze, a to su ponajprije intenzivniji zahvati sječe u okolnom prostoru, izgradnja prometnica, eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr.

Zaštićenu park-šumu Japlenški vrh treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno smjernicama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i namjene prostora. Uzgojno-sanitarnim zahvatima dendrofloru treba održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Na području park-šume mogu se uređivati rekreacijske površine.

Preporučljivo je izraditi i provoditi programe razvoja održivog turizma u zaštićenim područjima (izuzev posebnih rezervata i spomenika prirode), s naglaskom na definiranje prihvatnog kapaciteta područja ("carrying capacity").

Značajke spomenika prirode (hidrološki) treba očuvati izuzimanjem nepovoljnih aktivnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati, izgradnja i dr.) iz zone u kojoj bi mogli negativno utjecati na zaštićenu geobaštinu

Nužno je osigurati provođenje mjera revitalizacije za staništa u zaštićenim područjima izloženim zaraštavanju i zatrpavanju (travnjaci, cretovi, bare, lokve, špilje i dr.) – kroz osiguranje poticaja ili organiziranje košnje i čišćenja od strane nadležnih javnih ustanova zaštite prirode. Po potrebi

navedene ustanove trebaju sukladno zakonskoj regulativi sklapati ugovore o skrbi za pojedina zaštićena područja ili njihove dijelove.

Ovim Prostornim planom se na području Grada Delnica, a u skladu s planom višeg reda, štite vrijedni dijelovi prirodnih područja koja se predlažu za zaštitu temeljem posebnog propisa o zaštiti prirode te se za pojedino područje predlaže kategorija zaštite kako slijedi:

- Posebni rezervat Velika i Mala Belica (botaničko-zoološki)
- Posebni rezervat Kupica-Zeleni Vir (geomorfološko-ihitiološki)
- Park prirode Kupa
- Spomenik prirode Jagodina stijena iznad Delnica

Navedena područja prikazana su na kartografskom prikazu 3.1. Posebne vrijednosti.

Području vrijednog krajobraza Petehovac, je od 2016.g. ukinuta zaštita temeljem Zakona o zaštiti prirode. Ovim planom područje se štiti kao osobito vrijedan krajobraz.

Za sva područja čija je zaštita predložena Planom u Odredbama za provedbu određene su mjere zaštite.

Planom se daju smjernice za očuvanje zaštićenih i ugroženih vrsta i stanišna na području Grada Delnica

Prirodni i poluprirodni tipovi slatkovodnih staništa - općenito su ugroženi uz trend smanjenja preostalih površina (ne samo na području Grada) te o svima treba voditi posebnu brigu. Na području Grada Delnice to su staništa prema NKS klasifikaciji: grupa A. i (A.1.2. Povremene stajačice (NATURA -); A.2.2. Povremeni vodotoci (NATURA -); A.2.3. Stalni vodotoci, A.3.4. Karbonatna vrela (NATURA 7220); A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / (NATURA -); C.1.1. Bazofilni (niski) cretovi (NATURA 7230); C.1.2. Acidofilni (prijelazni i nadignuti) cretovi (NATURA 7140, 7150)). Ova staništa ugrožavaju svi oblici hidrotehničkih zahvata, crpljenje vode, onečišćenja (kamenolomi, industrija), potencijalno svi oblici izgradnje (stambena, turistička, cestogradnja i dr.), melioracija i dr.

- Sva preostala slatkovodna staništa s prirodnim vodnim režimom i / ili prirodnim obalnim područjem (struktura inundiranog obalnog tla, riparijska šuma, cretovi itd.) trebalo bi štititi od daljnjih izmjena koji na bilo koji način negativno utječu na hidrološki režim, promjenu prirodnog obalnog tla i vegetacije i kvalitetu vode. Potrebno je provoditi zaštitne mjere acidofilnih cretova.
- (2) **Poluprirodna travnjačka staništa** - velikom brzinom nestaju s jedne strane zbog eutrofikacije i intenziviranja poljoprivrede ili s druge strane zbog sukcesijskih procesa do kojih je došlo uslijed prestanka tradicionalnih načina stočarenja. Na području Grada Delnice to su staništa prema NKS klasifikaciji: grupa C.2. i C.3. (C.2.2. Vlažne livade Srednje Europe (NATURA 6410), C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe (NATURA 6520), C.3.3. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima (NATURA 6210), C.3.4. Europske suhe vrištine i travnjaci trave tvrdače (NATURA 4030, 6230).
- Potrebno je provoditi aktivne mjere zaštite koje bi sadržavale mjere poticanja aktivnog i tradicijskog uzgoja domaćih pasmina stoke (izvođenja na pašu), košnju (s različitim intenzitetima na različitim lokacijama) i sl., a s druge strane sprječavanje sjetve alohtonog krmiva, alohtonih bioregulatora, sprječavanje upotrebe umjetnih gnojiva, te pesticida i ostalih kemijskih sredstava.
- (3) **Šumska staništa** - rijetki i ugroženi tipovi staništa koji zahtijevaju veliku brigu i obranu od uništenja, degradacije ili fragmentacije:
- E.1.3.2. Alnetum glutioso-incanae, rasprostranjena je samo u dolini gornje Kupe, a većina površine nalazi se na području Grada. Ova je šumska zajednica vezana za vodotok rijeke Kupe, u dolini gornje Kupe (uglavnom na području Grada Delnice). Sve preostale šumske površine pod ovom zajednicom

treba staviti pod posebnu zaštitu i sprječavati sve utjecaje koje bi mogle dovesti do uništenja, degradacije ili fragmentacije. Zbog specifične distribucije ovog stanišnog tipa, ova potrebno je obraditi ova staništa pri izradi PPPPO Doline Kupe.

- Pojedine šumske zajednice obrastaju vrlo velike strmine ili sjenovitu konfiguraciju terena. Te šumske zajednice, posebno zbog svojim malih površina i zbog toga što obrastaju površine koje su potencijalno vrlo izložene eroziji, klizanju tla i sl., treba zaštititi i od drugih oblika mogućih ugroza (npr. gradnja, onečišćenje itd.). To su: E.4.6.1. *Ostryo-Fagetum*, E.4.6.2. *Erico-Fagetum*, E.6.1.1. *Ranunculo platanifoliae-Fagetum*, E.6.1.2. *Polysticho lonchitis-Fagetum*, E.7.1.1. *Calamagrostio-Abietetum*, E.7.3.2. *Listero-Piceetum abietis*, E.7.4.2. *Erico herbaceae-Ostryetum*, E.4.2.2. *Blechno-Fagetum*, E.4.4.2. *Lunario redivivae-Aceretum pseudoplatani*, E.7.2.1. *Blechno-Abietetum*.
- U šumskoj zajednici E.7.2.1. *Blechno-Abietetum* obitava najveći broj jedinki ugroženog tetrijeba gluhana. Potrebno je locirati postojeća pjevališta te ptice te provoditi posebnu zaštitu i režim gospodarenja.

(4) Krško podzemlje - sve speleološke objekte preventivno zaštititi do dovršetka istraživanja faune, a one u kojima je već utvrđena vrijedna fauna odgovarajuće zaštititi od onečišćavanja, devastacije, uništenja staništa, iznošenja biološkog. Kod speleoloških objekata koji nisu otvoreni za posjetitelje, potrebno je onemogućiti ulaske osim za potrebe znanstvenih istraživanja.

(5) Flora:

- vrste vezane za neintenzivno gospodarene travnjake - zaštititi provedbom aktivnih mjera zaštite koje bi sadržavale mjere poticanja aktivnog i tradicijskog uzgoja domaćih pasmina stoke (izvođenje na pašu), košnju (s različitim intenzitetima na različitim lokacijama) i sl., sprječavanje sjetve alohtonog krmiva, alohtonih bioregulatora, sprječavanje upotrebe umjetnih gnojiva, te pesticida i ostalih kemijskih sredstava.
- vrste vezane za prirodna i poluprirodna slatkovodna staništa - zaštititi provedbom aktivnih mjera zaštite od daljnjih izmjena koje na bilo koji način negativno utječu na hidrološki režim, promjenu prirodnog obalnog tla i vegetacije i kvalitetu vode.

(6) Fauna – potrebno je prema uzrocima ugroženosti provoditi odgovarajuće mjere zaštite. U nastavku se navode uzroci ugroženosti

- velike zvijeri – zahtijevaju prostrane površine dobro očuvanih staništa za svoje stabilno obitavalište, te minimalno uznemiravanje. Vrlo su osjetljive na fragmentaciju (šumskih) staništa, ali i na čovjekovo djelovanje prema njihovoj hrani (lov, žirenje i dr.). Također uzroci ugroženosti su i prekomjerni lov i krivolov.
- šišmiši - iznimno osjetljiva kategorija - ugrožava ih turističko uređivanje i fumigacija špilja i prečesto posjećivanje špilja, upotreba pesticida u poljoprivredi i šumarstvu, premazivanje drvenih dijelova kuća neselektivnim insekticidima, obnova i izgradnja crkava i drugih zgrada bez osiguravanja pogodnih mjesta za boravak ovih životinja, efemerizacija prašuma i starih stabala s dupljama u ostalim šumama, kanaliziranje vodotokova, onečišćivanje voda i općenito fragmentacija staništa pogodnih za šišmiše.
- ugroženi mali sisavci (glodavci, zec, vjeverica) – ugrožava ih upotreba pesticida u poljoprivredi i šumarstvu, efemerizacija prašuma i starih stabala s dupljama u ostalim šumama i općenito fragmentacija staništa pogodnih za šišmiše.
- tetrijeb gluhan - tetrijeb gluhan iznimno je osjetljiv na uznemiravanje, što pretpostavlja potrebu snažne zaštite njegovih stalnih (dugogodišnjih) pjevališta. Naveći broj jedinki zabilježen u šumi rebrače i jele (NKS E.7.2.1.), te bi gospodarenjem ovim šumskim stanišnim tipom trebalo posebno uvažavati potrebe ove vrste.
- ptice grabljivice i sovke – ubijanje pod izgovorom šteta na divljači, čovjekovo prema njihovoj hrani (prekomjerni lov plijena grabljivica), promjene u staništu zbog prekmjernog porasta brojnosti divljih svinja i druge divljači zbog prihrane, otrovni mamci, trovanje olovnom sačmom (štekavac).
- ptice općenito – lov/krivolov, trovanje olovnom sačmom (močvarice!), smanjivanje površina pod prašumama ili stojećih starih stabala s dupljama i sušaca u gospodarenim šumama, neodgovarajuće upravljanje vodama (izgradnja brana, hidroakumulacija, nasipa, kanaliziranje tekućica, eksploatacija riječnih sedimenata, prekomjerno crpljenje vode, melioracija, isušivanje vlažnih staništa, mijenjanje prirodne strukture obala i dr.), općenito uništavanje, degradacija i fragmentacija stanišnih tipova

važnih pticama, napuštanje tradicionalnog stočarstva, prestanak ekstenzivne proizvodnje ribe u šaranskim ribnjacima, neodgovarajuće reguliran turizam i uznemiravanje na lokalitetima važnima za ptice, gradnja električkih vodova i vjetroelektrana,

- gmazovi – ugrožava ih ilegalno komercijalno sakupljanje za terariste, regulacija vodotokova (zmija ribarica), cestogradnja bez prijelaza za životinje.
- vodozemci – čitava je skupina barem jednim dijelom svojeg životnog ciklusa vezana za slatkovodna ili trajno vlažna staništa. S tim u vezi ova skupina je općenito ugrožena bilo kakvim hidrološko-hidrotehničkim zahvatima na prirodnim i poluprirodnim slakovodnim staništima (regulacija vodotokova, melioracije, svi oblici hidrotehničkih zahvata), onečišćenje voda, unošenje stranih vrsta, cestogradnja bez prijelaza za amfibijske životinje, posebno na mjestima stalnih migracija, izgradnja i urbanizacija uz vodna lica i općenito fragmentacija staništa.
- slatkovodne ribe i rakovi – dijele svu problematiku ugroza slatkovodnih staništa: svako zadiranje i mijenjanje hidrološkog režima i strukture dna korita / bazena vodnog lica (uništavanje ili degradacija) hidrološko-hidrotehničkim zahvatima, intenzivna eksploatacija vode ali se kod njih javljaju i drugi uzroci ugroženosti kao što je onečišćenje, eutrofikacija, mijenjanje prozirnosti te zagrijavanje vode, ali i neodgovarajući ribolov kao i unos alohtonih slatkovodnih organizama.
- saproksilni kornjaši – temeljno ovise o stalnom prisustvu dostatne količine krupnih drvnih ostataka na većim šumskim površinama. Najbolje uvjete za život imaju u prašumama. Ovdje je ključno dosljedno provoditi transformacijske mjere gospodarenja šumama. Potrebno je osigurati kontinuiranu i dostatnu dinamiku i obuhvat ostavljanja određenog broja umirućih i mrtvih stabala po hektaru, preporučljivo u svim tipovima šumskih staništa.
- trčci – najviše ih ugrožava uništavanje i degradacija staništa općenito, to su uglavnom stenovalentne životinje i većina ih je vrlo osjetljiva na promjene u okolišu. Higrofilne vrste su osjetljive na bio koje promjene u slatkovodnim staništima, odnosno na njihovim neposrednim, rubnim zonama, slično vodozemcima i gljivama vezanim za prirodne obalne zone slatkih voda. Stenotopne saproksilne vrste ovise o kontinuiranom prisustvu dostatne količine krupnih drvnih ostataka u prašumama, kao i prašumske gljive i drugi saproksilni kornjaši. Vrste vezane za cretove posebno su ugrožene zbog malih i međusobno vrlo izoliranih površina pod cretovima u Hrvatskoj, te zbog ubrzanog nestajanja tog tipa staništa, kao i cretne gljive.
- dnevni leptiri – uništavanje, degradacija i fragmentacija staništa, napuštanje tradicionalnog stočarstva (nestajanje pašnjaka i košanica), okrupnjavanje i ujednačenost poljoprivrede, klimatske promjene (slabo mobilne ili stanišno specijalizirane vrste).
- vretenca – melioracija, vodospreme, kanaliziranje vodotokova, onečišćavanje vode, mijenjanje vodnog režima, unošenje stranih vrsta, prirodno i antropogeno zatrpavanje vodnih lica, prekomjerna eksploatacija vode, napuštanje ekstenzivnog ribogojstva, isušivanje vlažnih staništa
- špiljska fauna – uništavanje, devastacija i degradacija staništa, onečišćenje, neprikladno turističko uređivanje i korištenje špilja (toplinsko i svjetlosno onečišćenje, zakiseljavanje vode, gaženje), klimatske promjene, ilegalno hvatanje i sakupljanje životinja; slatkovodnu podzemnu faunu ugrožavaju i svi oblici mijenjanja smjera i dinamike podzemnih voda (hidrotehnički zahvati).

(7) mikrobiota (gljive)

- vrste vezane za neintenzivno gospodarene travnjake - zaštititi provedbom aktivnih mjera zaštite koje bi sadržavale mjere poticanja aktivnog i tradicijskog uzgoja domaćih pasmina stoke (izvođenja na pašu), košnju (s različitim intenzitetima na različitim lokacijama) te sprječavanje sjetve alohtonog krmiva, alohtonih bioregulatora, upotrebu umjetnih gnojiva, te pesticida i ostalih kemijskih sredstava.
- vrste vezane za prirodna i poluprirodna slatkovodna staništa - zaštititi provedbom aktivnih mjera zaštite od daljnjih izmjena koji na bilo koji način negativno utječu na hidrološki režim, promjenu prirodnog obalnog tla i vegetacije i kvalitete vode.
- vrste vezane za krupne drvene ostatke u prirodnim šumskim staništima - Ovisi o stalnom prisustvu dostatne količine krupnih drvnih ostataka na većim šumskim površinama. Potrebno je osigurati kontinuiranu i dostatnu dinamiku i obuhvat ostavljanja određenog broja umirućih i mrtvih stabala po hektaru, preporučljivo u svim tipovima šumskih staništa.

- prepoznata su dva vrijedna IFA (Important Fungus Area) područja – travnjaci oko Crnog Luga i područje Leska. Nužno je organizirati košnju svih travnatih površina na području Leska i na travnjacima oko Crnog Luga barem jednom godišnje, i to svakako u kolovozu. Sav pokošeni biljni materijal potrebno je ukloniti s travnjaka. Provesti dodatno mikološko istraživanje. Područje Leska – mjere zaštite se određuju kroz PPPPO NP Risnjak,

Kulturna baština - registrirani spomenici kulture

Na području Grada Delnica nalaze se sljedeća zaštićena kulturna dobra:

- Ruralna cjelina Velika Lešnica (proglašena 1976.) (Z-6885)
- Profani objekt - Kaštel Zrinski u Brodu na Kupi (proglašen 1978.) (Z-115)
- Etnološki objekt - Kuća Rački - stambena zgrada u Delnicama, Supilova 96 (proglašena 1968.) (Z-150)
- Židovsko groblje u naselju Zamost Brodski (Z-7839)
- Rodna kuća narodnog heroja Ivana Lenca (RRI-0414-1977.)
- Zgrada Agitpropa OK KPH u Zalesini (proglašena 1971.) (RRI-0270-1971.)
- Zgrada tehnike Pobjeda i Sloboda u Zalesini (RZG-0269-1971.)

Na području Grada Delnica nalazi se dobro lokalnog značenja - Damski most (L-38)

Također, na području Grada na temelju PP PGŽ štiti se industrijska baština – Popovićev električni mlin u Delnicama.

Prilikom bilo kakvog zahvata u zoni ili na građevini koja je kulturno dobro potrebno je od nadležnog tijela ishoditi odobrenje i posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Na području Grada Delnica evidentirani su sljedeći sakralni objekti:

- Brod na Kupi - podarhiđakonatska i župna crkva Sv. M.Magdalene
- Crni Lug - crkva Sv.Petra i Pavla
- Dedin - kapela Sv.Anta Padovanskog
- Delnice - župna crkva Sv.Ivana Krstitelja
- Gornje Tihovo - kapelica Majke Božje Bistričke
- Kuželj - župna crkva Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja; kapela sv.Ivana Nepomuka na mostu
- Donji Ložac - kapelica Majke Božje Kraljice
- Mala Lešnica - kapela Majke Božje
- Marija Trošt - crkva Majke Božje
- Razloge - crkva Bezgrešnog Začeca
- Turki - župna crkva Sv.Križa
- Zakrajc Brodski - kapela Sv.Roka
- Velika Lešnica - crkva Marije Božje od Presvete Krunice
- Zakrajc Turkovski - kapela Presvetog Srca Isusovog
- Zamost Brodski - kapela Uskrsnuća Kristovog na groblju
- Lučice - Crkva sv. Josipa
- Delnice - Kalvarija i crkva
- Čedanj - područna crkva, kapela Presvetog trojstva
- Kočićin- kapela Majke Božje od Pomoći
- Gašparci – kapela Majke Božje Lurdske
- Zagolik - kapela sv. Lovre

- Hrvatsko – filijalna crkva sv. Florijana

Za sve zahvate na evidentiranoj baštini navedenoj u prethodnom stavku ovoga članka preporuča se ishoditi savjetodavno mišljenje nadležnog konzervatorskog ureda

Na području Grada Delnice zabilježena su sljedeća spomen obilježja NOB-e i spomenici:

- Spomen obilježja:

1. Brod na Kupi - 12 lokacija
2. Crni Lug - 10 lokacija
3. Delnice - 25 lokacija

- Spomenici:

1. Brod na Kupi: na groblju i ispred zgrade nove škole
2. Crni Lug - centar
3. Delnice: na trgu, iza groblja, u parku, u Dražicama-Grabanj

- Spomen kosturnice

1. Turke
2. Crni Lug
3. Delnice

Obveza lokalne samouprave je održavati navedene građevine, a za sve zahvate preporuča se pribaviti mišljenje nadležnog konzervatorskog ureda

Zaštita krajobraznih vrijednosti

Planom su utvrđena područja i lokaliteti osobite vrijednosti, osjetljivosti i ljepote a prikazani su u grafičkom dijelu plana na kartografskom prikazu 3.1. Posebne vrijednosti

Vizure značajne za panoramske vrijednosti krajobraza prikazani su na kartografskom prikazu 3.1. Posebne vrijednosti te ih je potrebno štititi

Osobito vrijedan krajobraz Petehovac

Planom se štiti područje osobito vrijednog krajobraza Petehovac. Određene su sljedeće mjere zaštite:

- u zoni jugozapadne padine pod Štimčovim vrhom sa Jagodinom stijenom i ponikvom ispod nje: Cjelokupno područje pod šumom (šuma bukve bogata kaćunima, šuma crnog bora, šuma smreke ispod Jagodine stijene), ali i vegetaciju stjenjaka potrebno je prepustiti svome prirodnom razvoju. Potrebno je osigurati biološka istraživanja postojećeg stanja. Zabranjena je gradnja građevina, osim za potrebe znanstvenih istraživanja. Zbog prisutnosti crnog bora, maksimalno čuvati ovaj prostor od požara.

- šumski pokrov na glavnom grebenu Veliki Petehovac – Mali Petehovac – Štimčov vrh s ostalim padinama: gospodarenje šumom - jedina dopuštena sječa je preborna stablimična, uz prirodnu obnovu biljnih vrsta u spontanom (prirodnom) sastavu. Poticati korištenje postojećih pješačkih staza, ali zabranjena je vožnja motornim vozilima po njima.

- travnjaci na glavnom grebenu: zbog zaštite bogate faune, flore i mikrobiote montanih travnjaka, nužno je organizirati košnju svih travnatih površina barem jednom godišnje, i to svakako u kolovozu (kako bi trava bila niska na početku jesenske sezone fruktificiranja gljiva). Sav pokošeni biljni materijal potrebno je ukloniti s travnjaka.

Područja ekološke mreže

Ekološka mreža na području Grada Delnica obuhvaća slijedeće područje očuvanja značajna za ptice (POP):

- "Gorski kotar i sjeverna Lika" (HR1000019) - cjelokupna površina Grada Delnica, osim krajnjeg istočnog dijela područja Grada uz rijeku Kupu, smještena je u većem POP području

Ekološka mreža na području Grada Delnica obuhvaća sljedeća područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS):

- Gorski kotar i sjeverna Lika (HR5000019)
- Bjeljevina (HR2001433)
- Kupa (HR2000642)
- Dio Kupe (HR2001282)
- Nacionalni park Risnjak (HR2000447)
- Velika Belica (HR2001417)
- Potok Mala Belica (HR2001257)
- Područje oko Kupice (HR2001351)
- Vražji prolaz i Zeleni vir (HR2001345)
- Lokve-Sunger-Fužine (HR2001353)
- Pustinja špilja (HR2000110) ("Lučićka špilja")
- Hajdova hiža (HR2000755)
- Šume kod Skrada (HR2001413)

Mjere zaštite područja ekološke mreže su:

- Provoditi smjernice za mjere zaštite područja ekološke mreže propisane Uredbom o proglašenju ekološke mreže, te donijeti i provoditi Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.
- Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni o prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno zakonskoj regulativi.
- Izvršiti inventarizaciju vrsta i staništa te provoditi praćenje stanja (monitoring) kvalifikacijskih vrsta i stanišnih tipova u pojedinim područjima ekološke mreže.
- Nužno je osigurati provođenje mjera revitalizacije za staništa izložena zaraštavanju i zatrpavanju (travnjaci, cretovi, bare, lokve, špilje i dr.) – kroz osiguranje poticaja ili organiziranje košnje i čišćenja od strane nadležnih javnih ustanova zaštite prirode. Po potrebi navedene ustanove trebaju sukladno zakonskoj regulativi sklapati ugovore o skrbi za pojedina zaštićena područja ili njihove dijelove.

Posebna ograničenja

Planom su određene mjere zaštite od potresa i rušenja te zaštita od požara.

Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće

Zaštita sadašnjih i potencijalnih izvorišta javne vodoopskrbe osigurava se utvrđivanjem zona sanitarne zaštite izvorišta i provedbom mjera zaštite u zonama.

Područjem Grada Delnica protežu se zone zaštite izvorišta na području Gorskog kotara koje su prikazane na kartografskom prikazu 3.2. Posebna ograničenja i posebni načini korištenja.

Korištenje prostora i odvijanje svih drugih aktivnosti te provođenje mjera zaštite u područjima zona sanitarne zaštite i vodoopskrbnog rezervata provodi se u skladu s Odlukom o zaštiti izvorišta na području Gorskog kotara.

Zone zaštite utvrđuju se radi zaštite izvorišta od onečišćenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na kakvoću i zdravstvenu ispravnost vode za piće ili na izdašnost izvorišta.

Na području Grada Delnice utvrđene su sljedeće zone:

- zona ograničenja - IV. zona
- zona ograničenja i nadzora - III. zona
- zona strogog ograničenja i nadzora - II. zona
- vodoopskrbni rezervat.

Zaštita od poplava

Na kartografskom prikazu 3.2. Posebna ograničenja prikazana su područja u opasnosti od poplava. Opasnost od poplava i pojava prelijevanja rijeka van korita prisutna je u dolini rijeke Kupe gdje postoje naselja uz samo korito. Posebno se izdvaja naselje Brod na Kupi koje je ugroženo od mogućih poplava rijeke Kupe kao i plavljenja okolnih bujičnih potoka.

Obrana od poplava se provodi u skladu s Planom obrane od poplava koji se donosi u skladu sa Zakonom o vodama.

Građenje i rekonstrukcija u području prelijevanja rijeka iz Plana obrane od poplava provode se prema Odredbama ovog Plana uz suglasnost Hrvatskih voda.

Inundacijska područja i vodno dobro

Sustav uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda dio je cjelovitog sustava uređenja vodotoka i obrane od poplava na vodama područja malog sliva "Gorski kotar". Koridor sustava linijski obuhvaća sve vodotoke na području Grada Delnica.

Radi preciznijeg utvrđivanja koridora sustava uređenja vodotoka i zaštite od bujičnih voda, planira se za sve vodotoke utvrditi inundacijsko područje te javno vodno dobro i vodno dobro.

Do utvrđivanja inundacijskog područja (javnog vodnog dobra i vodnog dobra) širina koridora vodotoka obuhvaća prirodno ili uređeno korito vodotoka s obostranim pojasom širine 10 m mjereno od gornjeg ruba korita, vanjske nožice nasipa ili vanjskog ruba građevine uređenja toka.

Do utvrđivanja vodnog dobra i javnog vodnog dobra, kao orijentacijski podaci uzimaju se podaci prikazani u kartografskom prikazu 3.2. Posebna ograničenja ovog Plana na kojemu su prikazana Inundacijska područja / Područje posebnog ograničenja. Tijelo nadležno za sustav uređenja vodotoka i

zaštite od štetnog djelovanja voda može na temelju točnijih podataka iz svog djelokruga utvrditi drugačiji obuhvat inundacijskog područja ili vodnog dobra.

Unutar navedenog koridora planira se dogradnja sustava uređenja vodotoka i zaštite od poplava, njegova mjestimična rekonstrukcija, sanacija i redovito održavanje korita i vodnih građevina i drugi zahvati u funkciji zaštite i korištenja voda (npr. obalna šetnica, put, sportsko-rekreacijske površine na prirodnim područjima u skladu s uvjetima ovog Plana) u skladu s uvjetima nadležnog tijela.

Uređenje vodotoka provodi se na temelju planova Hrvatskih voda, usklađenim s Strategijom upravljanja vodama.

Zaštita od štetnog djelovanja voda – mjere zaštite od erozije, obrada erodiranih područja

Potrebno je osigurati uređenje devastiranih i erozijom zahvaćenih područja. Svim površinama, naročito šumskim i poljoprivrednim gospodariti na način da se smanji , odnosno ne poveća vodna erozija. Sve građevinske i druge zahvate u prostoru izvoditi na način da se ne poveća erozija, odnosno da se oštećene površine odmah saniraju. Uređenjem vodotoka i drugim antierozijskim mjerama smanjiti eroziju korita vodotoka.

Zone ograničenja zbog vojnih objekata, zaštitni pojasevi infrastrukturnih objekata i građevina

U svrhu zaštite prostora oko vojnih objekata određene su zaštitne i sigurnosne zone koje su prikazane na kartografskom prikazu 3.2. Posebna ograničenja

Za streljište Stari Drgomalj utvrđena je zona zabranjene gradnje prema kriterijima za izračun zaštitnih i sigurnosnih zona sukladno odredbama zakonske regulative.

Za vojarnu „Stožerni brigadir Ante Šaškor“ određene su zaštitne i sigurnosne zone kako slijedi:

- zona zabrane građenja-zona posebne namjene: za građenje građevina u ovoj zoni obavezna je potvrda MORH-a
- zona ograničenog građenja - primjenjuju se posebni uvjeti građenja prema definiciji zaštitne zone, a uzimajući u obzir postojeću okolnu izgradnju koji obuhvaćaju: zabranu građenja građevina koje svojom visinom nadvisuju vojne građevine i time predstavljaju fizičku prepreku koja ometa rad vojnih uređaja, zabranu građenja industrijskih i energetske objekata, dalekovoda, antena i raznih građevina metalnih konstrukcija, elektronskih uređaja i drugih građevina koji emitiranjem elektromagnetskih valova ili na neki drugi način mogu ometati rad vojnih uređaja, ugrožavaju sigurnost i tajnost vojne građevine te predstavljaju „unosan cilj“ napada. Za građenje svih građevina u ovoj zoni potrebno je prethodno pribaviti suglasnost MORH-a.

Planom su određeni zaštitni pojasevi planirane i postojeće infrastrukture

Zaštita od buke

Unutar područja naselja, turističkih zona, kampova i zona odgojno obrazovnih institucija najveća dopuštena 15 minutna razina buke u dB-ima je : za dan 55 , a za noć 45.

Unutar poslovno-stambenih zona s objektima javne namjene te u zonama duž autoputa najviša dopuštena 15 minutna razina buke u dB-ima je : za dan 65 , a za noć 50

Na osnovi rezultata snimanja i odredbi Zakona o buci donjeti Odluku o zaštiti od buke kojom se regulira dozvoljeni nivo buke, ovisno o namjeni prostora.

Naselje Delnice sjecište je prometnih tokova državnog, županijskog i lokalnog ranga. Buku, uzrokovanu tom činjenicom, potrebno je smanjiti izgradnjom obilaznice. Ugroženi dijelovi – Zalesina od utjecaja buke s autoceste, Delnice – Lujzinska zbog buke od prometa. Novi moment je pruga u blizini Delnica – lokomotive na dizel gorivo proizvode veliku buku.

Zaštita od buke treba se odvijati u skladu s mjerama zaštite:

- pri izradi prostornih planova niže razine, te projekata pojedinih građevina treba zadržati nivo buke u dopustivim granicama (45 - 65 dB)
- pozicionirati pojedine bučnije sadržaje što dalje od stambenih i turističko smještajnih građevina
- u zonama pretežito stambene izgradnje treba podizati zelenilo penjačica i živica kako bi se amortizirala tranzitna buka uz županijske i državne prometnice
- uz granicu zone proizvodnih sadržaja treba formirati zeleni pojas srednjeg i visokog zelenila, naročito uz bučnije radionice

Kao dopunsko sredstvo za zaštitu od buke koristiti nasad kao pojas zelenila ili paravane od prirodnog materijala (drvo).

Zaštita zraka

Potrebno je poduzeti sljedeće mjere i aktivnosti kako bi se preventivnim mjerama zadržala I kategorija kakvoće zraka:

- promicanje upotrebe plina kod korisnika drugog energenta i novog korisnika
- u svim kotlovnica koje koriste lož ulje propisati upotrebu nisko-sumpornog lož ulja sa sadržajem sumpora do 1%, odnosno upotrebu plina
- održavanje javnih površina naselja redovitim čišćenjem
- redovito održavanje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
- vršiti mjerenje onečišćenja zraka uz uspoređivanje rezultata "nultog stanja onečišćenja zraka" i novog stanja radi poduzimanja potrebnih mjera za smanjenje štetnih i prekomjernih emisija u smislu važećih propisa.
- analizirati utjecaj zagađenja zraka na zdravlje ljudi, vegetaciju i akumulacije pitke vode.
- za utvrđena zagađenja štetnim emisijama iz susjednih područja moraju se uspostavljati kontakti na nivou Gradova, Općina i Županija kako bi se prekomjerna i štetna zagađenja zraka svela u zakonom dozvoljene granice.

Potencijalnim zagađivačima zraka smatraju se uređaji za pročišćavanje voda, odlagalište otpada, stočne farme, promet autocestom Rijeka-Karlovac za koju je potrebno uspostaviti monitoring onečišćenja zraka na području Grada Delnice.

U cilju smanjenja zagađenosti zraka prometom, pristupiti rekonstrukciji i izgradnji zaobilaznica i bržih magistralnih cesta uz ugrožena naselja.

3.1. ISKAZ POVRŠINA I PROSTORNIH POKAZATELJA

Tablica 41: Iskaz površina svih namjena

PRIMARNA NAMJENA KODOVI TEME	POVRŠINA
[KN-1-1-3604] (R4) Sportsko-rekreacijska namjena (izvan građevinskog područja) - sportsko-rekreacijska igrališta na otvorenom	103.526 m ²
[KN-1-1-3003] (S3) Stambena namjena	3.782 m ²
[KN-1-1-3004] (S4) Stambena namjena	16.634 m ²
[KN-1-1-3005] (S5) Stambena namjena - poljoprivredna domaćinstva	2.791.691 m ²
[KN-1-1-3100] (D) Javna i društvena namjena	47.479 m ²
[KN-1-1-3105] (D5) Javna i društvena namjena - osnovnoškolska i srednjoškolska	23.281 m ²
[KN-1-1-3108] (D8) Javna i društvena namjena - vjerska	2.608 m ²
[KN-1-1-1210] (E) Eksploatacija mineralnih sirovina	83.180 m ²
[KN-1-1-3261] (K1) Poslovna namjena - uslužna	92.026 m ²
[KN-1-1-3211] (I1) Proizvodna namjena	264.442 m ²
[KN-1-1-2851] (GO) Gospodarenje otpadom područnog (regionalnog) značaja	33.564 m ²
[KN-1-1-3401] (T1) Ugostiteljsko-turistička namjena (u građevinskom području naselja)	15.481 m ²
[KN-1-1-3402] (T2) Ugostiteljsko-turistička namjena (u izdvojenom građevinskom području izvan naselja) - s gradnjom smještajnih građevina	23.479 m ²
[KN-1-1-3606] (R6) Sportsko-rekreacijska namjena - centar za zimske sportove	575.403 m ²
[KN-1-1-3290] (Gr) Groblje	22.721 m ²
[KN-1-1-1901] (IS1) Površina infrastrukture - cestovni promet državnog značaja	572.644 m ²
[KN-1-1-1902] (IS2) Površina infrastrukture - željeznički promet državnog značaja	20.469 m ²
[KN-1-1-2907] (IS7) Površina infrastrukture - energetske sustav područnog (regionalnog) značaja	9.576 m ²
[KN-1-1-3902] (IS2) Površina infrastrukture - željeznički promet	8.056 m ²
[KN-1-1-3954] (Pp) Parkirališna površina	15.359 m ²
[KN-1-1-1310] Zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja	139.107.404 m ²
[KN-1-1-3312] Ostalo zemljište namijenjeno šumi	22.173.896 m ²
[KN-1-1-3302] Ostalo zemljište namijenjeno poljoprivredi	8.280.372 m ²
[KN-1-1-3399] Ostalo zemljište	22.711.881 m ²
[KN-1-1-3321] (V1) Površina unutarnjih voda - površina pod vodom	702.955 m ²
[KN-1-1-3322] (V2) Površina unutarnjih voda - površina povremeno pod vodom	71.086 m ²
[KN-1-1-2502] (H2) Slatkovodna akvakultura	200 m ²
[KN-1-1-1800] (PN) Posebna namjena državnog značaja	390.999 m ²
[KN-1-1-3993] (PPPPPO) Površina određena prostornim planom područja posebnih obilježja	29.721.684 m ²
[KN-1-1-3994] (UPU) Površina određena urbanističkim planom uređenja	3.066.664 m ²
Σ	230.952.545 m ²

Tablica 42: Iskaz površina građevinskih područja naselja i njihovih izdvojenih dijelova

naziv teme	vlastita oznaka naziv	NASELJE	površina (m ²)	površina (ha)
Građevinsko područje naselja (GPN)	Bela Vodica-N44	Bela Vodica	253220	25,32
Građevinsko područje naselja (GPN)	Belo-N20	Belo	48568	4,86
Građevinsko područje naselja (GPN)	Brod na Kupi-N3	Brod na Kupi	375956	37,60
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Čedanj-ID-N21-2	Čedanj	6258	0,63
Građevinsko područje naselja (GPN)	Čedanj-N21-1	Čedanj	18585	1,86
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Crni Lug-ID-N42-2	Crni Lug	11942	1,19
Građevinsko područje naselja (GPN)	Crni Lug-N42-1	Crni Lug	304955	30,50
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Crni Lug-ID-N42-3	Crni Lug	7877	0,79
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Dedin-ID-N4-2	Dedin	19854	1,99
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Dedin-Polane-ID-N4-5	Dedin	16634	1,66
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Dedin-ID-N4-4	Dedin	5117	0,51
Građevinsko područje naselja (GPN)	Dedin-N4-1	Dedin	77117	7,71
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Dedin-ID-N4-3	Dedin	19930	1,99
Građevinsko područje naselja (GPN)	Delnice-N1-1	Delnice	1850179	185,02
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Delnice-ID-N1-3	Delnice	15885	1,59
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Delnice-ID-N1-2	Delnice	133058	13,31
Građevinsko područje naselja (GPN)	Donje Tihovo-N11	Donje Tihovo	8871	0,89
Građevinsko područje naselja (GPN)	Donji Ložac-N15	Donji Ložac	11025	1,10
Građevinsko područje naselja (GPN)	Donji Turni-N9	Donji Turni	8138	0,81
Građevinsko područje naselja (GPN)	Gašparci-N32	Gašparci	32488	3,25
Građevinsko područje naselja (GPN)	Golik-N19-1	Golik	60102	6,01
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Golik-ID-N19-2	Golik	7227	0,72
Građevinsko područje naselja (GPN)	Gornje Tihovo-N10	Gornje Tihovo	26234	2,62

Građevinsko područje naselja (GPN)	Gornji Ložac-N38	Gornji Ložac	6821	0,68
Građevinsko područje naselja (GPN)	Gornji Turni-N6	Gornji Turni	25830	2,58
Građevinsko područje naselja (GPN)	Grbajel-N26	Grbajel	37545	3,75
Građevinsko područje naselja (GPN)	Guče Selo-N25	Guče Selo	53443	5,34
Građevinsko područje naselja (GPN)	Gusti Laz-N24	Gusti Laz	20254	2,03
Građevinsko područje naselja (GPN)	Hrvatsko-N40	Hrvatsko	59665	5,97
Građevinsko područje naselja (GPN)	Iševnica-N16	Iševnica	50381	5,04
Građevinsko područje naselja (GPN)	Kalić-N35	Kalić	7387	0,74
Građevinsko područje naselja (GPN)	Kočičin-N30	Kočičin	16113	1,61
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Krivac-ID-N17-2	Krivac	7832	0,78
Građevinsko područje naselja (GPN)	Krivac-N17-1	Krivac	54415	5,44
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Krivac-ID-N17-3	Krivac	7511	0,75
Građevinsko područje naselja (GPN)	Kupa-N22	Kupa	32329	3,23
Građevinsko područje naselja (GPN)	Kuželj-N28-1	Kuželj	76230	7,62
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Kuželj-ID-N28-2	Kuželj	5021	0,50
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Lučice-ID-N2-2 UPU	Lučice	14525	1,45
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Lučice-ID-N2-3	Lučice	26006	2,60
Građevinsko područje naselja (GPN)	Lučice-N2-1	Lučice	252235	25,22
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Lučice-ID-N-2-2	Lučice izvan UPUa	16710	1,67
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Mala Lešnica-ID-N13-2	Mala Lešnica	9031	0,90
Građevinsko područje naselja (GPN)	Mala Lešnica-N13-1	Mala Lešnica	24656	2,47
Građevinsko područje naselja (GPN)	Malo Selo-N41	Malo Selo	109728	10,97
Građevinsko područje naselja (GPN)	Marija Trošt-N7	Marija Trošt	82327	8,23
Građevinsko područje naselja (GPN)	Podgora Turkovska-N37	Podgora Turkovska	19136	1,91
Građevinsko područje naselja (GPN)	Požar-N36-1	Požar	11361	1,14

Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Požar-ID-N36-2	Požar	10620	1,06
Građevinsko područje naselja (GPN)	Radočaj Brodski-N12	Radočaj Brodski	52517	5,25
Građevinsko područje naselja (GPN)	Raskrižje Tihovo-N8	Raskrižje Tihovo	35597	3,56
Građevinsko područje naselja (GPN)	Sedalce-N33	Sedalce	32302	3,23
Građevinsko područje naselja (GPN)	Ševalj-N27	Ševalj	35963	3,60
Građevinsko područje naselja (GPN)	Suhor-N29	Suhor	5000	0,50
Građevinsko područje naselja (GPN)	Turke-N34	Turke	83799	8,38
Građevinsko područje naselja (GPN)	Vela Voda-N45	Vela Voda	17516	1,75
Građevinsko područje naselja (GPN)	Velika Lešnica-N14	Velika Lešnica	30612	3,06
Građevinsko područje naselja (GPN)	Zagolik-N31	Zagolik	30212	3,02
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Zakrajc Turkovski-ID-N39-2	Zakrajc Turkovski	6265	0,63
Građevinsko područje naselja (GPN)	Zakrajc Turkovski-N39-1	Zakrajc Turkovski	14217	1,42
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Zalesina-ID-N5-3	Zalesina	9376	0,94
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Zalesina-ID-N5-2	Zalesina	37960	3,80
Građevinsko područje naselja (GPN)	Zalesina-N5-1	Zalesina	69294	6,93
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja (IDGPN)	Zamost Brodski-ID-N18-2	Zamost Brodski	31524	3,15
Građevinsko područje naselja (GPN)	Zamost Brodski-N18-1	Zamost Brodski	47696	4,77
Građevinsko područje naselja (GPN)	Zapolje Brodsko-N23	Zapolje Brodsko	57197	5,72
		UKUPNO	4953379	495,34

Tablica 43: Iskaz površina građevinskih područja izdvojene namjene

vlastita oznaka naziv	dodatni naziv teme	površina (m ²)	površina (ha)
G-4 Groblje Crni Lug	Groblje Crni Lug	5671	0,57
G-7 Groblje Delnice	Groblje Delnice	25938	2,59
G-1 Groblje Hrvatsko	Groblje Hrvatsko	1759	0,18
G-2 Groblje Kuželj	Groblje Kuželj	2110	0,21
G-3 Groblje Marija Trošt	Groblje Marija Trošt	1418	0,14
G-6 Groblje Turke	Groblje Turke	4043	0,40
G-8 Groblje Zagolik	Groblje Zagolik	529	0,05
G-5 Groblje Zamost Brodski	Groblje Zamost Brodski	7191	0,72
	GROBLJA UKUPNO	48659	4,87
Delnice poslovna zona (K2-2)	poslovna zona	46316	4,63
Delnice poslovna zona (K1-1)	poslovna zona	53316	5,33
bivše vojno skladište (K-3)	poslovna zona	92026	9,20
K2-2-IS	poslovna zona - dio za prometni terminal	37949	3,79
	POSLOVNE ZONE UKUPNO	229607	22,96
bivše vojno skladište (I1-4)	proizvodna zona	152511	15,25
Lučice (I1-3)	proizvodna zona	258542	25,85
proizvodna zona uz naselje Dedin (I2-6)	proizvodna zona	59672	5,97
Javornik (I2-7)	proizvodna zona	29570	2,96
Kendar (I1-8)	proizvodna zona	97327	9,73
Pilana uz Malo Selo (I2-5)	proizvodna zona (pilana)	22689	2,27
	PROIZVODNE ZONE UKUPNO	620311	62,03
Ploškovo (T1-4)	ugostiteljsko-turistička zona	23479	2,35
Vela Voda (T3-1)	ugostiteljsko-turistička zona	18033	1,80
Velike Polane (T2-2)	ugostiteljsko-turistička zona	165755	16,58
Male Polane (T2-3)	ugostiteljsko-turistička zona	312874	31,29
	UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE ZONE UKUPNO	520141	52,01

Tablica 44: Izgrađenost građevinskih područja naselja i njihovih izdvojenih dijelova u prostornom presjeku sa statističkim naseljima

Oznaka	Vrsta	Područje	Naziv	Ukupna površ.	Površina izgrađenog dijela	
				ha	ha	%
Bela Vodica [002003]				22,04	8,75	39,70%
Građevinsko područje naselja [GPN]				22,04	8,75	39,70%
Bela Vodica-N44	GPN	Bela Vodica	Bela Vodica	22,04	8,75	39,70%
Belo [002216]				4,86	3,5	72,02%
Građevinsko područje naselja [GPN]				4,86	3,5	72,02%
Belo-N20	GPN	Belo	Belo	4,86	3,5	72,02%
Biljevina [002941]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
						Nije planirano
Brod na Kupu [006319]				35,22	17,95	50,97%
Građevinsko područje naselja [GPN]				35,22	17,95	50,97%
Zapolje Brodsko-N23	GPN	Brod na Kupu	Zapolje Brodsko	0,07	0	0%
Brod na Kupu-N3	GPN	Brod na Kupu	Brod na Kupu	35,15	17,95	51,07%
Crni Lug [008605]				35,55	21,93	61,69%
Građevinsko područje naselja [GPN]				33,57	21,28	63,39%
Bela Vodica-N44	GPN	Crni Lug	Bela Vodica	3,27	1,53	46,79%
Crni Lug-N42-1	GPN	Crni Lug	Crni Lug	30,3	19,75	65,18%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				1,98	0,65	32,83%
Crni Lug-ID-N42-2	IDGPN	Crni Lug	Crni Lug	1,19	0,65	54,62%
Crni Lug-ID-N42-3	IDGPN	Crni Lug	Crni Lug	0,79	0	0%
Čedanj [009261]				2,49	1,95	78,31%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,86	1,49	80,11%
Čedanj-N21-1	GPN	Čedanj	Čedanj	1,86	1,49	80,11%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				0,63	0,46	73,02%
Čedanj-ID-N21-2	IDGPN	Čedanj	Čedanj	0,63	0,46	73,02%
Dedin [010529]				13,86	9,76	70,42%
Građevinsko područje naselja [GPN]				7,71	5,81	75,36%
Dedin-N4-1	GPN	Dedin	Dedin	7,71	5,81	75,36%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				6,15	3,95	64,23%
Dedin-ID-N4-2	IDGPN	Dedin	Dedin	1,99	0,37	18,59%
Dedin-ID-N4-4	IDGPN	Dedin	Dedin	0,51	0,51	100%
Dedin-Polane-ID-N4-5	IDGPN	Dedin		1,66	1,08	65,06%
Dedin-ID-N4-3	IDGPN	Dedin	Dedin	1,99	1,99	100%
Delnice [010634]				199,92	160,28	80,17%
Građevinsko područje naselja [GPN]				185,02	148,36	80,19%
Delnice-N1-1	GPN	Delnice		185,02	148,36	80,19%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				14,9	11,92	80%
Delnice-ID-N1-3	IDGPN	Delnice	Delnice	1,59	1,59	100%
Delnice-ID-N1-2	IDGPN	Delnice	Delnice	13,31	10,33	77,61%
Donja Krašićevica [012017]						

Građevinsko područje naselja [GPN]						
<i>Nije planirano</i>						
Donje Tihovo [012980]				0,89	0,89	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,89	0,89	100%
Donje Tihovo-N11	GPN	Donje Tihovo	Donje Tihovo	0,89	0,89	100%
Donji Ložac [013633]				1,1	1,1	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,1	1,1	100%
Donji Ložac-N15	GPN	Donji Ložac	Donji Ložac	1,1	1,1	100%
Donji Okrug [013781]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
<i>Nije planirano</i>						
Donji Turni [014044]				0,81	0,81	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,81	0,81	100%
Donji Turni-N9	GPN	Donji Turni	Donji Turni	0,81	0,81	100%
Gašparci [017582]				3,25	2,71	83,38%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3,25	2,71	83,38%
Gašparci-N32	GPN	Gašparci	Gašparci	3,25	2,71	83,38%
Golik [018236]				6,73	5,69	84,55%
Građevinsko područje naselja [GPN]				6,01	5,36	89,18%
Golik-N19-1	GPN	Golik	Golik	6,01	5,36	89,18%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				0,72	0,33	45,83%
Golik-ID-N19-2	IDGPN	Golik	Golik	0,72	0,33	45,83%
Gornja Krašićevica [019143]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
<i>Nije planirano</i>						
Gornje Tihovo [020150]				2,62	2,57	98,09%
Građevinsko područje naselja [GPN]				2,62	2,57	98,09%
Gornje Tihovo-N10	GPN	Gornje Tihovo	Gornje Tihovo	2,62	2,57	98,09%
Gornji Ložac [020826]				0,68	0,54	79,41%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,68	0,54	79,41%
Gornji Ložac-N38	GPN	Gornji Ložac	Gornji Ložac	0,68	0,54	79,41%
Gornji Okrug [020958]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
<i>Nije planirano</i>						
Gornji Turni [021229]				2,58	2,19	84,88%
Građevinsko područje naselja [GPN]				2,58	2,19	84,88%
Gornji Turni-N6	GPN	Gornji Turni	Gornji Turni	2,58	2,19	84,88%
Grbajel [022365]				6,46	4,35	67,34%
Građevinsko područje naselja [GPN]				6,46	4,35	67,34%
Kuželj-N28-1	GPN	Grbajel	Kuželj	0	0	%
Guče Selo-N25	GPN	Grbajel	Guče Selo	0	0	%
Ševalj-N27	GPN	Grbajel	Ševalj	2,71	1,58	58,30%
Grbajel-N26	GPN	Grbajel	Grbajel	3,75	2,77	73,87%
Guče Selo [022993]				5,4	4,62	85,56%

Građevinsko područje naselja [GPN]				5,4	4,62	85,56%
Ševalj-N27	GPN	Guče Selo	Ševalj	0,06	0,06	100%
Guče Selo-N25	GPN	Guče Selo	Guče Selo	5,34	4,56	85,39%
Gusti Laz [023108]				3	2	66,67%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3	2	66,67%
Gusti Laz-N24	GPN	Gusti Laz	Gusti Laz	2,03	1,4	68,97%
Zapolje Brodsko-N23	GPN	Gusti Laz	Zapolje Brodsko	0,97	0,6	61,86%
Hrvatsko [024040]				5,97	4,83	80,90%
Građevinsko područje naselja [GPN]				5,97	4,83	80,90%
Hrvatsko-N40	GPN	Hrvatsko	Hrvatsko	5,97	4,83	80,90%
Iševnica [024597]				5,04	2,69	53,37%
Građevinsko područje naselja [GPN]				5,04	2,69	53,37%
Iševnica-N16	GPN	Iševnica	Iševnica	5,04	2,69	53,37%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]						
Krivac-ID-N17-3	IDGPN	Iševnica	Krivac	0	0	%
Kalić [027103]				0,74	0,74	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,74	0,74	100%
Kalić-N35	GPN	Kalić	Kalić	0,74	0,74	100%
Kočičin [029416]				1,61	0,74	45,96%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,61	0,74	45,96%
Kočičin-N30	GPN	Kočičin	Kočičin	1,61	0,74	45,96%
Krivac [032123]				9,31	4,89	52,52%
Građevinsko područje naselja [GPN]				7,78	3,36	43,19%
Krivac-N17-1	GPN	Krivac	Krivac	5,44	3,01	55,33%
Brod na Kupi-N3	GPN	Krivac	Brod na Kupi	2,34	0,35	14,96%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				1,53	1,53	100%
Krivac-ID-N17-3	IDGPN	Krivac	Krivac	0,75	0,75	100%
Krivac-ID-N17-2	IDGPN	Krivac	Krivac	0,78	0,78	100%
Kupa [033545]				3,23	2,19	67,80%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3,23	2,19	67,80%
Kupa-N22	GPN	Kupa	Kupa	3,23	2,19	67,80%
Kuželj [033944]				8,12	6,12	75,37%
Građevinsko područje naselja [GPN]				7,62	5,62	73,75%
Kuželj-N28-1	GPN	Kuželj	Kuželj	7,62	5,62	73,75%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				0,5	0,5	100%
Kuželj-ID-N28-2	IDGPN	Kuželj	Kuželj	0,5	0,5	100%
Leska [034860]				0,01	0,01	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,01	0,01	100%
Bela Vodica-N44	GPN	Leska	Bela Vodica	0,01	0,01	100%
Lučice [036382]				30,94	19,86	64,19%
Građevinsko područje naselja [GPN]				25,22	15,6	61,86%
Lučice-N2-1	GPN	Lučice	Lučice	25,22	15,6	61,86%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				5,72	4,26	74,48%
Lučice-ID-N2-2 UPU	IDGPN	Lučice	Lučice	1,45	0,43	29,66%

Lučice-ID-N2-3	IDGPN	Lučice	Lučice	2,6	2,16	83,08%
Lučice-ID-N-2-2	IDGPN	Lučice	Lučice izvan UPUa	1,67	1,67	100%
Mala Lešnica [037907]				3,28	2,11	64,33%
Građevinsko područje naselja [GPN]				2,38	1,21	50,84%
Mala Lešnica-N13-1	GPN	Mala Lešnica	Mala Lešnica	2,38	1,21	50,84%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				0,9	0,9	100%
Mala Lešnica-ID-N13-2	IDGPN	Mala Lešnica	Mala Lešnica	0,9	0,9	100%
Malo Selo [038865]				11,16	7,1	63,62%
Građevinsko područje naselja [GPN]				11,16	7,1	63,62%
Malo Selo-N41	GPN	Malo Selo	Malo Selo	10,97	7,1	64,72%
Crni Lug-N42-1	GPN	Malo Selo	Crni Lug	0,19	0	0%
Marija Trošt [039241]				8,24	5,15	62,50%
Građevinsko područje naselja [GPN]				8,24	5,15	62,50%
Marija Trošt-N7	GPN	Marija Trošt	Marija Trošt	8,23	5,14	62,45%
Raskrižje Tihovo-N8	GPN	Marija Trošt	Raskrižje Tihovo	0,01	0,01	100%
Plajzi [048283]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
				<i>Nije planirano</i>		
Podgora Turkovska [049069]				1,93	1,91	98,96%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,93	1,91	98,96%
Podgora Turkovska-N37	GPN	Podgora Turkovska	Podgora Turkovska	1,91	1,91	100%
Zakrajc Turkovski-N39-1	GPN	Podgora Turkovska	Zakrajc Turkovski	0,02	0	0%
Požar [051187]				2,2	2,2	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,14	1,14	100%
Požar-N36-1	GPN	Požar	Požar	1,14	1,14	100%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				1,06	1,06	100%
Požar-ID-N36-2	IDGPN	Požar	Požar	1,06	1,06	100%
Radočaj Brodski [053449]				5,33	3,36	63,04%
Građevinsko područje naselja [GPN]				5,33	3,36	63,04%
Mala Lešnica-N13-1	GPN	Radočaj Brodski	Mala Lešnica	0,08	0	0%
Radočaj Brodski-N12	GPN	Radočaj Brodski	Radočaj Brodski	5,25	3,36	64%
Raskrižje Tihovo [054127]				3,55	1,89	53,24%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3,55	1,89	53,24%
Marija Trošt-N7	GPN	Raskrižje Tihovo	Marija Trošt	0	0	%
Raskrižje Tihovo-N8	GPN	Raskrižje Tihovo	Raskrižje Tihovo	3,55	1,89	53,24%
Razloge [054615]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
				<i>Nije planirano</i>		
Razloški Okrug [054623]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
				<i>Nije planirano</i>		

Sedalce [056707]				3,23	2,11	65,33%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3,23	2,11	65,33%
Sedalce-N33	GPN	Sedalce	Sedalce	3,23	2,11	65,33%
Turke-N34	GPN	Sedalce	Turke	0	0	%
Srednja Krašićevica [059331]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
				<i>Nije planirano</i>		
Suhor [061484]				0,5	0,5	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,5	0,5	100%
Suhor-N29	GPN	Suhor	Suhor	0,5	0,5	100%
Ševalj [063100]				0,82	0,59	71,95%
Građevinsko područje naselja [GPN]				0,82	0,59	71,95%
Ševalj-N27	GPN	Ševalj	Ševalj	0,82	0,59	71,95%
Turke [066435]				8,38	6,05	72,20%
Građevinsko područje naselja [GPN]				8,38	6,05	72,20%
Turke-N34	GPN	Turke	Turke	8,38	6,05	72,20%
Velika Voda [067407]				1,75	1,48	84,57%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,75	1,48	84,57%
Vela Voda-N45	GPN	Velika Voda	Vela Voda	1,75	1,48	84,57%
Velika Lešnica [067865]				3,06	3,06	100%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3,06	3,06	100%
Velika Lešnica-N14	GPN	Velika Lešnica	Velika Lešnica	3,06	3,06	100%
Zagolik [072036]				3,02	2,14	70,86%
Građevinsko područje naselja [GPN]				3,02	2,14	70,86%
Zagolik-N31	GPN	Zagolik	Zagolik	3,02	2,14	70,86%
Zakrajc Turkovski [072311]				2,04	1,39	68,14%
Građevinsko područje naselja [GPN]				1,41	0,76	53,90%
Zakrajc Turkovski-N39-1	GPN	Zakrajc Turkovski	Zakrajc Turkovski	1,41	0,76	53,90%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				0,63	0,63	100%
Zakrajc Turkovski-ID-N39-2	IDGPN	Zakrajc Turkovski	Zakrajc Turkovski	0,63	0,63	100%
Zalesina [072338]				11,67	7,75	66,41%
Građevinsko područje naselja [GPN]				6,93	4,93	71,14%
Zalesina-N5-1	GPN	Zalesina	Zalesina	6,93	4,93	71,14%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				4,74	2,82	59,49%
Zalesina-ID-N5-2	IDGPN	Zalesina	Zalesina	3,8	2,82	74,21%
Zalesina-ID-N5-3	IDGPN	Zalesina	Zalesina	0,94	0	0%
Zamost Brodski [072516]				7,92	5,25	66,29%
Građevinsko područje naselja [GPN]				4,77	3,19	66,88%
Zamost Brodski-N18-1	GPN	Zamost Brodski	Zamost Brodski	4,77	3,19	66,88%
Izdvojeni dio građevinskog područja naselja [IDGPN]				3,15	2,06	65,40%
Zamost Brodski-ID-N18-2	IDGPN	Zamost Brodski	Zamost Brodski	3,15	2,06	65,40%
Zapolje Brodsko [072591]				4,78	2,47	51,67%

Građevinsko područje naselja [GPN]				4,78	2,47	51,67%
Zapolje Brodsko-N23	GPN	Zapolje Brodsko	Zapolje Brodsko	4,68	2,42	51,71%
Brod na Kupi-N3	GPN	Zapolje Brodsko	Brod na Kupi	0,1	0,05	50%
Zelin Crnoluški [073199]						
Građevinsko područje naselja [GPN]						
<i>Nije planirano</i>						